This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

365 Her
RBC

1030

AEGYPTIACA

SEV

VETERVM SCRIPTORVM
DE REBVS AEGYPTI
COMMENTARII ET FRAGMENTA.

COLLEGIT

FRIDERICVS ANDREAS STROTH
SER. SAX. DVCI A CONSILIIS ECCLES.
ET ILLVSTR. GYMN. GOTHANI
RECTOR.

PARS I.

Herodoti Lib. II. cum parte Libri III. et reliquorum Librorum fragmentis.

GOTHAE
SVMTIBVS CAROLI GVILIELMI ETTINGERI
MDCCLXXXII.

ASHMOLEAN MUSEUM
EX LIBRIS
F. LL. GRIFFITH
ET
N.C.C. GRIFFITH
1937
OXFORD

VIRIS

PRAESTANTISSIMIS ET CELEBERRIMIS

AMICIS SVMMOPERE COLENDIS

IACOBO MORELLIO

ABBATI ET BIBLIOTHECAE S. MARCI

PRAEFECTO,

IOANNI BAPTISTAE CASPARO

D'ANSSE DE VILLOISON

REGIAE INSCRIPT. ACAD. PARIS.

REG. LOND. &c. &c. SOCIO

AVGVSTO GVILIELMO

ERNESTIO

PROFESSORI LIPSIENSI

CHRISTIANO GODOFREDO
SCHVTZIO
PROFESSORI IENENSI

FRIDERICO GEDIKIO
GYMNASII FRIDERICIANI BEROLINENSIS
DIRECTORI

IN
PIETATIS MONVMENTVM

D. D. D.

FRIDERICVS ANDREAS STROTH.

PRAEFATIO.

Ex omnibus veterum ſcriptorum libris, plurimum adferre juuentuti cum ad delectationem jucunditatis, tum ad fructum vtilitatis eorum commentarios, qui de rebus geſtis, inſtitutis ac moribus populorum, ac de regionum locorumque ſitu et natura ſcripſerunt, vſus paene decem annorum me docuit. Ipſis poëtis neſcio an jucunditate aequiparandi ſint hiſtorici, vtilitate eosdem certe ſuperant; ſed de poëtis non loquor, qui praeterea quum ad multarum rerum cognitionem, tum praeſertim ad formandum pulcri ſenſum legendi ſunt et ſemper legentur. Cum aliis tantum ſcriptoribus, qui ſoluto ſcribendi genere vſi ſunt, comparatio inſtituitur. Ex his vero philoſophorum ſubtilitas, quae legentis curam quam maxime attentam, judiciique ſummum acumen requirit, minime accommodata eſt juuenili

animo, qui quum ſententiarum grauitatem ac pondus aſſequi non poteſt, facile curam remittit, nauſeamque concipit. Idem paene de oratoribus dicendum eſt; quorum popularitas quidem ad iſtorum ſubtilitatem non aſcendit, cauſſae tamen ipſae quas tractant, poſt tantam rerum et publicarum et priuatarum ac temporum immutationem, parum in ſe continent, quod ad eas penitus et accurate cognoſcendas juuentutem allicere poſſit. Oratoria vero ars atque facultas quae in iis conſpicitur, ad formanda quidem ingenia apta perinde ac neceſſaria eſt, ſed ab iis demum recte percipi et in vſum conuerti poteſt, qui ingenio haud mediocri inſtructi, et judicandi facultatem exercuerunt, et rebus antea ſatis imbuti ſunt. Res enim antevertere debent verba, verborumque collocationem et numerum, quorum *illas* potius ex hiſtoricis, haec ex oratoribus haurias. Quum igitur optimum videatur, hiſtoricorum libros manibus juuenum verſari, id tamen habent incommodi, vt plerumque adeo magna ſint volumina, vt ſemeſtri vel annuo ſpatio totius ſcriptoris lectio abſolui non poſſit,

poſſit; hinc fit, vt qui noui ad legendum accedunt, quaſi in medium narrationis et rerum geſtarum conjecti, parum ex iis, quorum initia non audiuerunt, cognoſcere poſſint. Accedit, quod ſcriptorum maxima pars, non ſingulorum, ſed plurium ſimul populorum res geſtas tractant, quo fit, vt juuenes nullam fere perpetuam rerum ſeriem cognoſcant.

Conſilium igitur cepi, res geſtas ſingulorum populorum, maxime antiquiſſimorum, per omnium ſcriptorum libros diſperſas ex iis excerpere, ac in vnum quoddam corpuſculum colligere, vt et juuenes ſic eas penitus cognoſcere poſſint, et dum per plura exigui corporis volumina, pro ſcriptorum diuerſitate diſtributae ſunt, ſingulis ſemeſtribus nouum quaſi opus ab initio incipiant; nec non viri quoque docti, qui facta ſingulorum populorum vel legere, vel etiam ſcriptis illuſtrare volunt, temporis nullam jacturam in euoluendis ſingulis tot ſcriptoribus facere cogantur, ſed omnia oculis expoſita, prope ſimul conſpicere queant.

Quibus vt inſeruiam, fidei meae eſſe putaui, colligere omnia, etiam ea quae quaſi ex longinquo ad populi res pertinent; vnde neminem aegre laturum ſpero, ſi forte potius deprehendat, quae pro ſuo conſilio ac inſtituto reſecanda putet, quam ſi quid omiſſum deſideret. Quum vero omnium antiquiſſima, maximeque a ſcriptoribus celebrata ſit Aegyptiorum hiſtoria, hanc prae reliquis conſilio meo conuenire putaui, eamque ſpeciminis loco aliquot exiguae molis voluminibus proponam, ita vt ſecunda pars contineat Diodori Librum primum cum fragmentis reliquorum librorum, tertia Strabonis decimum ſeptimum, quarta quae protinus lucem adſpiciet, Plutarchi libellum de Iſide et Oſiride, reliquae fragmenta caeterorum ſcriptorum, Iamblichi, Ariſtidis, Euſebii, Arriani, Geographorum minorum &c. &c. Immo nec ab inſtituto noſtro alienum videbitur, etiam LXX virorum verſionis et Ioſephi excerpta dare. Quodſi conſilium noſtrum doctis probatum erit, Deusque vitam ac vires conceſſerit, olim latius illud, etiam ad Aethiopica, Libyca, Indica,

Iudai-

Iudaica, Germanica extendi poterit: ſed promittere certo nihildum audeo. Textum Weſſelingianum in hac particula plerumque ſecutus ſum, neque tamen religioni fuit, in tribus quatuorue locis ab eo recedere. Longiores notas vel perpetuum commentarium adjicere, ab inſtituto meo alienum erat, dum certe, quicunque haec Aegyptiaca auditoribus explanaturus eſt, editionem Weſſelingii euoluet, tirones vero, non opus habebunt notulas excutere, vbi coram melius doceri poſſunt. At in quibus locis a Weſſelingiano textu diceſſeram, addenda erat diſſenſus ratio, vel ſaltem hic verbo indicandus. Item in aliis difficilioribus locis, maxime iis, vbi non ſatis auxilii ex Weſſelingiana editione capi poſſet, pauca quaedam ad juuandam lectionem, curſim inſtituendam adjeci, nemini vt puto moleſta. Denique argumenti ſummam, in lectorum commoditatem margini adpoſui, vna cum aliorum ſcriptorum locis, qui vel eandem rem narrant, vel eandem aliter exponunt, aut leuiter attingunt, quod ſicut diſſenſum eorum litteris *cf.* indicaui. Luculentiorem

con-

contra narrationem iterata allegatione ſignificaui. Plerumque tamen, ſi animaduerterem, locum quendam ſcriptoris jam a Weſſelingo aut Valckenaerio excitatum eſſe, eum in margine omiſi. Denique in allegato Strabonis Libro XVII. et Plutarchi de Iſide et Oſiride libello tenendum eſt, eos a me in capita ſeu ſegmenta minutiora diſtinctos eſſe, quae etiam in edendis parte III et IV ſeruabo, ita vt ad has proprie referatur eorum allegatio. Dabam Gothae Idibus April. A. C. MDCCLXXXII.

F. A. STROTH.

ἩΡΟΔΟΤΟΥ

ΤΟΥ

ἉΛΙΚΑΡΝΗΣΣΗΟΣ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ ΔΕΥΤΕΡΗ.

ΤΕΛΕΥΤΗΣΑΝΤΟΣ δὲ Κύρου, 1
παρέλαβε τὴν βασιληίην Καμβύσης, Κύρου ἐὼν παῖς καὶ Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρός· τῆς προαποθανούσης, Κῦρος αὐτός τε πένθος μέγα ἐποιήσατο, καὶ τοῖσι ἄλλοισι προεῖπε πᾶσι τῶν ἦρχε, μέγα πένθος ποιέεσθαι. ταύτης δὲ τῆς γυναικὸς ἐὼν παῖς καὶ Κύρου Καμβύσης, Ἴωνας μὲν καὶ Αἰολέας ὡς δούλους πατρωΐους ἐόντας ἐνόμιζε· ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο στρατηλασίην, ἄλλους τε παραλαβὼν τῶν ἦρχε, καὶ δὴ καὶ Ἑλλήνων, τῶν ἐπεκράτεε.

Cambyſis expeditio aduerſus Aegyptios.

Aegyptii Phryges ſe antiquiores iudicant.

Pſammetichus pueros ſeorſim educat.

vt audiat quam poſt indiſtinctum vagitum primam vocem mittant. qui *Becos* clamant.

2 Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι, πρὶν μὲν ἢ Ψαμμήτιχον σφέων βασιλεῦσαι, ἐνόμιζον ἑωϋτοὺς πρώτους γενέσθαι πάντων ἀνθρώπων. ἐπειδὴ δὲ Ψαμμήτιχος βασιλεύσας ἠθέλησε εἰδέναι, οἵ τινες γενοίατο πρῶτοι, ἀπὸ τούτου νομίζουσι Φρύγας προτέρους γενέσθαι ἑωϋτῶν, τῶν δὲ ἄλλων ἑωϋτούς. Ψαμμήτιχος γὰρ a) ὡς οὐκ ἐδύνατο πυνθανόμενος πόρον οὐδένα τούτου ἀνευρεῖν, οἵ γενοίατο πρῶτοι ἀνθρώπων, ἐπιτεχνᾶται τοιόνδε. παιδία δύο νεογνὰ ἀνθρώπων τῶν ἐπιτυχόντων διδοῖ ποιμένι τρέφειν ἐς τὰ ποίμνια τροφήν τινα τοιήνδε· ἐντειλάμενος μηδένα ἀντίον αὐτέων μηδεμίην φωνὴν ἱέναι, ἐν στέγῃ δὲ ἐρήμῃ ἐπ' ἑωϋτῶν κέεσθαι αὐτὰ, καὶ τὴν ὥρην b) ἐπαγινέειν σφίσι αἶγας. πλήσαντα δὲ τοῦ γάλακτος, τἄλλα διαπρήσσεσθαι. c) ταῦτα δ' ἐποιέετο καὶ ἐνετέλλετο ὁ Ψαμμήτιχος, θέλων ἀκοῦσαι τῶν παιδίων, ἀπαλλαχθέντων τῶν ἀσήμων κνυζημάτων, ἥντινα φωνὴν ῥήξουσι πρώτην. τάπερ ὦν καὶ ἐγένετο. ὡς γὰρ διέτης χρόνος ἐγεγόνεε ταῦτα τῷ ποιμένι πρήσσοντι, ἀνοίγοντι τὴν θύρην

καὶ

a) δὴ Weſſ. Reiz. all.

b) i. e. ſtatuto tempore.

c) i. e. neque diutius in conſpectu puerorum verſari.

καὶ εἰσιόντι τὰ παιδία ἀμφότερα προσπίπτοντα βεκὸς ἐφώνεον, ὀρέγοντα τὰς χεῖρας. τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀκούσας, ἥσυχος ἦν ὁ ποιμήν. ὡς δὲ πολλάκι φοιτέοντι καὶ ἐπιμελομένῳ πολλὸν ἦν τοῦτο τὸ ἔπος, οὕτω δὴ σημήνας τῷ δεσπότῃ, ἤγαγε τὰ παιδία κελεύσαντος ἐς ὄψιν τὴν ἐκείνου. ἀκούσας δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ψαμμήτιχος, ἐπυνθάνετο, οἵτινες ἀνθρώπων βεκός τι d) καλέουσι; πυνθανόμενος δὲ, εὕρισκε Φρύγας καλέοντας τὸν ἄρτον. οὕτω συνεχώρησαν Αἰγύπτιοι, καὶ τοιούτῳ σταθμησάμενοι πρήγματι, τοὺς Φρύγας πρεσβυτέρους εἶναι ἑωυτῶν.

vt Phryges panem appellant.

Ὧδε μὲν γενέσθαι τῶν ἱρέων τοῦ Ἡφαίστου 3
ἐν Μέμφι ἤκουον. Ἕλληνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ, καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας ὁ Ψαμμήτιχος ἐκταμὼν, τὴν δίαιταν οὕτως ἐποιήσατο τῶν παιδίων παρὰ ταύτῃσι τῇσι γυναιξί. κατὰ μὲν δὴ τὴν τροφὴν τῶν παιδίων τοσαῦτα ἔλεγον. ἤκουσα δὲ καὶ ἄλλα ἐν Μέμφι, ἐλθὼν ἐς λόγους τοῖσι ἱρεῦσι τοῦ Ἡφαίστου· καὶ δὴ καὶ ἐς Θήβας τε καὶ ἐς Ἡλιούπολιν αὐτέων τουτέων εἵνεκεν ἐτραπόμην, ἐθέλων εἰδέναι εἰ συμβήσονται τοῖσι λόγοισι τοῖσι ἐν Μέμφι. οἱ

Fontes Aegyptiacorum Herodoti.

 γὰρ

d) quinam mortales quidquam Becos appellent.

γὰρ Ἡλιϋπολῖται λέγονται Αἰγυπτίων εἶναι λογιώτατοι. τὰ μέν νυν θεῖα τῶν ἀπηγημάτων οἷα ἤκϋον, οὐκ εἰμὶ πρόθυμος ἐξηγέεσθαι, ἔξω ἢ τὰ οὐνόματα αὐτέων μϋνον· νομίζων e) πάντας ἀνθρώπϋς ἴσον περὶ αὐτέων ἐπίςασθαι· τὰ δ' ἂν ἐπιμνησθῶ αὐτέων, ὑπὸ τϋ λόγϋ ἐξαναγκαζόμενος ἐπιμνησθήσομαι.

De diuinis nihil praeter nomina edere vult.

4 Ὅσα δὲ ἀνθρωπήϊα πρήγματα, ὧδε ἔλεγον ὁμολογέοντες σφίσι. πρώτϋς Αἰγυπτίϋς ἀνθρώπων ἁπάντων ἐξευρέειν τὸν ἐνιαυτὸν, δυώδεκα μέρεα δασαμένϋς τῶν ὡρέων ἐς αὐτόν. ταῦτα δὲ ἐξευρέειν ἐκ τῶν ἄςρων ἔλεγον. ἄγϋσι δὲ τοσῷδε σοφώτερον Ἑλλήνων, ἐμοὶ δοκέειν, ὅσῳ f) Ἕλληνες μὲν διὰ τρίτϋ ἔτεος ἐμβόλιμον ἐπεμβάλλϋσι, τῶν ὡρέων εἵνεκεν· Αἰγύπτιοι δὲ τριηκοντημέρϋς ἄγοντες τοὺς δυώδεκα μῆνας, ἐπά-

Aegyptii primi annum in XII menſes diviſerunt.

Diodorus L. I. c. 50. V. dies intercalares.

e) νομίζων ϋ πάντας ϋ conj. Reiske. *Sine* negatione ſic forte interpretandum eſt: „tacens „de his, quaſi de re quam notam omnibus „crederem.“ vel poſterius αὐτέων ad οὐνόματα non ad θεῖα referendum. Sed negatio neceſſaria videtur. vid. inf. c. 51. not. l. et alibi paſſim.

f) i. e. quo magis eſt incommoda Graecorum ratio, qui &c.

ἐπάγουσι ἀνὰ πᾶν ἔτος πέντε ἡμέρας πάρεξ
τοῦ ἀριθμοῦ. καί σφι ὁ κύκλος τῶν ὡρέων
ἐς τὠυτὸ περιϊὼν, παραγίνεται. δυώδεκά
τε θεῶν ἐπωνυμίας ἔλεγον πρώτους Αἰγυ-
πτίους νομίσαι, καὶ Ἕλληνας παρὰ σφέων
ἀναλαβεῖν. βωμούς τε καὶ ἀγάλματα καὶ
νηοὺς θεοῖσι ἀπονεῖμαι σφέας πρώτους, καὶ
ζῶα ἐν λίθοισι ἐγγλύψαι. καὶ τουτέων μέν
νυν τὰ πλέω ἔργῳ ἐδήλουν οὕτω γενόμενα.
βασιλεῦσαι δὲ πρῶτον Αἰγύπτου ἀνθρώπων
ἔλεγον Μῆνα. ἐπὶ τούτου, πλὴν τοῦ Θηβαϊ-
κοῦ νομοῦ, πᾶσαν Αἴγυπτον εἶναι ἕλος·
καὶ αὐτῆς εἶναι οὐδὲν ὑπερέχον τῶν νῦν
ἔνερθε λίμνης τῆς Μοίριος ἐόντων· ἐς τὴν
ἀνάπλους ἀπὸ θαλάσσης ἑπτὰ ἡμερέων ἐστὶ,
ἀνὰ τὸν ποταμόν. Καὶ εὖ μοι ἐδόκεον λέ- 5
γειν περὶ τῆς χώρης. δῆλα γὰρ δὴ καὶ μὴ
προακούσαντι, ἰδόντι δὲ, ὅς τίς γε σύνεσιν
ἔχει, ὅτι Αἴγυπτος, ἐς τὴν Ἕλληνες ναυ-
τίλλονται, ἐστι Αἰγυπτίοισι ἐπίκτητός τε γῆ,
καὶ δῶρον τοῦ ποταμοῦ· καὶ τὰ κατύπερθε
ἔτι τῆς λίμνης ταύτης, μέχρι τριῶν ἡμε-
ρέων πλόου, τῆς πέρι ἐκεῖνοι οὐδὲν ἔτι τοιόν-
δε ἔλεγον· ἔστι δ' ἕτερον τοιοῦτον. g) Αἰ-

Primi ſacra conſtituerunt.

Menes primus rex eorum.

Aegyptus inferior ποταμόχωστος. *Diod. Sic.* Libr. III. c. 3. I, 39. 34. *Strabo* L. XII. p. m. 515.

g) inf. cap. 8. τοῦτο μὲν νῦν τὸ ὄρας τοιοῦτόν ἐστι. Sententia eſt: ſuperior illa regio alia quaedam ejusmodi ποταμόχωστος terra eſt; vt inf.

γύπτου γὰρ φύσις τῆς χώρης ἐστὶ τοιήδε.
πρῶτα μὲν προσπλέων ἔτι, καὶ ἡμέρης δρόμον ἀπέχων ἀπὸ γῆς, κατεὶς καταπειρητηρίην, πηλόν τε ἀνοίσεις, καὶ ἐν ἕνδεκα ὀργυιῇσι ἔσεαι. τοῦτο μὲν ἐπὶ τοσοῦτον δη-
6 λοῖ πρόχυσιν τῆς γῆς ἐοῦσαν. Αὖτις δὲ

Longitudo Aegypti *Diod. Sic.* I, 30.

αὐτῆς Αἰγύπτου ἐστὶ μῆκος τὸ παρὰ θάλασσαν, ἑξήκοντα σχοῖνοι, κατὰ ἡμέες διαιρέομεν εἶναι Αἴγυπτον ἀπὸ τοῦ Πλινθινήτεω κόλπου μέχρι Σερβωνίδος λίμνης, παρ' ἣν τὸ Κάσιον ὄρος τείνει· ταύτης ὦν ἄπο οἱ ἑξήκοντα σχοῖνοί εἰσι·

Variae terrarum menſurae.

ὅσοι μὲν γὰρ γεωπεῖναί εἰσι ἀνθρώπων, ὀργυιῇσι μεμετρήκασι τὴν χώρην· ὅσοι δὲ ἧσσον γεωπεῖναι, σταδίοισι· οἳ δὲ πολλὴν ἔχουσι, παρασάγγῃσι· οἳ δὲ ἄφθονον λίην, σχοίνοισι. δύναται δὲ ὁ μὲν παρασάγγης τριήκοντα στάδια· ὁ δὲ σχοῖνος ἕκαστος, μέτρον ἐὸν Αἰγύπτιον, ἑξήκοντα στάδια. οὕτω ἂν εἴησαν Αἰγύπτου στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι, τὸ παρὰ θάλασ-
7 σαν. Ἐνθεῦτεν μὲν καὶ μέχρι Ἡλιουπό-

Latitudo Aegypti.

λιος ἐς τὴν μεσόγαιαν, ἐστὶ εὐρέα Αἴγυπτος, ἐοῦσα πᾶσα ὑπτίη τε καὶ ἄνυδρος, καὶ ἰλύς. ἔστι δὲ ὁδὸς ἐς τὴν Ἡλιούπολιν ἀπὸ θαλάσσης

cap. 10. ἕτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι.

στης ἄνω ἰόντι, παραπλησίη τὸ μῆκος τῇ ἐξ Ἀθηνέων ὁδῷ, τῇ ἀπὸ τῶν δυώδεκα θεῶν τῦ βωμοῦ φερέσῃ ἔς τε Πίσαν καὶ ἐπὶ τὸν νηὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίυ. σμικρόν τι τὸ διάφορον εὕροι τις ἂν λογιζόμενος τῶν ὁδῶν τυτέων, τὸ μὴ ἴσας μῆκος εἶναι, οὐ πλέον πεντεκαίδεκα ςαδίων. ἡ μὲν γὰρ ἐς Πίσαν ἐξ Ἀθηνέων, καταδεῖ πεντεκαίδεκα ςαδίων, ὡς μὴ εἶναι πεντακοσίων καὶ χιλίων· ἡ δὲ ἐς Ἡλιύπολιν ἀπὸ θαλάσσης, πληροῖ ἐς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον.

Ἀπὸ δὲ Ἡλιυπόλιος ἄνω ἰόντι, ςεινή ἐςι 8
Αἴγυπτος. τῇ μὲν γὰρ, τῆς Ἀραβίης ὄρος παρατέταται, φέρον ἀπ' ἄρκτυ πρὸς μεσαμβρίης τε καὶ νότυ, αἰεὶ ἄνω τεῖνον ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην θάλασσαν· ἐν τῷ καὶ λιθοτομίαι ἔνεισι, αἱ ἐς τὰς πυραμίδας κατατμηθεῖσαι τὰς ἐν Μέμφι. ταύτῃ μὲν λῆγον, ἀνακάμπτει ἐς τὰ εἴρηται, τὸ ὄρος· τῇ δὲ αὐτὸ ἑωϋτοῦ ἐςὶ μακρότατον, ὡς ἐγὼ ἐπυνθανόμην δύο μηνῶν αὐτὸ εἶναι τῆς ὁδοῦ ἀπὸ ἠοῦς πρὸς ἑσπέρην· τὰ δὲ πρὸς τὴν ἠῶ, λιβανωτοφόρα αὐτοῦ τὰ τέρματα εἶναι. τοῦτο μέν νυν τὸ ὄρος τοιῦτόν ἐςι. τὸ δὲ h) πρὸς Λιβύης τῆς Αἰγύπτυ, ὄρος ἄλλο

Superior Aegyptus anguſta. includitur ab vna parte montibus Arabicis, ab altera Libycis.

h) hoc τὸ δὲ refertur ad illud τῇ μὲν γὰρ initio cap. paullo ante ἐς τὰ εἴρηται int. ἐς τὰ ἄνω Ἡλιυπόλιος.

ἄλλο πέτρινον τείνει, ἐν τῷ αἱ πυραμίδες ἔνεισι, ψάμμῳ κατειλυμένον, τεταμμένον τὸν αὐτὸν τρόπον τὸν καὶ τοῦ Ἀραβίου τὰ πρὸς μεσαμβρίην φέροντα. τὸ ὦν δὴ ἀπὸ Ἡλιουπόλιος, οὐκέτι πολλὸν χωρίον ὡς εἶναι Αἰγύπτου, ἀλλ᾽ ὅσον τε ἡμερέων τεσσέρων ἀναπλόου στεινή ἐστι Αἴγυπτος ἐοῦσα. τῶν δὲ οὐρέων τῶν εἰρημένων τὸ μεταξὺ, πεδιὰς μὲν γῆ· στάδιοι δὲ μάλιστα ἐδόκεόν μοι εἶναι, τῇ στεινότατόν ἐστι, διηκοσίων οὐ πλείους, ἐκ τοῦ Ἀραβίου οὔρεος ἐς τὸ Λιβυκὸν καλεύμενον. τὸ δ᾽ ἐνθεῦτεν αὖτις εὐρέα Αἴγυπτός
9 ἐστι. Πέφυκε μέν νυν ἡ χώρη αὕτη οὕτω, ἀπὸ δὲ Ἡλιουπόλιος ἐς Θήβας, ἐστι ἀνάπλοος ἐννέα ἡμερέων· στάδιοι δὲ τῆς ὁδοῦ, ἑξήκοντα καὶ ὀκτακόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι, σχοίνων ἑνὸς καὶ ὀγδώκοντα ἐόντων. οὗτοι συντεθειμένοι στάδιοι Αἰγύπτου, τὸ μὲν παρὰ θάλασσαν, ἤδη μοι καὶ πρότερον δεδήλωται ὅτι ἑξακοσίων τέ ἐστι σταδίων καὶ τρισχιλίων· ὅσον δέ τι ἀπὸ θαλάσσης ἐς μεσόγαιαν μέχρι Θηβέων ἐστὶ, σημανέω. στάδιοι γάρ εἰσι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἑξακισχίλιοι. τὸ δὲ ἀπὸ Θηβέων ἐς Ἐλεφαντίνην καλεομένην πόλιν, στάδιοι χίλιοι καὶ
10 ὀκτακόσιοί εἰσι. Ταύτης ὦν τῆς εἰρημένης ἡ πολλὴ, κατάπερ οἱ ἱρέες ἔλεγον, ἐδόκεε καὶ αὐτῷ μοι εἶναι ἐπίκτητος Αἰγυπτίοισι.

τῶν

τῶν γὰρ οὐρέων τῶν εἰρημένων τῶν ὑπὲρ Μέμφιν πόλιν κειμένων τὸ μεταξὺ ἐφαίνετό μοι εἶναί κοτε κόλπος θαλάσσης, ὥσπερ γε τὰ περὶ Ἴλιον καὶ Τευθρανίην, καὶ Ἔφεσόν τε καὶ Μαιάνδρȣ πεδίον· ὥστε εἶναι σμικρὰ ταῦτα μεγάλοισι συμβαλέειν. τῶν γὰρ ταῦτα τὰ χωρία προσχωσάντων ποταμῶν, ἑνὶ τῶν ϛομάτων τοῦ Νείλȣ ἐόντος πενταϛόμȣ, οὐδεὶς αὐτῶν πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναί ἐϛι. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι ποταμοὶ οὐ κατὰ τὸν Νεῖλον ἐόντες μεγάθεα, οἵ τινες ἔργα ἀποδεξάμενοι μεγάλα εἰσί· τῶν ἐγὼ φράσαι ἔχω οὐνόματα, καὶ ἄλλων, καὶ οὐκ ἥκιϛα Ἀχελώȣ· ὃς ῥέων δι' Ἀκαρνανίης, καὶ ἐξιεὶς ἐς θάλασσαν, τῶν Ἐχινάδων νήσων τὰς ἡμίσεας ἤδη ἤπειρον πεποίηκε. (Terra illa anguſta olim ſinus maris fuit.)

II Ἔϛι δὲ τῆς Ἀραβίης χώρης, Αἰγύπτȣ δὲ οὐ πρόσω, κόλπος i) θαλάσσης ἐσέχων ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς καλεομένης θαλάσσης, μακρὸς οὕτω δή τι καὶ ϛενὸς, ὡς ἔρχομαι φράσων. μῆκος μὲν πλόȣ, ἀρξαμένῳ ἐκ μυχȣ̃ διεκπλῶσαι ἐς τὴν εὐρέην θάλασσαν, ἡμέραι ἀναισιμοῦνται τεσσεράκοντα, εἰρεσίῃ χρεωμένῳ· εὖρος δὲ, τῇ εὐρύτατός ἐϛι ὁ κόλπος, ἥμισυ ἡμέρης πλόȣ. ῥηχίη δ' ἐν αὐτῷ καὶ ἄμπω-

Sinus Arabicus.

i) cf. *Diod. Sic.* Lib. III. cap. 15. ſqq.

τις ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην γίνεται. ἕτερον τοιοῦτον κόλπον καὶ τὴν Αἴγυπτον δοκέω γενέσθαι κου· τὸν μὲν, ἐκ τῆς βορηΐης θαλάσσης κόλπον ἐσχέοντα ἐπ' Αἰθιοπίης· τὸν δὲ, Ἀράβιον, τὸν ἔρχομαι λέξων, ἐκ τῆς νοτίης φέροντα ἐπὶ Συρίης· σχεδὸν μὲν ἀλλήλοισι συντετραίνοντας τοὺς μυχοὺς, ὀλίγον δέ τι παραλλάσσοντας τῆς χώρης. εἰ ὦν ἐθελήσει ἐκτρέψαι τὸ ῥέεθρον ὁ Νεῖλος ἐς τοῦτον τὸν Ἀράβιον κόλπον, τί μιν κωλύει ῥέοντος τούτου ἐκχωσθῆναι ἐντός γε δισμυρίων ἐτέων; ἐγὼ μὲν γὰρ ἔλπομαί γε καὶ μυρίων ἐντὸς χωσθῆναι ἄν· ἦ κού γε δὴ ἐν τῷ προαναισιμωμένῳ χρόνῳ πρότερον ἢ ἐμὲ γενέσθαι, οὐκ ἂν χωσθείη κόλπος, καὶ πολλῷ μέζων ἔτι τούτου, ὑπὸ τοσούτου τε ποτα-

argumentum ex annorum multitudine.

12 μοῦ καὶ οὕτως ἐργατικοῦ; Τὰ περὶ Αἴγυπτον ὦν, καὶ τοῖσι λέγουσι αὐτὰ πείθομαι, καὶ αὐτὸς οὕτω κάρτα δοκέω εἶναι, ἰδών τε τὴν Αἴγυπτον προκειμένην τῆς ἐχομένης γῆς, κογχύλιά τε φαινόμενα ἐπὶ τοῖσι ὄρεσι, καὶ ἅλμην ἐπανθέουσαν, ὥστε καὶ τὰς πυραμίδας δηλέεσθαι· καὶ ψάμμον μοῦνον Αἰγύπτου ὄρος τοῦτο τὸ ὑπὲρ Μέμφιος ἔχον· πρὸς δὲ, τῇ χώρῃ οὔτε τῇ Ἀραβίῃ προσούρῳ ἐούσῃ τὴν Αἴγυπτον προσεικέλην, οὔτε τῇ Λιβύῃ, οὐ μὴν οὐδὲ τῇ Συρίῃ, (τῆς γὰρ Ἀραβίης τὰ παρὰ θάλασσαν Σύριοι νέμον-

E ſoli Aegyptiaci natura a vicinis regionibus diuerſa.

νέμονται,) ἀλλὰ μελάγγαιόν τε καὶ κατεῤῥηγνυμένην, ὥστε ἐοῦσαν ἰλύν τε καὶ πρόχυσιν ἐξ Αἰθιοπίης κατενηνειγμένην ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ. τὴν δὲ Λιβύην ἴδμεν ἐρυθροτέρην τε γῆν, καὶ ὑποψαμμοτέρην· τὴν δὲ Ἀραβίην τε καὶ Συρίην ἀργιλωδεστέρην τε καὶ ὑπόπετρον ἐοῦσαν. Ἔλεγον δὲ ἢ τόδε 13
μοι μέγα τεκμήριον περὶ τῆς χώρης ταύτης οἱ ἱρέες, ὡς ἐπὶ Μοίριος βασιλῆος, ὅκως ἔλθοι ὁ ποταμὸς ἐπὶ ὀκτὼ πήχεας τὸ ἐλάχιστον, ἄρδεσκε Αἴγυπτον τὴν ἔνερθε Μέμφιος. καὶ Μοίρι οὔκω ἦν ἔτεα εἰνακόσια τετελευτηκότι, ὅτε τῶν ἱρέων ταῦτα ἐγὼ ἤκουον. νῦν δὲ εἰ μὴ ἐπ' ἑκκαίδεκα ἢ πεντεκαίδεκα πήχεας ἀναβῇ τοὐλάχιστον ὁ ποταμὸς, οὐκ ὑπερβαίνει ἐς τὴν χώρην. δοκέουσί τέ μοι Αἰγυπτίων οἱ ἔνερθε τῆς λίμνης τῆς Μοίριος, οἰκέοντες τά τε ἄλλα χωρία καὶ τὸ καλεόμενον Δέλτα, ἢν οὕτω ἡ χώρη αὕτη κατὰ λόγον ἐπιδιδοῖ ἐς ὕψος, καὶ τὸ ὅμοιον ἀποδιδοῖ ἐς αὔξησιν, μὴ κατακλύζοντος αὐτὴν τοῦ Νείλου, πείσεσθαι τὸν πάντα χρόνον τὸν ἐπίλοιπον οἱ Αἰγύπτιοι, τό κοτε αὐτοὶ Ἕλληνας ἔφασαν πείσεσθαι. πυθόμενοι γὰρ ὡς ὕεται πᾶσα ἡ χώρη τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' οὐ ποταμοῖσι ἄρδεται, κατάπερ ἡ σφετέρη, ἔφασαν Ἕλληνας ψευσθέντας κοτὲ ἐλπίδος μεγάλης, κακῶς

E varia irrigationis per Nilum altitudine.

Periculum famis, Aegyptiis ex augmento terrae suae imminens.

Αἰγυπτίους δοκέω ἅμα τῷ Δέλτα τῷ ὑπ' Ἰώνων καλεομένῳ γενέσθαι, αἰεί τε εἶναι, ἐξ οὗ ἀνθρώπων γένος ἐγένετο. προϊούσης δὲ τῆς χώρης, πολλοὺς μὲν τοὺς ὑπολειπομένους αὐτέων γενέσθαι, πολλοὺς δὲ τοὺς ὑποκαταβαίνοντας. τὸ δ' ὦν πάλαι αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλέετο· τῆς τὸ περίμετρον στάδιοί εἰσι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἑξακισχίλιοι.

16 Εἰ ὦν ἡμεῖς ὀρθῶς περὶ αὐτέων γινώσκομεν, Ἴωνες οὐκ εὖ φρονέουσι περὶ Αἰγύπτου· εἰ δὲ ὀρθή ἐστι ἡ τῶν Ἰώνων γνώμη, Ἕλληνάς τε καὶ αὐτοὺς Ἴωνας ἀποδείκνυμι οὐκ ἐπισταμένους λογίζεσθαι· οἳ φασι τρία μόρια εἶναι γῆν πᾶσαν, Εὐρώπην τε καὶ Ἀσίην καὶ Λιβύην. τέταρτον γάρ σφεας δεῖ προσλογίζεσθαι Αἰγύπτου τὸ Δέλτα, εἰ μή τέ γέ ἐστι τῆς Ἀσίης, μήτε τῆς Λιβύης. οὐ γὰρ δὴ ὁ Νεῖλός γέ ἐστι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον, ὁ τὴν Ἀσίην οὐρίζων τῆς Λιβύης. τοῦ Δέλτα δὲ τούτου κατὰ τὸ ὀξὺ περιῤῥήγνυται ὁ Νεῖλος· ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ Ἀσίης

17 τε καὶ Λιβύης γίνοιτ' ἄν. Καὶ τὴν μὲν Ἰώνων γνώμην ἀπίεμεν· ἡμεῖς δὲ ὧδε καὶ περὶ τούτων λέγομεν. Αἴγυπτον μὲν πᾶσαν εἶναι ταύτην τὴν ὑπ' Αἰγυπτίων οἰκεομένην, κατάπερ Κιλικίην, τὴν ὑπὸ Κιλίκων, καὶ Ἀσσυρίην, τὴν ὑπὸ Ἀσσυρίων. οὔρισμα δὲ Ἀσίῃ καὶ Λιβύῃ οἴδαμεν

Aegyptus Aſiam ab Africa diſterminat.

οὐδὲν

οὐδὲν ἐὸν ὀρθῷ λόγῳ, εἰ μὴ τοὺς Αἰγυπτίων οὔρους· εἰ δὲ τῷ ὑπ' Ἑλλήνων νενομισμένῳ χρησόμεθα m), νομίζομεν Αἴγυπτον πᾶσαν, ἀρξαμένην ἀπὸ Καταδούπων τε καὶ Ἐλεφαντίνης πόλιος, δίχα διαιρέεσθαι, καὶ ἀμφοτέρων τῶν ἐπωνυμιέων ἔχεσθαι. τὰ μὲν γὰρ αὐτῆς, εἶναι τῆς Λιβύης· τὰ δὲ, τῆς Ἀσίης. ὁ γὰρ δὴ Νεῖλος ἀρξάμενος ἐκ τῶν Καταδούπων, ῥέει, μέσην Αἴγυπτον σχίζων, ἐς θάλασσαν. μέχρι μέν νυν Κερκασώρου πόλιος ῥέει εἷς ἐὼν ὁ Νεῖλος· τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης τῆς πόλιος, σχίζεται τριφασίας ὁδούς· καὶ ἡ μὲν πρὸς ἠῶ τρέπεται, τὸ καλέεται Πηλούσιον στόμα· n) ἡ δὲ ἑτέρη τῶν ὁδῶν πρὸς ἑσπέρην ἔχει. τοῦτο δὲ Κανωβικὸν στόμα κέκληται. ἡ δὲ δὴ ἰθέα τῶν ὁδῶν τῷ Νείλῳ ἐστὶ ἥδε· ἄνωθεν φερόμενος, ἐς τὸ ὀξὺ τοῦ Δέλτα ἀπικνέεται. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, σχίζων μέσον τὸ Δέλτα, ἐς θάλασσαν ἐξίει, οὔτε ἐλαχίστην μοίρην τοῦ ὕδατος παρεχόμενος ταύτην, οὔτε ἥκιστα ὀνομαστήν· τὸ καλέεται Σεβεννυτικὸν στόμα. ἔστι δὲ καὶ ἕτερα διφάσια στόματα ἀπὸ τοῦ Σεβεννυτικοῦ ἀποσχι-

Nili oſtia

Strabo L. XVII. c. 8.

m) Scil. quod Nilus Aſiae et Africae terminus ſit. vid. *Diodorus* paſſim.

n) cf. *Diod.* Lib. I. cap. 33.

σχισθέντα, φέρονται ἐς θάλασσαν. τοῖσι ὀνόματα κέεται τάδε· τῷ μὲν Σαϊτικὸν αὐτέων, τῷ δὲ, Μενδήσιον. τὸ δὲ Βολβίτινον ϛόμα καὶ τὸ Βουκολικὸν οὐκ ἰθαγενέα

18 ϛόματά ἐϛι, ἀλλ᾽ ὀρυκτά. Μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ, ὅτι τοσαύτη ἐϛὶ Αἴγυπτος ὅσην τινὰ ἐγὼ ἀποδείκνυμι τῷ λόγῳ, καὶ τὸ Ἄμμωνος χρηϛήριον γενόμενον· τὸ ἐγὼ τῆς ἐμεωυτοῦ γνώμης ὕϛερον περὶ Αἴγυπτον ἐπυθόμην. οἱ γὰρ δὴ ἐκ Μαρέης τε πόλιος καὶ Ἄπιος οἰκέοντες Αἰγύπτου τὰ πρόσουρα Λιβύῃ, αὐτοί τε δοκέοντες εἶναι Λίβυες, καὶ οὐκ Αἰγύπτιοι, καὶ ἀχθόμενοι τῇ περὶ τὰ ἱρὰ θρησκίῃ, βουλόμενοι θηλέων βοῶν μὴ

Ammonis definitio quae ſit Aegyptus.

εἴργεσθαι, ἔπεμψαν ἐς Ἄμμωνα, φάμενοι οὐδὲν σφίσι τε καὶ Αἰγυπτίοισι κοινὸν εἶναι· οἰκέειν τε γὰρ ἔξω τοῦ Δέλτα, καὶ οὐκ ὁμολογέειν αὐτοῖσι· βούλεσθαί τε πάντων σφίσι

Strabo XVII, 10. 14.

ἐξεῖναι γεύεσθαι. ὁ δὲ θεὸς σφέας οὐκ ἔα ποιέειν ταῦτα, φὰς Αἴγυπτον εἶναι ταύτην τὴν ὁ Νεῖλος ἐπιὼν ἄρδει· καὶ Αἰγυπτίους εἶναι τούτους, οἳ ἔνερθε Ἐλεφαντίνης πόλιος οἰκέοντες, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τούτου πί-

19 νουσι. οὕτω σφι ταῦτα ἐχρήσθη. Ἐπέρχεται δὲ ὁ Νεῖλος, ἐπεὰν πληθύῃ, οὐ μόνον

Nilus quam regionem inundet.

τὸ Δέλτα, ἀλλὰ καὶ τοῦ Λιβυκοῦ τε λεγομένου χωρίου εἶναι, καὶ τοῦ Ἀραβίου ἐνιαχῆ· καὶ ἐπὶ δύο ἡμερέων ἑκατέρωθι ὁδὸν, καὶ

πλεῦν

πλεῦν ἔτι τούτου, καὶ ἔλασσον. τοῦ ποταμοῦ δὲ φύσιος πέρι, οὔτε τι τῶν ἱρέων, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς παραλαβεῖν ἐδυνάσθην. πρόθυμος δὲ ἔα τάδε παρ' αὐτέων πυθέσθαι, ὅ,τι κατέρχεται μὲν ὁ Νεῖλος πληθύων ἀπὸ τροπέων τῶν θερινέων ἀρξάμενος ἐπὶ ἑκατὸν ἡμέρας· πελάσας δ' ἐς τὸν ἀριθμὸν τουτέων τῶν ἡμερέων, ὀπίσω ἀπέρχεται, ἀπολείπων τὸ ῥέεθρον· ὥστε βραχὺς τὸν χειμῶνα ἅπαντα διατελέει ἐὼν, μέχρι οὗ αὖτις τροπέων τῶν θερινέων. τουτέων ὦν πέρι οὐδενὸς οὐδὲν οἷός τ' ἐγενόμην παραλαβεῖν παρὰ τῶν Αἰγυπτίων, ἱστορέων αὐτοὺς ἥντινα δύναμιν ἔχει ὁ Νεῖλος τὰ ἔμπαλιν πεφυκέναι τῶν ἄλλων ποταμῶν; ταῦτά τε δὴ τὰ λεγόμενα βουλόμενος εἰδέναι, ἱστόρεον· καὶ ὅτι αὔρας ἀποπνεούσας μοῦνος πάντων ποταμῶν οὐ παρέχεται;

quousque creſcat et decreſcat. *Diod. Sic.* Lib. I. cap. 36.

20 Ἀλλὰ Ἑλλήνων μέν τινες ἐπίσημοι βουλόμενοι γενέσθαι σοφίην, ἔλεξαν περὶ τοῦ ὕδατος τούτου τριφασίας ὁδούς· τῶν τὰς μὲν δύο τῶν ὁδῶν οὐδ' ἀξιῶ μνησθῆναι, εἰ μὴ ὅσον σημῆναι βουλόμενος μοῦνον. τῶν ἡ ἑτέρη μὲν λέγει τοὺς ἐτησίας ἀνέμους εἶναι αἰτίους πληθύειν τὸν ποταμὸν, κωλύοντας ἐς θάλασσαν ἐκρέειν τὸν Νεῖλον. πολλάκις δὲ ἐτησίαι μὲν οὔκων ἔπνευσαν, ὁ δὲ Νεῖλος τὠυτὸ ἐργάζεται. πρὸς δὲ, εἰ ἐτησίαι αἴτιοι

Variae de incremento Nili opiniones. *Diod.* I, 37.

Thaletis Mileſii *Diod.* I, 38.

ἦσαν, χρῆν καὶ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς, ὅσοι τοῖσι ἐτησίῃσι ἀντίοι ῥέουσι, ὁμοίως πάσχειν καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ Νείλῳ· καὶ μᾶλλον ἔτι τοσούτῳ, ὅσῳ ἐλάσσονες ἐόντες, ἀσθενέστερα τὰ ῥεύματα παρέχονται. εἰσὶ δὲ πολλοὶ μὲν ἐν τῇ Συρίῃ ποταμοὶ, πολλοὶ δὲ ἐν τῇ Λιβύῃ, οἳ οὐδὲν τοιοῦτον
21 πάσχουσι οἷόν τι καὶ ὁ Νεῖλος. Ἡ δ' ἑτέρη, ἀνεπιστημονεστέρη μέν ἐστι τῆς λελεγμένης, λόγῳ δὲ εἰπεῖν, θωϋμασιωτέρη· ἣ λέγει ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ ῥέοντα αὐτὸν ταῦτα μηχανᾶσθαι· τὸν δ' Ὠκεανὸν γῆν περὶ πᾶ-
22 σαν ῥέειν. Ἡ δὲ τρίτη τῶν ὁδῶν, πολλὸν ἐπιεικεστάτη ἐοῦσα, μάλιστα ἔψευσται. λέγει γὰρ δὴ οὐδ' αὐτὴ οὐδὲν, φαμένη τὸν Νεῖλον ῥέειν ἀπὸ τηκομένης χιόνος· ὃς ῥέει μὲν ἐκ Λιβύης διὰ μέσων Αἰθιόπων, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς Αἴγυπτον. κῶς ὦν δῆτα ῥέοι ἂν ἀπὸ χιόνος, ἀπὸ τῶν θερμοτάτων τόπων ῥέων ἐς τὰ ψυχρότερα; τῶν τὰ πολλά ἐστι ἀνδρί γε λογίζεσθαι τοιούτων πέρι οἵῳ τε ἐόντι, ὡς οὐδὲ εἰκὸς ἀπὸ χιόνος μιν ῥέειν. πρῶτον μὲν καὶ μέγιστον μαρτύριον οἱ ἄνεμοι παρέχονται, πνέοντες ἀπὸ τῶν χωρίων τουτέων θερμοί· δεύτερον δὲ, ὅτι ἄνομβρος ἡ χώρη, καὶ ἀκρύσταλλος διατελέει ἐοῦσα· ἐπὶ δὲ χιόνι πεσούσῃ, πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ὗσαι ἐν πέντε ἡμέρῃσι· ὥστε εἰ ἐχιόνιζε, ὗεν

Alia opinio, quam *Diodorus* I, 37. Sacerdotibus Aegyptiorum tribuit.

Anaxagorae. Diod. I, 38.

Refellitur tribus argumentis.

ὗετ' ἂν ταῦτα τὰ χωρία. τρίτα δὲ, οἱ ἄν-
θρωποι ὑπὸ τοῦ καύματος μέλανες ἐόντες·
ἰκτῖνοι δὲ καὶ χελιδόνες δι' ἔτεος ἐόντες οὐκ
ἀπολείπουσι· γέρανοι δὲ φεύγουσαι τὸν χει-
μῶνα τὸν ἐν τῇ Σκυθικῇ χώρῃ γενόμενον,
φοιτῶσι ἐς χειμασίην ἐς τοὺς τόπους τού-
τους. εἰ τοίνυν ἐχιόνιζε καὶ ὁσονῶν ταύτην
τὴν χώρην, δι' ἧς τε ῥέει καὶ ἐκ τῆς ἄρχε-
ται ῥέων ὁ Νεῖλος, ἦν ἂν τούτων οὐδὲν,
ὡς ἡ ἀνάγκη ἐλέγχει. Ὁ δὲ περὶ τοῦ 23
Ὠκεανοῦ λέξας, ἐς ἀφανὲς τὸν μῦθον
ἀνενείκας, οὐκ ἔχει ἔλεγχον. οὐ γάρ τινα
ἔγωγε οἶδα ποταμὸν Ὠκεανὸν ἐόντα· Ὅ-
μηρον δὲ, ἤ τινα τῶν πρότερον γενομένων
ποιητέων, δοκέω τοὔνομα εὑρόντα ἐς τὴν
ποίησιν ἐσενείκασθαι. Εἰ δὲ δεῖ μεμψά- 24
μενον γνώμας τὰς προκειμένας, αὐτὸν περὶ
τῶν ἀφανέων ἀποδέξασθαι, φράσω διότι
μοι δοκέει πληθύεσθαι ὁ Νεῖλος τοῦ θέρεος.
τὴν χειμερινὴν ὥρην ἀπελαυνόμενος ὁ ἥλιος
ἐκ τῆς ἀρχαίης διεξόδου ὑπὸ τῶν χειμώ-
νων, ἔρχεται τῆς Λιβύης τὰ ἄνω. ὡς μὲν
νυν ἐν ἐλαχίστῳ δηλῶσαι, πᾶν εἴρηται· τῆς
γὰρ ἂν ἀγχοτάτω ᾖ χώρης οὗτος ὁ θεὸς,
καὶ κατ' ἥν τινα, ταύτην οἰκὸς o) διψῆν
τε ὑδάτων μάλιστα, καὶ τὰ ἐγχώρια ῥεύμα-

Homerum Oceani nomine Nilum appellantem, illud inveniſſe putat. cf. *Diod.* I, 12. 96.

Herodoti ipſius opinio. *Diod.* I, 38. fin. ſolis vicinitas ſiccat terras.

o) Familiaris Herodoto Ioniſmus pro εἰκός.

25 τα μαραίνεσθαι τῶν ποταμῶν. Ὡς δὲ ἐν πλέονι λόγῳ δηλῶσαι, ὧδε ἔχει. διεξιὼν τῆς Λιβύης τὰ ἄνω ὁ ἥλιος, τάδε ποιέει· ἅτε διὰ παντὸς τοῦ χρόνου αἰθρίου τε ἐόντος τοῦ ἠέρος τοῦ κατὰ ταῦτα τὰ χωρία, καὶ ἀλεεινῆς p) τῆς χώρης ἐούσης, οὐκ ἐόντων ἀνέμων ψυχρῶν q), διεξιὼν ποιέει οἷόν περ καὶ τὸ θέρος ἐώθεε ποιέειν, ἰὼν τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. ἕλκει γὰρ ἐπ' ἑωϋτὸν τὸ ὕδωρ. ἑλκύσας δὲ, ἀπωθέει ἐς τὰ ἄνω χωρία· ὑπολαμβάνοντες δὲ οἱ ἄνεμοι, καὶ διασκιδνάντες, τήκουσι· καί εἰσι οἰκότως οἱ ἀπὸ ταύτης τῆς χώρης πνέοντες, ὅ, τε νότος, καὶ ὁ λὶψ, ἀνέμων πολλὸν τῶν πάντων ὑετώτατοι. δοκέει δέ μοι οὐδὲ πᾶν τὸ ὕδωρ τὸ ἐπέτειον ἑκάστοτε ἀποπέμπεσθαι τοῦ Νείλου ὁ ἥλιος, ἀλλὰ καὶ ὑπολείπεσθαι περὶ ἑωϋτόν. πρηϋνομένου δὲ τοῦ χειμῶνος, ἀπέρχεται ὁ ἥλιος ἐς μέσον τὸν οὐρανὸν ὀπίσω· καὶ τὸ ἐνθεῦτεν ἤδη ὁμοίως ἀπὸ πάντων ἕλκει τῶν ποταμῶν. τέως δὲ οἱ μὲν, ὀμβρίου ὕδατος συμμισγομένου πολλοῦ αὐτοῖσι, ἅτε ὑομένης τε τῆς χώρης καὶ κεχαραδρωμένης, ῥέουσι μεγάλοι· τοῦ δὲ θέρεος,

p) θερμῆς explicat cod. quidam.

q) Fruſtra in his difficultatem quaeſiuerunt viri nonnulli docti.

ρεος, τῶν τε ὄμβρων ἐπιλειπόντων αὐτὰς, καὶ ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἑλκόμενοι, ἀσθενέες εἰσί. ὁ δὲ Νεῖλος ἐὼν ἄνομβρος, ἑλκόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ ἡλίου, μοῦνος ποταμῶν τοῦτον τὸν χρόνον οἰκότως αὐτὸς ἑωϋτοῦ ῥέει πολλῷ ὑποδεέστερος ἢ τοῦ θέρεος. τότε μὲν γὰρ μετὰ πάντων τῶν ὑδάτων ἴσον ἕλκεται· τὸν δὲ χειμῶνα, μοῦνος πιέζεται. οὕτω τὸν ἥλιον νενόμικα τούτων αἴτιον εἶναι.

26 Αἴτιος δὲ ὡὐτὸς οὗτος, κατὰ γνώμην τὴν ἐμὴν, καὶ τὸν ἠέρα ξηρὸν τὸν ταύτῃ εἶναι, διακαίων τὴν διέξοδον αὐτοῦ. οὕτω τῆς Λιβύης τὰ ἄνω θέρος αἰεὶ κατέχει. εἰ δὲ ἡ στάσις ἤλλακτο τῶν ὡρέων, καὶ τοῦ οὐρανοῦ τῇ μὲν νῦν ὁ βορέης τε καὶ ὁ χειμὼν ἑστᾶσι, ταύτῃ μὲν τοῦ νότου ἦν ἡ στάσις καὶ τῆς μεσαμβρίης, τῇ δὲ ὁ νότος νῦν ἕστηκε, ταύτῃ δὲ ὁ βορέης· εἰ ταῦτα οὕτως εἶχε, ὁ ἥλιος ἂν ἀπελαυνόμενος ἐκ μέσου τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ βορέω, ἤϊε ἂν τὰ ἄνω τῆς Εὐρώπης, κατάπερ νῦν τῆς Λιβύης ἔρχεται. διεξιόντα δ' ἄν μιν διὰ πάσης Εὐρώπης, ἔλπομαι ποιέειν ἂν τὸν Ἴστρον τάπερ νῦν ἐργάζεται τὸν Νεῖλον.

Conuerſis cœli regionibus,

Danubio idem quod nunc Nilo, eueniret.

27 Τῆς αὔρης δὲ πέρι, ὅτι οὐκ ἀποπνέει, τήνδε ἔχω γνώμην, ὡς κάρτα ἀπὸ θερμῶν χωρέων οὐκ οἰκός ἐστι οὐδὲν ἀποπνέειν. αὔρη δὲ ἀπὸ ψυχροῦ τινὸς φιλέει πνέειν.

Diod. I, 38.

Fontes Nili nemo vidit. *Diod.* I, 37.

Saitae cujusdam Ἱερογραμματέως narratio de iis.

Strabo XVII, 94.

28 Ταῦτα μέν νυν ἔςω ὡς ἔςί τε καὶ ὡς ἀρχὴν ἐγένετο· τοῦ δὲ Νείλου τὰς πηγὰς οὔτε Αἰγυπτίων, οὔτε Λιβύων, οὔτε Ἑλλήνων τῶν ἐμοὶ ἀπικομένων ἐς λόγους, οὐδεὶς ὑπέσχετο εἰδέναι, εἰ μὴ ἐν Αἰγύπτῳ ἐν Σάϊ πόλι ὁ γραμματιςὴς τῶν ἱρῶν χρημάτων τῆς Ἀθηναίης. οὗτος δ' ἔμοιγε παίζειν ἐδόκεε, φάμενος εἰδέναι ἀτρεκέως. ἔλεγε δὲ ὧδε· εἶναι δύο οὔρεα ἐς ὀξὺ τὰς κορυφὰς ἀπιγμένα, μεταξὺ Συήνης τε πόλιος κείμενα τῆς Θηβαΐδος, καὶ Ἐλεφαντίνης· οὐνόματα δὲ εἶναι τοῖσι οὔρεσι, τῷ μὲν, Κρῶφι, τῷ δὲ, Μῶφι. τὰς ὦν δὴ πηγὰς τοῦ Νείλου ἐούσας ἀβύσσους, ἐκ τοῦ μέσου τῶν οὐρέων τουτέων ῥέειν· καὶ τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ὕδατος, ἐπ' Αἰγύπτου ῥέειν καὶ πρὸς βορέην ἄνεμον· τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ, ἐπ' Αἰθιοπίης τε καὶ νότου. ὡς δὲ ἄβυσσοί εἰσι αἱ πηγαὶ, ἐς διάπειραν ἔφη τούτου Ψαμμήτιχον Αἰγύπτου βασιλέα ἀπικέσθαι. πολλέων γὰρ αὐτὸν χιλιάδων ὀργυιέων πλεξάμενον κάλον, κατεῖναι ταύτῃ, καὶ οὐκ ἐξικέσθαι ἐς βυσσόν. οὕτω μὲν δὴ ὁ γραμματιςὴς, εἰ ἄρα ταῦτα γενόμενα ἔλεγε, ἀπέφαινε· ὡς ἐμὲ κατανοέειν δίνας τινὰς ταύτῃ ἐούσας ἰσχυρὰς καὶ παλιῤῥοίην· οἷα δὲ ἐμβαλόντος τοῦ ὕδατος τοῖσι οὔρεσι, μὴ δύνασθαι κατιεμένην καταπειρητη-

ρίην ἐς βυσσὸν ἰέναι. Ἄλλȣ δὲ οὐδενὸς 29
οὐδὲν ἐδυνάμην πυθέσθαι. ἀλλὰ τοσόνδε
μὲν ἄλλο ἐπὶ μακρότατον ἐπυθόμην, μέ-
χρι μὲν Ἐλεφαντίνης πόλιος αὐτόπτης
ἐλθὼν, τὸ δ' ἀπὸ τούτȣ, ἀκοῇ ἤδη ἱςορέων.
ἀπὸ Ἐλεφαντίνης πόλιος ἄνω ἰόντι, ἄναν-
τές ἐςι χωρίον· ταύτῃ ὦν δεῖ τὸ πλοῖον δια-
δήσαντας ἀμφοτέρωθεν, κατάπερ βοῦν,
πορεύεσθαι· ἢν δὲ ἀποῤῥαγῇ, τὸ πλοῖον
οἴχεται φερόμενον ὑπὸ ἰσχύος τοῦ ῥόȣ. τὸ
δὲ χωρίον τοῦτο, ἔςι ἐπὶ ἡμέρας τέσσερας
πλόος· σκολιὸς δὲ ταύτῃ, κατάπερ ὁ Μαί-
ανδρος, ἔςι ὁ Νεῖλος. σχοῖνοι δὲ δυώδεκά
εἰσι οὗτοι, τοὺς δεῖ τȣ́τῳ τῷ τρόπῳ διεκ-
πλῶσαι. ϗ ἔπειτα ἀπίξεαι ἐς πεδίον λεῖον,
ἐν τῷ νῆσον περιῤῥέει ὁ Νεῖλος. Ταχομψὼ
ȣ̓́νομα αὐτῇ ἐςί. οἰκέȣσι δὲ τὰ ἀπὸ Ἐλε-
φαντίνης ἄνω Αἰθίοπες ἤδη, καὶ τῆς νήσȣ
τὸ ἥμισυ· τὸ δὲ ἥμισυ, Αἰγύπτιοι. ἔχεται
δὲ τῆς νήσȣ λίμνη μεγάλη, τὴν πέριξ νο-
μάδες Αἰθίοπες νέμονται· τὴν διεκπλώσας,
ἐς τȣ̃ Νείλȣ τὸ ῥέεθρον ἥξεις, τὸ ἐς τὴν
λίμνην ταύτην ἐκδιδοῖ. καὶ ἔπειτα ἀποβὰς,
παρὰ τὸν ποταμὸν ὁδοιπορίην ποιήσεαι
ἡμερέων τεσσεράκοντα. σκόπελοί τε γὰρ
ἐν τῷ Νείλῳ ὀξέες ἀνέχȣσι, καὶ χοιράδες
πολλαί εἰσι, δι' ὧν ȣ̓κ οἷά τέ ἐςι πλέειν.
διεξελθὼν δὲ ἐν τῇσι τεσσεράκοντα ἡμέρῃσι

Regionis et fluuii natura vltra Elephantinam

Tachompſo inſula cf. *Dionyſ. Longinus* Sect. 26.

Diod. I, 32. 33.

τοῦτο τὸ χωρίον, αὖτις ἐς ἕτερον πλοῖον ἐμβὰς, δυώδεκα ἡμέρας πλεύσεαι· καὶ ἔπειτα ἵξεαι ἐς πόλιν μεγάλην, τῇ οὔνομά ἐστι Μερόη. λέγεται δὲ αὕτη ἡ πόλις εἶναι μητρόπολις τῶν ἄλλων Αἰθιόπων. οἱ δ' ἐν ταύτῃ, Δία θεῶν καὶ Διόνυσον μούνους σέβονται, τούτους τε μεγάλως τιμῶσι· καί σφι μαντήϊον Διὸς κατέστηκε. στρατεύονται δ' ἐπεάν σφεας ὁ θεὸς οὗτος κελεύῃ διὰ θεσπισμάτων· καὶ τῇ ἂν κελεύῃ, ἐκεῖσε.

Meroe.

30 Ἀπὸ δὲ ταύτης τῆς πόλιος πλέων, ἐν ἴσῳ χρόνῳ ἄλλῳ ἥξεις ἐς τοὺς Αὐτομόλους, ἐν ὅσῳπερ ἐξ Ἐλεφαντίνης ἦλθες ἐς τὴν μητρόπολιν τὴν Αἰθιόπων. τοῖσι δὲ Αὐτομόλοισι τούτοισι οὔνομά ἐστι Ἀσμάχ· r) δύναται δὲ τοῦτο τὸ ἔπος κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, οἱ ἐξ ἀριστερῆς χειρὸς παριστάμενοι βασιλέϊ. ἀπέστησαν δὲ αὗται τέσσερες καὶ εἴκοσι μυριάδες Αἰγυπτίων τῶν μαχίμων ἐς τοὺς Αἰθίοπας τούτους, δι' αἰτίην τοιήνδε. ἐπὶ Ψαμμητίχου βασιλέος φυλακαὶ κατέστασαν ἔν τε Ἐλεφαντίνῃ πόλι πρὸς Αἰθιόπων, καὶ ἐν Δάφνῃσι τῇσι Πηλουσίῃσι ἄλλη δὲ πρὸς Ἀραβίων καὶ Σύρων, καὶ ἐν Μαρέῃ πρὸς Λιβύης ἄλλη. ἔτι δὲ ἐπ' ἐμεῦ καὶ Περσέων κατὰ ταὐτὰ αἱ

Automoli

a Psammeticho deficiunt *Diod.* I, 67.

Præſidia in finibus Aegypti.

r) All. Ἀσχὰμ,

αἱ φυλακαὶ ἔχουσι, ὡς καὶ ἐπὶ Ψαμμητίχου ἦσαν· καὶ γὰρ ἐν Ἐλεφαντίνῃ Πέρσαι φρουρέουσι, καὶ ἐν Δάφνῃσι. τοὺς ὦν δὴ Αἰγυπτίους τρία ἔτεα φρουρήσαντας ἀπέλυε οὐδεὶς τῆς φρουρῆς· οἱ δὲ, βουλευσάμενοι καὶ κοινῷ λόγῳ χρησάμενοι, πάντες ἀπὸ τοῦ Ψαμμητίχου ἀποστάντες, ἤϊσαν ἐς Αἰθιοπίην. Ψαμμήτιχος δὲ πυθόμενος, ἐδίωκε. ὡς δὲ κατέλαβε, ἐδέετο, πολλὰ λέγων, καί σφεας θεοὺς πατρῴους ἀπολιπεῖν οὐκ ἔα, καὶ τέκνα, καὶ γυναῖκας· τῶν δέ τινα λέγεται δείξαντα τὸ αἰδοῖον εἰπεῖν, ἔνθα ἂν τοῦτο ᾖ, ἔσεσθαι αὐτοῖσι ἐνθαῦτα καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας. οὗτοι ἐπεί τε ἐς Αἰθιοπίην ἀπίκοντο, διδοῦσι σφέας αὐτοὺς τῷ Αἰθιόπων βασιλέϊ. ὁ δέ σφεας τῷδε ἀντιδωρέεται. ἦσάν οἱ διάφοροί τινες γεγονότες τῶν Αἰθιόπων· τούτους ἐκέλευε ἐξελόντας, τὴν ἐκείνων γῆν οἰκέειν. τούτων δὲ ἐσοικισθέντων ἐς τοὺς Αἰθίοπας, ἡμερώτεροι γεγόνασι Αἰθίοπες, ἤθεα μαθόντες Αἰγύπτια. *Diod. l. c.*

31 Μέχρι μέν νυν τεσσέρων μηνῶν πλόου καὶ ὁδοῦ, γινώσκεται ὁ Νεῖλος, πάρεξ τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ῥεύματος. οὗτοι γὰρ συμβαλλομένῳ μῆνες εὑρίσκονται ἀναισιμούμενοι ἐξ Ἐλεφαντίνης πορευομένῳ ἐς τοὺς Αὐτομόλους τούτους. ῥέει δὲ ἀπὸ ἑσπέρης τε καὶ ἡλίου δυσμέων. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, οὐδεὶς

Nilus quousque cognitus.

ἔχει σαφέως φράσαι. ἔρημος γάρ ἐστι ἡ
32 χώρη αὕτη ὑπὸ καύματος. Ἀλλὰ τάδε μὲν ἤκουσα ἀνδρῶν Κυρηναίων, φαμένων ἐλθεῖν τε ἐπὶ τὸ Ἄμμωνος χρηστήριον, καὶ ἀπικέσθαι ἐς λόγους Ἐτεάρχῳ τῷ Ἀμμωνίων βασιλέϊ· καί κως ἐκ λόγων ἄλλων ἀπικέσθαι ἐς λέσχην περὶ τοῦ Νείλου, ὡς οὐδεὶς αὐτοῦ οἶδε τὰς πηγάς· καὶ τὸν Ἐτέαρχον φάναι ἐλθεῖν κοτὲ παρ' αὐτὸν Νασαμῶνας ἄνδρας. τὸ δὲ ἔθνος τοῦτο, ἐστι μὲν Λιβυκὸν, νέμεται δὲ τὴν Σύρτιν τε καὶ τὴν πρὸς ἠῶ χώρην τῆς Σύρτιος οὐκ ἐπὶ πολλόν. ἀπικομένους δὲ τοὺς Νασαμῶνας, καὶ εἰρωτεωμένους εἴ τι ἔχουσι πλέον λέγειν περὶ τῶν ἐρήμων τῆς Λιβύης, φάναι παρὰ σφίσι γενέσθαι ἀνδρῶν δυναστέων παῖδας ὑβριστάς· τούς ἄλλά τε μηχανᾶσθαι ἀνδρωθέντας περισσὰ, καὶ δὴ καὶ ἀποκληρῶσαι πέντε ἑωϋτῶν, ὀψομένους τὰ ἔρημα τῆς Λιβύης, καὶ εἴ τι πλέον ἴδοιεν τῶν τὰ μακρότατα ἰδομένων. τῆς γὰρ Λιβύης τὰ μὲν κατὰ τὴν βορηΐην θάλασσαν, ἀπ' Αἰγύπτου ἀρξάμενοι μέχρι Σολόεντος ἄκρης, ἣ τελευτᾷ τὰ τῆς Λιβύης, παρήκουσι παρὰ πᾶσαν Λίβυες, καὶ Λιβύων ἔθνεα πολλὰ, πλὴν ὅσον Ἕλληνες καὶ Φοίνικες ἔχουσι. τὰ δ' ὑπὲρ θαλάσσης τε καὶ τῶν ἐπὶ θάλασσαν κατηκόντων ἀνθρώπων, τὰ κατύπερθε

Cyrenaeorum de Nilo narratio.

Naſamones. *Diod.* III, 49. XVII, 50.

Quinque Naſamonum profectio.

περθε θηριώδης ἐστὶ ἡ Λιβύη· τὰ δὲ κατύπερθε τῆς θηριώδεος, ψάμμος τέ ἐστι, καὶ ἄνυδρος δεινῶς, καὶ ἔρημος πάντων. ἐπεὶ s) ὦν τοὺς νεηνίας ἀποπεμπομένους ὑπὸ τῶν ἡλίκων, ὕδασί τε καὶ σιτίοισι εὖ ἐξηρτυμένους, ἰέναι ταπρῶτα μὲν διὰ τῆς οἰκεομένης· ταύτην δὲ διεξελθόντας, ἐς τὴν θηριώδεα ἀπικέσθαι· ἐκ δὲ ταύτης, τὴν ἔρημον διεξιέναι, τὴν ὁδὸν ποιευμένους πρὸς ζέφυρον ἄνεμον· διεξελθόντας δὲ χῶρον πολλὸν ψαμμώδεα, καὶ ἐν πολλῇσι ἡμέρῃσι, ἰδεῖν δή κοτε δένδρεα ἐν πεδίῳ πεφυκότα· καί σφεας προσελθόντας, ἅπτεσθαι τοῦ ἐπεόντος ἐπὶ τῶν δενδρέων καρποῦ· ἁπτομένοισι δέ σφι ἐπελθεῖν ἄνδρας μικρούς, μετρίων ἐλάσσονας ἀνδρῶν, λαβόντας δὲ ἄγειν σφέας· φωνῆς δὲ οὔτέ τι τῆς ἐκείνων τοὺς Νασαμῶνας γινώσκειν, οὔτε τοὺς ἄγοντας τῶν Νασαμώνων. ἄγειν τε δὴ αὐτοὺς δι' ἑλέων μεγίστων, καὶ διεξελθόντας ταῦτα, ἀπικέσθαι ἐς πόλιν, ἐν τῇ πάντας εἶναι

Pygmaeorum, paruorum hominum natio.

s) Cel. Reitz correxerat εἶπον quod facilius videtur, ſed eſt contra omnes Codd. Herod. Lib. VIII. c. 155. ἐπεὶ δέ σφεας παραλαμβάνειν τοὺς Ἕλληνας. Et alibi ſaepius ἐπεὶ cum oratione infinita conſtruit; quod Latini imitantur nonnunquam. Vid. Liuius Lib. I, cap. 35. et noſtrum inf. c. 42. not. c.

εἶναι τοῖσι ἄγουσι τὸ μέγαθος ἴσους, χρῶμα

Fluuius magnus ab occidente ad orientem

δὲ μέλανας. παρὰ δὲ τὴν πόλιν ῥέειν ποταμὸν μέγαν· ῥέειν δὲ ἀπὸ ἑσπέρης αὐτὸν πρὸς ἥλιον ἀνατέλλοντα· φαίνεσθαι δὲ ἐν αὐτῷ κροκοδείλους. Ὁ μὲν δὴ τοῦ Ἀμμωνίου
33 Ἐτεάρχου λόγος ἐς τοῦτό μοι δεδηλώσθω· πλὴν ὅτι ἀπονοστῆσαί τε ἔφασκε τοὺς Νασαμῶνας, ὡς οἱ Κυρηναῖοι ἔλεγον· καὶ ἐς τοὺς οὗτοι ἀπίκοντο ἀνθρώπους, γόητας εἶναι πάντας. τὸν δὲ δὴ ποταμὸν τοῦτον τὸν πα-

qui Nilus exiſtimatur.

ραῤῥέοντα καὶ Ἐτέαρχος συνεβάλλετο εἶναι τὸν Νεῖλον· καὶ δὴ καὶ ὁ λόγος οὕτως αἱρέει. ῥέει γὰρ ἐκ Λιβύης ὁ Νεῖλος, μέσην τάμνων Λιβύην· καὶ (ὡς ἐγὼ συμβάλλομαι, τοῖσι ἐμφανέσι τὰ μὴ γινωσκόμενα τεκμαιρόμενος) τῷ Ἴστρῳ ἐκ τῶν ἴσων μέτρων ὁρμᾶται. Ἴστρος τε γὰρ ποταμὸς ἀρ-

Danubii curſus

ξάμενος ἐκ Κελτῶν καὶ Πυρήνης πόλιος, ῥέει μέσην σχίζων τὴν Εὐρώπην. οἱ δὲ Κελτοί

Cyneſii extremi ad occidentem populi

Herodot. Lib. IV. c. 49. ſq.

εἰσι ἔξω Ἡρακληΐων στηλέων· ὁμουρέουσι δὲ Κυνησίοισι, οἳ ἔσχατοι πρὸς δυσμέων οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ κατοικημένων. τελευτᾷ δὲ ὁ Ἴστρος ἐς θάλασσαν τὴν τοῦ Εὐξείνου πόντου, τῇ Ἰστρίην οἱ Μιλησίων
34 οἰκέουσι ἄποικοι. Ὁ μὲν δὴ Ἴστρος, ῥέει γὰρ δι' οἰκευμένης, πρὸς πολλῶν γινώσκεται· περὶ δὲ τῶν τοῦ Νείλου πηγέων οὐδεὶς ἔχει λέγειν. ἀοίκητός τε γὰρ ἐστι καὶ ἔρημος

μος ἡ Λιβύη, δι' ἧς ῥέει. περὶ δὲ τοῦ ῥεύματος αὐτοῦ, ἐπ' ὅσον μακρότατον ἱστορεῦντα ἦν ἐξικέσθαι, εἴρηται· ἐκδιδοῖ δὲ ἐς Αἴγυπτον. ἡ δὲ Αἴγυπτος τῆς ὀρεινῆς Κιλικίης μάλιστά κῃ ἀντίη κέεται. ἐνθεῦτεν δὲ, ἐς Σινώπην τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ πόντῳ πέντε ἡμερέων ἰθεῖα ὁδὸς εὐζώνῳ ἀνδρί. ἡ δὲ Σινώπη τῷ Ἴστρῳ ἐκδιδόντι ἐς θάλασσαν ἀντίον κέεται. οὕτω τὸν Νεῖλον δοκέω διὰ πάσης τῆς Λιβύης διεξιόντα ἐξισοῦσθαι τῷ Ἴστρῳ. Νείλου μέν νυν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω.

Comparatio Danubii cum Nilo.

cf. *Diod.* L.III. c.34.

ἜΡΧΟΜΑΙ δὲ περὶ Αἰγύπτου μηκυνέων τὸν λόγον· 35
ὅτι πλέω θωϋμάσια ἔχει ἢ ἄλλη πᾶσα χώρη, καὶ ἔργα λόγου μέζω παρέχεται πρὸς πᾶσαν χώρην· τούτων εἵνεκα πλέω περὶ αὐτῆς εἰρήσεται. Αἰγύπτιοι ἅμα τῷ οὐρανῷ τῷ κατὰ σφέας ἐόντι ἑτεροίῳ, καὶ τῷ ποταμῷ φύσιν ἀλλοίην παρεχομένῳ ἢ οἱ ἄλλοι ποταμοὶ, τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαλιν τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι ἐστήσαντο ἤθεά τε καὶ νόμους. ἐν τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι· οἱ δὲ ἄνδρες, κατ' οἴκους ἐόντες, ὑφαίνουσι. ὑφαίνουσι δὲ οἱ μὲν ἄλλοι, ἄνω τὴν κρόκην ὠθέοντες, Αἰγύπτιοι δὲ, κάτω. τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλέων φορέουσι,

Aegyptiorum mores contrarii moribus aliarum gentium.

αἱ δὲ γυναῖκες, ἐπὶ τῶν ὤμων. οὐρέουσι, αἱ μὲν γυναῖκες, ὀρθαί· οἱ δὲ ἄνδρες, κατήμενοι. εὐμαρίῃ χρέωνται ἐν τοῖσι οἴκοισι t), ἐσθίουσι δὲ ἔξω ἐν τῇσι ὁδοῖσι· ἐπιλέγοντες, ὡς τὰ μὲν αἰσχρὰ, ἀναγκαῖα δὲ, ἐν ἀποκρύφῳ ἐστὶ ποιέειν χρεών· τὰ δὲ μὴ αἰσχρὰ, ἀναφανδόν. ἱρᾶται γυνὴ μὲν οὐδεμίη οὔτε ἔρσενος θεοῦ, οὔτε θηλέης· ἄνδρες δὲ, πάντων τε καὶ πασέων. τρέφειν τοὺς τοκέας τοῖσι μὲν παισὶ οὐδεμίη ἀνάγκη, μὴ βουλομένοισι· τῇσι δὲ θυγατράσι πᾶσα ἀνάγκη, καὶ μὴ βουλομένῃσι. Οἱ ἱρέες
36 τῶν θεῶν τῇ μὲν ἄλλῃ κομέουσι· ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, ξυρεῦνται. τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος, ἅμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς τοὺς μάλιστα ἱκνέεται· Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀνιεῖσι τὰς τρίχας αὔξεσθαι, τάς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενείῳ, τέως ἐξυρημένοι. τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων δίαιτα ἀποκέκριται· Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἡ δίαιτά ἐστι. ἀπὸ πυρέων καὶ κριθέων ὧλλοι ζώουσι· Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην, ὄνειδος μέγιστόν ἐστι· ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζεὰς μετεξέτεροι

Alunt capillum in luctu

t) Graeci contra. Theophr. Char. 14. §. 4.

τεροι καλέουσι. Φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί· τὸν δὲ πηλὸν τῇσι χερσί u), καὶ τὴν κόπρον ἀναιρέονται. τὰ αἰδοῖα ὦλλοι μὲν ἐῶσι ὡς ἐγένοντο, πλὴν ὅσοι ἀπὸ τούτων ἔμαθον· Αἰγύπτιοι δὲ περιτάμνονται. εἵματα, τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο· τῶν δὲ γυναικῶν ἓν ἑκάστη· τῶν ἱστίων τοὺς κρίκους καὶ τοὺς κάλους, οἱ μὲν ἄλλοι ἔξωθεν προσδέουσι· Αἰγύπτιοι δὲ, ἔσωθεν. γράμματα γράφουσι καὶ λογίζονται ψήφοισι, Ἕλληνες μὲν, ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιὰ φέροντες τὴν χεῖρα· Αἰγύπτιοι δὲ, ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ τὰ ἀριστερά· καὶ ποιεῦντες ταῦτα, αὐτοὶ μέν φασι ἐπὶ τὰ δεξιὰ ποιέειν, Ἕλληνας δὲ ἐπ' ἀριστερά. διφασίοισι δὲ γράμμασι χρέωνται· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν, ἱρά· τὰ δὲ, δημοτικὰ καλέεται.

37 Θεοσεβέες δὲ περισσῶς ἐόντες μάλιστα πάντων ἀνθρώπων, νόμοισι τοιοίσιδε χρέωνται. ἐκ χαλκέων ποτηρίων πίνουσι, διασμέωντες ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην· οὐχ ὁ μὲν, ὁ δ' οὔ, ἀλλὰ πάντες. εἵματα δὲ λίνεα φορέουσι αἰεὶ νεόπλυτα, ἐπιτηδεύοντες τοῦτο μάλι-

Strabo XVII, 108.

Circumciſio

Scriptura a dextra ad ſiniſtram.

Diod. L. I, c. 81.

Aegyptii maxime religioſi

eorum veſtitus. *Plut.* de *Iſide* c. 4.

u) al. poſt χερσί colon habent, vt referatur ad φυρῶσι non ad ἀναιρέονται: quae diſtinctio ſi vera eſt, τῇσι χερσί bis intelligendum erit.

circumciſio — μάλιςα. τά τε αἰδοῖα περιτάμνονται, καθαριότητος εἵνεκεν· προτιμῶντες καθαροὶ
tonſura — εἶναι ἢ εὐπρεπέςεροι. οἱ δὲ ἱρέες ξυρεῦνται πᾶν τὸ σῶμα διὰ τρίτης ἡμέρης, ἵνα μήτε φθεὶρ, μήτε ἄλλο μυσαρὸν μηδὲν ἐγγίνηταί σφι θεραπεύουσι τοὺς θεούς. ἐσθῆτα δὲ φορέουσι οἱ ἱρέες λινέην μούνην, καὶ ὑποδήματα βύβλινα· ἄλλην δέ σφι ἐσθῆτα οὐκ ἔξεςι λαβεῖν, οὐδὲ ὑποδήματα ἄλλα. λοῦν-
lauationes — ται δὲ δὶς τῆς ἡμέρης ἑκάςης ψυχρῷ, καὶ δὶς ἑκάςης νυκτός. ἄλλας τε θρησκίας μυ-
Diod. I, 73. — ρίας ἐπιτελέουσι, ὡς εἰπεῖν λόγῳ. πάσχουσι δὲ καὶ ἀγαθὰ οὐκ ὀλίγα· οὔτέ τι γὰρ τῶν οἰκηΐων τρίβουσι, οὔτε δαπανέωνται. ἀλλὰ καὶ σιτία σφί ἐςι ἱρὰ πεσσόμενα, καὶ χηνέων καὶ βοέων κρεῶν πλῆθός τι ἑκάςῳ γίνεται πολλὸν ἑκάςης ἡμέρης. δίδοταί δέ σφι καὶ οἶνος ἀμπέλινος. x) ἰχθύων δὲ οὐ
fabas auerſantur. *Sext. Emp. Pyrrh. H.* III, 24. — σφι ἔξεςι πάσασθαι. κυάμους δὲ οὔτέ τι μάλα σπείρουσι Αἰγύπτιοι ἐν τῇ χώρῃ, τούς τε γενομένους οὔτε τρώγουσι, οὔτε ἕψοντες πατέονται. οἱ δὲ δὴ ἱρέες, οὐδὲ ὁρέοντες ἀνέχονται, νομίζοντες οὐ καθαρόν μιν εἶναι
Diod. I, 73. — ὄσπριον. ἱρᾶται δὲ οὐκ εἷς ἑκάςου τῶν θεῶν, ἀλλὰ πολλοί, τῶν εἷς ἐςὶ ἀρχιέρεως· ἐπεὰν δὲ

x) opponitur κριθίνῳ de quo Noſter inf. c. 77. et *Diod.* I, 20. 34. IV, 2.

δέ τις ἀποθάνῃ, τέτε ὁ παῖς ἀντικατίςαται. Τὰς δὲ βᾶς τὰς ἔρσενας τᾶ Ἐπάφα 38
εἶναι νομίζεσι, καὶ τέτε εἵνεκα δοκιμάζεσι αὐτὰς ὧδε. τρίχα ἢν καὶ μίην ἴδηται ἐπεᾶσαν μέλαιναν, οὐ καθαρὸν εἶναι νομίζει. δίζηται δὲ ταῦτα ἐπὶ τοῦτο τεταγμένος τῶν τις ἱρέων, καὶ ὀρθοῦ ἑςεῶτος τοῦ κτήνεος καὶ ὑπτίε, καὶ τὴν γλῶσσαν ἐξειρύσας, εἰ καθαρὴ τῶν προκειμένων σημηΐων, τὰ ἐγὼ ἐν ἄλλῳ λόγῳ ἐρέω. κατορᾷ δὲ καὶ τὰς τρίχας τῆς οὐρῆς, εἰ κατὰ φύσιν ἔχει πεφυκυίας. ἢν δὲ τετέων πάντων ᾖ καθαρὸς, σημαίνεται βύβλῳ περὶ τὰ κέρεα εἱλίσσων· καὶ ἔπειτα γῆν σημαντρίδα ἐπιπλάσας, ἐπιβάλλει τὸν δακτύλιον· κ̀ οὕτω ἀπάγεσι. ἀσήμαντον δὲ θύσαντι θάνατος ἡ ζημίη ἐπικέεται. δοκιμάζεται μὲν νυν τὸ κτῆνος τρόπῳ τοιῷδε.

Boum probatio Diod. I. 88: Plut. de Iſ. et Oſ. c. 47.

Plut. l. c.

Θυσίη δέ σφι ἥδε κατέςηκε. ἀγαγόντες 39
τὸ σεσημασμένον κτῆνος πρὸς τὸν βωμὸν, ὅκε ἂν θύωσι, πυρὴν καίεσι. ἔπειτα δὲ ἐπ' αὐτοῦ οἶνον κατὰ τᾶ ἱρηΐε ἐπισπείσαντες, καὶ ἐπικαλέσαντες τὸν θεὸν, σφάζεσι· σφάξαντες δὲ, ἀποτάμνεσι τὴν κεφαλήν. σῶμα μὲν δὴ τᾶ κτήνεος δείρεσι· κεφαλῇ δὲ κείνῃ πολλὰ καταρησάμενοι, φέρεσι τοῖσι μὲν ἂν ᾖ ἀγορὴ, καὶ Ἕλληνές σφίσι ἔωσι ἐπίδημοι ἔμποροι, οἱ δὲ φέροντες ἐς

Sacrificiorum ritus.

C τὴν

τὴν ἀγορὴν, ἀπ' ὧν ἔδοντο· y) τοῖσι δὲ ἂν μὴ παρέωσι Ἕλληνες, οἱ δ' ἐκβάλλȣσι ἐς τὸν ποταμόν. καταρέονται δὲ, τάδε λέγοντες τῇσι κεφαλῇσι, εἴ τι μέλλοι ἢ σφίσι τοῖσι θύȣσι, ἢ Αἰγύπτῳ τῇ συναπάσῃ κακὸν γενέσθαι, ἐς κεφαλὴν ταύτην τραπέσθαι. κατὰ μέν νυν τὰς κεφαλὰς τῶν θυομένων κτηνέων, καὶ τὴν ἐπίσπεισιν τοῦ οἴνȣ, πάντες Αἰγύπτιοι νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρέωνται ὁμοίως ἐς πάντα τὰ ἱρά. καὶ ἀπὸ τȣ́τȣ τοῦ νόμȣ, οὐδὲ ἄλλȣ οὐδενὸς ἐμψύχȣ κεφαλῆς γεύσεται Αἰγυπτίων

Deuotiones

40 οὐδείς. Ἡ δὲ δὴ ἐξαίρεσις τῶν ἱρῶν καὶ ἡ καῦσις, ἄλλη περὶ ἄλλο ἱρόν σφι κατέστηκε. τὴν δ' ὦν μεγίστην τε δαίμονα ἥγηνται εἶναι, καὶ μεγίστην οἱ ὁρτὴν ἀνάγȣσι, ταύτην ἔρχομαι ἐρέων. ἐπὴν προνηστεύσωσι τῇ Ἴσι, καὶ ἐπὴν κατεύξωνται, θύȣσι τὸν βȣ̃ν· καὶ ἀποδείραντες, κοιλίην μὲν ἐκείνην πᾶσαν ἐξ ὧν *) εἷλον, σπλάγχνα δὲ αὐτȣ̃ λείπȣσι ἐν τῷ σώματι καὶ τὴν πιμελὴν·

Iſidis ſacrificium

y) Diuulſio praepoſitionis a verbo Herodoto haud infrequens: mox cap. ſeq. ἐξ ὧν εἷλον et inf. cap. 47. ἀπ' ὧν ἔβαψε et κατ' ὧν ἐκάλυψε. Ipſa fere noſtri verba ſeruauit *Plutarchus* de Iſ. et Oſir. c. 47.

*) All. ἔξω εἷλον ſed vid. ſup. not. y.

λήν· σκέλεα δὲ ἀποτάμνουσι, καὶ τὴν ὀσφὺν ἄκρην, καὶ τοὺς ὤμους τε καὶ τὸν τράχηλον. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, τὸ ἄλλο σῶμα τοῦ βοὸς πιμπλᾶσι ἄρτων καθαρῶν, καὶ μέλιτος, καὶ ἀςαφίδων, καὶ σύκων, καὶ λιβανωτοῦ, καὶ σμύρνης, καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων. πλήσαντες δὲ τούτων, καταγίζουσι, ἔλαιον ἄφθονον καταχέοντες. προνηςεύσαντες δὲ, θύουσι· καιομένων δὲ τῶν ἱρῶν, τύπτονται πάντες. ἐπεὰν δὲ ἀποτύψωνται z), δαῖτα προτίθενται τὰ ἐλίποντο τῶν ἱρῶν. Τοὺς μέν νυν καθαροὺς βοῦς 41 τοὺς ἔρσενας καὶ τοὺς μόσχους οἱ πάντες Αἰγύπτιοι θύουσι· τὰς δὲ θηλέας οὔ σφι ἔξεςι θύειν, ἀλλὰ ἱραί εἰσι τῆς Ἴσιος. τὸ γὰρ τῆς Ἴσιος ἄγαλμα ἐὸν γυναικήϊον, βούκερών ἐςι, κατάπερ Ἕλληνες τὴν Ἰοῦν γράφουσι· καὶ τὰς βοῦς τὰς θηλέας Αἰγύπτιοι πάντες ὁμοίως σέβονται προβάτων πάντων μάλιςα μακρῷ. τῶν εἵνεκα οὔτ' ἀνήρ Αἰγύπτιος, οὔτε γυνὴ ἄνδρα Ἕλληνα φιλήσειε ἂν τῷ ςόματι, οὐδὲ μαχαίρῃ ἀνδρὸς Ἕλληνος χρήσεται, οὐδ' ὀβελοῖσι, οὐδὲ λέβητι, οὐδὲ κρέως καθαροῦ βοὸς διατετμημένου Ἑλληνικῇ μαχαίρῃ γεύσεται. θάπτουσι δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας βοῦς, τρόπον

Boues Iſidi ſacræ.

 τόνδε.

z) ἀποτύψωνται. παύσωνται τοῦ τύψασθαι. Heſych.

τόνδε. τὰς μὲν θηλέας ἐς τὸν ποταμὸν
Sepultura boum. ἀπιᾶσι· τοὺς δὲ ἔρσενας κατορύσσουσι ἕκαστοι
ἐν τοῖσι προαστείοισι, τὸ κέρας τὸ ἕτερον ἢ
καὶ ἀμφότερα ὑπερέχοντα, σημηΐου εἵνεκεν·
nauis ex Proſopitide. ἐπεὰν δὲ σαπῇ, καὶ προσίῃ ὁ τεταγμένος
χρόνος, ἀπικνέεται ἐς ἑκάστην πόλιν βᾶ-
ρις ἐκ τῆς Προσωπίτιδος καλευμένης νήσου.
Diod. XI, 77. ἡ δ' ἔστι μὲν ἐν τῷ Δέλτα, περίμετρος δὲ
αὐτῆς εἰσὶ σχοῖνοι ἐννέα. ἐν ταύτῃ ὦν τῇ
Προσωπίτιδι νήσῳ ἔνεισι μὲν καὶ ἄλλαι
πόλιες συχναί· ἐκ τῆς δὲ αἱ βάρις παρα-
γίνονται ἀναιρησόμεναι τὰ ὀστέα τῶν βοῶν,
Atarbechis οὔνομα τῇ πόλι Ἀτάρβηχις. ἐν δ' αὐτῇ
Ἀφροδίτης ἱρὸν ἅγιον ἵδρυται. ἐκ ταύτης
τῆς πόλιος πλανέονται πολλοὶ ἄλλοι ἐς ἄλ-
λας πόλις· ἀνορύξαντες δὲ τὰ ὀστέα, ἀπά-
γουσι καὶ θάπτουσι ἐς ἕνα χῶρον πάντες. a)
κατὰ ταὐτὰ δὲ τοῖσι βουσὶ καὶ τἄλλα κτή-
νεα θάπτουσι ἀποθνήσκοντα. καὶ γὰρ περὶ
ταῦτα οὕτω σφι νενομοθέτηται. κτείνουσι
42 γὰρ δὴ οὐδὲ ταὐτὰ b). Ὅσοι μὲν δὴ Διὸς
Θηβαιέος ἵδρυνται ἱρὸν, ἢ νομοῦ τοῦ Θη-
Sext. Emp. P. H. III, 24. βαίου εἰσὶ, οὗτοι μέν νυν πάντες οἴων ἀπε-
χόμενοι, αἶγας θύουσι. θεοὺς γὰρ δὴ οὐ τοὺς
αὐτοὺς ἅπαντες ὁμοίως Αἰγύπτιοι σέβονται,
πλὴν

a) πάντα malebat Geſnerus.

b) Sic Geſnerum ſecutus ſcripſi: vulgo ταῦτα.

πλὴν Ἴσιός τε καὶ Ὀσίριος, τὸν δὴ Διόνυσον εἶναι λέγουσι· τούτους δὲ ὁμοίως ἅπαντες σέβονται. ὅσοι δὲ τοῦ Μένδητος ἔκτηνται ἱρὸν, ἢ νομοῦ τοῦ Μενδησίου εἰσὶ, οὗτοι δὲ αἰγῶν ἀπεχόμενοι, ὄϊς θύουσι. Θηβαῖοι μέν νυν, καὶ ὅσοι διὰ τούτους ὀΐων ἀπέχονται, διὰ τάδε λέγουσι τὸν νόμον τόνδέ σφι τεθῆναι. Ἡρακλέα θελῆσαι πάντως ἰδέσθαι τὸν Δία, καὶ τὸν οὐκ ἐθέλειν ὀφθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. τέλος δὲ, ἐπεί c) τε λιπαρέειν τὸν Ἡρακλέα, τὸν Δία μηχανήσασθαι, κριὸν ἐκδείραντα προέχεσθαί τε τὴν κεφαλὴν ἀποταμόντα τοῦ κριοῦ, καὶ ἐνδύντα τὸ νάκος, οὕτω οἱ ἑωϋτὸν ἐπιδέξαι. ἀπὸ τούτου κριοπρόσωπον τὤγαλμα τοῦ Διὸς ποιεῦσι Αἰγύπτιοι· ἀπὸ δὲ Αἰγυπτίων, Ἀμμώνιοι, ἐόντες Αἰγυπτίων τε καὶ Αἰθιόπων ἄποικοι, καὶ φωνὴν μεταξὺ ἀμφοτέρων νομίζοντες. δοκέειν δ' ἐμοὶ, καὶ τοὔνομα Ἀμμώνιοι ἀπὸ τοῦδέ σφι τὴν ἐπωνυμίην ἐποιήσαντο· Ἀμμοῦν γὰρ Αἰγύπτιοι καλέουσι τὸν Δία. τοὺς δὲ κριοὺς οὐ θύουσι Θηβαῖοι, ἀλλ' εἰσί σφι ἱροὶ διὰ τοῦτο. μιῇ δὲ ἡμέρῃ τοῦ ἐνιαυτοῦ, ἐν ὁρτῇ τοῦ Διὸς, κριὸν ἕνα κατακόψαντες καὶ ἀποδείραντες, κατὰ τὠὐτὸ ἐνδύουσι τὤγαλμα τοῦ Διός· καὶ ἔπει-

Diod. I, n. 13. fin.

Hercules Iouem in pelle arietis videt. cf. *Diod.* III, 72.

Ammon. Plut. c. 11.

c) Sup. cap. 32. not. 5.

ἔπειτα ἄλλο ἄγαλμα Ἡρακλέος προσάγουσι πρὸς αὐτό. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, τύπτονται d) οἱ περὶ τὸ ἱρὸν ἅπαντες τὸν κριὸν, καὶ ἔπειτα ἐν ἱρῇ θήκῃ θάπτουσι αὐτόν.

Hercules Aegyptius antiquior Graeco. *Diod.* I, 24.

43 Ἡρακλέος δὲ πέρι τόνδε τὸν λόγον ἤκουσα, ὡς εἴη τῶν δυώδεκα θεῶν· τοῦ ἑτέρου δὲ πέρι Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες οἴδασι, οὐδαμῇ Αἰγύπτου ἐδυνάσθην ἀκοῦσαι. καὶ μὴν ὅτι γε οὐ παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον τοὔνομα τοῦ Ἡρακλέος Αἰγύπτιοι, ἀλλὰ Ἕλληνες μᾶλλον παρ' Αἰγυπτίων, καὶ Ἑλλήνων οὗτοι οἱ θέμενοι τῷ Ἀμφιτρύωνος γόνῳ οὔνομα Ἡρακλέα, πολλά μοι καὶ ἄλλα τεκμήριά ἐστι τοῦτο οὕτω ἔχειν, ἐν δὲ δὴ καὶ τόδε· ὅτι τε τοῦ Ἡρακλέος τούτου οἱ γονέες ἀμφότεροι ἦσαν Ἀμφιτρύων καὶ Ἀλκμήνη γεγονότες τὸ ἀνέκαθεν ἀπ' Αἰγύπτου· καὶ διότι Αἰγύπτιοι οὔτε Ποσειδέωνος οὔτε Διοσκούρων τὰ οὐνόματά φασι εἰδέναι, οὐδέ σφι θεοὶ οὗτοι ἐν τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι ἀποδεδέχαται. καὶ μὴν εἴ γε παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον οὔνομά τευ δαίμονος,

Neptunum et Dioſcuros ignorant Aegyptii.

d) Bene Reiskius: „lugent arietem, arietis cauſſa ſe verberant; quaſi damnantes a ſe patratam ejus caedem. cf. ſup. cap. 40. in fin. et inf. c. 61. not. p. vid. etiam Weſſel. ad h. l.

νος, τούτων οὐκ ἥκιςα, ἀλλὰ μάλιςα ἔμελλον μνήμην ἕξειν, εἴπερ καὶ τότε ναυτιλίῃσι ἐχρέωντο, καὶ ἦσαν Ἑλλήνων τινὲς ναυτίλοι, ὡς ἔλπομαί τε καὶ ἐμὴ γνώμη αἱρέει. ὥστε τουτέων ἂν καὶ μᾶλλον τῶν θεῶν τὰ οὐνόματα ἐξεπιςέατο Αἰγύπτιοι ἢ τοῦ Ἡρακλέος. ἀλλά τις ἀρχαῖός ἐςι θεὸς Αἰγυπτίοισι Ἡρακλέης· ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσι, ἔτεά ἐςι ἑπτακισχίλια καὶ μύρια ἐς Ἄμασιν βασιλεύσαντα, ἐπεί τε ἐκ τῶν ὀκτὼ θεῶν οἱ δυώδεκα θεοὶ ἐγένοντο, τῶν Ἡρακλέα ἕνα νομίζουσι. Καὶ θέλων δὲ τούτων πέρι σαφές τι εἰδέναι ἐξ ὧν οἷον τε ἦν, ἔπλευσα καὶ ἐς Τύρον τῆς Φοινίκης, πυνθανόμενος αὐτόθι εἶναι ἱρὸν Ἡρακλέος ἅγιον· καὶ ἶδον πλουσίως κατεσκευασμένον ἄλλοισί τε πολλοῖσι ἀναθήμασι, καὶ ἐν αὐτῷ ἦσαν ςῆλαι δύο, ἡ μὲν, χρυσοῦ ἀπέφθου· ἡ δὲ, σμαράγδου λίθου, λάμποντος τὰς νύκτας μέγαθος. ἐς λόγους δὲ ἐλθὼν τοῖσι ἱρεῦσι τοῦ θεοῦ, εἰρόμην ὁκόσος χρόνος εἴη ἐξ οὗ σφι τὸ ἱρὸν ἵδρυται. εὗρον δὲ οὐδὲ τούτους τοῖσι Ἕλλησι συμφερομένους. ἔφασαν γὰρ ἅμα Τύρῳ οἰκιζομένῃ καὶ τὸ ἱρὸν τοῦ θεοῦ ἱδρυθῆναι· εἶναι δὲ ἔτεα ἀφ' οὗ Τύρον οἰκέουσι, τριηκόσια καὶ δισχίλια. εἶδον δὲ ἐν τῇ Τύρῳ καὶ ἄλλο ἱρὸν Ἡρακλέος, ἐπωνυμίην ἔχοντος Θασίου εἶναι. ἀπι-

cf. Diod. I, 44.

44 Hercules Tyrius

Hercules Thaſius

ἀπικόμην δὲ καὶ ἐς Θάσον, ἐν τῇ εὗρον ἱρὸν Ἡρακλέος ὑπὸ Φοινίκων ἱδρυμένον, οἳ κατ' Εὐρώπης ζήτησιν ἐκπλώσαντες, Θάσον ἔκτισαν· καὶ ταῦτα καὶ πέντε γενεῇσι ἀνδρῶν πρότερά ἐστι ἢ τὸν Ἀμφιτρύωνος Ἡρακλέα ἐν τῇ Ἑλλάδι γενέσθαι. τὰ μέν νυν ἱστορημένα δηλοῖ σαφέως παλαιὸν θεὸν τὸν Ἡρακλέα ἐόντα. καὶ δοκέουσι δέ μοι οὗτοι ὀρθότατα Ἑλλήνων ποιέειν, οἳ διξὰ Ἡράκλεια ἱδρυσάμενοι ἔκτηνται· καὶ τῷ μὲν, ὡς ἀθανάτῳ, Ὀλυμπίῳ δὲ ἐπωνυμίην, θύουσι· τῷ δ' ἑτέρῳ, ὡς ἥρωϊ ἐναγίζουσι.

45 Λέγουσι δὲ πολλὰ καὶ ἄλλα ἀνεπισκέπτως οἱ Ἕλληνες· εὐήθης δὲ αὐτέων καὶ ὅδε ὁ μῦθός ἐστι, τὸν περὶ τοῦ Ἡρακλέος λέγουσι· ὡς αὐτὸν ἀπικόμενον ἐς Αἴγυπτον στέψαντες οἱ Αἰγύπτιοι, ὑπὸ πομπῆς ἐξῆγον ὡς θύσοντες τῷ Διΐ· τὸν δὲ, τέως μὲν ἡσυχίην ἔχειν· ἐπεὶ δὲ αὐτοῦ πρὸς τῷ βωμῷ κατάρχοντο, ἐς ἀλκὴν τραπόμενον, πάντας σφέας καταφονεῦσαι. ἐμοὶ μέν νυν δοκέουσι, ταῦτα λέγοντες, τῆς Αἰγυπτίων φύσιος καὶ τῶν νόμων πάμπαν ἀπείρως ἔχειν οἱ Ἕλληνες. τοῖσι γὰρ οὐδὲ κτήνεα ὁσίη θύειν ἐστὶ, χωρὶς ὑῶν, καὶ ἐρσένων βοῶν καὶ μόσχων, ὅσοι ἂν καθαροὶ ἔωσι, καὶ χηνέων· κῶς ἂν οὗτοι ἀνθρώπους θύοιεν; ἔτι δὲ ἕνα ἐόντα

Graecorum fabula de Aegyptiis immolare conantibus Herculem Ioui.

refellitur

τὸν

τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἔτι ἄνθρωπον, ὡς δή φασι, κῶς φύσιν ἔχει πολλὰς μυριάδας φονεῦσαι; καὶ περὶ μὲν τούτων τοσαῦτα ἡμῖν εἰποῦσι, καὶ παρὰ τῶν θεῶν καὶ παρὰ τῶν ἡρώων εὐμένεια εἴη e). Τὰς δὲ δὴ 46
αἶγας καὶ τοὺς τράγους τῶνδε εἵνεκα οὐ θύουσι Αἰγυπτίων οἱ εἰρημένοι. τὸν Πᾶνα VIII Dii
τῶν ὀκτὼ θεῶν λογίζονται εἶναι οἱ Μενδήσιοι. τοὺς δὲ ὀκτὼ θεοὺς τούτους, προτέρους τῶν δυώδεκα θεῶν φασὶ γενέσθαι. γράφουσί τε δὴ καὶ γλύφουσι οἱ ζωγράφοι καὶ οἱ ἀγαλματοποιοὶ τοῦ Πανὸς τὤγαλμα, κατάπερ Ἕλληνες, αἰγοπρόσωπον καὶ τρα- Panis figura
γοσκελέα· *) οὔτι τοιοῦτον νομίζοντες εἶναί μιν, ἀλλ' ὅμοιον τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι. ὅτευ δὲ εἵνεκα τοιοῦτον γράφουσι αὐτὸν, οὔ μοι ἥδιόν ἐστι λέγειν. e) σέβονται δὲ πάντας τοὺς αἶγας οἱ Μενδήσιοι, καὶ μᾶλλον τοὺς ἔρσενας τῶν θηλέων· καὶ τούτων οἱ αἰπόλοι τιμὰς μέζονας ἔχουσι· ἐκ δὲ τούτων ἕνα μάλιστα, ὅστις ἐπεὰν ἀποθάνῃ, πένθος Pan Aegyptiis Mendes *Diod.* I, 18. 88.
μέγα παντὶ τῷ Μενδησίῳ νομῷ τίθεται. καλέεται δὲ ὅ,τε τράγος καὶ ὁ Πὰν Αἰγυπτιστὶ, Μένδης. ἐγένετο δ' ἐν τῷ νομῷ τού-

e) Sup. cap. 3. in fin.

*) Per Synesin ad Pana referendum.

τούτῳ ἐπ' ἐμεῦ τοῦτο τὸ τέρας· γυναικὶ τράγος ἐμίσγετο ἀναφανδόν. τοῦτο ἐς ἐπί-
47 δεξιν ἀνθρώπων ἀπίκετο. Ὗν δὲ Αἰγύπτιοι μιαρὸν ἥγηνται θηρίον εἶναι, καὶ τοῦτο μὲν, ἤν τις ψαύσῃ αὐτῶν παριὼν ὑὸς, αὐτοῖσι ἱματίοισι ἀπ' ὧν f) ἔβαψε ἑωυτὸν, βὰς ἐπὶ τὸν ποταμόν· τοῦτο δὲ, οἱ συβῶται, ἐόντες Αἰγύπτιοι ἐγγενέες, ἐς ἱρὸν οὐδὲν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐσέρχονται μοῦνοι πάντων· οὐδέ σφι ἐκδίδοσθαι θυγατέρα οὐδεὶς ἐθέλει, οὐδ' ἄγεσθαι ἐξ αὐτέων· ἀλλ' ἐκδίδονταί τε οἱ συβῶται καὶ ἄγονται ἐξ ἀλλήλων. τοῖσι μέν νυν ἄλλοισι θεοῖσι θύειν ὗς οὐ δικαιεῦσι Αἰγύπτιοι· Σελήνῃ δὲ καὶ Διονύσῳ μούνοισι, τοῦ αὐτοῦ χρόνου, τῇ αὐτῇ πανσελήνῳ, τοὺς ὗς θύσαντες, πατέονται τῶν κρεῶν. διότι δὲ τοὺς ὗς ἐν μὲν τῇσι ἄλλῃσι ὁρτῇσι ἀπεϛυγήκασι, ἐν δὲ ταύτῃ θύουσι, ἔϛι μὲν λόγος περὶ αὐτοῦ ὑπ' Αἰγυπτίων λεγόμενος· ἐμοὶ μέντοι ἐπιϛαμένῳ οὐκ εὐπρεπέϛερός ἐϛι λέγεσθαι. g) θυσίη δὲ ἥδε τῶν ὑῶν τῇ Σελήνῃ ποιέεται· ἐπεὰν θύσῃ, τὴν οὐρὴν ἄκρην, καὶ τὸν σπλῆνα, καὶ τὸν ἐπίπλοον συνθεὶς ὁμοῦ, κατ' ὧν f) ἐκάλυψε πάσῃ τῇ κτήνεος τῇ πιμε-

Aegyptii ſues et ſubulcos auerſantur. *Sext. Emp.* P. H. III, 24.

Lunae et Baccho Suem immolant.

f) Sup. cap. 39. not. y.

g) Sup. cap. 3. in fin.

πιμελῇ τῇ περὶ τὴν νηδὺν γινομένῃ· καὶ ἔπειτα καταγίζει πυρί· τὰ δὲ ἄλλα κρέα σιτέονται ἐν τῇ πανσελήνῳ, ἐν τῇ ἂν τὰ ἱρὰ θύσωσι· ἐν ἄλλῃ δὲ ἡμέρῃ ὐκ ἂν ἔτι γευσαίατο. οἱ δὲ πένητες αὐτῶν ὑπ' ἀσθενείης βίυ, ϛαιτίνας πλάσαντες ὗς, καὶ ὀπτήσαντες ταύτας, θύυσι. Τῷ δὲ Διονύσῳ, τῆς ὁρτῆς τῇ δορπίῃ, χοῖρον πρὸ τῶν θυρέων σφάξας ἕκαϛος, διδοῖ ἀποφέρεσθαι τὸν χοῖρον αὐτῷ τῷ ἀποδομένῳ τῶν συβωτέων. τὴν δὲ ἄλλην ἀνάγυσι ὁρτὴν τῷ Διονύσῳ οἱ Αἰγύπτιοι, πλὴν χοίρων h) κατὰ ταὐτὰ σχεδὸν πάντα Ἕλλησι· ἀντὶ δὲ φαλλῶν, ἄλλα σφί ἐϛι ἐξευρημένα ὅσον τε πηχυαῖα ἀγάλματα νευρόσπαϛα, τὰ περιφορέυσι κατὰ κώμας γυναῖκες, νεῦον τὸ αἰδοῖον, ὐ πολλῷ τέῳ ἔλασσον ἐὸν τῦ ἄλλυ σώματος. προηγέεται δὲ αὐλός· αἱ δὲ ἕπονται ἀείδυσαι τὸν Διόνυσον. διότι δὲ μέζον τε ἔχει τὸ αἰδοῖον, καὶ κινέει μῦνον τῦ σώματος, ἔϛι λόγος περὶ

Sues fictae e farina.

48 Bacchi feſtum quomodo agant.

Diod. I, 88.

h) χοςῶν Gronouius ex Mediceo cod. dedit, eumque ſecuti ſunt Weſſ. et Cel. Reitz, quorum prior tamen in notis χοίρων praefert. ſaepius hae voces inter ſe permutatae, vt Herodian. L. III. c. 6. §. 15. Aelian. V. H. II, 11. fin.

49 περὶ αὐτοῦ ἱρὸς λεγόμενος i). Ἤδη ὦν δοκέει μοι Μελάμπους ὁ Ἀμυθέωνος τῆς θυσίης ταύτης οὐκ εἶναι ἀδαὴς, ἀλλ' ἔμπειρος. Ἕλλησι γὰρ δὴ Μελάμπους ἐστὶ ὁ ἐξηγησάμενος τοῦ Διονύσου τό, τε οὔνομα, καὶ τὴν θυσίην, καὶ τὴν πομπὴν τοῦ φαλλοῦ. ἀτρεκέως μὲν οὐ πάντα συλλαβὼν τὸν λόγον ἔφηνε· ἀλλ' οἱ ἐπιγενόμενοι τούτῳ σοφισταὶ μεζόνως ἐξέφηναν. τὸν δ' ὦν φαλλὸν τὸν τῷ Διονύσῳ πεμπόμενον Μελάμπους ἐστὶ ὁ κατηγησάμενος· καὶ ἀπὸ τούτου μαθόντες ποιεῦσι τὰ ποιεῦσιν Ἕλληνες. ἐγὼ μέν νυν φημὶ Μελάμποδα γενόμενον ἄνδρα σοφὸν, μαντικήν τε ἑωυτῷ συστῆσαι, καὶ πυθόμενον ἀπ' Αἰγύπτου, ἄλλα τε πολλὰ ἐσηγήσασθαι Ἕλλησι, καὶ τὰ περὶ τὸν Διόνυσον, ὀλίγα αὐτῶν παραλλάξαντα. οὐ γὰρ δὴ συμπεσέειν γε φήσω τά τε ἐν Αἰγύπτῳ ποιεύμενα τῷ θεῷ, καὶ τὰ ἐν τοῖσι Ἕλλησι. ὁμότροπα k) γὰρ ἂν ἦν τοῖσι Ἕλλησι, καὶ οὐ νεωστὶ ἐσαγμένα. οὐ μὴν οὐδὲ φήσω ὅκως Αἰγύπτιοι παρ' Ἑλλήνων ἔλαβον ἢ τοῦτο, ἢ ἄλλό κου τι νόμαιον. πυθέσθαι δέ μοι δοκέει μάλιστα Μελάμπους τὰ

Melampus Graecos docuit ſacra et pompas Bacchi *Diod.* I, 96.

Quae ſi caſu convenirent cum Aegyptiis non recens introducta eſſent.

i) Sup. cap. 3. in fin.

k) Puncto poſt ὁμότροπα poſito, cum Reiskio legerem: πάλαι γὰρ ἂν ἦν.

τὰ περὶ τὸν Διόνυσον παρὰ Κάδμου τε τοῦ
Τυρίου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐκ Φοινίκης ἀπι-
κομένων ἐς τὴν νῦν Βοιωτίην καλεομένην
χώρην. Σχεδὸν δὲ καὶ πάντα τὰ οὐνόμα- 50
τα τῶν θεῶν ἐξ Αἰγύπτου ἐλήλυθε ἐς τὴν

Plurima Deorum nomina Graeci ab Aegyptiis acceperunt.

Ἑλλάδα. διότι μὲν γὰρ ἐκ τῶν βαρβάρων
ἥκει, πυνθανόμενος οὕτω εὑρίσκω ἐόν. δο-
κέω δ' ὦν μάλιστα ἀπ' Αἰγύπτου ἀπῖχθαι.
ὅτι γὰρ δὴ μὴ Ποσειδέωνος, καὶ Διοσκού-

Exceptis nonnullis, quorum nomina, Aegyptiis peregrinorum Deorum nomina habentur

ρων, ὡς καὶ πρότερόν μοι ταῦτα εἴρηται,
καὶ Ἥρης, καὶ Ἱστίης, καὶ Θέμιος, καὶ
Χαρίτων, καὶ Νηρηΐδων, τῶν ἄλλων θεῶν
Αἰγυπτίοισι αἰεί κοτε τὰ οὐνόματά ἐστι ἐν
τῇ χώρῃ. λέγω δὴ τὰ λέγουσι αὐτοὶ Αἰγύ-
πτιοι. τῶν δὲ οὔ φασι θεῶν γινώσκειν τὰ
οὐνόματα, οὗτοι δέ μοι δοκέουσι ὑπὸ Πε-

Neptunus ab Afris.

λασγῶν ὀνομασθῆναι, πλὴν Ποσειδέωνος·
τοῦτον δὲ τὸν θεὸν παρὰ Λιβύων ἐπύθοντο.

Aeg. Heroibus nihil honoris diuini tribuunt.

οὐδαμοὶ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς Ποσειδέωνος οὔνο-
μα ἔκτηνται, εἰ μὴ Λίβυες· καὶ τιμέωσι
τὸν θεὸν τοῦτον αἰεί. νομίζουσι δ' ὦν Αἰ-
γύπτιοι οὐδ' ἥρωσι οὐδέν. Ταῦτα μέν νυν, 51
καὶ ἄλλα πρὸς τούτοισι τὰ ἐγὼ φράσω,
Ἕλληνες ἀπ' Αἰγυπτίων νενομίκασι. τοῦ
δὲ Ἑρμέω τὰ ἀγάλματα ὀρθὰ ἔχειν τὰ

Mercurii ſtatuae apud Graecos a Pelasgis

αἰδοῖα ποιεῦντες, οὐκ ἀπ' Αἰγυπτίων με-
μαθήκασι, ἀλλ' ἀπὸ Πελασγῶν, πρῶτοι
μὲν Ἑλλήνων ἁπάντων Ἀθηναῖοι παρα-

λαβόν-

λαβόντες, παρὰ δὲ τούτων ὤλλοι. Ἀθηναίοισι γὰρ ἤδη τηνικαῦτα ἐς Ἕλληνας τελέουσι Πελασγοὶ σύνοικοι ἐγένοντο ἐν τῇ χώρῃ· ὅθεν περ καὶ Ἕλληνες ἤρξαντο νομισθῆναι. ὅστις δὲ τὰ Καβείρων ὄργια μεμύηται, τὰ Σαμοθρήϊκες ἐπιτελέουσι παραλαβόντες παρὰ Πελασγῶν, οὗτος ὡνὴρ οἶδε τὸ λέγω. l) τὴν γὰρ Σαμοθρηΐκην οἴκεον πρότερον Πελασγοὶ οὗτοι, τοί περ Ἀθηναίοισι σύνοικοι ἐγένοντο, καὶ παρὰ τούτων Σαμοθρήϊκες τὰ ὄργια παραλαμβάνουσι. ὀρθὰ ὦν ἔχειν τὰ αἰδοῖα τἀγάλματα τοῦ Ἑρμέω, Ἀθηναῖοι πρῶτοι Ἑλλήνων παρὰ Πελασγῶν μαθόντες, ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Πελασγοὶ ἱρόν τινα λόγον περὶ αὐτοῦ ἔλεξαν, τὰ m) ἐν τοῖσι ἐν Σαμοθρηΐκῃ μυστηρίοισι δεδήλωται.

Cabirorum myſteria.

52 Ἔθυον δὲ πάντα πρότερον οἱ Πελασγοὶ θεοῖσι ἐπευχόμενοι, ὡς ἐγὼ ἐν Δωδώνῃ οἶδα ἀκούσας· ἐπωνυμίην δ' οὐδ' οὔνομα ἐποιεῦντο οὐδενὶ αὐτέων· οὐ γὰρ ἀκηκόεσάν κω. θεοὺς δὲ προ-

Pelasgi Deorum nomina ignorantes iis ſacra faciunt.

l) Sup. cap. 3. in fin.

m) Per Enallagen quandam ſimilem illi cap. 46. not. *. a definito λόγον ad indefinitum τὰ tranſit, referendum ad ἄρρητά τινα quod in animo habebat, ac pro quo ſcripſerat ἱρόν τινα λόγον. δεδήλωται abſolute poſitum, neque intellig. μοι vt Reiskius putabat.

προσωνόμασάν σφεας ἀπὸ τοῦ τοιούτου, ὅτι
κόσμῳ θέντες τὰ πάντα πρήγματα καὶ πά-
σας νομὰς εἶχον. ἔπειτεν δὲ χρόνου πολλοῦ
διεξελθόντος, ἐπύθοντο ἐκ τῆς Αἰγύπτου
ἀπικόμενα τὰ οὐνόματα τῶν θεῶν τῶν ἄλ-
λων, Διονύσου δὲ ὕστερον πολλῷ ἐπύθοντο·
καὶ μετὰ χρόνον ἐχρηστηριάζοντο περὶ τῶν
οὐνομάτων ἐν Δωδώνῃ. τὸ γὰρ δὴ μαντήϊον
τοῦτο νενόμισται ἀρχαιότατον τῶν ἐν Ἕλ-
λησι χρηστηρίων εἶναι· καὶ ἦν τὸν χρόνον
τοῦτον μοῦνον. ἐπεὶ ὦν ἐχρηστηριάζοντο ἐν
τῇ Δωδώνῃ οἱ Πελασγοὶ, εἰ ἀνέλωνται τὰ
οὐνόματα τὰ ἀπὸ τῶν βαρβάρων ἥκοντα,
ἀνεῖλε τὸ μαντήϊον χρᾶσθαι. ἀπὸ μὲν δὴ
τούτου τοῦ χρόνου ἔθυον, τοῖσι οὐνόμασι τῶν
θεῶν χρεώμενοι. παρὰ δὲ Πελασγῶν Ἕλ- 53
ληνες ἐξεδέξαντο ὕστερον. Ἔνθεν δὲ ἐγέ-
νετο ἕκαστος τῶν θεῶν, εἴτε δ' ἀεὶ ἦσαν
πάντες, ὁκοῖοί τέ τινες τὰ εἴδεα, οὐκ
ἠπιστέατο μέχρι οὗ πρώην τε καὶ χθὲς,
ὡς εἰπεῖν λόγῳ. Ἡσίοδον γὰρ καὶ Ὅμη-
ρον ἡλικίην τετρακοσίοισι ἔτεσι δοκέω μευ
πρεσβυτέρους γενέσθαι, καὶ οὐ πλέοσι. οὗτοι
δέ εἰσι οἱ ποιήσαντες θεογονίην Ἕλλησι,
καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες,
καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες, καὶ
εἴδεα αὐτῶν σημήναντες. οἱ δὲ πρότερον
ποιηταὶ λεγόμενοι τούτων τῶν ἀνδρῶν γε-
νέσθαι,

θεὸς a τίθημι deriuatur.

Antiquiſſimum in Dodona oraculum.

Vnde nomina Deorum ad Graecos.

Heſiodus et *Homerus* Theogoniae Graecorum conditores.

Qui his priores dicuntur poetae, iisdem poſteriores videntur.

Aegyptiorum narratio de origine oraculi Dodonaei

νέσθαι, ὕστερον, ἐμοί γε δοκέειν, ἐγένοντο
τούτων. καὶ τὰ μὲν πρῶτα αἱ Δωδωνίδες
ἱρήϊαι λέγουσι· τὰ δὲ ὕστερα, τὰ ἐς Ἡσίο-
δόν τε καὶ Ὅμηρόν ἔχοντα, ἐγὼ λέγω.
54 Χρηστηρίων δὲ πέρι τοῦ τε ἐν Ἕλλησι καὶ
τοῦ ἐν Λιβύῃ, τόνδε Αἰγύπτιοι λόγον λέ-
γουσι. ἔφασαν οἱ ἱρέες τοῦ Θηβαιέος Διὸς,
δύο γυναῖκας ἱρηΐας ἐκ Θηβέων ἐξαχθῆναι
ὑπὸ Φοινίκων· καὶ τὴν μὲν αὐτέων πυθέ-
σθαι ἐς Λιβύην πρηθεῖσαν, τὴν δὲ ἐς τοὺς
Ἕλληνας· ταύτας δὲ τὰς γυναῖκας εἶναι
τὰς ἱδρυσαμένας τὰ μαντήϊα πρώτας ἐν
τοῖσι εἰρημένοισι ἔθνεσι. εἰρομένου δέ μευ
ὁκόθεν οὕτω ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγουσι,
ἔφασαν πρὸς ταῦτα ζήτησιν μεγάλην ἀπὸ
σφέων γενέσθαι τῶν γυναικῶν τουτέων· καὶ
ἀνευρεῖν μέν σφεας οὐ δυνατοὶ γενέσθαι·
πυθέσθαι δὲ ὕστερον ταῦτα περὶ αὐτέων
55 τάπερ δὴ ἔλεγον. Ταῦτα μέν νυν τῶν ἐν
Θήβῃσι ἱρέων ἤκουον. τάδε δὲ Δωδωναίων
φασὶ αἱ προμάντιες, δύο πελειάδας μελαί-
νας ἐκ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων ἀναπτα-
μένας, τὴν μὲν αὐτέων ἐς Λιβύην, τὴν
δὲ παρὰ σφέας ἀπικέσθαι. ἱζομένην δέ μιν
ἐπὶ φηγὸν, αὐδάξασθαι φωνῇ ἀνθρω-
πηΐῃ, ὡς χρεὼν εἴη μαντήϊον αὐτόθι Διὸς
γενέσθαι. καὶ αὐτοὺς ὑπολαβεῖν θεῖον εἶναι
τὸ ἐπαγγελλόμενον αὐτοῖσι, καί σφεας ἐκ

Dodonaeorum de eodem narratio columbae nigrae ex Aegypto aduolantes, et loquentes.

τούτου

τούτε ποιῆσαι. τὴν δὲ ἐς τοὺς Λίβυας οἰχομένην πελειάδα, λέγεσι Ἄμμωνος χρηςήριον κελεῦσαι τοὺς Λίβυας ποιέειν· ἔςι δὲ καὶ τοῦτο Διός. Δωδωναίων δὲ αἱ ἱρήϊαι, τῶν τῇ πρεσβυτάτῃ οὔνομα ἦν Προμένεια, τῇ δὲ μετὰ αὐτὴν, Τιμαρέτη, τῇ δὲ νεωτάτῃ, Νικάνδρη, ἔλεγον ταῦτα. συνωμολόγεον δέ σφι καὶ οἱ ἄλλοι Δωδωναῖοι οἱ περὶ τὸ ἱρόν. Ἐγὼ δ' ἔχω περὶ αὐτέων γνώμην τήνδε· εἰ ἀληθέως οἱ Φοίνικες ἐξήγαγον τὰς ἱρὰς γυναῖκας, καὶ τὴν μὲν αὐτέων ἐς Λιβύην, τὴν δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπέδοντο, δοκέει ἐμοὶ ἡ γυνὴ αὕτη τῆς νῦν Ἑλλάδος, πρότερον δὲ Πελασγίης καλευμένης τῆς αὐτῆς ταύτης, πρηθῆναι ἐς Θεσπρωτούς. ἔπειτα δελεύεσα αὐτόθι, ἱδρύσασθαι ὑπὸ φηγῷ πεφυκυίῃ Διὸς ἱρόν· ὥσπερ ἦν οἰκὸς, ἀμφιπολεύεσαν ἐν Θήβῃσι ἱρὸν Διὸς, ἔνθα ἀπίκετο, ἐνθαῦτα μνήμην αὐτοῦ ἔχειν. ἐκ δὲ τέτε, χρηςήριον κατηγήσατο n), ἐπεί τε συνέλαβε τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν. φάναι δὲ οἱ ἀδελφεὴν ἐν Λιβύῃ πεπρῆσθαι ὑπὸ τῶν αὐτῶν Φοινίκων, ὑπ' ὧν καὶ αὐτὴ ἐπρήθη. Πελειάδες δέ μοι δοκέεσι κληθῆναι πρὸς Δωδωναίων ἐπὶ τεῦδε αἱ γυναῖκες, διότι βάρβαροι

Ammonis oraculum cf. *Diod.* III, 12.

56 *Herodoti* de horum orac. origine judicium.

57 Cur mulieres barbarae a

n) κατηγήσασθαι Reiskius conjicit.

Dodonaeis columbae dictae.

ροι ἦσαν· ἐδόκεον δέ σφι ὅμοια o) ὄρνισι
φθέγγεσθαι. μετὰ δὲ χρόνον τὴν πελειάδα
ἀνθρωπηΐῃ φωνῇ αὐδάξασθαι λέγουσι, ἐπεί
τε τὰ συνετά σφι ηὔδα ἡ γυνή. ἕως δὲ
ἐβαρβάριζε, ἐδόκεέ σφι ὄρνιθος τρόπον
φθέγγεσθαι. ἐπεὶ τέῳ τρόπῳ ἂν πελειάς
γε ἀνθρωπηΐῃ φωνῇ φθέγξαιτο; μέλαι-
ναν δὲ λέγοντες εἶναι τὴν πελειάδα, ση-
58 μαίνουσι ὅτι Αἰγυπτίη ἡ γυνὴ ἦν. Ἡ δὲ
μαντηΐη ἥ τε ἐν Θήβῃσι τῇσι Αἰγυπτίῃσι
καὶ ἐν Δωδώνῃ, παραπλήσιαι ἀλλήλῃσι
τυγχάνουσι ἐοῦσαι. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἱρῶν ἡ
μαντικὴ ἀπ' Αἰγύπτου ἀπιγμένη· πανηγύ-
ρις δὲ ἄρα καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς
πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιη-
σάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες μεμα-
θήκασι. τεκμήριον δέ μοι τούτου, τόδε. αἱ
μὲν γὰρ φαίνονται ἐκ πολλοῦ τευ χρόνου
ποιεύμεναι· αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ νεωστὶ ἐποιή-
59 θησαν. Πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐκ
ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πανηγύρις δὲ συχνάς.
μάλιστα μὲν καὶ προθυμότατα ἐς Βούβαστιν
πόλιν, τῇ Ἀρτέμιδι. δεύτερα ἐς Βούσιριν
πόλιν τῇ Ἴσι· ἐν ταύτῃ γὰρ δὴ τῇ πόλι
ἐστὶ

Oraculum Dodonaeum ſimile Thebano in Aegypto.

Aegyptii primi oraculorum et pomparum conditores.

Varii ſollemnes Aegypt. conuentus. Maximum Iſidos templum.

o) all. ὁμοίως interpretandi ſtudio. Xenoph. Cyrop. VI, 1. ὅμοια ἐκείνῳ. Lucian. ὅμοια τοῖς πολλοῖς.

ἐστὶ μέγιστον Ἴσιος ἱρόν. ἵδρυται δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Αἰγύπτου ἐν μέσῳ τῷ Δέλτα. Ἶσις δέ ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν Δημήτηρ. τρίτα δ' ἐς Σάϊν πόλιν τῇ Ἀθηναίῃ πανηγυρίζουσι· τέταρτα δὲ, ἐς Ἡλιούπολιν τῷ Ἡλίῳ· πέμπτα δὲ, ἐς Βούτουν πόλιν τῇ Λητοῖ· ἕκτα δὲ, ἐς Πάπρημιν πόλιν τῷ Ἄρεϊ.

60 Ἐς μέν νυν Βούβαστιν πόλιν ἐπεὰν κομίζωνται, ποιεῦσι τοιάδε. πλέουσί τε γὰρ δὴ ἅμα ἄνδρες γυναιξὶ, καὶ πολλόν τι πλῆθος ἑκατέρων ἐν ἑκάστῃ βάρι. αἱ μέν τινες τῶν γυναικῶν κρόταλα ἔχουσαι, κροταλίζουσι· οἱ δὲ αὐλέουσι κατὰ πάντα τὸν πλόον· αἱ δὲ λοιπαὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀείδουσι, καὶ τὰς χεῖρας κροτέουσι. ἐπεὰν δὲ πλέοντες κατά τινα πόλιν ἄλλην γένωνται, ἐγχρίμψαντες τὴν βάριν τῇ γῇ, ποιεῦσι τοιάδε. αἱ μέν τινες τῶν γυναικῶν ποιεῦσι τάπερ εἴρηκα· αἱ δὲ τωθάζουσι, βοῶσαι τὰς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γυναῖκας· αἱ δ' ὀρχέονται· αἱ δ' ἀνασύρονται ἀνιστάμεναι. ταῦτα παρὰ πᾶσαν πόλιν παραποταμίην ποιεῦσι. ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται ἐς τὴν Βούβαστιν, ὁρτάζουσι, μεγάλας ἀνάγοντες θυσίας· καὶ οἶνος ἀμπέλινος ἀναισιμοῦται πλέον ἐν τῇ ὁρτῇ ταύτῃ ἢ ἐν τῷ ἅπαντι ἐνιαυτῷ τῷ ἐπιλοίπῳ. συμφοιτέωσι δὲ ὅ,τι ἀνὴρ καὶ γυνή ἐστι, πλὴν παι-

Buſiris vrbs

Iſis eadem quae Ceres *Diod.* I, 13. fin.

Feſtum Dianae in Bubaſti.

mulierum ad hoc proficiſcentium laſcivia, in probris jaciendis, veſtimentisque ſurſum tollendis.

Dodonaeis columbae dictae.

ροι ἦσαν· ἐδόκεον δέ σφι ὅμοια o) ὄρνισι φθέγγεσθαι. μετὰ δὲ χρόνον τὴν πελειάδα ἀνθρωπηΐῃ φωνῇ αὐδάξασθαι λέγουσι, ἐπεί τε τὰ συνετά σφι ηὔδα ἡ γυνή. ἕως δὲ ἐβαρβάριζε, ἐδόκεέ σφι ὄρνιθος τρόπον φθέγγεσθαι. ἐπεὶ τέῳ τρόπῳ ἂν πελειάς γε ἀνθρωπηΐῃ φωνῇ φθέγξαιτο; μέλαιναν δὲ λέγοντες εἶναι τὴν πελειάδα, ση-
58 μαίνουσι ὅτι Αἰγυπτίη ἡ γυνὴ ἦν. Ἡ δὲ

Oraculum Dodonaeum ſimile Thebano in Aegypto.

μαντηΐη ἥ τε ἐν Θήβῃσι τῇσι Αἰγυπτίῃσι καὶ ἐν Δωδώνῃ, παραπλήσιαι ἀλλήλῃσι τυγχάνουσι ἐοῦσαι. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἱρῶν ἡ μαντικὴ ἀπ' Αἰγύπτου ἀπιγμένη· πανηγύριας δὲ ἄρα καὶ πομπὰς καὶ προσαγωγὰς

Aegyptii primi oraculorum et pomparum conditores.

πρῶτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ ποιησάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες μεμαθήκασι. τεκμήριον δέ μοι τούτου, τόδε. αἱ μὲν γὰρ φαίνονται ἐκ πολλοῦ τευ χρόνου ποιεύμεναι· αἱ δὲ Ἑλληνικαὶ νεωστὶ ἐποιή-
59 θησαν. Πανηγυρίζουσι δὲ Αἰγύπτιοι οὐκ

Varii ſollemnes Aegypt. conuentus. Maximum Iſidos templum.

ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, πανηγύρις δὲ συχνάς. μάλιστα μὲν καὶ προθυμότατα ἐς Βούβαστιν πόλιν, τῇ Ἀρτέμιδι. δεύτερα ἐς Βούσιριν πόλιν τῇ Ἴσι· ἐν ταύτῃ γὰρ δὴ τῇ πόλι ἐστὶ

o) all. ὁμοίας interpretandi ſtudio. Xenoph. Cyrop. VI, 1. ὅμοια ἐκείνῳ. Lucian. ὅμοια τοῖς πολλοῖς.

ἐστὶ μέγιστον Ἴσιος ἱρόν. ἵδρυται δὲ ἡ πόλις αὕτη τῆς Αἰγύπτου ἐν μέσῳ τῷ Δέλτα. Ἶσις δέ ἐστι κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν Δημήτηρ. τρίτα δ' ἐς Σάϊν πόλιν τῇ Ἀθηναίῃ πανηγυρίζουσι· τέταρτα δὲ, ἐς Ἡλιούπολιν τῷ Ἡλίῳ· πέμπτα δὲ, ἐς Βουτοῦν πόλιν τῇ Λητοῖ· ἕκτα δὲ, ἐς Πάπρημιν πόλιν τῷ Ἄρεϊ.

Buſiris vrbs

Iſis eadem quae Ceres Diod. I, 13. fin.

60 Ἐς μέν νυν Βούβαστιν πόλιν ἐπεὰν κομίζωνται, ποιεῦσι τοιάδε. πλέουσί τε γὰρ δὴ ἅμα ἄνδρες γυναιξὶ, καὶ πολλόν τι πλῆθος ἑκατέρων ἐν ἑκάστῃ βάρι. αἱ μέν τινες τῶν γυναικῶν κρόταλα ἔχουσαι, κροταλίζουσι· οἱ δὲ αὐλέουσι κατὰ πάντα τὸν πλόον· αἱ δὲ λοιπαὶ γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἀείδουσι, καὶ τὰς χεῖρας κροτέουσι. ἐπεὰν δὲ πλέοντες κατά τινα πόλιν ἄλλην γένωνται, ἐγχρίμψαντες τὴν βάριν τῇ γῇ, ποιεῦσι τοιάδε. αἱ μέν τινες τῶν γυναικῶν ποιεῦσι τάπερ εἴρηκα· αἱ δὲ τωθάζουσι, βοῶσαι τὰς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ γυναῖκας· αἱ δ' ὀρχέονται· αἱ δ' ἀνασύρονται ἀνιστάμεναι. ταῦτα παρὰ πᾶσαν πόλιν παραποταμίην ποιεῦσι. ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται ἐς τὴν Βούβαστιν, ὁρτάζουσι, μεγάλας ἀνάγοντες θυσίας· καὶ οἶνος ἀμπέλινος ἀναισιμοῦται πλέον ἐν τῇ ὁρτῇ ταύτῃ ἢ ἐν τῷ ἅπαντι ἐνιαυτῷ τῷ ἐπιλοίπῳ. συμφοιτέωσι δὲ ὅ,τι ἀνὴρ καὶ γυνή ἐστι, πλὴν

Feſtum Dianae in Bubaſti.

mulierum ad hoc proficiſcentium laſcivia, in probris jaciendis, veſtimentiſque ſurſum tollendis.

παιδίων, καὶ ἐς ἑβδομήκοντα μυριάδας, ὡς οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. ταῦτα μὲν δὴ
61 ταύτῃ ποιέεται. Ἐν δὲ Βουσίρι πόλι ὡς ἀνάγουσι τῇ Ἴσι τὴν ὁρτὴν, εἴρηται πρότερόν μοι. τύπτονται μὲν γὰρ δὴ μετὰ τὴν θυσίην πάντες καὶ πᾶσαι, μυριάδες κάρτα πολλαὶ ἀνθρώπων. τὸν p) δὲ τύπτονται, οὔ μοι ὅσιόν ἐστι λεγειν. ὅσοι δὲ Καρῶν εἰσὶ ἐν Αἰγύπτῳ οἰκέοντες, οὗτοι δὲ τοσούτῳ ἔτι πλέω ποιεῦσι τούτων, ὅσῳ καὶ τὰ μέτωπα κόπτονται μαχαίρῃσι· καὶ τούτῳ εἰσὶ δῆλοι ὅτι εἰσὶ ξεῖνοι καὶ οὐκ Αἰγύπτιοι.

Feſtum Iſidis in Buſiri

62 Ἐς Σάϊν δὲ πόλιν ἐπεὰν συλλεχθέωσι τῇσι θυσίῃσι ἔν τινι νυκτὶ, λύχνα καίουσι πάντες πολλὰ ὑπαίθρια περὶ τὰ δώματα κύκλῳ. τὰ δὲ λύχνα ἐστὶ ἐμβάφια ἔμπλεα ἁλὸς q) καὶ ἐλαίου· ἐπιπολῆς δὲ ἔπεστι αὐτὸ τὸ ἐλλύχνιον. καὶ τοῦτο καίεται παννύχιον· καὶ τῇ ὁρτῇ οὔνομα κέεται λυχνοκαΐη. οἳ δ' ἂν μὴ ἔλθωσι τῶν Αἰγυπτίων ἐς τὴν πανήγυριν ταύτην, φυλάσσοντες τὴν νύκτα τῆς θυσίης, καίουσι καὶ αὐτοὶ πάντες τὰ λύχνα, καὶ οὕτω οὐκ ἐν Σάϊ μούνῃ καίεται, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ πᾶσαν Αἴγυπτον. ὅτευ δὲ ἕνεκα

Mineruae feſtum in Sai, lucernis candentibus celebratum.

p) Sup. cap. 42. not. d. idem eſt ac δι' οὗ vel ἐφ' ᾧ δὲ τύπτονται. cf. etiam ſup. cap. 3. fin.

q) cui ſuperferebatur oleum. f. l. ὕδατος.

ἕνεκα φῶς ἔλαχε καὶ τιμὴν ἡ νὺξ αὕτη, ἔστι ἱρὸς περὶ αὐτοῦ λόγος λεγόμενος. r)

63 Ἐς δὲ Ἡλίου πόλιν καὶ Βουτοῦν θυσίας μούνας ἐπιτελέουσι φοιτέοντες. ἐν δὲ Παπρήμι θυσίας μὲν καὶ ἱρὰ, κατάπερ καὶ τῇ ἄλλῃ, ποιεῦσι. εὖ τ' ἂν δὲ γίνηται καταφερὴς ὁ ἥλιος, ὀλίγοι μέν τινες τῶν ἱρέων περὶ τὸ ἄγαλμα πεπονέαται, οἱ δὲ πολλοὶ αὐτέων, ξύλων κορύνας ἔχοντες, ἑστᾶσι τοῦ ἱροῦ ἐν τῇ ἐσόδῳ. ἄλλοι δὲ εὐχωλὰς ἐπιτελέοντες πλεῦνες χιλίων ἀνδρῶν, ἕκαστοι ἔχοντες ξύλα, καὶ οὗτοι ἐπὶ τὰ ἕτερα ἀλέες ἑστᾶσι. τὸ δὲ ἄγαλμα ἐὸν ἐν νηῷ μικρῷ ξυλίνῳ κατακεχρυσωμένῳ, προεκκομίζουσι τῇ προτεραίῃ ἐς ἄλλο οἴκημα ἱρόν. οἱ μὲν δὴ ὀλίγοι οἱ περὶ τὤγαλμα λελειμμένοι, ἕλκουσι τετράκυκλον ἅμαξαν, ἄγουσαν τὸν νηόν τε καὶ τὸ ἐν τῷ νηῷ ἐνεὸν ἄγαλμα. οἱ δὲ οὐκ ἐῶσι ἐν τοῖσι προπυλαίοισι ἑστεῶτες ἐσιέναι. οἱ δὲ εὐχωλιμαῖοι, τιμωρέοντες τῷ θεῷ, παίουσι αὐτοὺς ἀλεξόμενοι. ἐνθαῦτα μάχη ξύλοισι καρτερὴ γίνεται· κεφαλάς τε συναράσσονται, καὶ, ὡς ἐγὼ δοκέω, πολλοὶ καὶ ἀποθνήσκουσι ἐκ τῶν τρωμάτων· οὐ μέντοι οἵ γε Αἰγύπτιοι ἔφασαν ἀποθνήσκειν

Feſtum Solis in Heliopoli, Latonae in Buto et Martis in Papremi.

Diod. I, 97. in fin.

fuſtibus ſe inuicem verberant.

r) h. e. ἐν μυστηρίοις ἐστί. pertinetque ad ea quae dixit cap. 3 fin.

64 οὐδένα. Τὴν δὲ πανήγυριν ταύτην ἐκ τοῦδε νομίσαι φασὶ οἱ ἐπιχώριοι. οἰκέειν ἐν τῷ ἱρῷ τούτῳ τοῦ Ἄρεος τὴν μητέρα· καὶ τὸν Ἄρεα ἀπότροφον s) γενόμενον, ἐλθεῖν ἐξανδρωμένον, ἐθέλοντα τῇ μητρὶ συμμῖξαι· καὶ τοὺς προπόλους τῆς μητρὸς, οἷα οὐκ ὀπωπότας αὐτὸν πρότερον, οὐ περιορᾷν παριέναι, ἀλλ' ἀπερύκειν· τὸν δ' ἐξ ἄλλης πόλιος ἀγαγόμενον ἀνθρώπους, τούς τε προπόλους τρηχέως περισπεῖν, καὶ ἐσελθεῖν παρὰ τὴν μητέρα. ἀπὸ τούτου τῷ Ἄρεϊ ταύτην τὴν πληγὴν ἐν τῇ ὁρτῇ νενομικέναι φασί. καὶ τὸ μὴ μίσγεσθαι γυναιξὶ ἐν ἱροῖσι, μηδὲ ἀλούτους ἀπὸ γυναικῶν ἐς ἱρὰ ἐσιέναι, οὗτοί εἰσι οἱ πρῶτοι θρησκεύσαντες. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι σχεδὸν πάντες ἄνθρωποι, πλὴν Αἰγυπτίων καὶ Ἑλλήνων, μίσγονται ἐν ἱροῖσι· καὶ ἀπὸ γυναικῶν ἀνιστάμενοι, ἄλουτοι ἐσέρχονται ἐς ἱρὸν, νομίζοντες ἀνθρώπους εἶναι κατάπερ τὰ ἄλλα κτήνεα. καὶ γὰρ τὰ ἄλλα κτήνεα ὁρᾷν καὶ ὀρνίθων γένεα ὀχευόμενα ἔν τε τοῖσι νηοῖσι τῶν θεῶν καὶ ἐν τοῖσι τεμένεσι. εἰ ὦν ἦν τῷ θεῷ τοῦτο μὴ φίλον, οὐκ ἂν οὐδὲ τὰ κτήνεα ποιέ-

Origo huius ritus.

Principes Aegyptii, et poſt eos alteri Græci a conſuetudine mulierum in ſacris abſtinent.

s) ἀπότροφον. μακρὰν τεθραμμένον Heſych. mox συμμῖξαι recte explicant Valk. et Weſſ. in colloquium venire.

ποιέειν. οὗτοι μέν νυν τοιαῦτα ἐπιλέγοντες ποιεῦσι, ἐμοί γε οὐκ ἀρεςά. Αἰγύπτιοι δὲ 65 θρησκεύουσι περισσῶς τά τε ἄλλα περὶ τὰ ἱρὰ, καὶ δὴ καὶ τάδε. ἐοῦσα δὲ Αἴγυπτος, ὅμουρος τῇ Λιβύῃ, οὐ μάλα θηριώδης ἐςί. τὰ δὲ ἐόντα t) σφι, ἅπαντα ἱρὰ νενόμιςαι· καὶ τὰ μὲν, σύντροφα αὐτοῖσι τοῖσι ἀνθρώποισι· τὰ δὲ, οὔ. τῶν δὲ εἵνεκεν ἀνεῖται τὰ ἱρὰ u), εἰ λέγοιμι, καταβαίην ἂν τῷ λόγῳ ἐς τὰ θεῖα πρήγματα, τὰ ἐγὼ φεύγω μάλιςα ἀπηγέεσθαι. x) τὰ δὲ καὶ εἴρηκα αὐτῶν ἐπιψαύσας, ἀναγκαίῃ καταλαμβανόμενος εἶπον. νόμος δέ ἐςι περὶ τῶν θηρίων ὧδε ἔχων. μελεδωνοὶ ἀποδεδέχαται τῆς τροφῆς χωρὶς ἑκάςων, καὶ ἔρσενες καὶ θήλεαι τῶν Αἰγυπτίων, τῶν παῖς παρὰ πατρὸς ἐκδέκεται τὴν τιμήν. αἱ δὲ ἐν τῇσι πόλισι ἕκαςοι εὐχὰς τάσδε σφι ἀποτελέουσι· εὐχόμενοι τῷ θεῷ τοῦ ἂν ᾖ τὸ θηρίον, ξυροῦντες τῶν παιδίων ἢ πᾶσαν τὴν κεφαλὴν, ἢ τὸ ἥμισυ, ἢ τὸ τρίτον μέρος τῆς κεφαλῆς, ἱςᾶσι ςαθμῷ πρὸς ἀργύριον τὰς τρίχας· τὸ δ' ἂν ἑλκύσῃ, τοῦτο τῇ μελεδωνῷ τῶν θηρίων διδοῖ. ἡ δ' ἀντ' αὐτοῦ

Animalia Aegyptiis ſacra.

Animalia curatoribus tradita aluntur.

Diod. I, 83. 84.

t) int. ex voce θηριώδης, θηρία.

u) τὰ θηρία bene conj. Valk.

x) Sup. cap. 3 in fin.

αὐτοῦ τάμνουσα ἰχθῦς, παρέχει βορὴν τοῖσι
θηρίοισι. τροφὴ μὲν δὴ αὐτοῖσι τοιαύτη
Mortis poenæ interfectoribus animalium conſtituta. *Diod.* I, 83.
ἀποδέδεκται. τὸ δ' ἄν τις τῶν θηρίων τού-
των ἀποκτείνῃ, ἢν μὲν ἑκὼν, θάνατος ἡ
ζημίη· ἢν δὲ ἀέκων, ἀποτίνει ζημίην τὴν
ἂν οἱ ἱρέες τάξωνται. ὃς δ' ἂν ἶβιν ἢ ἴρη-
κα ἀποκτείνῃ, ἤν τε ἑκὼν, ἤν τε ἀέκων,
66 τεθνάναι ἀνάγκη. Πολλῶν δὲ ἐόντων ὁμο-
τρόφων τοῖσι ἀνθρώποισι θηρίων, πολλῷ
ἂν ἔτι πλέω ἐγίνετο, εἰ μὴ κατελάμβανε
τοὺς αἰελούρους τοιάδε. ἐπεὰν τέκωσι αἱ θή-
λεαι, οὐκέτι φοιτέουσι παρὰ τοὺς ἔρσενας·
οἱ δὲ, διζήμενοι μίσγεσθαι αὐτῇσι, οὐκ
feles mares occidunt foetus foeminarum.
ἔχουσι. πρὸς ὦν ταῦτα σοφίζονται τάδε·
ἁρπάζοντες ἀπὸ τῶν θηλέων καὶ ὑπαιρεό-
μενοι τὰ τέκνα, κτείνουσι· κτείναντες μέν-
τοι, οὐ πατέονται. y) αἱ δὲ, στερισκόμεναι
τῶν τέκνων, ἄλλων δὲ ἐπιθυμέουσαι, οὕτω
δὴ ἀπικνέονται παρὰ τοὺς ἔρσενας. φιλό-
Incendio exorto ſingulare quid accidit felibus.
τεκνον δὲ τὸ θηρίον. πυρκαΐης δὲ γινομέ-
νης, θεῖα πρήγματα καταλαμβάνει τοὺς
αἰελούρους· οἱ μὲν γὰρ Αἰγύπτιοι διαστάντες
φυλακὰς ἔχουσι τῶν αἰελούρων, ἀμελήσαν-
τες σβεννύναι τὸ καιόμενον· οἱ δὲ αἰέλουροι,
διαδύοντες καὶ ὑπερθρώσκοντες τοὺς ἀν-
θρώπους, ἐσάλλονται ἐς τὸ πῦρ. ταῦτα δὲ
γινό-

y) πατέεται. ἐσθίεται. πατέοντο. ἐγεύοντο Heſych.

γινόμενα z) πένθεα μεγάλα τοὺς Αἰγυπτίους καταλαμβάνει. ἐν ὁτέοισι δ' ἂν οἰκίοισι αἰέλουρος ἀποθάνῃ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου, οἱ ἐνοικέοντες πάντες ξυρέονται τὰς ὀφρύας μούνας· παρ' ὁτέοισι δ' ἂν κύων, πᾶν τὸ σῶμα καὶ τὴν κεφαλήν. *[Diod. I, 84. init.]* 67 Ἀπάγονται δὲ οἱ αἰέλουροι ἀποθανόντες ἐς ἱρὰς στέγας, ἔνθα θάπτονται ταριχευθέντες ἐν Βουβάστι πόλι· τὰς δὲ κύνας ἐν τῇ ἑωϋτῶν ἕκαστοι πόλι θάπτουσι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. ὡς δ' αὔτως τῇσι κυσὶ οἱ ἰχνευταὶ θάπτονται. τὰς δὲ μυγαλᾶς καὶ τοὺς ἴρηκας ἀπάγουσι ἐς Βουτοῦν πόλιν· τὰς δὲ ἴβις ἐς Ἑρμέω πόλιν. τὰς δὲ ἄρκτους ἐούσας σπανίας, καὶ τοὺς λύκους, οὐ πολλῷ τέῳ ἐόντας ἀλωπέκων μέζονας, αὐτοῦ θάπτουσι τῇ ἂν εὑρεθέωσι κείμενοι.

[Sepultura felium. Idem ibid. fin. et 83. canum Ichneumonum, murium aranearum, accipitrum aliorumque animalium.]

68 Τῶν δὲ κροκοδείλων φύσις, ἔστι τοιήδε. τοὺς χειμεριωτάτους μῆνας τέσσερας ἐσθίει οὐδέν· ἐὸν δὲ τετράπουν, χερσαῖον καὶ λιμναῖόν ἐστι· τίκτει μὲν γὰρ ὠὰ ἐν γῇ, καὶ ἐκλέπει· καὶ τὸ πολλὸν τῆς ἡμέρης διατρίβει ἐν τῷ ξηρῷ, τὴν δὲ νύκτα πᾶσαν ἐν τῷ ποταμῷ· θερμότερον γάρ δή ἐστι τὸ ὕδωρ τῆς τε αἰθρίης καὶ τῆς δρόσου. *[Diod. I, 35.]* πάντων δὲ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν θνητῶν, τοῦτο ἐξ ἐλαχίστου μέγιστον γίνεται. τὰ μὲν γὰρ

[Crocodili natura]

z) Accuſatiui abſoluti.

ex minimo maximus fit.

ὠῶ, χηνέων οὐ πολλῷ μέζονα τίκτει· καὶ ὁ νεοσσὸς κατὰ λόγον τοῦ ὠοῦ γίνεται· αὐξανόμενος δὲ, γίνεται καὶ ἐς ἑπτακαίδεκα πήχεας, καὶ μέζων ἔτι. ἔχει δε ὀφθαλ-

ejus dentes exſerti

μοὺς μὲν ὑὸς, ὀδόντας δὲ μεγάλους καὶ χαυλιόδοντας, κατὰ λόγον τοῦ σώματος. γλῶσσαν δὲ μοῦνον θηρίων οὐκ ἔφυσε. οὐδὲ τὴν κάτω κινέει γνάθον· ἀλλὰ καὶ τοῦτο μοῦνον

ſuperiorem maxillam mouet.

θηρίων τὴν ἄνω γνάθον προσάγει τῇ κάτω. ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας καρτεροὺς, καὶ δέρμα λεπιδωτὸν ἄῤῥηκτον ἐπὶ τοῦ νώτου. τυφλὸν δὲ ἐν ὕδατι, ἐν δὲ τῇ αἰθρίῃ ὀξυδερκέστατον. ἅτε δὴ ὦν ἐν ὕδατι δίαιταν ποιεύμενον, τὸ στόμα ἔνδοθεν φορέει πᾶν μεστὸν βδελλέων. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ὄρνεα καὶ θη-

Ejus cum Trochilo, avicula aquatica, amicitia.

ρία φεύγει μιν· ὁ δὲ τροχῖλος εἰρηναῖόν οἱ ἐστὶ, ἅτε ὠφελεομένῳ πρὸς αὐτοῦ· ἐπεὰν γὰρ ἐς τὴν γῆν ἐκβῇ ἐκ τοῦ ὕδατος ὁ κροκόδειλος, καὶ ἔπειτα χάνῃ, (ἐώθεε γὰρ τοῦτο ὡς ἐπίπαν ποιέειν πρὸς τὸν ζέφυ-

Plutarch. de Solert. animal. p. 980. D.

ρον,) ἐνθαῦτα ὁ τροχῖλος ἐσδύνων ἐς τὸ στόμα αὐτοῦ, καταπίνει τὰς βδέλλας· ὁ δὲ, ὠφελεύμενος ἥδεται, καὶ οὐδὲν σίνεται τὸν

69 τροχῖλον. Τοῖσι μὲν δὴ τῶν Αἰγυπτίων

Alii perſequuntur Crocodilos, alii colunt eosdem.

ἱροί εἰσι οἱ κροκόδειλοι, τοῖσι δ᾽ οὔ, ἀλλ᾽ ἅτε πολεμίους περιέπουσι. οἱ δὲ περί τε Θήβας καὶ τὴν Μοίριος λίμνην οἰκέοντες, καὶ κάρτα ἥγηνται αὐτοὺς εἶναι ἱρούς. ἐκ πάν-

των

των δὲ ἕνα ἑκάτεροι τρέφουσι κροκόδειλον, Diod. I, 89.
δεδιδαγμένον εἶναι χειροήθεα· ἀρτήματά Strabo XVII, 76.
τε λίθινα, χυτὰ καὶ χρύσεα ἐς τὰ ὦτα 82.
ἐνθέντες, καὶ ἀμφιδέας περὶ τοὺς ἐμπρο-
σθίους πόδας, καὶ σιτία ἀπότακτα διδόντες
καὶ ἱρήϊα, καὶ περιέποντες ὡς κάλλιστα
ζῶντας· ἀποθανόντας δὲ ταριχεύοντες,
θάπτουσι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. οἱ δὲ περὶ Ἐλε-
φαντίνην πόλιν οἰκέοντες, καὶ ἐσθίουσι αὐ-
τούς, οὐκ ἡγεόμενοι ἱροὺς εἶναι. καλέονται Champſae
δὲ οὐ κροκόδειλοι, ἀλλὰ χάμψαι. κροκοδεί- Aegyptiis dicuntur.
λους δὲ Ἴωνες ὠνόμασαν, εἰκάζοντες αὐτῶν
τὰ εἴδεα τοῖσι παρὰ σφίσι γινομένοισι κρο-
κοδείλοισι τοῖσι ἐν τῇσι αἱμασιῇσι. Ἄγραι 70
δὲ σφέων πολλαὶ κατεστέασι, καὶ παντοῖαι· Quomodo
ἣ δ' ὦν ἐμοίγε δοκέει ἀξιωτάτη ἀπηγήσιος capiantur. Diod. I, 35.
εἶναι, ταύτην γράφω. ἐπεὰν νῶτον ὑὸς δε-
λεάσῃ περὶ ἄγκιστρον, μετίει ἐς μέσον τὸν
ποταμόν· αὐτὸς δὲ ἐπὶ τοῦ χείλεος τοῦ πο-
ταμοῦ ἔχων δέλφακα ζωὴν, ταύτην τύπτει.
ἐπακούσας δὲ τῆς φωνῆς ὁ κροκόδειλος,
ἵεται κατὰ τὴν φωνήν· ἐντυχὼν δὲ τῷ
νώτῳ, καταπίνει· οἱ δὲ, ἕλκουσι. ἐπεὰν
δὲ ἐξελκυσθῇ ἐς γῆν, πρῶτον ἁπάντων ὁ
θηρευτὴς πηλῷ κατ' ὦν ἔπλασε αὐτοῦ τοὺς
ὀφθαλμούς. τοῦτο δὲ ποιήσας, κάρτα εὐ-
πετέως τὰ λοιπὰ χειροῦται· μὴ ποιήσας
δὲ τοῦτο, σὺν πόνῳ. Οἱ δὲ ἵπποι οἱ πο- 71
τάμιοι

Hippopotamus ejus figura.
Diod. I, 35. fin.

τάμιοι νομῷ μὲν τῷ Παπρημίτῃ ἱροί εἰσι,
τοῖσι δὲ ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι οὐκ ἱροί. Φύ-
σιν δὲ παρέχονται ἰδέης τοιήνδε· τετράπουν
ἐστὶ, δίχηλον, ὁπλαὶ βοὸς, σιμὸν, λοφιὴν
ἔχον ἵππου, χαυλιόδοντας φαῖνον, οὐρὴν
ἵππου καὶ φωνήν· μέγαθος, ὅσον τε βοῦς ὁ
μέγιστος· τὸ δέρμα δ' αὐτοῦ οὕτω δή τι παχὺ
ἐστι, ὥστε αὔου γενομένου, ξυστὰ ποιέεσθαι
72 ἀκόντια ἐξ αὐτοῦ. Γίνονται δὲ καὶ ἐνύδριες
ἐν τῷ ποταμῷ, τὰς ἱρὰς ἥγηνται εἶναι.
νομίζουσι δὲ καὶ πάντων ἰχθύων τὸν κα-
λεύμενον λεπιδωτὸν, ἱρὸν εἶναι, καὶ τὴν
ἔγχελυν. ἱροὺς δὲ τούτους εἶναι τοῦ Νείλου
φασί· καὶ τῶν ὀρνίθων τοὺς χηναλώπεκας.

Strabo XVII. 106. Lutra, piſcis ſquamoſus, anguilla, Vulpanſeres.

Phoenix

73 Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὄρνις ἱρὸς, τῷ οὔνομα
Φοῖνιξ· ἐγὼ μέν ᾽μιν οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον
γραφῇ· καὶ γὰρ δὴ καὶ σπάνιος ἐπιφοιτᾷ
σφι, δι' ἐτέων, ὡς Ἡλιουπολῖται λέγουσι,
πεντακοσίων. φοιτᾶν δὲ τότε φασὶ, ἐπεάν
οἱ ἀποθάνῃ ὁ πατήρ. ἔστι δὲ, εἰ τῇ γραφῇ
παρόμοιος, τοσόςδε καὶ τοιόςδε· τὰ μὲν
αὐτοῦ χρυσόκομα τῶν πτερῶν, τὰ δὲ,
ἐρυθρά· ἐς τὰ μάλιστα αἰετῷ περιήγησιν
ὁμοιότατος, καὶ τὸ μέγαθος. τοῦτον δὲ λέ-
γουσι μηχανᾶσθαι τάδε, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ
λέγοντες· ἐξ Ἀραβίης ὁρμεώμενον, ἐς τὸ
ἱρὸν τοῦ Ἡλίου κομίζειν τὸν πατέρα, ἐν
σμύρνῃ ἐμπλάσσοντα, καὶ θάπτειν ἐν τοῦ

ejus fabuloſa ex Arabia profectio.

Ἡλίου

Ἡλίȣ τῷ ἱρῷ. κομίζειν δὲ ȣ̔́τω· πρῶτον, τῆς σμύρνης ᾠὸν πλάσσειν ὅσον τε δυνατός ἐςι φέρειν· μετὰ δὲ, πειρᾶσθαι αὐτὸ φορέοντα· ἐπεὰν δὲ ἀποπειρηθῇ, ȣ̔́τω δὴ κοιλήναντα τὸ ᾠὸν, τὸν πατέρα ἐς αὐτὸ ἐντιθέναι· σμύρνῃ δὲ ἄλλῃ ἐμπλάσσειν τȣ̃το, καθότι τȣ̃ ᾠȣ̃ ἐγκοιλήνας ἐνέθηκε τὸν πατέρα· ἐσκειμένȣ δὲ τȣ̃ πατρὸς, γίνεσθαι τὠυτὸ βάρος· ἐμπλάσαντα δὲ, κομίζειν μιν ἐπ' Αἰγύπτȣ ἐς τȣ̃ Ἡλίȣ τὸ ἱρόν. ταῦτα μὲν τοῦτον τὸν ὄρνιν λέγȣσι ποιέειν. Εἰσὶ δὲ περὶ Θήβας ἱροὶ ὄφιες, 74 ἀνθρώπων οὐδαμῶς δηλήμονες· οἱ μεγάθεϊ ἐόντες μικροὶ, δύο κέρεα φορέȣσι, πεφυκότα ἐξ ἄκρης τῆς κεφαλῆς. τοὺς ἀποθανόντας θάπτȣσι ἐν τῷ ἱρῷ τȣ̃ Διός· τȣ́τȣ γὰρ σφεας τȣ̃ θεοῦ φασὶ εἶναι ἱρούς. Ἔςι δὲ χῶρος τῆς Ἀραβίης κατὰ Βȣτȣ̃ν πόλιν μάλιςά κῃ κείμενος· καὶ ἐς τȣ̃το τὸ χωρίον ἦλθον πυνθανόμενος περὶ τῶν πτερωτῶν ὀφίων. ἀπικόμενος δὲ, εἶδον ὀςέα ὀφίων, καὶ ἀκάνθας· πλήθεϊ μὲν ἀδύνατα ἀπηγήσασθαι· σωροὶ δὲ ἦσαν ἀκανθέων καὶ μεγάλοι, καὶ ὑποδεέςεροι, καὶ ἐλάσσονες ἔτι τούτων· πολλοὶ δὲ ἦσαν οὗτοι. ἔςι δὲ ὁ χῶρος οὗτος, ἐν τῷ αἱ ἄκανθαι κατακεχύαται, τοιόσδε τις· ἐσβολὴ ἐξ οὐρέων ςεινῶν ἐς πεδίον μέγα· τὸ δὲ πεδίον τοῦτο

συνά-

qua patrem mortuum in Aegyptum transfert.

Serpentes e cerastarum genere cf. *Diod.* I, 87.

Serpentes alati

συνάπτει τῷ Αἰγυπτίῳ πεδίῳ. λόγος δέ ἐςι, ἅμα τῷ ἔαρι πτερωτοὺς ὄφις ἐκ τῆς Ἀραβίης πέτεσθαι ἐπ' Αἰγύπτου· τὰς δ' ἴβις τὰς ὄρνιθας ἀπαντώσας ἐς τὴν ἐσβολὴν ταύτης τῆς χώρης, οὐ παριέναι τοὺς ὄφις, ἀλλὰ κατακτείνειν. καὶ τὴν ἶβιν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον τετιμῆσθαι λέγουσι Ἀράβιοι μεγάλως πρὸς Αἰγυπτίων· ὁμολογέουσι δὲ καὶ Αἰγύπτιοι διὰ ταῦτα τιμᾶν τὰς ὄρνιθας ταύτας.

Ibis Diod. l. c. *Strabo* XVII, 107.

76 Εἶδος δὲ τῆς μὲν ἴβιος τόδε· μέλαινα δεινῶς πᾶσα, σκέλεα δὲ φορέει γεράνου, πρόσωπον δὲ ἐς ταμάλιςα ἐπίγρυπον, μέγαθος ὅσον κρέξ. a) τῶν μὲν δὴ μελαινέων τῶν μαχομενέων πρὸς τοὺς ὄφις, ἥδ' ἰδέη. τῶν δ' ἐν ποσὶ μᾶλλον εἰλευμένων τοῖσι ἀνθρώποισι, (διξαὶ γὰρ δή εἰσι αἱ ἴβιες,) ψιλὴ b) τὴν κεφαλὴν, καὶ τὴν δειρὴν πᾶσαν· λευκὴ πτεροῖσι, πλὴν κεφαλῆς, καὶ τοῦ αὐχένος, καὶ ἄκρων τῶν πτερύγων, καὶ τοῦ πυγαίου ἄκρου· ταῦτα δὲ τὰ εἶπον πάντα, μέλανά ἐςι δεινῶς· σκέλεα δὲ καὶ πρόσωπον, ἐμφερὴς τῇ ἑτέρῃ. τοῦ δὲ ὄφιος ἡ μορφὴ, οἵηπερ τῶν ὕδρων. πτίλα δὲ οὐ πτερωτὰ φορέει, ἀλλὰ τοῖσι τῆς

ejus figura

duplex genus.

a) Κρὲξ εἶδος ὀρνέου, ὀξὺ πάνυ τὸ ῥύγχος καὶ πριονῶδες ἔχον. Schol. ad Ariſtoph. Aves v. 1138.

b) Scil. ἡ ἰδέη.

τῆς νυκτερίδος πτεροῖσι μάλιςά κῃ ἐμφερέςατα. τοσαῦτα μὲν θηρίων πέρι ἱρῶν εἰρήσθω. Αὐτῶν δὲ δὴ Αἰγυπτίων, οἳ μὲν 77 περὶ τὴν σπειρομένην Αἴγυπτον οἰκέεσι, μνήμην ἀνθρώπων πάντων ἐπασκέοντες μάλιςα, λογιώτατοί εἰσι μακρῷ τῶν ἐγὼ ἐς διάπειραν ἀπικόμην. τρόπῳ δὲ ζόης τοιῷδε δὴ χρέωνται. συρμαΐζεσι τρεῖς ἡμέρας ἐπεξῆς μηνὸς ἑκάςε, ἐμέτοισι θηρώμενοι τὴν ὑγιείην καὶ κλύσμασι, νομίζοντες ἀπὸ τῶν τρεφόντων σιτίων πάσας τὰς νέσες τοῖσι ἀνθρώποισι γίνεσθαι. εἰσὶ μὲν γὰρ καὶ ἄλλως Αἰγύπτιοι μετὰ Λίβυας ὑγιηρέςατοι πάντων ἀνθρώπων, τῶν ὡρέων, ἐμοὶ δοκέειν, εἵνεκεν, ὅτι οὐ μεταλλάσσεσι αἱ ὧραι. ἐν γὰρ τῇσι μεταβολῇσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νέσοι μάλιςα γίνονται, τῶν τε ἄλλων πάντων, καὶ δὴ καὶ τῶν ὡρέων μάλιςα. ἀρτοφαγέεσι δὲ ἐκ τῶν ὀλυρέων ποιεῦντες ἄρτες, τοὺς ἐκεῖνοι κυλλήςις ὀνομάζεσι. οἴνῳ δ' ἐκ κριθέων c) πεποιημένῳ διαχρέωνται. οὐ γάρ σφί εἰσι ἐν τῇ χώρῃ ἄμπελοι. *) ἰχθύων δὲ τὲς μὲν, πρὸς ἥλιον αὐήναντες ὠμὲς σιτέονται· τὲς δ', ἐξ ἅλμης τεταριχευμένες. ὀρνίθων δὲ τές τε ὄρτυ-

Aegyptii campeſtria incolentes, memoriam exercent maxime ſuntque ſolertiſſimi.

Eorum ratio corporum medendorum. Diod. I, 82.

cibus. potus cereviſia. Diod. I, 34. fin. Strabo XVII, 100. 108.

c) Sup. cap. 37.

*) contrarium affert *Diod.* I, 36. *Strabo* XVII, 70.

ὄρτυγας, καὶ τὰς νήσσας, καὶ τὰ σμικρὰ τῶν ὀρνιθίων ὠμὰ σιτέονται, προταριχεύσαντες. τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ἢ ὀρνίθων ἢ ἰχθύων ἐστί σφι ἐχόμενα, χωρὶς ἢ ὁκόσοι σφι ἱροὶ ἀποδεδέχαται, τοὺς λοιποὺς ὀπτοὺς καὶ
78 ἑφθοὺς σιτέονται· Ἐν δὲ τῇσι συνουσίῃσι

Excitatio ſingularis ad bibendum.

τοῖσι εὐδαίμοσι αὐτέων, ἐπεὰν ἀπὸ δείπνου γένωνται, περιφέρει ἀνὴρ νεκρὸν ἐν σορῷ ξύλινον πεποιημένον, μεμιμημένον ἐς τὰ μάλιστα καὶ γραφῇ καὶ ἔργῳ· μέγαθος ὅσον τε πάντῃ πηχυαῖον, ἢ δίπηχυν· δεικνὺς

Anacreon. XV, 11 ſq. XXIV, 7 ſq. XXV, 5-7.

δὲ ἑκάστῳ τῶν συμποτέων, λέγει, „Ἐς τοῦτον ὁρέων, πῖνέ τε καὶ τέρπευ· ἔσεαι „γὰρ ἀποθανὼν τοιοῦτος.“ ταῦτα μὲν
79 παρὰ τὰ συμπόσια ποιεῦσι. Πατρίοισι δὲ χρεώμενοι νόμοισι, ἄλλον οὐδένα ἐπικτέωνται. τοῖσι ἄλλά τε ἐπάξιά ἐστι νόμιμα, καὶ δὴ καὶ ἄεισμα ἕν ἐστι, d) ὅπερ ἔν τε Φοινίκῃ ἀοίδιμόν ἐστι καὶ ἐν Κύπρῳ, καὶ ἄλλῃ·

Carmen gentile Aegyptiorum. Maneros, Graecis Linos.

κατὰ μέντοι ἔθνεα οὔνομα ἔχει· συμφέρεται δὲ τὠυτὸ εἶναι τὸ οἱ Ἕλληνες Λῖνον ὀνομάζοντες ἀείδουσι· ὥστε πολλὰ μὲν καὶ

ἄλλα

d) *Weſſelingii* emendationem ſecutus ſum, quam et cel. *Reitz.* recepit: Vulgo ἄεισμα ἔνεστι Λῖνος, ὅσπερ — ἀοίδιμος. Forſan vulgata lectio ſeruari poſſet, modo pro Λῖνος legeretur Μανέρως.

ἄλλα ἀποθωϋμάζειν με τῶν περὶ Αἴγυπτον *Plutarch.*
ἐόντων, ἐν δὲ δὴ καὶ τὸν Λῖνον ὁκόθεν de Iſid.
ἔλαβον· φαίνονται δὲ αἰεί κοτε τοῦτον ἀεί- cap. 23.
δοντες· ἔςι δὲ Αἰγυπτιςὶ ὁ Λῖνος καλεύ-
μενος Μανέρως. ἔφασαν δέ μιν Αἰγύπτιοι
τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Αἰγύπτου παῖδα
μουνογενέα γενέσθαι· ἀποθανόντα δ' αὐτὸν
ἄνωρον, θρήνοισι τούτοισι ὑπ' Αἰγυπτίων
τιμηθῆναι· καὶ ἀοιδήν τε ταύτην πρώτην
καὶ μούνην σφίσι γενέσθαι. Συμφέρονται 80
δὲ καὶ τόδε ἄλλο Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων μού- Honor majoribus natu exhibitus.
νοισι Λακεδαιμονίοισι. οἱ νεώτεροι αὐτέων
τοῖσι πρεσβυτέροισι συντυγχάνοντες, εἴ-
κουσι τῆς ὁδοῦ καὶ ἐκτράπονται· καὶ ἐπιοῦσι, cf. *Cicero* de Senect. cap. 18.
ἐξ ἕδρης ὑπανιςέαται. τόδε μέντοι ἄλλοισι
Ἑλλήνων οὐδαμοῖσι συμφέρονται. ἀντὶ τοῦ
προσαγορεύειν ἀλλήλους ἐν τῇσι ὁδοῖσι προ- Salutationis ritns.
σκυνέουσι, κατιέντες μέχρι τοῦ γούνατος
τὴν χεῖρα. Ἐνδεδύκασι δὲ κιθῶνας λινέους, 81
περὶ τὰ σκέλεα θυσανωτούς, οὓς καλέουσι Veſtes linteae ac laneae.
καλασίρις· ἐπὶ τούτοισι δὲ εἰρίνεα εἵματα
λευκὰ ἐπαναβληδὸν φορέουσι. οὐ μέν τοι ἔς
γε τὰ ἱρὰ ἐσφέρεται εἰρίνεα, οὐδὲ συγκα-
ταθάπτεταί σφι· οὐ γὰρ ὅσιον. ὁμολογέου-
σι δὲ ταῦτα τοῖσι Ὀρφικοῖσι καλεομένοισι
καὶ Βακχικοῖσι, ἐοῦσι δὲ Αἰγυπτίοισι, καὶ
Πυθαγορείοισι· οὐδὲ γὰρ τούτων τῶν ὀργίων
μετέχοντα, ὅσιόν ἐςι ἐν εἰρινέοισι εἵμασι

θαφθῆναι. ἔςι δὲ περὶ αὐτῶν ἱρὸς λόγος
82 λεγόμενος e). Καὶ τάδε ἄλλα Αἰγυπτίοι-
Menſis et dies Diis ſacri.
σί ἐςι ἐξευρημένα· μείς τε καὶ ἡμέρη ἑκάςη
θεῶν ὅτευ ἐςί· καὶ τῇ ἕκαςος ἡμέρῃ γενό-
μενος, ὁτέοισι ἐγκυρήσει, καὶ ὅκως τελευ-
τήσει, καὶ ὁκοῖός τις ἔςαι. καὶ τȣ́τοισι τῶν
Ἑλλήνων οἱ ἐν ποιήσει γενόμενοι ἐχρή-
σαντο. τέρατά τε πλέω σφιν ἀνεύρηται ἢ
prodigia
τοῖσι ἄλλοισι ἅπασι ἀνθρώποισι. γενομένȣ
γὰρ τέρατος, φυλάσσȣσι γραφόμενοι τὠ-
ποβαῖνον· καὶ ἤν κοτε ὕςερον παραπλή-
σιον τούτῳ γένηται, κατὰ τὠὐτὸ νομίζȣσι
83 ἀποβήσεσθαι. Μαντικὴ δὲ αὐτοῖσι ὧδε δια-
κέεται. ἀνθρώπων μὲν οὐδενὶ προσκέεται
ἡ τέχνη, τῶν δὲ θεῶν μετεξετέροισι. καὶ
Oracula
γὰρ Ἡρακλέος μαντήϊον αὐτόθι ἐςί, καὶ
Ἀπόλλωνος, καὶ Ἀθηναίης, καὶ Ἀρτέ-
μιδος, καὶ Ἄρεος, καὶ Διός· καὶ ὅγε μά-
Strabo XVII, 46.
λιςα ἐν τιμῇ ἄγονται πάντων τῶν μαν-
τηΐων, Λητοῦς ἐν Βȣτοῖ πόλι ἐςί. οὐ μέν-
τοι αἵ γε μαντήϊαί σφι κατὰ τὠὐτὸ ἑςᾶσι,
84 ἀλλὰ διάφοροί εἰσι. Ἡ δὲ ἰητρικὴ κατὰ
Medica ars. Singulis morbis ſinguli medici conſtituti.
τάδε σφι δέδαςαι. μιῆς νούσȣ ἕκαςος ἰητρός
ἐςι, καὶ οὐ πλεόνων. πάντα δ' ἰητρῶν ἐςὶ
πλέα. οἱ μὲν γὰρ, ὀφθαλμῶν ἰητροὶ κα-
τεςέασι· οἱ δὲ, κεφαλῆς· οἱ δὲ, ὀδόντων·

οἱ

e) Sup. cap. 62. not. r.

οἱ δὲ, τῶν κατὰ νηδύν· οἱ δὲ, τῶν ἀφα-
νέων νούσων. Θρῆνοι δὲ καὶ ταφαί σφεων, 85
εἰσὶ αἵδε· τοῖσι ἂν ἀπογένηται ἐκ τῶν οἰ-
κηΐων ἄνθρωπος, τοῦ τις καὶ λόγος ᾖ,
τὸ θῆλυ γένος πᾶν τὸ ἐκ τῶν οἰκηΐων
τούτων κατ' ὧν ἐπλάσατο τὴν κεφαλὴν
πηλῷ ἢ καὶ τὸ πρόσωπον. κἄπειτα ἐν τοῖσι
οἰκίοισι λιποῦσαι τὸν νεκρὸν, αὐταὶ ἀνὰ
τὴν πόλιν στροφώμεναι, τύπτονται ἐπε-
ζωσμέναι, καὶ φαίνουσαι τοὺς μαζούς· σὺν
δέ σφι αἱ προσήκουσαι πᾶσαι· ἑτέρωθεν δὲ
οἱ ἄνδρες τύπτονται, ἐπεζωσμένοι καὶ
οὗτοι. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, οὕτω ἐς
τὴν ταρίχευσιν κομίζουσι.

Luctus in morte propinqui
Diod. I, 72.

Εἰσὶ δὲ οἳ ἐπ' 86
αὐτῷ τούτῳ κατέαται, καὶ τέχνην ἔχουσι
ταύτην. οὗτοι ἐπεάν σφι κομισθῇ νεκρὸς,
δεικνύασι τοῖσι κομίσασι παραδείγματα νε-
κρῶν ξύλινα, τῇ γραφῇ μεμιμημένα. καὶ
τὴν μὲν σπουδαιοτάτην αὐτέων φασὶ εἶναι,
τοῦ οὐκ ὅσιον ποιοῦμαι τὸ οὔνομα ἐπὶ τοιούτῳ
πρήγματι ὀνομάζειν· τὴν δὲ δευτέρην δει-
κνύασι ὑποδεεστέρην τε ταύτης καὶ εὐτελε-
στέρην· τὴν δὲ τρίτην, εὐτελεστάτην. Φρά-
σαντες δὲ, πυνθάνονται παρ' αὐτέων κατὰ
ἥν τινα βούλονταί σφι σκευασθῆναι τὸν νε-
κρόν. οἱ μὲν δὴ ἐκποδὼν, μισθῷ ὁμολογή-
σαντες, ἀπαλλάσσονται· οἱ δὲ ὑπολειπό-
μενοι ἐν οἰκήμασι, ὧδε τὰ σπουδαιότατα

Condiendorum cadauerum ratio.
Diod. I, 91.

prima ταριχεύουσι. πρῶτα μὲν σκολιῷ σιδήρῳ διὰ τῶν μυξωτήρων ἐξάγουσι τὸν ἐγκέφαλον, τὰ μὲν αὐτοῦ οὕτω ἐξάγοντες, τὰ δὲ φάρμακα ἐγχέοντες. μετὰ δὲ, λίθῳ Αἰθιοπικῷ ὀξέϊ παρασχίσαντες παρὰ τὴν λαπάρην, ἐξ ὧν εἷλον τὴν κοιλίην πᾶσαν. ἐκκαθήραντες δὲ αὐτὴν, καὶ διηθήσαντες οἴνῳ φοινικηΐῳ, αὖτις διηθέουσι θυμιήμασι τετριμμένοισι. ἔπειτα τὴν νηδὺν σμύρνης ἀκηράτου τετριμμένης, καὶ κασίης, καὶ τῶν ἄλλων θυωμάτων, πλὴν λιβανωτοῦ, πλήσαντες, συῤῥάπτουσι ὀπίσω. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, ταριχεύουσι λίτρῳ, κρύψαντες ἡμέρας ἑβδομήκοντα· πλεῦνας δὲ τουτέων οὐκ ἔξεστι ταριχεύειν. ἐπεὰν δὲ παρέλθωσι αἱ ἑβδομήκοντα, λούσαντες τὸν νεκρὸν, κατειλίσσουσι πᾶν αὐτοῦ τὸ σῶμα σινδόνος βυσσίνης τελαμῶσι κατατετμημένοισι, ὑπο-

Gummi pro glutine χρίοντες τῷ κόμμι, τῷ δὴ ἀντὶ κόλλης τὰ πολλὰ χρέωνται Αἰγύπτιοι. ἐνθεῦτεν δὲ παραδεξάμενοί μιν οἱ προσήκοντες, ποιεῦνται ξύλινον τύπον ἀνθρωποειδέα· ποιησάμενοι δὲ, ἐσεργνῦσι τὸν νεκρόν· καὶ κατα-

Diod. l. c. c. 92 fin. κληΐσαντες οὕτω, θησαυρίζουσι ἐν οἰκήματι θηκαίῳ, ἱστάντες ὀρθὸν πρὸς τοῖχον. οὕτω μὲν τοὺς τὰ πολυτελέστατα σκευάζουσι νεκρούς.

87 Τοὺς δὲ τὰ μέσα βουλομένους, τὴν δὲ

Secundus πολυτελείην φεύγοντας, σκευάζουσι ὧδε.

ἐπεὰν

ἐπεὰν τοὺς κλυστῆρας πλήσωνται τοῦ ἀπὸ τοῦ κέδρου ἀλείφατος γινομένου, ἐν ὦν ἔπλησαν τοῦ νεκροῦ τὴν κοιλίην, οὔτε ἀναταμόντες αὐτὸν, οὔτε ἐξελόντες τὴν νηδύν· κατὰ δὲ τὴν ἕδρην ἐσηθήσαντες, καὶ ἐπιλαβόντες τὸ κλύσμα τῆς ὀπίσω ὁδοῦ, ταριχεύουσι τὰς προκειμένας ἡμέρας· τῇ δὲ τελευταίῃ ἐξιεῖσι ἐκ τῆς κοιλίης τὴν κεδρίην, τὴν ἐσῆκαν πρότερον· ἡ δὲ ἔχει τοσαύτην δύναμιν, ὥστε ἅμα ἑωϋτῇ τὴν νηδὺν καὶ τὰ σπλάγχνα κατατετηκότα ἐξάγει· τὰς δὲ σάρκας τὸ νίτρον κατατήκει· καὶ δὴ λείπεται τοῦ νεκροῦ τὸ δέρμα μοῦνον, καὶ τὰ ὀστέα. ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, ἀπ᾽ ὦν ἔδωκαν οὕτω τὸν νεκρὸν, οὐδὲν ἔτι πρηγματευθέντες.

condiendi modus.

88 Ἡ δὲ τρίτη ταρίχευσίς ἐστι ἥδε, ἣ τοὺς χρήμασι ἀσθενεστέρους σκευάζει. συρμαίῃ διηθήσαντες τὴν κοιλίην, ταριχεύουσι τὰς ἑβδομήκοντα ἡμέρας, καὶ ἔπειτα ἀπ᾽ ὦν ἔδωκαν ἀποφέρεσθαι.

tertius modus dilutione ventrem expurgant.

89 Τὰς δὲ γυναῖκας τῶν ἐπιφανέων ἀνδρῶν, ἐπεὰν τελευτήσωσι, οὐ παραυτίκα διδοῦσι ταριχεύειν, οὐδὲ ὅσαι ἂν ὦσι εὐειδέες κάρτα καὶ λόγου πλεῦνος γυναῖκες· ἀλλ᾽ ἐπεὰν τριταῖαι ἢ τεταρταῖαι γένωνται, οὕτω παραδιδοῦσι τοῖσι ταριχεύουσι. τοῦτο δὲ ποιέουσι οὕτω τοῦδε εἵνεκα, ἵνα μή σφι οἱ ταριχευταὶ μίσγωνται τῇσι γυναιξί. λαμφθῆναι

Mulieres illuſtres et pulchrae non ilico condiuntur.

cur.

γὰρ τινά φασι μισγόμενον νεκρῷ προσφάτῳ γυναικός· κατειπεῖν δὲ τὸν ὁμότεχνον.

90 Ὃς δ' ἂν ἢ αὐτῶν Αἰγυπτίων ἢ ξείνων ὁμοίως ὑπὸ κροκοδείλου ἁρπαχθεὶς, ἢ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ φαίνηται τεθνηὼς, κατ' ἣν ἂν πόλιν ἐξενειχθῇ, τούτους πᾶσα ἀνάγκη ἐστὶ ταριχεύσαντας αὐτὸν, καὶ περιστείλαντας ὡς κάλλιστα, θάψαι ἐν ἱρῇσι θήκῃσι. οὐδὲ ψαῦσαι ἔξεστι αὐτοῦ ἄλλον οὐδένα, οὔτε τῶν προσηκόντων, οὔτε τῶν φίλων· ἀλλά μιν οἱ ἱρέες αὐτοὶ οἱ τοῦ Νείλου, ἅτε πλέον τι ἢ ἀνθρώπου νεκρὸν, χειραπτάζοντες θάπτουσι.

Ritus in ſepeliendis iis, qui a Crocodilo rapti aut fluuio merſi ſunt.

91 Ἑλληνικοῖσι δὲ νομαίοισι φεύγουσι χρᾶσθαι· τὸ δὲ σύμπαν εἰπεῖν, μηδ' ἄλλων μηδαμὰ μηδαμῶν ἀνθρώπων νομαίοισι. οἱ μέν νυν ἄλλοι Αἰγύπτιοι οὕτω τοῦτο φυλάσσουσι. ἔστι δὲ Χέμμις πόλις μεγάλη νομοῦ τοῦ Θηβαϊκοῦ, ἐγγὺς Νέης πόλιος. ἐν ταύτῃ τῇ πόλι ἐστὶ Περσέος τοῦ Δανάης ἱρὸν τετράγωνον· πέριξ δὲ αὐτοῦ φοίνικες πεφύκασι. τὰ δὲ πρόπυλα τοῦ ἱροῦ λίθινά ἐστι, κάρτα μεγάλα· ἐπὶ δὲ αὐτοῖσι ἀνδριάντες δύο ἑστᾶσι λίθινοι μεγάλοι. ἐν δὲ τῷ περιβεβλημένῳ τούτῳ νηός τε ἔνι, καὶ ἄγαλμα ἐν αὐτῷ ἐνέστηκε Περσέος. οὗτοι οἱ Χεμμῖται λέγουσι τὸν Περσέα πολλάκι μὲν ἀνὰ τὴν γῆν φαίνεσθαί σφι, πολλάκι δὲ ἔσω τοῦ ἱροῦ·

Chemmis vrbs.

Perſeos templum.

Perſeos apparitiones

καν-

σανδάλιόν τε αὐτῦ πεφορημένον εὑρίσκεσθαι, ἐὸν τὸ μέγαθος δίπηχυ· τὸ ἐπεὰν φανῇ, εὐθηνέειν ἅπασαν Αἴγυπτον. ταῦτα μὲν λέγυσι. ποιεῦσι δὲ τάδε Ἑλληνικὰ τῷ Περσέϊ· ἀγῶνα γυμνικὸν τιθεῖσι διὰ πάσης ἀγωνίης ἔχοντα· παρέχοντες ἄεθλα, κτήνεα καὶ χλαίνας καὶ δέρματα· εἰρομένυ δέ μευ ὅ,τι σφι μούνοισι ἔωθε ὁ Περσεὺς ἐπιφαίνεσθαι, καὶ ὅ,τι κεχωρίδαται Αἰγυπτίων τῶν ἄλλων, ἀγῶνα γυμνικὸν τιθέντες, ἔφασαν τὸν Περσέα ἐκ τῆς ἑωϋτῶν πόλιος γεγονέναι. τὸν γὰρ Δαναὸν καὶ τὸν Λυγκέα, ἐόντας Χεμμίτας, ἐκπλῶσαι ἐς τὴν Ἑλλάδα. ἀπὸ δὲ τούτων γενεηλογέοντες κατέβαινον ἐς τὸν Περσέα. ἀπικόμενον δὲ αὐτὸν ἐς Αἴγυπτον, κατ' αἰτίην τὴν καὶ Ἕλληνες λέγυσι, οἴσοντα ἐκ Λιβύης τὴν Γοργῦς κεφαλὴν, ἔφασαν ἐλθεῖν καὶ παρὰ σφέας, καὶ ἀναγνῶναι τὺς συγγενέας πάντας· ἐκμεμαθηκότα δέ μιν ἀπικέσθαι ἐς Αἴγυπτον, τὸ τῆς Χέμμιος οὔνομα πεπυσμένον παρὰ τῆς μητρός. ἀγῶνα δέ οἱ γυμνικὸν, αὐτῦ κελεύσαντος, ἐπιτελέειν.

vbertatem adferunt Aegypto.

ludi gymnici.

cur in honorem ejus inſtituti, apud ſolos Chemmitas.

Ταῦτα μὲν πάντα οἱ κατύπερθε τῶν ἑλέων οἰκέοντες Αἰγύπτιοι νομίζυσι. οἱ δὲ δὴ ἐν τοῖσι ἕλεσι κατοικημένοι, τοῖσι μὲν αὐτοῖσι νόμοισι χρέωνται τοῖσι καὶ οἱ ἄλλοι Αἰγύπτιοι· καὶ τἄλλα, καὶ γυναικὶ μιῇ ἕκαςος 92

Singuli viri ſingulis mulieribus ſe jungunt.

 αὐ-

αὐτέων συνοικέει, κατάπερ Ἕλληνες. ἀτὰρ πρὸς εὐτελείην τῶν σιτίων τάδε σφι ἄλλα ἐξεύρηται· ἐπεὰν πλήρης γένηται ὁ ποταμὸς, καὶ τὰ πεδία πελαγίσῃ, φύεται ἐν τῷ ὕδατι κρίνεα πολλὰ, τὰ Αἰγύπτιοι καλέουσι λωτόν.

Lotus. *Diod.* I, 34.

ταῦτ᾽ ἐπεὰν δρέψωσι, αὐαίνουσι πρὸς ἥλιον· καὶ ἔπειτα τὸ ἐκ τοῦ μέσου τοῦ λωτοῦ, τῇ μήκωνι ἐὸν ἐμφερὲς, πτίσαντες, ποιεῦνται ἐξ αὐτοῦ ἄρτους ὀπτοὺς πυρί· ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ λωτοῦ τούτου ἐδωδίμη, καὶ ἐγγλύσσει, ἐπιεικέως ἐὸν στρογγύλον, μέγαθος κατὰ μῆλον.

Fructus nucis oleae magnitudine, bellariorum loco comeditur.

ἔστι δὲ καὶ ἄλλα κρίνεα ῥόδοισι ἐμφερέα, ἐν τῷ ποταμῷ γινόμενα καὶ ταῦτα· ἐξ ὧν ὁ καρπὸς ἐν ἄλλῃ κάλυκι παραφυομένῃ ἐκ τῆς ῥίζης γίνεται, κηρίῳ σφηκῶν ἰδέην ὁμοιότατον. ἐν τούτῳ τρωκτὰ ὅσον τε πυρὴν ἐλαίης ἐγγίνεται συχνά. f) τρώγεται δὲ καὶ ἁπαλὰ ταῦτα καὶ αὖα.

Byblus.

τὴν δὲ βύβλον τὴν ἐπέτειον γινομένην, ἐπεὰν ἀνασπάσωσι ἐκ τῶν ἑλέων, τὰ μὲν ἄνω αὐτῆς ἀποτάμνοντες, ἐς ἄλλο τι τράπουσι· τὸ δὲ κάτω λελειμμένον

f) Haec videntur eſſe, de quibus *Diod.* I, 34: τὰ δὲ βάτα καλούμενα μυξάρια συνάγεται μὲν κατὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ποταμοῦ, διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φύσεως αὐτῶν, ἐν τραγήματος μέρει καὶ ἀναλίσκεται.

νον ὅσον τε ἐπὶ πῆχυν, τρώγουσι, καὶ πωλέουσι. οἳ δὲ ἂν καὶ κάρτα βούλωνται χρηστῇ τῇ βύβλῳ χρᾶσθαι, ἐν κλιβάνῳ διαφανέϊ g) πνίξαντες, οὕτω τρώγουσι. οἱ δέ τινες αὐτῶν ζῶσι ἀπὸ τῶν ἰχθύων μούνων· τοὺς ἐπεὰν λάβωσι, καὶ ἐξέλωσι τὴν κοιλίην, αὐαίνουσι πρὸς ἥλιον, καὶ ἔπειτα αὔους ἐόντας σιτέονται.

93 Οἱ δὲ ἰχθύες οἱ ἀγελαῖοι, ἐν μὲν τοῖσι ποταμοῖσι οὐ μάλα γίνονται· τρεφόμενοι δὲ ἐν τῇσι λίμνῃσι, τοιάδε ποιεῦσι. ἐπεάν σφεας ἐσίῃ οἶστρος κυΐσκεσθαι, ἀγεληδὸν ἐκπλώουσι ἐς τὴν θάλασσαν· ἡγέονται δὲ οἱ ἔρσενες, ἀποῤῥαίνοντες τοῦ θοροῦ· αἱ δέ, ἑπόμεναι ἀνακάπτουσι, καὶ ἐξ αὐτοῦ κυΐσκονται. ἐπεὰν δὲ πλήρεες γένωνται ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἀναπλώουσι ὀπίσω ἐς ἤθεα τὰ ἑωυτῶν ἕκαστοι. ἡγέονται μέντοι γε οὐκέτι οἱ αὐτοί, ἀλλὰ τῶν θηλέων γίνεται ἡ ἡγεμονίη. ἡγεύμεναι δὲ ἀγεληδὸν, ποιεῦσι οἷόν περ ἐποίευν οἱ ἔρσενες. τῶν γὰρ ᾠῶν ἀποῤῥαίνουσι κατ' ὀλίγους τῶν κέγχρων· οἱ δὲ ἔρσενες καταπίνουσι ἑπόμενοι. εἰσὶ δὲ οἱ κέγχροι οὗτοι, ἰχθύες. ἐκ δὲ τῶν περιγινομένων καὶ μὴ καταπινομένων κέγχρων οἱ τρεφόμενοι ἰχθύες γίνονται. οἳ δ' ἂν αὐτέων ἁλῶσι ἐκ-

Piſces fluviatiles gignendi cauſa gregatim in mare enatant.

quomodo gignant.

Strabo XVII, 110.

g) διαφανέϊ. διαπύροις gloſſ.

ἐκπλώοντες ἐς θάλασσαν, φαίνονται τετριμμένοι τὰ ἐπαριστερὰ τῶν κεφαλέων· οἱ δ᾽ ἂν ὀπίσω ἀναπλώοντες, τὰ ἐπιδέξια τετρίφαται. πάσχουσι δὲ ταῦτα διὰ τόδε. ἐχόμενοι τῆς γῆς ἐπ᾽ ἀριστερὰ καταπλώουσι ἐς θάλασσαν, καὶ ἀναπλώοντες ὀπίσω, τῆς αὐτῆς ἀντέχονται, ἐγχριμπτόμενοι καὶ ψαύοντες ὡς μάλιστα, ἵνα μὴ ἁμάρτοιεν τῆς ὁδοῦ διὰ τὸν ῥόον. ἐπεὰν δὲ πληθύεσθαι ἄρχηται ὁ Νεῖλος, τά τε κοῖλα τῆς γῆς καὶ τὰ τέλματα τὰ παρὰ τὸν ποταμὸν, πρῶτα ἄρχεται πίπλασθαι, διηθέοντος τοῦ ὕδατος ἐκ τοῦ ποταμοῦ· καὶ αὐτίκα τε πλέα γίνεται ταῦτα, καὶ παραυτίκα ἰχθύων σμικρῶν πίπλαται πάντα. κόθεν δὲ εἰκὸς αὐτοὺς γίνεσθαι, ἐγώ μοι δοκέω κατανοεῖν τοῦτο. τοῦ προτέρου ἔτεος ἐπεὰν ἀπολίπῃ ὁ Νεῖλος, οἱ ἰχθύες οἱ τεκόντες ὠὰ ἐς τὴν ἰλὺν, ἅμα τῷ ἐσχάτῳ ὕδατι ἀπαλλάσσονται· ἐπεὰν δὲ περιελθόντος τοῦ χρόνου πάλιν ἐπέλθῃ τὸ ὕδωρ, ἐκ τῶν ὠῶν τούτων παραυτίκα γίνονται οἱ ἰχθύες. καὶ περὶ

Piſcium multitudo.

94 μὲν τοὺς ἰχθῦς οὕτω ἔχει. Ἀλείφατι δὲ χρέωνται Αἰγυπτίων οἱ περὶ τὰ ἕλεα οἰκέοντες, ἀπὸ τῶν σιλλικυπρίων τοῦ καρποῦ, τὸ καλεῦσι μὲν Αἰγύπτιοι κίκι· ποιεῦσι δὲ ὧδε· παρὰ τὰ χείλεα τῶν τε ποταμῶν καὶ τῶν λιμνέων σπείρουσι τὰ σιλλικύπρια ταῦ-

Vnguentum.

Kiki

Diod. I, 34. fin.

ταῦτα, τὰ ἐν Ἕλλησι αὐτόματα ἄγρια Strabo
φύεται· ταῦτα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ σπειρόμε- XVII, 108.
να, καρπὸν φέρει πολλὸν μὲν, δυσώδεα
δέ· τοῦτον ἐπεὰν συλλέξωνται, οἱ μὲν κό- vel expri-
ψαντες ἀπιποῦσι· οἱ δὲ καὶ φρύξαντες ἀπ- mendo vel
έψουσι, καὶ τὸ ἀποῤῥέον ἀπ᾽ αὐτοῦ συγκο- coquendo conficitur.
μίζονται. ἔστι δὲ πῖον, καὶ οὐδὲν ἧσσον τοῦ
ἐλαίου τῷ λύχνῳ προσηνές· ὀδμὴν δὲ βα-
ρέαν παρέχεται. Πρὸς δὲ τοὺς κώνωπας 95
ἀφθόνους ἐόντας τάδε σφι ἐστι μεμηχανη- aduerſus
μένα. τοὺς μὲν τὰ ἄνω τῶν ἑλέων οἰκέοντας culices
οἱ πύργοι ὠφελέουσι, ἐς τοὺς ἀναβαίνοντες præſidium.
κοιμέονται· οἱ γὰρ κώνωπες ὑπὸ τῶν ἀνέ-
μων οὐκ οἷοί τέ εἰσι ὑψοῦ πέτεσθαι. τοῖσι
δὲ περὶ τὰ ἕλεα οἰκέουσι τάδε ἀντὶ τῶν πύρ-
γων ἄλλα μεμηχάνηται. πᾶς ἀνὴρ αὐτέων
ἀμφίβληστρον ἔκτηται, τῷ τῆς ἡμέρης μὲν
ἰχθῦς ἀγρεύει, τὴν δὲ νύκτα αὐτῷ χρᾶται
ἐν τῇ ἀναπαύεται κοίτῃ· περὶ ταύτην ἵστησι
τὸ ἀμφίβληστρον, καὶ ἔπειτα ἐνδὺς, ὑπ᾽
αὐτῷ καθεύδει. οἱ δὲ κώνωπες, ἢν μὲν ἐν
ἱματίῳ ἐνειλιξάμενος εὕδῃ ἢ σινδόνι, διὰ
τούτων δάκνουσι· διὰ δὲ τοῦ δικτύου οὐδὲ
πειρῶνται ἀρχήν. Τὰ δὲ δὴ πλοῖά σφι, 96
τοῖσι φορτηγέουσι, ἐστι ἐκ τῆς ἀκάνθης Naues
ποιεύμενα, τῆς ἡ μορφὴ μὲν ἐστι ὁμοιοτά- onerariae.
τη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ· τὸ δὲ δάκρυον,
κόμμι ἐστί· ἐκ ταύτης ὦν τῆς ἀκάνθης κο-

ψάμε-

ψάμενοι ξύλα ὅσον τε διπήχεα, πλινθηδὸν συντιθεῖσι, ναυπηγεύμενοι τρόπον τοιόνδε· περὶ γόμφες πυκνοὺς καὶ μακροὺς περιείρεσι τὰ διπήχεα ξύλα· ἐπεὰν δὲ τρόπῳ τέτῳ ναυπηγήσωνται, ζυγὰ ἐπιπολῆς τείνεσι αὐτῶν. νομεῦσι δὲ οὐδὲν χρέωνται· ἔσωθεν δὲ τὰς ἁρμονίας ἐν ὦν ἐπάκτωσαν τῇ βύβλῳ. πηδάλιον δὲ ἓν ποιεῦνται, καὶ τοῦτο διὰ τῆς τρόπιος διαβύνεται. ἱςῷ δὲ ἀκανθίνῳ χρέωνται, ἱςίοισι δὲ βυβλίνοισι.

quomodo conſtruantur.

ταῦτα τὰ πλοῖα ἀνὰ μὲν τὸν ποταμὸν οὐ δύνανται πλέειν, ἢν μὴ λαμπρὸς ἄνεμος ἐπέχῃ, ἐκ γῆς δὲ παρέλκεται. κατὰ ῥόον δὲ κομίζεται ὧδε· ἔςι ἐκ μυρίκης πεποιημένη θύρη, κατεῤῥαμμένη ῥίπεϊ καλάμων, καὶ λίθος τετρημένος διτάλαντος μάλιςά κη ςαθμόν. τούτων τὴν μὲν θύρην δεδεμένην κάλῳ ἔμπροσθε τοῦ πλοίε ἀπίει ἐπιφέρεσθαι, τὸν δὲ λίθον ἄλλῳ κάλῳ ὄπισθε. ἡ μὲν δὴ θύρη, τοῦ ῥόε ἐμπίπτοντος, χωρέει ταχέως, καὶ ἕλκει τὴν βᾶριν· (τῦτο γὰρ δὴ οὔνομά ἐςι τοῖσι πλοίοισι τέτοισι·) ὁ δὲ λίθος ὄπισθεν ἐλκόμενος, καὶ ἐὼν ἐν βυσσῷ, κατιθύνει τὸν πλόον. ἔςι δέ σφι τὰ πλοῖα ταῦτα πλήθεϊ πολλὰ, καὶ ἄγει ἔνια πολλὰς χιλιάδας ταλάντων.

aduerſo flumine trahuntur.

Crates prorae alligata eas ſecundo flumine citiores facit.

Baris

97 Ἐπεὰν δ' ἐπέλθῃ ὁ Νεῖλος τὴν χώρην, αἱ πόλις μοῦναι φαίνονται ὑπερέχεσαι, μάλιςά κη ἐμφε-

Nilo exundante vrbes inſulis,

ἐμφερέες τῇσι ἐν τῷ Αἰγαίῳ πόντῳ νήσοισι. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῆς Αἰγύπτε, πέλαγος γίνεται· αἱ δὲ πόλις μοῦναι ὑπερέχεσι. πορθμεύονται ὦν, ἐπεὰν τῦτο γένηται, οὐκέτι κατὰ τὰ ῥέεθρα τῦ ποταμοῦ, ἀλλὰ διὰ μέσε τῦ πεδίε. ἐς μέν γε Μέμφιν ἐκ Ναυκράτιος ἀναπλώοντι, παρ' αὐτὰς τὰς πυραμίδας γίνεται ὁ πλόος· ἔςι δὲ οὐδ' οὗτος h), ἀλλὰ παρὰ τὸ ὀξὺ τῦ Δέλτα, καὶ παρὰ Κερκάσωρον πόλιν· ἐς δὲ Ναύκρατιν ἀπὸ θαλάσσης καὶ Κανώβε διὰ πεδίε πλέων, ἥξεις κατ' Ἄνθυλλάν τε πόλιν, καὶ τὴν Ἀρχάνδρε καλευμένην.

reliqua terra mari ſimilis. Diod. I, 36.

transuerſo curſu aeumen Delta et Cercaſorus praeternauigatur.

98 Τετέων δὲ ἡ μὲν Ἄνθυλλα, ἐῦσα λογίμη πόλις, ἐς ὑποδήματα ἐξαίρετος δίδοται τῦ αἰεὶ βασιλεύοντος Αἰγύπτε τῇ γυναικί. τῦτο δὲ γίνεται, ἐξ ὅσε ὑπὸ Πέρσῃσί ἐςι Αἴγυπτος. ἡ δ' ἑτέρη πόλις δοκέει μοι τὸ ἔνομα ἔχειν ἀπὸ τῦ Δαναῦ γαμβρῦ, Ἀρχάνδρε τῦ Φθίε, τῦ Ἀχαιῦ· καλέεται γὰρ δὴ Ἀρχάνδρε πόλις. εἴη δ' ἂν καὶ ἄλλος τις Ἄρχανδρος· οὐ μέντοι γε Αἰγύπτιον τὸ οὔνομα.

Anthylla vrbs. cf. Diod. I, 52. fin.

Archandropolis.

99 ΜΕΧΡΙ μὲν τούτε, ὄψις τε ἐμή, καὶ γνώμη, καὶ ἱςορίη ταῦτα λέγεσά ἐςι. το

Hactenus Herodotus αὐτόπτης.

h) int. μοῦνος ὁ διὰ μέσε τῦ πεδίε πλόος.

Sequuntur Aegyptiorum narrationes.

Menes primus Aegypti rex *Diod.* I, 45. 50. ſq.

aggere meridiem verſus congeſto, ſiniſtrum Nili alueum alio deducit.

Memphim condit

τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε, Αἰγυπτίους ἔρχομαι λόγους ἐρέων, κατὰ τὰ ἤκουον· προσέσται δὲ αὐτοῖσί τι καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος. Τὸν ΜΗΝΑ, τὸν πρῶτον βασιλεύσαντα Αἰγύπτου, οἱ ἱρέες ἔλεγον τοῦτο μὲν i) ἀπογεφυρῶσαι τὴν Μέμφιν. τὸν γὰρ ποταμὸν πάντα ῥέειν παρὰ τὸ ὄρος τὸ ψάμμινον πρὸς Λιβύης· τὸν δὲ Μῆνα ἄνωθεν, ὅσον τε ἑκατὸν σταδίους ἀπὸ Μέμφιος, τὸν πρὸς μεσαμβρίης ἀγκῶνα προσχώσαντα, τὸ μὲν ἀρχαῖον ῥέεθρον ἀποξηράναι, τὸν δὲ ποταμὸν ὀχετεῦσαι, τὸ μέσον τῶν οὐρέων ῥέειν. ἔτι δὲ καὶ νῦν ὑπὸ Περσέων ὁ ἀγκὼν οὗτος τοῦ Νείλου, ὃς ἀπεργμένος ῥέει, ἐν φυλακῇσι μεγάλῃσι ἔχεται, φρασσόμενος ἀνὰ πᾶν ἔτος. εἰ γὰρ ἐθελήσει ῥήξας ὑπερβῆναι ὁ ποταμὸς ταύτῃ, κίνδυνος πάσῃ Μέμφι κατακλυσθῆναί ἐστι. ὡς δὲ τῷ Μῆνι τούτῳ τῷ πρώτῳ γενομένῳ βασιλέϊ χέρσον γεγονέναι τὸ ἀπεργμένον, τοῦτο μὲν, ἐν αὐτῷ πόλιν κτίσαι ταύτην, ἥτις νῦν Μέμ-

i) refertur ad τοῦτο μὲν, ἐν αὐτῷ πόλιν κτίσαι et τοῦτο δὲ τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱερὸν ἱδρύσασθαι in fine hujus capitis. pro ἀπογεφυρῶσαι malebam ἀποχυρῶσαι, ſed ſatisfecit mihi *Reiskius* explicans: „aggeribus interjectis vrbem a fluuio ſeparaſſe;“ quod luculenti exemplo ex Euſebii Chronico probauit.

Μέμφις καλέεται· ἔστι γὰρ καὶ ἡ Μέμφις ἐν τῷ στεινῷ τῆς Αἰγύπτου· ἔξωθεν δὲ αὐτῆς περιορύξαι λίμνην ἐκ τοῦ ποταμοῦ πρὸς βορέην τε καὶ πρὸς ἑσπέρην· τὸ γὰρ πρὸς τὴν ἠῶ αὐτὸς ὁ Νεῖλος ἀπέργει. τοῦτο δὲ, τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν ἱδρύσασθαι ἐν αὐτῇ, ἐὸν μέγα τε καὶ ἀξιαπηγητότατον. Μετὰ δὲ τοῦτον, κατέλεγον οἱ ἱρέες ἐκ βύβλου ἄλλων βασιλήων τριηκοσίων τε καὶ τριήκοντα οὐνόματα. ἐν τοσαύτῃσι δὲ γενεῇσι ἀνθρώπων, ὀκτωκαίδεκα μὲν Αἰθίοπες ἦσαν, μίη δὲ γυνὴ ἐπιχωρίη· οἱ δὲ ἄλλοι, ἄνδρες Αἰγύπτιοι. τῇ δὲ γυναικὶ οὔνομα ἦν ἥτις ἐβασίλευσε, τόπερ τῇ Βαβυλωνίῃ, Νίτωκρις. τὴν ἔλεγον τιμωρέουσαν ἀδελφεῷ, τὸν Αἰγύπτιοι βασιλεύοντα σφέων ἀπέκτειναν· ἀποκτείναντες δὲ, οὕτω ἐκείνῃ ἀπέδοσαν τὴν βασιληΐην· τούτῳ τιμωρέουσαν, πολλοὺς Αἰγυπτίων διαφθεῖραι δόλῳ. ποιησαμένην γάρ μιν οἴκημα περίμηκες, ὑπόγαιον, καινοῦν k) τῷ λόγῳ, νόῳ δὲ ἄλλα μηχανᾶσθαι· καλέσασαν δέ μιν Αἰγυπτίων τοὺς μάλιστα μεταιτίους τοῦ φόνου ᾔδεε, πολλοὺς ἑστιᾶν· δαινυμένοισι δὲ ἐπεῖναι τὸν ποταμὸν δι' αὐλῶνος κρυπτοῦ

et templum Vulcani *Strabo* XVII, 65.

100 Sacerdotes ex libris CCCXXX regum nomina recenſent. cf. *Diod.* I, 44.

Nitocris regina Aegypti.

k) i. e. ſimulaſſe ſe nouum quid, ſeu hactenus inuſitatum aut ſingulare efficere velle.

πτου μεγάλου. ταύτης μὲν πέρι τοσαῦτα
ἔλεγον. πλὴν ὅτι αὐτήν μιν, ὡς τοῦτο
ἐξέργαστο, ῥίψαι ἐς οἴκημα σποδοῦ πλέον,
101 ὅκως ἀτιμώρητος γένηται. Τῶν δὲ ἄλλων
Mœris rex. βασιλέων, οὐ γὰρ ἔλεγον οὐδεμίην ἔργων
ejus opera ἀπόδεξιν, κατ' οὐδὲν εἶναι λαμπρότητος,
Diod. I, 51. πλὴν ἑνὸς τοῦ ἐσχάτου αὐτῶν, Μοίριος.
τοῦτον δὲ ἀποδέξασθαι μνημόσυνα, τοῦ
Ἡφαίστου τὰ πρὸς βορῆν ἄνεμον τετραμμένα προπύλαια· λίμνην τε ὀρύξαι, τῆς
ἡ περίοδος ὅσων ἐστὶ σταδίων ὕστερον δηλώσω· πυραμίδας τε ἐν αὐτῇ οἰκοδομῆσαι,
τῶν τοῦ μεγάθεος πέρι, ὁμοῦ αὐτῇ τῇ
λίμνῃ ἐπιμνήσομαι. τοῦτον μὲν τοσαῦτα
ἀποδέξασθαι· τῶν δὲ οὐδένα ἄλλων οὐδέν.

102 Παραμειψάμενος ὦν τούτους, τοῦ ἐπὶ τούτοισι γενομένου βασιλέος, τῷ οὔνομα ἦν
Seſoſtris. *Diod.* I, 53 ſqq. Σέσωστρις, τούτου μνήμην ποιήσομαι·
accolas maris rubri ſubigit. *Diod.* I, 55. *Strabo* XVI, 731. τὸν ἔλεγον οἱ ἱρέες πρῶτον μὲν πλοίοισι
μακροῖσι ὁρμηθέντα ἐκ τοῦ Ἀραβίου κόλπου, τοὺς παρὰ τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν
κατοικημένους καταστρέφεσθαι· ἐς ὃ πλέοντά μιν πρόσω, ἀπικέσθαι ἐς θάλασσαν οὐκέτι πλωτὴν ὑπὸ βραχέων. 1) ἐνθεῦτεν δὲ,
Expeditio ejus per mediterra- ὡς ὀπίσω ἀπίκετο ἐς Αἴγυπτον, κατὰ τῶν
ἱρέων

1) inde πρῶτος τῶν ἐγχωρίων μακρὰ σκάφη ναυπηγησάμενος erat, vt teſtatur *Diod.* l. c.

ἱρέων τὴν Φάσιν, στρατιὴν πολλὴν λαβὼν neas gen-
ἤλαυνε διὰ τῆς ἠπείρου, πᾶν ἔθνος τὸ ἐμ- tes, quas deuicit.
ποδὼν καταστρεφόμενος. ὁτέοισι μέν νυν
αὐτέων ἀλκίμοισι ἐνετύγχανε, καὶ δεινῶς
γλιχομένοισι περὶ τῆς ἐλευθερίης, τούτοισι
μὲν στήλας ἐνίστη ἐς τὰς χώρας, διὰ γραμ- Monumen-
μάτων λεγούσας τό,τε ἑωϋτοῦ οὔνομα καὶ ta victoriae ejus.
τῆς πάτρης, καὶ ὡς δυνάμι τῇ ἑωϋτοῦ κατ- *Diod.* l. c.
εστρέψατό σφεας· ὁτέων δὲ ἀμαχητὶ καὶ
εὐπετέως παρέλαβε τὰς πόλις, τούτοισι δὲ
ἐνέγραφε ἐν τῇσι στήλῃσι κατὰ ταὐτὰ καὶ
τοῖσι ἀνδρηΐοισι τῶν ἐθνέων γενομένοισι·
καὶ δὴ καὶ αἰδοῖα γυναικὸς προσενέγραφε,
δῆλα βουλόμενος ποιέειν ὡς εἴησαν ἀνάλκι-
δες. Ταῦτα δὴ ποιέων, διεξήϊε τὴν ἤπει- 103
ρον· ἐς ὃ ἐκ τῆς Ἀσίης ἐς τὴν Εὐρώπην In Europam transjicit, Scythas Thracasque devincit.
διαβὰς, τούς τε Σκύθας κατεστρέψατο καὶ
τοὺς Θρήϊκας. ἐς τούτους δέ μοι δοκέει καὶ
οὐ προσώτατα ἀπικέσθαι ὁ Αἰγύπτιος στρα-
τός. ἐν μὲν γὰρ τῇ τούτων χώρῃ φαίνον- In Thracia termini victoriarum ejus.
ται σταθεῖσαι αἱ στῆλαι· τὸ δὲ προσωτέρω
τούτων, οὐκέτι. ἐνθεῦτεν δὲ ἐπιστρέψας
ὀπίσω ἤϊε· καὶ ἐπεί τε ἐγένετο ἐπὶ Φάσι *Diod.* l. c.
ποταμῷ, οὐκ ἔχω τὸ ἐνθεῦτεν ἀτρεκέως *Tacitus* Ann. II, 60.
εἰπεῖν, εἴτε αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Σέσωστρις
ἀποδασάμενος τῆς ἑωϋτοῦ στρατιῆς μόριον
ὅσονδὴ, αὐτοῦ κατέλιπε τῆς χώρης οἰκή-
τορας· εἴτε τῶν τινὲς στρατιωτέων τῇ πλά-

Colchi Aegyptiorum coloni.
Diod. l. c. et c. 28.

104 νῃ αὐτοῦ ἀχθεσθέντες, περὶ Φᾶσιν ποταμὸν κατέμειναν. Φαίνονται μὲν γὰρ ἐόντες οἱ Κόλχοι Αἰγύπτιοι· νοήσας δὲ πρότερον αὐτὸς, ἢ ἀκούσας ἄλλων, λέγω. ὡς δέ μοι ἐν φροντίδι ἐγένετο, εἰρόμην ἀμφοτέρους· καὶ μᾶλλον οἱ Κόλχοι ἐμεμνέατο τῶν Αἰγυπτίων, ἢ οἱ Αἰγύπτιοι τῶν Κόλχων. νομίζειν δ' ἔφασαν Αἰγύπτιοι τῆς Σεσώστριος στρατιῆς εἶναι τοὺς Κόλχους· αὐτὸς δὲ εἴκασα τῇδε, καὶ ὅτι μελάγχροές εἰσι καὶ οὐλότριχες. καὶ τοῦτο μὲν ἐς οὐδὲν ἀνήκει· εἰσὶ γὰρ καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι. ἀλλὰ τοῖσι δὴ καὶ μᾶλλον, ὅτι μοῦνοι πάντων

Colchi, Aegyptii et Aethiopes primitus circumciderunt pudenda. Phoenices et Iudaei ab Aegyptiis edocti *Diod.* l. c. Alii imitando Aegyptios hoc faciunt.

ἀνθρώπων Κόλχοι καὶ Αἰγύπτιοι καὶ Αἰθίοπες περιτάμνονται ἀπ' ἀρχῆς τὰ αἰδοῖα. Φοίνικες δὲ καὶ Σύροι οἱ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, καὶ αὐτοὶ ὁμολογέουσι παρ' Αἰγυπτίων μεμαθηκέναι· Σύριοι δὲ οἱ περὶ Θερμώδοντα καὶ Παρθένιον ποταμὸν, καὶ Μάκρωνες οἱ τούτοισι ἀστυγείτονες ἐόντες, ἀπὸ Κόλχων φασὶ νεωστὶ μεμαθηκέναι. οὗτοι γάρ εἰσι οἱ περιταμνόμενοι ἀνθρώπων μοῦνοι· καὶ οὗτοι Αἰγυπτίοισι φαίνονται ποιεῦντες κατὰ ταὐτά. αὐτῶν δὲ Αἰγυπτίων καὶ Αἰθιόπων οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὁκότεροι παρὰ τῶν ἑτέρων

Diod. III, 32.

ἐξέμαθον· ἀρχαῖον γὰρ δή τι φαίνεται ἐόν. ὡς δ' ἐπιμισγόμενοι Αἰγύπτῳ ἐξέμαθον, μέγα μοι καὶ τόδε τεκμήριον γίνεται.

Φοινί-

Φοινίκων ὁκόσοι τῇ Ἑλλάδι ἐπιμίσγονται, οὐκέτι Αἰγυπτίους μιμέονται κατὰ τὰ αἰδοῖα, ἀλλὰ τῶν ἐπιγινομένων οὐ περιτάμνουσι τὰ αἰδοῖα. Φέρε νυν καὶ ἄλλο εἴπω 105
περὶ τῶν Κόλχων, ὡς Αἰγυπτίοισι προσφερέες εἰσί. λῖνον μοῦνοι οὗτοί τε καὶ Αἰγύπτιοι ἐργάζονται κατὰ ταὐτά· καὶ ἡ ζόη πᾶσα καὶ ἡ γλῶσσα ἐμφερής ἐστι ἀλλήλοισι. λῖνον δὲ τὸ μὲν Κολχικὸν, ὑπὸ Ἑλλήνων Σαρδονικὸν κέκληται· τὸ μέντοι ἀπ' Αἰγύπτου ἀπικνεύμενον, καλέεται Αἰγύπτιον.

Colchi et Aegyptii linum eadem ratione conficium.

Τὰς δὲ στήλας τὰς ἵστα κατὰ τὰς χώρας ὁ 106
Αἰγύπτου βασιλεὺς Σέσωστρις, αἱ μὲν πλεῦνες οὐκέτι φαίνονται περιεοῦσαι· ἐν δὲ τῇ Παλαιστίνῃ Συρίῃ αὐτὸς ὥρεον ἐούσας, καὶ τὰ γράμματα τὰ εἰρημένα ἐνεόντα, καὶ γυναικὸς αἰδοῖα. εἰσὶ δὲ καὶ περὶ Ἰωνίην δύο τύποι ἐν πέτρῃσι ἐγκεκολαμμένοι τούτου τοῦ ἀνδρὸς, τῇ τε ἐκ τῆς Ἐφεσίης ἐς Φώκαιαν ἔρχονται, καὶ τῇ ἐκ Σαρδίων ἐς Σμύρνην. ἑκατέρωθι δὲ ἀνὴρ ἐγγέγλυπται, μέγαθος πέμπτης σπιθαμῆς, τῇ μὲν δεξιῇ χερὶ ἔχων αἰχμὴν, τῇ δὲ ἀριστερῇ τόξα, καὶ τὴν ἄλλην σκευὴν ὡσαύτως· καὶ γὰρ Αἰγυπτίων m) καὶ Αἰθιοπίδα ἔχει· ἐκ δὲ τοῦ

Cippos Seſoſtris in Palaeſtina ipſe Herodotus vidit.

Statuae ejusdem in Ionia. *Diod.* I, 55.

Aegyptiaca et Aethiopica

m) f. l. Αἰγυπτίαν et mox ΟΠΛΟΙΣΙ, ſed vid. *Weſſeling.*

armatura ornatae. τοῦ ὤμȣ ἐς τὸν ἕτερον ὦμον διὰ τῶν στη-
θέων γράμματα ἱρὰ Αἰγύπτια διήκει ἐγκε-
κολαμμένα, λέγοντα τάδε, ΈΓΩ ΤΗΝ-
cf. *Diod.* l. c. ΔΕ ΤΗΝ ΧΩΡΗΝ ΏΜΟΙΣΙ
ΤΟΙΣΙ ΈΜΟΙΣΙ. ΈΚΤΗΣΑ-
ΜΗΝ. ὅστις δὲ καὶ ὁκόθεν ἐστὶ, ἐνθαῦτα
cf. *Strabo* XVII, 86. *Tacitus* Ann. II, 61. μὲν ȣ̓ δηλοῖ, ἑτέρωθι δὲ δεδήλωκε. τὰ δὴ
καὶ μετεξέτεροι τῶν θεησαμένων, Μέμνο-
νος εἰκόνα εἰκάζȣσί μιν εἶναι, πολὺ τῆς
107 ἀληθηΐης ἀπολελειμμένοι. Τȣ̂τον δὴ τὸν
Inſidiae Seſoſtri a fratre ſtructae *Diod.* I, 57. fin. Αἰγύπτιον Σέσωστριν ἀναχωρέοντα, καὶ
ἀνάγοντα πολλέας ἀνθρώπȣς τῶν ἐθνέων
τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, ἔλεγον οἱ
ἱρέες, ἐπεί τε ἐγένετο ἀνακομιζόμενος ἐν
Δάφνῃσι τῇσι Πηλȣσίῃσι, τὸν ἀδελφεὸν
ἑωϋτȣ̂, τῷ ἐπέτρεψε Σέσωστρις τὴν Αἴ-
γυπτον, τȣ̂τον ἐπὶ ξείνια αὐτὸν καλέσαν-
τα, καὶ πρὸς αὐτῷ τȣ̀ς παῖδας, περινῆ-
σαι ἔξωθεν τὴν οἰκίην ὕλῃ· περινήσαντα
δὲ, ὑποπρῆσαι. τὸν δὲ ὡς μαθεῖν τȣ̂το,
αὐτίκα συμβȣλεύεσθαι τῇ γυναικί. καὶ γὰρ
δὴ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτὸν ἅμα ἄγεσθαι.
quomodo ex iis euaſerit τὴν δέ οἱ συμβȣλεῦσαι, τῶν παίδων ἐόν-
των ἕξ, τοὺς δύο ἐπὶ τὴν πυρὴν ἐκτείναν-
τα, γεφυρῶσαι τὸ καιόμενον, αὐτȣ̀ς δ' ἐπ'
ἐκείνων ἐπιβαίνοντας ἐκσώζεσθαι. ταῦτα
ποιῆσαι τὸν Σέσωστριν· καὶ δύο μὲν τῶν
παίδων κατακαῆναι τρόπῳ τοιȣ́τῳ· τȣ̀ς δὲ
λοι-

λοιποὺς ἀποσωθῆναι ἅμα τῷ πατρί. Νοστή- 108
σας δὲ ὁ Σέσωστρις ἐς τὴν Αἴγυπτον, καὶ
τισάμενος τὸν ἀδελφεὸν, τῷ μὲν ὁμίλῳ τὸν Opera ejus
ἐπηγάγετο, τῶν τὰς χώρας κατεστρέψατο, captivorum mani-
τούτῳ μὲν τάδε ἐχρήσατο· τούς τέ οἱ λίθους bus per-
τοὺς ἐπὶ τούτου τοῦ βασιλέος κομισθέντας ἐς fecta. Diod. I, 56.
τοῦ Ἡφαίστου τὸ ἱρὸν, ἐόντας μεγάθεϊ πε-
ριμήκεας, οὗτοι ἦσαν οἱ ἑλκύσαντες· καὶ
τὰς διώρυχας τὰς νῦν ἐούσας ἐν Αἰγύπτῳ Aegyptum
πάσας οὗτοι ἀναγκαζόμενοι ὤρυσσον. ἐποί- fossis secat.
ευν τε οὐκ ἑκόντες Αἴγυπτον, τοπρὶν ἐοῦσαν Diod. I, 57. init.
ἱππασίμην καὶ ἁμαξευομένην πᾶσαν, ἐνδεᾶ
τούτων. ἀπὸ γὰρ τούτου τοῦ χρόνου Αἴγυπτος,
ἐοῦσα πεδιὰς πᾶσα, ἄνιππος καὶ ἀναμά-
ξευτος γέγονε· αἴτιαι δὲ τούτων αἱ διώρυ-
χες γεγόνασι, ἐοῦσαι πολλαὶ, καὶ παντοίους
τρόπους ἔχουσαι. κατέταμνε δὲ τοῦδε εἵνεκα
τὴν χώρην ὁ βασιλεύς· ὅσοι τῶν Αἰγυπτίων
μὴ ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἔκτηντο τὰς πόλις,
ἀλλ' ἀναμέσους, οὗτοι ὅκως τε ἀπίοι ὁ πο-
ταμὸς, σπανίζοντες ὑδάτων, πλατυτέροι- *Plut.* de
σι n) ἐχρέωντο τοῖσι πόμασι, ἐκ φρεάτων Isid. c. 63. *Diod.* I, 60.
χρεώμενοι. τούτων μὲν δὴ εἵνεκα κατετμή- ad fin.
θη ἡ Αἴγυπτος. Καταvεῖμαι δὲ τὴν χώ- 109
ρην Αἰγυπτίοισι ἅπασι τοῦτον ἔλεγον τὸν Agrum
βασιλέα, κλῆρον ἴσον ἑκάστῳ τετράγωνον aequaliter diſtribuit.

n) πλατὺ. ἁλμυρὸν. *Heſych.*

διδόντα· καὶ ἀπὸ τούτου τὰς προσόδους ποιή-
σασθαι, ἐπιτάξαντα ἀποφορὴν ἐπιτελέειν
κατ' ἐνιαυτόν. εἰ δέ τινος τοῦ κλήρου ὁ πο-
ταμός τι παρέλοιτο, ἐλθὼν ἂν πρὸς αὐτὸν,
ἐσήμαινε τὸ γεγενημένον· ὁ δὲ, ἔπεμπε
τοὺς ἐπισκεψομένους καὶ ἀναμετρήσοντας
ὅσῳ ἐλάσσων ὁ χῶρος γέγονε, ὅκως τοῦ

Geometria ex Aegypto, horologium gnomon et diei partes XII. a Babyloniis venerunt. cf. Diod. I, 98.

λοιποῦ κατὰ λόγον τῆς τεταγμένης ἀποφο-
ρῆς τελέοι. δοκέει δέ μοι ἐνθεῦτεν γεωμε-
τρίη εὑρεθεῖσα, ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελ-
θεῖν. πόλον μὲν γὰρ, καὶ γνώμονα, καὶ τὰ
δυώδεκα μέρεα τῆς ἡμέρης, παρὰ Βαβυλω-
110 νίων ἔμαθον οἱ Ἕλληνες. Βασιλεὺς μὲν
δὴ οὗτος μοῦνος Αἰγύπτιος Αἰθιοπίης ἦρξε.
μνημόσυνα δὲ ἐλίπετο πρὸ τοῦ Ἡφαιστείου,
ἀνδριάντας λιθίνους· δύο μὲν, τριήκοντα

Seſoſtris ſtatua. Diod. I, 57.

πήχεων, ἑωϋτόν τε καὶ τὴν γυναῖκα· τοὺς
δὲ παῖδας ἐόντας τέσσερας, εἴκοσι πήχεων
ἕκαστον. τῶνδε δὴ ὁ ἱρεὺς τοῦ Ἡφαίστου χρό-
νῳ μετέπειτα πολλῷ Δαρεῖον τὸν Πέρσην
οὐ περιεῖδε ἱστάντα ἔμπροσθεν ἀνδριάντα,

Diod. I, 58. fin.

φὰς οὔ οἱ πεποιῆσθαι ἔργα οἷάπερ Σεσώστρι
τῷ Αἰγυπτίῳ. Σέσωστριν μὲν γὰρ ἄλλα
τε καταστρέψασθαι ἔθνεα οὐκ ἐλάσσω ἐκείνου,
καὶ δὴ καὶ Σκύθας· Δαρεῖον δὲ οὐ δυνασθῆ-
ναι Σκύθας ἑλεῖν. οὔκων δίκαιον εἶναι
ἱστάναι ἔμπροσθεν τῶν ἐκείνου ἀναθημάτων,
μὴ οὐκ ὑπερβαλλόμενον τοῖσι ἔργοισι. Δα-

ρεῖον

ῥεῖον μέν νυν λέγουσι πρὸς ταῦτα συγγνώμην ποιήσασθαι. Σεσώστριος δὲ τελευτήσαντος, ἐκδέξασθαι ἔλεγον τὴν βασιληΐην τὸν παῖδα αὐτοῦ Φερῶν· τὸν ἀποδέξασθαι μὲν οὐδεμίην στρατηΐην, συνενειχθῆναι δέ οἱ τυφλὸν γενέσθαι, διὰ τοιόνδε πρῆγμα. τοῦ ποταμοῦ κατελθόντος μέγιστα δὴ τότε ἐπ' ὀκτωκαίδεκα πήχεας, ὡς ὑπερέβαλε τὰς ἀρούρας, πνεύματος ἐμπεσόντος, κυματίης ὁ ποταμὸς ἐγένετο· τὸν δὲ βασιλέα λέγουσι τοῦτον ἀτασθαλίῃ χρησάμενον, λαβόντα αἰχμὴν, βαλέειν ἐς μέσας τὰς δίνας τοῦ ποταμοῦ· μετὰ δὲ, αὐτίκα καμόντα αὐτὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς, τυφλωθῆναι. δέκα μὲν δὴ ἔτεα εἶναί μιν τυφλόν· ἑνδεκάτῳ δὲ ἔτεϊ ἀπικέσθαι οἱ μαντήϊον ἐκ Βουτοῦς πόλιος, ὡς ἐξήκει τέ οἱ ὁ χρόνος τῆς ζημίης, καὶ ἀναβλέψει, γυναικὸς οὔρῳ νιψάμενος τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἥτις παρὰ τὸν ἑωϋτῆς ἄνδρα μοῦνον πεφοίτηκε, ἄλλων ἀνδρῶν ἐοῦσα ἄπειρος. καὶ τὸν πρώτης τῆς ἑωϋτοῦ γυναικὸς πειρᾶσθαι· μετὰ δὲ, ὡς οὐκ ἀνέβλεπε, ἐπεξῆς πασέων πειρᾶσθαι· ἀναβλέψαντα δὲ, συναγαγεῖν τὰς γυναῖκας τῶν ἐπειρήθη, πλὴν ἢ τῆς τῷ οὔρῳ νιψάμενος ἀνέβλεψε, ἐς μίην πόλιν, ἣ νῦν καλέεται Ἐρυθρὴ βῶλος· o) ἐς ταύτην συναλί-

III Seſoſtri filius Phero in regno ſucceſſor. *Diod.* I, 59.

ob impietatem in Nilum oculis captus *Diod.* l. c.

quomodo viſum recuperauerit. *Diod.* l. c.

o) *Diodoro* Ἱερὰ βῶλος.

ναλίσαντα, ὑποπρῆσαι πάσας σὺν αὐτῇ τῇ πόλι. τῆς δὲ νιψάμενος τῷ οὔρῳ ἀνέβλεψε, ταύτην δὲ εἶχε αὐτὸς γυναῖκα. ἀναθήματα δὲ, ἀποφυγὼν τὴν πάθην τῶν ὀφθαλμῶν, ἄλλα τε ἀνὰ τὰ ἱρὰ πάντα τὰ λόγιμα

Obeliſcos duos erigit. *Diod.* l. c.

ἀνέθηκε, καὶ τοῦγε λόγον μάλιστα ἄξιόν ἐστι ἔχειν, ἐς τοῦ Ἡλίου τὸ ἱρὸν ἀξιοθέητα ἀνέθηκε ἔργα, ὀβελοὺς δύο λιθίνους, ἐξ ἑνὸς ἐόντα ἑκάτερον λίθου, μῆκος μὲν ἑκάτερον πήχεων ἑκατὸν, εὖρος δὲ ὀκτὼ πήχεων.

Ejus Succeſſor Proteus. *Diod.* I, 68. hujus fanum.

112 Τούτου δὲ ἐκδέξασθαι τὴν βασιληΐην ἔλεγον ἄνδρα Μεμφίτην, τῷ κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων γλῶσσαν οὔνομα Πρωτέα εἶναι· τοῦ νῦν τέμενός ἐστι ἐν Μέμφι κάρτα καλόν τε καὶ εὖ ἐσκευασμένον, τοῦ Ἡφαιστηΐου πρὸς νότον ἄνεμον κείμενον.

Tyriorum caſtra. cf. *Diod.* I, 67.

περιοικέουσι δὲ τὸ τέμενος τοῦτο Φοίνικες Τύριοι· καλέεται δὲ ὁ χῶρος οὗτος ὁ συνάπας, Τυρίων στρατόπεδον.

Veneris hoſpitae ſacellum. quam Helenam putat Herodotus. *Strabo* XVII, 66.

ἔστι δὲ ἐν τῷ τεμένεϊ τοῦ Πρωτέος ἱρὸν, τὸ καλέεται ξείνης Ἀφροδίτης· συμβάλλομαι δὲ τοῦτο τὸ ἱρὸν εἶναι Ἑλένης τῆς Τυνδάρεω, καὶ τὸν λόγον ἀκηκοὼς ὡς ἐδιαιτήθη Ἑλένη παρὰ Πρωτέϊ, καὶ δὴ καὶ ὅτι ξείνης Ἀφροδίτης ἐπωνύμιόν ἐστι· ὅσα γὰρ ἄλλα Ἀφροδίτης ἱρά ἐστι, οὐδαμῶς ξείνης ἐπικαλέεται.

Paris cum Helena in

113 Ἔλεγον δέ μοι οἱ ἱρέες ἱστορέοντι τὰ περὶ Ἑλένην, γενέσθαι ὧδε· Ἀλέξανδρον ἁρπάσαντα Ἑλένην ἐκ Σπάρ-

Σπάρτης, ἀποπλέειν ἐς τὴν ἑωϋτȣ̃· καί μιν ὡς ἐγένετο ἐν τῷ Αἰγαίῳ, ἐξῶσαι ἄνεμοι ἐκβάλλȣσι ἐς τὸ Αἰγύπτιον πέλαγος· ἐνθεῦτεν δὲ (οὐ γὰρ ἀνίει τὰ πνεύματα) ἀπικνέεται ἐς Αἴγυπτον, καὶ Αἰγύπτȣ ἐς τὸ νῦν Κανωβικὸν καλεύμενον στόμα τοῦ Νείλȣ, καὶ ἐς Ταριχείας. ἦν δὲ ἐπὶ τῆς ἠϊόνος, ὃ καὶ νῦν ἐστὶ, Ἡρακλέος ἱρόν· ἐς τὸ ἢν καταφυγὼν οἰκέτης ὅτεῳ ἀνθρώπων ἐπιβάληται στίγματα ἱρὰ, ἑωϋτὸν διδȣ̀ς τῷ θεῷ, ȣ̓κ ἔξεστι τȣ́τȣ ἅψασθαι. ὁ νόμος ȣ̃τος διατελέει ἐὼν ὁμοίως μέχρι ἐμεῦ τῷ ἀπ' ἀρχῆς. τοῦ ὦν δὴ Ἀλεξάνδρȣ ἀπιστέαται θεράποντες, πυθόμενοι τὸν περὶ τὸ ἱρὸν ἔχοντα νόμον· ἱκέται δὲ ἱζόμενοι τȣ̃ θεȣ̃, κατηγόρεον τȣ̃ Ἀλεξάνδρȣ, βȣλόμενοι βλάπτειν αὐτόν· πάντα λόγον ἐξηγεύμενοι ὡς εἶχε περὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὴν ἐς Μενέλεων ἀδικίην· κατηγόρεον δὲ ταῦτα πρός τε τȣ̀ς ἱρέας καὶ τὸν τȣ̃ στόματος τȣ́τȣ φύλακον, τῷ ȣ̓́νομα ἦν Θῶνις.

Aegyptum delatus.

Herculis aedes.

Oſtio Canobico praefectus.

114 Ἀκούσας δὲ τȣ́των ὁ Θῶνις, πέμπει τὴν ταχίστην ἐς Μέμφιν παρὰ Πρωτέα ἀγγελίην, λέγȣσαν τάδε, „Ἥκει ξεῖνος, γένος μὲν Τευκρός, „ἔργον δὲ ἀνόσιον ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐξεργασ„μένος· ξείνȣ γὰρ τȣ̃ ἑωϋτȣ̃ ἐξαπατήσας „τὴν γυναῖκα, αὐτήν τε ταύτην ἄγων ἥκει, „καὶ πολλὰ κάρτα χρήματα, ὑπὸ ἀνέμων

Thonis Strabo XVII, 42. ſq.

„ ἐς γῆν ταύτην ἀπενεχθείς· κότερα δῆτα „ τοῦτον ἐῶμεν ἀσινέα ἐκπλέειν, ἢ ἀφελώμεθα τὰ ἔχων ἦλθε;“ Ἀντιπέμπει πρὸς ταῦτα ὁ Πρωτεὺς λέγοντα τάδε, „ Ἄνδρα „ τοῦτον, ὅστις κοτέ ἐστι ἀνόσια ἐργασμένος „ ξεῖνον τὸν ἑωυτοῦ, συλλαβόντες, ἀπάγε- „ τε παρ' ἐμὲ, ἵνα εἰδῶ ὅ,τι κοτὲ καὶ λέξει.“

Proteus Parin ad ſe duci jubet.

115 Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Θῶνις, συλλαμβάνει τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ τὰς νέας αὐτοῦ κατίσχει· μετὰ δὲ, αὐτόν τε τοῦτον ἀνήγαγε ἐς Μέμφιν, καὶ τὴν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα· πρὸς δὲ, καὶ τοὺς ἱκέτας. ἀνακομισθέντων δὲ πάντων, εἰρώτα τὸν Ἀλέξανδρον ὁ Πρωτεὺς, τίς εἴη, καὶ ὁκόθεν πλέοι. ὁ δέ οἱ καὶ τὸ γένος κατέλεξε, καὶ τῆς πάτρης εἶπε τοὔνομα· καὶ δὴ καὶ τὸν πλόον ἀπηγήσατο ὁκόθεν πλέοι. μετὰ δὲ, ὁ Πρωτεὺς εἰρώτα αὐτὸν ὁκόθεν τὴν Ἑλένην λάβοι· πλανωμένου δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐ λέγοντος τὴν ἀληθηΐην, ἤλεγχον οἱ γενόμενοι ἱκέται, ἐξηγεύμενοι πάντα λόγον τοῦ ἀδικήματος· τέλος δὲ δή σφι λόγον τόνδε ἐκφαίνει ὁ Πρωτεὺς, λέγων ὅτι „ Ἐγὼ εἰ μὴ περὶ πολλοῦ ἡγεύμην „ μηδένα ξείνων κτείνειν, ὅσοι ὑπ' ἀνέμων „ ἤδη ἀπολαμφθέντες ἦλθον ἐς χώρην „ τὴν ἐμὴν, ἐγὼ ἄν σε ὑπὲρ τοῦ Ἕλληνος „ ἐτισάμην· ὃς, ὦ κάκιστε ἀνδρῶν, ξεινίων τυχὼν,

eumque vehementer increpat.

„τυχὼν, ἔργον ἀνοσιώτατον ἐργάσαο· πα-
„ρὰ τοῦ σεωυτοῦ ξείνου τὴν γυναῖκα ἦλθες·
„καὶ μάλα ταῦτά τοι οὐκ ἤρκεσε, ἀλλ᾽
„ἀναπτερώσας αὐτὴν, οἴχεαι ἔχων ἐκκλέ-
„ψας. καὶ οὐδὲ ταῦτά τοι μοῦνα ἤρκεσε, ἀλ-
„λὰ καὶ τὰ οἰκία τοῦ ξείνου κεραΐσας ἥκεις.
„νῦν ὦν ἐπειδὴ περὶ πολλοῦ ἥγημαι μὴ ξει-
„νοκτονέειν, γυναῖκα μὲν ταύτην καὶ τὰ
„χρήματα οὔ τοι προήσω ἀπάγεσθαι, ἀλλ᾽
„αὐτὰ ἐγὼ τῷ Ἕλληνι ξείνῳ φυλάξω, ἐς Helena
„ὃ ἂν αὐτὸς ἐλθὼν ἐκεῖνος ἀπαγαγέσθαι opibusque Menelao
„ἐθέλῃ· αὐτὸν δέ σε καὶ τοὺς σοὺς συμπλόους adſeruatis,
„τριῶν ἡμερέων προαγορεύω ἐκ τῆς ἐμῆς e regno ex-
„γῆς ἐς ἄλλην τινὰ μετορμίζεσθαι· εἰ δὲ pellit.
„μὴ, ἅτε πολεμίους περιέψεσθαι.“ Ἑλέ- 116
νης μὲν ταύτην ἄπιξιν παρὰ Πρωτέα ἔλε- Quod et
γον οἱ ἱρέες γενέσθαι· δοκέει δέ μοι καὶ Homero cognitum
Ὅμηρος τὸν λόγον τοῦτον πυθέσθαι· ἀλλ᾽ fuit.
οὐ γὰρ ὁμοίως ἐς τὴν ἐποποιΐην εὐπρεπὴς
ἦν τῷ ἑτέρῳ τῷπερ ἐχρήσατο· ἐς ὃ μετῆκε
αὐτὸν, δηλώσας ὡς καὶ τοῦτον ἐπίσαιτο τὸν
λόγον. δῆλον δὲ, κατάπερ ἐποίησε ἐν Ἰλιά-
δι (καὶ οὐδαμῆ ἄλλῃ ἀνεπάδισε ἑωυτὸν)
πλάνην τὴν Ἀλεξάνδρου, ὡς ἀπηνείχθη
ἄγων Ἑλένην, τῇ τε δὴ ἄλλῃ πλαζόμε-
νος, καὶ ὡς ἐς Σιδῶνα τῆς Φοινίκης ἀπί-
κετο. ἐπιμέμνηται δὲ αὐτοῦ ἐν Διομήδεος *Iliad.* VI,
ἀριστείῃ· λέγει δὲ τὰ ἔπεα οὕτω, 289 ſqq.

Ἔνθ᾽

Ἔνθ' ἐσάν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον,
Τὴν ὁδὸν ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.

Odyſſ. IV, 227 ſqq. ἐπιμέμνηται δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσείῃ, ἐν τοῖσίδε τοῖσι ἔπεσι,

Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα,
Ἐσθλὰ, τά οἱ Πολυδάμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις
Αἰγυπτίη· τῇ πλεῖςα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.

ibid. 351 ſq. καὶ τάδε ἕτερα πρὸς Τηλέμαχον Μενέλεως λέγει,

Αἰγύπτῳ μ' ἔτι δεῦρο θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
Ἔσχον, ἐπεὶ οὔ σφιν ἔρεξα τεληέσσας ἑκατόμβας.

ἐν τούτοισι τοῖσι ἔπεσι δηλοῖ, ὅτι ἠπίςατο τὴν ἐς Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρου πλάνην· ὁμουρέει γὰρ ἡ Συρίη Αἰγύπτῳ· οἱ δὲ Φοίνικες τῶν

τῶν ἐστὶ ἡ Σιδὼν, ἐν τῇ Συρίῃ οἰκέουσι.
Κατὰ ταῦτα δὲ τὰ ἔπεα καὶ τόδε τὸ χω- 117
ρίον οὐκ ἥκιστα, ἀλλὰ μάλιστα δήλοῖ p), ὅτι
οὐκ Ὁμήρου τὰ Κύπρια ἔπεά ἐστι, ἀλλ' ἄλλου
τινός. ἐν μὲν γὰρ τοῖσι Κυπρίοισι εἴρηται
ὡς τριταῖος ἐκ Σπάρτης Ἀλέξανδρος ἀπί-
κετο ἐς τὸ Ἴλιον ἄγων τὴν Ἑλένην, εὐαέϊ
τε πνεύματι χρησάμενος καὶ θαλάσσῃ λείῃ·
ἐν δὲ Ἰλιάδι λέγει ὡς ἐπλάζετο ἄγων
αὐτήν. Ὅμηρος μέν νυν καὶ τὰ Κύπρια
ἔπεα χαιρέτω. Εἰρομένου δέ μευ τοὺς 118
ἱρέας, εἰ μάταιον λόγον λέγουσι οἱ Ἕλλη-
νες τὰ περὶ Ἴλιον γενέσθαι, ἢ οὔ; ἔφα-
σαν πρὸς ταῦτα τάδε, ἱστορίῃσι φάμενοι
εἰδέναι παρ' αὐτοῦ Μενέλεω· ἐλθεῖν μὲν
γὰρ, μετὰ τὴν Ἑλένης ἁρπαγὴν, ἐς τὴν
Τευκρίδα γῆν Ἑλλήνων στρατιὴν πολλὴν
βοηθεῦσαν Μενέλεω· ἐκβᾶσαν δὲ ἐς γῆν
καὶ ἱδρυθεῖσαν τὴν στρατιὴν, πέμπειν ἐς τὸ
Ἴλιον ἀγγέλους· σὺν δέ σφι ἰέναι καὶ αὐτὸν
Μενέ-

Cypria carmina Homeri non ſunt. *Aelian.* V. H. IX, 15. *Athenaeus* Lib. VIII. p. 334.

Aegyptiorum de bello Trojano narratio.

p) δῆλον Reitz ex conj. Valckenaerii. Ego quidem ſeruato δηλοῖ mallem: κατὰ ταυτὰ τάδε τὰ ἔπεα. ita vt ἔπεα et χωρίον ſit nominativus regens τὸ δηλοῖ, κατὰ ταυτὰ autem referatur ad ſuperius δῆλον δὲ κατάπερ ἐποίησε κ. λ. init. capit. praec. cf. Reiskii Animaduerſſ. ad h. l.

Μενέλεων· τοὺς δ' ἐπεί τε ἐσελθεῖν ἐς τὸ τεῖχος, ἀπαιτέειν Ἑλένην τε καὶ τὰ χρήματα τά οἱ οἴχετο κλέψας Ἀλέξανδρος, τῶν τε ἀδικημάτων δίκας αἰτέειν· τοὺς δὲ Τεύκρους τὸν αὐτὸν λόγον λέγειν τότε καὶ μετέπειτα, καὶ ὀμνύντας καὶ ἀνωμοτὶ, μὴ μὲν ἔχειν Ἑλένην, μηδὲ τὰ ἐπικαλεύμενα χρήματα, ἀλλ' εἶναι αὐτὰ πάντα ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ οὐκ ἂν δικαίως αὐτοὶ δίκας ὑπέχειν, ἃ Πρωτεὺς ὁ Αἰγύπτιος βασιλεὺς ἔχει. οἱ δὲ Ἕλληνες καταγελᾶσθαι δοκέοντες ὑπ' αὐτῶν, οὕτω δὴ ἐπολιόρκεον, ἐς ὃ

Troja capta Graeci non inueniunt Helenam.

ἐξεῖλον· ἑλοῦσι δὲ τὸ τεῖχος ὡς οὐκ ἐφαίνετο ἡ Ἑλένη, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν λόγον τῷ προτέρῳ ἐπυνθάνοντο, οὕτω δὴ πιστεύσαντες τῷ λόγῳ τῷ πρώτῳ οἱ Ἕλληνες, αὐτὸν Με-
119 νέλεων ἀποστέλλουσι παρὰ Πρωτέα. Ἀπι-

Menelaus in Aegyptum proficiſcitur, vbi Helenam recipit a Proteo.

κόμενος δὲ ὁ Μενέλεως ἐς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀναπλώσας ἐς τὴν Μέμφιν, εἴπας τὴν ἀληθηΐην τῶν πρηγμάτων, καὶ ξεινίων ἤντησε μεγάλων, καὶ Ἑλένην ἀπαθέα κακῶν ἀπέλαβε· πρὸς δὲ, καὶ τὰ ἑωυτοῦ χρήματα πάντα. τυχὼν μέντοι τούτων, ἐγένε-

Illius in Aegyptios injuria. pueros immolat. *Plutarch. de maligh.*

το Μενέλεως ἀνὴρ ἄδικος ἐς Αἰγυπτίους· ἀποπλέειν γὰρ ὡρμημένον αὐτὸν ἴσχον ἄπλοιαι· ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐπὶ πολλὸν τοιοῦτο ἦν, ἐπιτεχνᾶται πρῆγμα οὐκ ὅσιον· λαβὼν γὰρ δύο παιδία ἀνδρῶν ἐπιχωρίων, ἐντο-

ἔντομά σφεα ἐποίησε· μετὰ δὲ, ὡς ἐπάϊστος ἐγένετο τοῦτο ἐργασμένος, μισηθείς τε καὶ διωκόμενος, οἴχετο φεύγων τῇσι νηυσὶ ἰθὺ Λιβύης. τὸ ἐνθεῦτεν δὲ ὅκου ἔτι ἐτράπετο, οὐκ εἶχον εἰπεῖν Αἰγύπτιοι. τούτων δὲ τὰ μὲν ἱστορίῃσι ἔφασαν ἐπίστασθαι, τὰ δὲ, παρ' ἑωυτοῖσι γενόμενα, ἀτρεκέως ἐπιστάμενοι λέγειν. Ταῦτα μὲν Αἰγυπτίων οἱ 120
ἱρέες ἔλεγον· ἐγὼ δὲ τῷ λόγῳ τῷ περὶ Ἑλένης λεχθέντι καὶ αὐτὸς προστίθεμαι, τάδε ἐπιλεγόμενος· εἰ ἦν Ἑλένη ἐν Ἰλίῳ, ἀποδοθῆναι ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἕλλησι, ἤτοι ἑκόντος γε ἢ ἄκοντος Ἀλεξάνδρου. οὐ γὰρ δὴ οὕτω γε φρενοβλαβὴς ἦν ὁ Πρίαμος, οὐδὲ οἱ ἄλλοι προσήκοντες αὐτῷ, ὥστε τοῖσι σφετέροισι σώμασι καὶ τοῖσι τέκνοισι καὶ τῇ πόλι κινδυνεύειν ἐβούλοντο, ὅκως Ἀλέξανδρος Ἑλένῃ συνοικέῃ. εἰ δέ τοι καὶ ἐν τοῖσι πρώτοισι χρόνοισι ταῦτα ἐγίνωσκον· ἐπεὶ πολλοὶ μὲν τῶν ἄλλων Τρώων, ὁκότε συμμίσγοιεν τοῖσι Ἕλλησι, ἀπώλλυντο, αὐτοῦ δὲ Πριάμου οὐκ ἔστι ὅτε οὐ δύο, ἢ τρεῖς, ἢ καὶ ἔτι πλείους τῶν παίδων, μάχης γινομένης ἀπέθνησκον, εἰ χρή τι τοῖσι ἐποποιοῖσι χρεώμενον λέγειν· τούτων δὲ τοιούτων συμβαινόντων, ἐγὼ μὲν ἔλπομαι, εἰ καὶ αὐτὸς Πρίαμος συνοίκεε Ἑλένῃ, ἀποδοῦναι ἂν αὐτὴν τοῖσι Ἀχαιοῖσι, μέλλοντά

γε

Herodot. p. 857. *Tacitus* A. II, 60.

Herodotus rationibus demonſtrat Helenam Trojæ non fuiſſe.

Priami filiorum nunquam non aut duo aut plures in praeliis interfecti.

γε δὴ τῶν παρεόντων κακῶν ἀπαλλαγήσεσθαι. ȣ̓ μὲν ȣ̓δὲ ἡ βασιληΐη ἐς Ἀλέξανδρον περιήϊε, ὥστε γέροντος Πριάμȣ ἐόντος, ἐπ᾽ ἐκείνῳ τὰ πρήγματα εἶναι· ἀλλὰ Ἕκτωρ, καὶ πρεσβύτερος καὶ ἀνὴρ ἐκείνȣ μᾶλλόν γ᾽ ἐὼν, ἔμελλε αὐτὴν Πριάμȣ ἀποθανόντος παραλάμψεσθαι· τὸν οὐ προσῆκε ἀδικέοντι τῷ ἀδελφεῷ ἐπιτρέπειν, καὶ ταῦτα, μεγάλων κακῶν δι᾽ αὐτὸν συμβαινόντων, ἰδίῃ τε καὶ αὐτῷ, καὶ τοῖσι ἄλλοισι πᾶσι Τρωσί. ἀλλ᾽ οὐ γὰρ εἶχον Ἑλένην ἀποδȣ̃ναι, ȣ̓δὲ λέγȣσι αὐτοῖσι τὴν ἀληθηΐην ἐπίϛευον οἱ Ἕλληνες· ὡς μὲν ἐγὼ γνώμην ἀποφαίνομαι, τȣ̃ δαιμονίȣ παρασκευάζοντος, ὅκως πανωλεθρίῃ ἀπολόμενοι, καταφανὲς τȣ̃το τοῖσι ἀνθρώποισι ποιήσωσι, ὡς τῶν μεγάλων ἀδικημάτων μεγάλαι εἰσὶ καὶ αἱ τιμωρίαι παρὰ τῶν θεῶν. καὶ ταύτα μὲν, τῇ ἐμοὶ δοκέει, εἴρηται.

121 Πρωτέος δὲ ἐκδέξασθαι τὴν βασιληΐην Ῥαμψίνιτον ἔλεγον· ὃς μνημόσυνα ἐλίπετο τὰ προπύλαια τὰ πρὸς ἑσπέρην τετραμμένα τοῦ Ἡφαιϛείȣ· ἀντίȣς δὲ τῶν προπυλαίων ἔϛησε ἀνδριάντας δύο, ἐόντας τὸ μέγαθος πέντε καὶ εἴκοσι πήχεων· τῶν Αἰγύπτιοι τὸν μὲν πρὸς βορέω ἑϛεῶτα καλέȣσι θέρος· τὸν δὲ πρὸς νότον, χειμῶνα· καὶ τὸν μὲν καλέȣσι θέρος, τȣ̃τον μὲν προς-

Rhampsinitus Rex Aegypti. *Diod.* I, 62.

προσκυνέεσί τε καὶ εὖ ποιέεσι· τὸν δὲ χειμῶνα καλεύμενον, τὰ ἔμπαλιν τέτων ἔρδεσι. Πλῦτον δὲ τέτῳ τῷ βασιλέϊ γενέσθαι ἀργύρε μέγαν, τὸν ἐδένα τῶν ὕςερον ἐπιτραφέντων βασιλέων δύνασθαι ὑπερβαλέσθαι, ἐδ' ἐγγὺς ἐλθεῖν. βελόμενον δὲ αὐτὸν ἐν ἀσφαληΐῃ τὰ χρήματα θησαυρίζειν, οἰκοδομέεσθαι οἴκημα λίθινον· τῶ τῶν τοίχων ἕνα ἐς τὸ ἔξω μέρος τῆς οἰκίης ἔχειν. τὸν δὲ ἐργαζόμενον ἐπιβελεύοντα, τάδε μηχανᾶσθαι· τῶν λίθων παρασκευάσασθαι ἕνα ἐξαίρετον εἶναι ἐκ τῶ τοίχε ῥηϊδίως καὶ ὑπὸ δύο ἀνδρῶν καὶ ὑπ' ἑνός. ὡς δὲ ἐπετελέσθη τὸ οἴκημα, τὸν μὲν βασιλῆα θησαυρίσαι τὰ χρήματα ἐν αὐτῷ· χρόνε δὲ περιϊόντος, τὸν οἰκοδόμον περὶ τελευτὴν τῶ βίε ἐόντα, ἀνακαλέσασθαι τὲς παῖδας· (εἶναι γὰρ αὐτῷ δύο·) τέτοισι δὲ ἀπηγήσασθαι, ὡς ἐκείνων προορέων ὅκως βίον ἄφθονον ἔχωσι, τεχνάσαιτο οἰκοδομέων τὸν θησαυρὸν τοῦ βασιλῆος· σαφέως δ' αὐτοῖσι πάντα ἐξηγησάμενον τὰ περὶ τὴν ἐξαίρεσιν τῶ λίθε, δῶναι τὰ μέτρα αὐτῶ, λέγοντα ὡς ταῦτα διαφυλάσσοντες, ταμίαι τῶν βασιλῆος χρημάτων ἔσονται. καὶ τὸν μὲν τελευτῆσαι τὸν βίον, τὲς δὲ παῖδας αὐτῶ οὐκ ἐς μακρὸν ἔργε ἔχεσθαι· ἐπελθόντας δὲ ἐπὶ τὰ βασιλήϊα νυκτὸς,

ditiſſimus. *Diod.* I, 62. fin.

Architecti fraus, *Pauſanias* Lib. IX. c. 37. p. 785.

Fures fratres.

καὶ τὸν λίθον ἐπὶ τῷ οἰκοδομήματι ἀνευρόντας, ῥηϊδίως μεταχειρίσαθαι, καὶ τῶν χρημάτων πολλὰ ἐξενείκαθαι. Ὡς δὲ τυχεῖν τὸν βασιλῆα ἀνοίξαντα τὸ οἴκημα, θωϋμάσαι, ἰδόντα τῶν χρημάτων καταδεᾶ τὰ ἀγγήϊα· οὐκ ἔχειν δὲ ὅν τινα ἐπαιτιᾶται, τῶν τε σημάντρων ἐόντων σώων, καὶ τοῦ οἰκήματος κεκλειμένου. ὡς δὲ αὐτῷ καὶ δὶς καὶ τρὶς ἀνοίξαντι, αἰεὶ ἐλάσσω φαίνεσθαι τὰ χρήματα, (τοὺς γὰρ κλέπτας οὐκ ἀνιέναι κεραΐζοντας,) ποιῆσαί μιν τάδε· πάγας προστάξαι ἐργάσασθαι, καὶ ταύτας περὶ τὰ ἀγγήϊα ἐν τοῖσι τὰ χρήματα ἐνῆν, στῆσαι· τῶν δὲ φωρῶν ὥσπερ ἐν τῷ προτοῦ χρόνῳ ἐλθόντων, καὶ ἐνδύντος τοῦ ἑτέρου αὐτῶν, ἐπεὶ πρὸς τὸ ἄγγος προσῆλθε, ἰθέως τῇ πάγῃ ἐνέχεσθαι· ὡς δὲ γνῶναι αὐτὸν ἐν οἵῳ κακῷ ἦν, ἰθέως καλέειν τὸν ἀδελφεὸν, καὶ δηλοῦν αὐτῷ τὰ παρεόντα, καὶ κελεύειν τὴν ταχίστην ἐσδύντα, ἀποτάμνειν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν· ὅκως μὴ αὐτὸς ὀφθεὶς καὶ γνωρισθεὶς ὃς εἴη, προσαπολέσει καὶ ἐκεῖνον· τῷ δὲ δόξαι εὖ λέγειν, καὶ ποιῆσαί μιν πεισθέντα ταῦτα· καὶ καταρμόσαντα τὸν λίθον, ἀπιέναι ἐπ' οἴκου, φέροντα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀδελφεοῦ. Ὡς δὲ ἡμέρη ἐγένετο, ἐσελθόντα τὸν βασιλῆα ἐς τὸ οἴκημα, ἐκπεπλῆχθαι, ὁρέοντα τὸ σῶμα

quorum alter laqueo capitur, *Pauſanias* l. c.

alter abſciſſo fratris capite effugit.

σῶμα τοῦ φωρὸς ἐν τῇ πάγῃ ἄνευ τῆς κεφαλῆς ἐόν· τὸ δὲ οἴκημα, ἀσινὲς, καὶ οὔτε ἔσοδον οὔτε ἔκδυσιν οὐδεμίην ἔχον· ἀπορεύμενον δέ μιν, τάδε ποιῆσαι· τοῦ φωρὸς τὸν νέκυν κατὰ τοῦ τείχεος κατακρεμάσαι· φυλάκους δὲ αὐτοῦ καταστήσαντα, ἐντείλασθαί σφισι, τὸν ἂν ἴδωνται ἀποκλαύσαντα, ἢ κατοικτισάμενον, συλλαβόντας ἄγειν πρὸς ἑωϋτόν. ἀνακρεμαμένου δὲ τοῦ νέκυος, τὴν μητέρα δεινῶς φέρειν· λόγους δὲ πρὸς τὸν περιεόντα παῖδα ποιευμένην, προστάσσειν αὐτῷ, ὅτεῳ τρόπῳ δύναται, μηχανᾶσθαι ὅκως τὸ σῶμα τοῦ ἀδελφεοῦ καταλύσας κομιεῖ· εἰ δὲ τούτων ἀμελήσει, διαπειλέειν αὐτὴν, ὡς ἐλθοῦσα πρὸς τὸν βασιλῆα, μηνύσει αὐτὸν ἔχοντα τὰ χρήματα. Ὡς δὲ χαλεπῶς ἐλαμβάνετο ἡ μήτηρ τοῦ περιεόντος παιδὸς, καὶ πολλὰ πρὸς αὐτὴν λέγων οὐκ ἔπειθε, ἐπιτεχνήσασθαι τοιάδε μιν· ὄνους κατασκευασάμενον, καὶ ἀσκοὺς πλήσαντα οἴνου, ἐπιθεῖναι ἐπὶ τῶν ὄνων, καὶ ἔπειτα ἐλαύνειν αὐτούς· ὡς δὲ κατὰ τοὺς φυλάσσοντας ἦν τὸν κρεμάμενον νέκυν, ἐπισπάσαντα τῶν ἀσκῶν δύο ἢ τρεῖς ποδεῶνας αὐτὸν λύειν ἀπαμμένους· ὡς δὲ ἔρρεε ὁ οἶνος, τὴν κεφαλήν μιν κόπτεσθαι μεγάλα βοῶντα, ὡς οὐκ ἔχοντα πρὸς ὁκοῖον τῶν ὄνων πρῶτον τράπηται· τοὺς δὲ φυλάκους,

Conſilium regis ad hunc capiendum.

vincitur hujus dolo qui ſolutis vtrium eminentibus capitibus, vinoque vltro effuſo, cuſtodes

ASHMOLEAN MUSEUM OXFORD

cadaueris fratris inebriat, idque aufert. λάκους, ὡς ἰδεῖν πολὺν ῥέοντα τὸν οἶνον, συντρέχειν ἐς τὴν ὁδὸν, ἀγγήϊα ἔχοντας, καὶ τὸν ἐκκεχυμένον οἶνον συγκομίζειν, ἐν κέρδεϊ ποιευμένους· τὸν δὲ διαλοιδορέεσθαι πᾶσι, ὀργὴν προσποιεύμενον· παραμυθευμένων δὲ αὐτὸν τῶν φυλάκων, χρόνῳ πρηΰνεσθαι προσποιέεσθαι, καὶ ὑπίεσθαι τῆς ὀργῆς· τέλος δὲ, ἐξελάσαι αὐτὸν τοὺς ὄνους ἐκ τῆς ὁδοῦ, καὶ κατασκευάζειν. ὡς δὲ λόγους τε πλείους ἐγγίνεσθαι, καί τινα καὶ σκῶψαί μιν καὶ ἐς γέλωτα προαγαγέσθαι, ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι τῶν ἀσκῶν ἕνα· τοὺς δὲ αὐτοῦ ὥσπερ εἶχον κατακλιθέντας πίνειν διανοέεσθαι, καὶ ἐκεῖνον παραλαμβάνειν, καὶ κελεύειν μετ' ἑωυτῶν μείναντα συμπίνειν· τὸν δὲ πεισθῆναί τε δὴ, καὶ καταμεῖναι. ὡς δέ μιν παρὰ τὴν πόσιν φιλοφρόνως ἠσπάζοντο, ἐπιδοῦναι αὐτοῖσι καὶ ἄλλον τῶν ἀσκῶν· δαψιλέϊ δὲ τῷ ποτῷ χρησαμένους τοὺς φυλάκους, ὑπερμεθυσθῆναι· καὶ κρατηθέντας ὑπὸ τοῦ ὕπνου, αὐτοῦ ἔνθαπερ ἔπινον κατακοιμηθῆναι· τὸν δὲ, ὡς πρόσω ἦν τῆς νυκτὸς,

custodum barbas dextrae maxillae in contumeliam eorum radit. τό, τε σῶμα τοῦ ἀδελφεοῦ καταλῦσαι, καὶ τῶν φυλάκων ἐπὶ λύμῃ πάντων ξυρῆσαι τὰς δεξιὰς παρηΐδας· ἐπιθέντα δὲ τὸν νέκυν ἐπὶ τοὺς ὄνους, ἀπελαύνειν ἐπ' οἴκου, ἐπιτελέσαντα τῇ μητρὶ τὰ προσταχθέντα.

Τὸν δὲ βασιλέα, ὡς αὐτῷ ἀπηγγέλθη τοῦ φωρὸς

Φωρὸς ὁ νέκυς ἐκκεκλεμμένος, δεινὰ ποιέειν· πάντως δὲ βουλόμενον εὑρεθῆναι ὅστις κοτὲ εἴη ὁ ταῦτα μηχανώμενος, ποιῆσαι μιν τάδε, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστά· τὴν θυγατέρα τὴν ἑωϋτοῦ κατίσαι ἐπ' οἰκήματος, ἐντειλάμενον πάντας τε ὁμοίως προσδέκεσθαι, καὶ πρὶν συγγενέσθαι, ἀναγκάζειν λέγειν αὐτῇ ὅ,τι δὴ ἐν τῷ βίῳ ἔργασται αὐτῷ σοφώτατον καὶ ἀνοσιώτατον· ὃς δ' ἂν ἀπηγήσηται τὰ περὶ τὸν Φῶρα γεγενημένα, τοῦτον συλλαμβάνειν, καὶ μὴ ἀπιέναι ἔξω. ὡς δὲ τὴν παῖδα ποιέειν τὰ ἐκ τοῦ πατρὸς προσταχθέντα, τὸν Φῶρα πυθόμενον τῶν εἵνεκα ταῦτα ἐπρήσσετο, βουληθέντα πολυτροπίῃ τοῦ βασιλῆος περιγενέσθαι, ποιέειν τάδε· νεκροῦ προσφάτου ἀποταμόντα ἐν τῷ ὤμῳ τὴν χεῖρα, ἰέναι αὐτὸν ἔχοντα αὐτὴν ὑπὸ τῷ ἱματίῳ· ἐσελθόντα δὲ ὡς τοῦ βασιλῆος τὴν θυγατέρα, καὶ εἰρωτώμενον τάπερ καὶ οἱ ἄλλοι, ἀπηγήσασθαι ὡς ἀνοσιώτατον μὲν εἴη ἐργασμένος, ὅτε τοῦ ἀδελφεοῦ ἐν τῷ θησαυρῷ τοῦ βασιλῆος ὑπὸ πάγης ἁλόντος ἀποτάμοι τὴν κεφαλήν· σοφώτατον δὲ, ὅτι τοὺς φυλάκους καταμεθύσας, καταλύσειε τοῦ ἀδελφεοῦ κρεμαμένου τὸν νέκυν. τὴν δὲ, ὡς ἤκουσε, ἅπτεσθαι αὐτοῦ. τὸν δὲ Φῶρα ἐν τῷ σκότεϊ προτεῖναι αὐτῇ τοῦ νεκροῦ τὴν χεῖρα· τὴν δὲ, ἐπιλαβομέ-

Alius regis aduerſus furem dolus.

hujus majore dolo irritus factus.

βομένην ἔχειν, νομίζουσαν αὐτοῦ ἐκείνου τῆς χειρὸς ἀντέχεσθαι· τὸν δὲ φῶρα προέμενον αὐτῇ, οἴχεσθαι διὰ θυρέων φεύγοντα. Ὡς δὲ καὶ ταῦτα ἐς τὸν βασιλέα ἀνενείχθη, ἐκπεπλῆχθαι μὲν ἐπὶ τῇ πολυφροσύνῃ τε καὶ τόλμῃ τἀνθρώπου· τέλος δὲ, διαπέμποντα ἐς πάσας τὰς πόλις,

Rex ei veniam dat.

ἐπαγγέλλεσθαι ἄδειάν τε διδόντα, καὶ μεγάλα ὑποδεκόμενον ἐλθόντι ἐς ὄψιν τὴν ἑωυτοῦ· τὸν δὲ φῶρα, πιστεύσαντα, ἐλθεῖν πρὸς αὐτόν· Ῥαμψίνιτον δὲ μεγάλως θωϋμάσαι, καὶ οἱ τὴν θυγατέρα ταύτην συνοικίσαι;

Regis filiam ducit.

ὡς πλεῖστα ἐπισταμένῳ ἀνθρώπων· Αἰγυπτίους μὲν γὰρ τῶν ἄλλων προκεκρίσθαι, ἐκεῖνον δὲ, Αἰγυπτίων.

122 Μετὰ δὲ ταῦτα, ἔλεγον τοῦτον τὸν βασιλῆα ζωὸν καταβῆναι κάτω ἐς τὸν οἱ Ἕλληνες ἀΐδην νομίζουσι εἶναι, κἀκεῖθι συγκυβεύειν τῇ Δήμητρι· καὶ τὰ μὲν, νικᾶν αὐτὴν, τὰ δὲ, ἑσσοῦσθαι ὑπ' αὐτῆς· καί μιν πάλιν ἀπικέσθαι δῶρον ἔχοντα παρ' αὐτῆς χειρόμακτρον χρύσεον.

Rampſinitus viuus ad inferos deſcendit, ibique cum Cerere alea ludit. a qua mantili aureo donatur.

ἀπὸ δὲ τῆς Ῥαμψινίτου καταβάσιος, ὡς πάλιν ἀπίκετο, ὁρτὴν δὴ ἀνάγειν Αἰγυπτίους ἔφασαν· τὴν καὶ ἐγὼ οἶδα ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἐπιτελέοντας αὐτούς· οὐ μέντοι εἴτε δι' ἄλλό τι, εἴτε διὰ ταῦτα ὁρτάζουσι, ἔχω λέγειν.

Feſtum Cereris; et in eo ritus.

φάρος δὲ αὐτημερὸν ἐξυφήναντες οἱ ἱρέες, κατ' ὧν ἔδησαν

ἑνὸς

ἑνὸς αὐτῶν μίτρῃ τοὺς ὀφθαλμούς· ἀγα-
γόντες δέ μιν ἔχοντα τὸ φάρος ἐς ὁδὸν
φέρουσαν ἐς ἱρὸν Δήμητρος, αὐτοὶ ἀπαλ-
λάσσονται ὀπίσω· τὸν δ' ἱρέα τοῦτον κατα-
δεδεμένον τοὺς ὀφθαλμοὺς, λέγουσι ὑπὸ δύο
λύκων ἄγεσθαι ἐς τὸ ἱρὸν τῆς Δήμητρος,
ἀπέχον τῆς πόλιος εἴκοσι σταδίους· καὶ αὖτις
ὀπίσω ἐκ τοῦ ἱροῦ ἀπάγειν μιν τοὺς λύκους
ἐς τὠυτὸ χωρίον. Τοῖσι μέν νυν ὑπ' Αἰ- 123
γυπτίων λεγομένοισι χράσθω ὅτεῳ τὰ τοι-
αῦτα πιθανά ἐστι· ἐμοὶ δὲ παρὰ πάντα τὸν
λόγον ὑπόκειται, ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ' ἑκά-
στων ἀκοῇ γράφω. ἀρχηγετεύειν δὲ τῶν
κάτω Αἰγύπτιοι λέγουσι Δήμητρα καὶ Διό-
νυσον. πρῶτοι δὲ καὶ τόνδε τὸν λόγον
Αἰγύπτιοί εἰσι οἱ εἰπόντες, ὡς ἀνθρώπου
ψυχὴ ἀθάνατός ἐστι· τοῦ σώματος δὲ κα-
ταφθίνοντος, ἐς ἄλλο ζῶον αἰεὶ γινόμενον
ἐσδύεται· ἐπεὰν δὲ περιέλθῃ πάντα τὰ
χερσαῖα καὶ τὰ θαλάσσια καὶ τὰ πετεινά,
αὖτις ἐς ἀνθρώπου σῶμα γινόμενον ἐσδύνειν·
τὴν περιήλυσιν δὲ αὐτῇ γίνεσθαι ἐν τρισχι-
λίοισι ἔτεσι. τούτῳ τῷ λόγῳ εἰσὶ οἳ Ἑλλή-
νων ἐχρήσαντο, οἱ μὲν, πρότερον, οἱ δὲ,
ὕστερον, ὡς ἰδίῳ ἑωυτῶν ἐόντι· τῶν ἐγὼ
εἰδὼς τὰ οὐνόματα, οὐ γράφω. Μέχρι μέν 124
νυν Ῥαμψινίτου βασιλῆος εἶναι ἐν Αἰγύπτῳ
πᾶσαν εὐνομίην ἔλεγον, καὶ εὐθηνέειν

Inferorum principes Ceres et Bacchus.

Aegyptiorum de mentis immortalitate et Metempſychoſi ſententia conformis Pythagoræ et Pherecydis ſententiae.

Αἴγυπτον μεγάλως· μετὰ δὲ τοῦτον, βασι-
Cheops Aegypti rex. Diod. I, 63. impius et durus.
λεύσαντά σφεων Χέοπα, ἐς πᾶσαν κα-
κότητα ἐλάσαι· κατακληΐσαντα γάρ μιν
πάντα τὰ ἱρὰ, πρῶτα μέν σφεας θυσιέων
ἀπέρξαι· μετὰ δὲ, ἐργάζεσθαι ἑωυτῷ κε-
λεύειν πάντας Αἰγυπτίους. τοῖσι μὲν δὴ
ἀποδεδέχθαι, ἐκ τῶν λιθοτομιέων τῶν ἐν
τῷ Ἀραβίῳ οὔρεϊ, ἐκ τουτέων ἕλκειν λίθους
μέχρι τοῦ Νείλου· διαπεραιωθέντας δὲ τὸν
ποταμὸν πλοίοισι τοὺς λίθους ἑτέροισι ἔταξε
ἐκδέκεσθαι, καὶ πρὸς τὸ Λιβυκὸν καλεύ-
μενον ὄρος, πρὸς τοῦτο ἕλκειν. ἐργάζοντο
δὲ κατὰ δέκα μυριάδας ἀνθρώπων αἰεὶ τὴν
τρίμηνον ἑκάστην. χρόνον δὲ ἐγγενέσθαι
viam ſtravit. cf. *Diod.* l. c.
τριβομένῳ τῷ λαῷ, δέκα μὲν ἔτεα τῆς ὁδοῦ
κατὰ τὴν εἷλκον τοὺς λίθους, τὴν ἔδειμαν,
ἔργον ἐὸν οὐ πολλῷ τέῳ ἔλασσον τῆς πυ-
ραμίδος, ὡς ἐμοὶ δοκέειν· (τῆς μὲν γὰρ
μῆκος, εἰσι q) πέντε στάδιοι· εὖρος δὲ,
cf. cap. ſequ. fin. in qua ſternenda, aedibusque et in colle et ſubter-
δέκα ὀργυιαί· ὕψος δὲ, τῇ ὑψηλοτάτη ἐστὶ
αὐτὴ ἑωυτῆς, ὀκτὼ ὀργυιαί· λίθου τε ξεστοῦ
καὶ ζώων ἐγγεγλυμμένων·) ταύτης τε δὴ
τὰ δέκα ἔτεα γενέσθαι, καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ λό-
φου, ἐπ' οὗ ἑστᾶσι αἱ πυραμίδες, καὶ τῶν
ὑπὸ

q) Sup. cap. 41. περίμετρος αὐτῆς εἰσι σχοῖνοι ἐννέα. inf. c. 149. init. τῆς τὸ περίμετρον εἰσὶ στάδιοι ἑξακόσιοι.

ὑπὸ γῆν οἰκημάτων, τὰς ἐποιέετο θήκας
ἑωυτῷ ἐν νήσῳ, διώρυχα τοῦ Νείλου ἐσαγα-
γών. τῇ δὲ πυραμίδι αὐτῇ χρόνον γενέσθαι
εἴκοσι ἔτεα ποιευμένῃ, τῆς ἐστὶ πανταχῇ
μέτωπον ἕκαστον ὀκτὼ πλέθρα, ἐούσης τε-
τραγώνου, καὶ ὕψος ἴσον· λίθου δὲ ξεστοῦ τε
καὶ ἁρμοσμένου τὰ μάλιστα· οὐδεὶς τῶν λίθων
τριήκοντα ποδῶν ἐλάσσων. Ἐποιήθη δὲ 125
ὧδε αὕτη ἡ πυραμὶς ἀναβαθμῶν τρόπον,
τὰς μετεξέτεροι κρόσσας, οἱ δὲ, βωμίδας
ὀνομάζουσι· τοιαύτην τοπρῶτον ἐπεί τε
ἐποίησαν αὐτήν, ἤειρον τοὺς ἐπιλοίπους λί-
θους μηχανῇσι ξύλων βραχέων πεποιημέ-
νῃσι· χαμάθεν μὲν ἐπὶ τὸν πρῶτον στοῖχον
τῶν ἀναβαθμῶν ἀείροντες· ὅκως δὲ ἀνίοι
ὁ λίθος ἐπ' αὐτὸν, εἰς ἑτέρην μηχανὴν
ἐτίθετο, ἑστεῶσαν ἐπὶ τοῦ πρώτου στοίχου·
ἀπὸ τούτου δὲ ἐπὶ τὸν δεύτερον εἵλκετο στοῖ-
χον, ἐπ' ἄλλης μηχανῆς· ὅσοι γὰρ δὴ στοῖ-
χοι ἦσαν τῶν ἀναβαθμῶν, τοσαῦται καὶ
μηχαναὶ ἦσαν· εἴτε καὶ τὴν αὐτὴν μηχα-
νὴν ἐοῦσαν μίην τε καὶ εὐβάστακτον μετε-
φόρεον ἐπὶ στοῖχον ἕκαστον, ὅκως τὸν λί-
θον ἐξέλοιεν· λελέχθω ἡμῖν ἐπ' ἀμφό-
τερα, κατάπερ λέγεται. ἐξεποιήθη δ' ὦν
τὰ ἀνώτατα αὐτῆς πρῶτα· μετὰ δὲ, τὰ
ἐπόμενα τούτων ἐξεποίευν· τελευταῖα δὲ,
αὐτῆς τὰ ἐπίγαια καὶ τὰ κατωτάτω ἐξε-

raneis extruendis decem annos conſumſit. viginti in ipſa Pyramide. *Strabo* XVII, 67.

graduum forma pyramis extructa. cf. *Diod.* l. c.

machinis lapides tolluntur.

perfecte elaboratur primum culmen, poſtremo baſis.

 ποίη-

In raphanum cepas et allia quanti ſumtus facti.
Diod. I, 64.

ποίησαν. σεσήμανται δὲ διὰ γραμμάτων Αἰγυπτίων ἐν τῇ πυραμίδι, ὅσα ἔς τε συρμαίην καὶ κρόμμυα καὶ σκόροδα ἀναισιμώθη τοῖσι ἐργαζομένοισι· καὶ, ὡς ἐμὲ εὖ μεμνῆσθαι τὰ ὁ ἑρμηνεύς μοι, ἐπιλεγόμενος τὰ γράμματα, ἔφη, ἑξακόσια καὶ χίλια τάλαντα ἀργυρίου τετελέσθαι. εἰ δ' ἐστι οὕτως ἔχοντα ταῦτα, κόσα εἰκὸς ἄλλα δεδαπανῆσθαί ἐστι ἔς τε σίδηρον τῷ ἐργάζοντο, καὶ σιτία καὶ ἐσθῆτα τοῖσι ἐργαζομένοισι; ὁκότε χρόνον μὲν οἰκοδόμεον τὰ ἔργα τὸν εἰρημένον· ἄλλον δὲ, ὡς ἐγὼ δοκέω, ἐν τῷ τοὺς λίθους ἔταμνον, καὶ ἦγον, καὶ τὸ ὑπὸ γῆν ὄρυγμα ἐργάζοντο, οὐκ ὀλίγον

Cheops filiam quæſtus cauſa proſtituit.

126 χρόνον. Ἐς τοῦτο δὲ ἐλθεῖν Χέοπα κακότητος, ὥστε χρημάτων δεόμενον, τὴν θυγατέρα τὴν ἑωϋτοῦ κατίσαντα ἐπ' οἰκήματος, προστάξαι πρήσσεσθαι ἀργύριον ὁκόσον δή τι· οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε ἔλεγον· τὴν δὲ, τά τε ὑπὸ τοῦ πατρὸς ταχθέντα πρήσσεσθαι· ἰδίῃ δὲ καὶ αὐτὴν διανοηθῆναι

quæ meretricio quæſtu etiam pyramidem extruit.
cf. Diod. I, 64 fin.
Strabo XVII, 67.

μνημήϊον καταλιπέσθαι· καὶ τοῦ ἐσιόντος πρὸς αὐτὴν ἑκάστου δέεσθαι, ὅκως ἂν αὐτῇ ἕνα λίθον ἐν τοῖσι ἔργοισι δωρέοιτο. ἐκ τούτων δὲ τῶν λίθων ἔφασαν τὴν πυραμίδα οἰκοδομηθῆναι, τὴν ἐν μέσῳ τῶν τριῶν ἑστηκυῖαν, ἔμπροσθεν τῆς μεγάλης πυραμίδος· τῆς ἐστὶ τὸ κῶλον ἕκαστον, ὅλου καὶ ἡμι-

ἡμίσεος πλέθρȣ. Βασιλεῦσαι δὲ τὸν Χέο- 127
πα τȣ̃τον Αἰγύπτιοι ἔλεγον· πεντήκοντα ἔτεα· τελευτήσαντος δὲ τȣ́τȣ, ἐκδέξασθαι τὴν βασιληΐην τὸν ἀδελφεὸν αὐτȣ̃ Χεφρῆνα· καὶ τȣ̃τον δὲ τῷ αὐτῷ τρόπῳ διαχρᾶσθαι τῷ ἑτέρῳ· τά τε ἄλλα, καὶ πυραμίδα ποιῆσαι, ἐς μὲν τὰ ἐκείνȣ μέτρα οὐκ ἀνήκȣσαν· ταῦτα γὰρ ὦν καὶ ἡμεῖς ἐμετρήσαμεν· οὔτε γὰρ ὕπεστι οἰκήματα ὑπὸ γῆν, οὔτε ἐκ τȣ̃ Νείλȣ διώρυξ ἥκει ἐς αὐτὴν, ὥσπερ ἐς τὴν ἑτέρην, ῥέȣσα. (δι' οἰκοδομημένȣ r) δὲ αὐλῶνος, ἔσω νῆσον περιῤῥέει, ἐν τῇ αὐτὸν λέγȣσι κεῖσθαι Χέοπα.) ὑποδείμας δὲ τὸν πρῶτον δόμον λίθȣ Αἰθιοπικȣ̃ ποικίλȣ, τεσσεράκοντα πόδας ὑποβὰς τῆς ἑτέρης τὠϋτὸ μέγαθος, ἐχομένην τῆς μεγάλης οἰκοδομῆς. s) ἑστᾶσι δὲ

Chephren rex Aegypti. *Diod.* I, 64. init.

Foſſa perſtructum ex lapide canalem in Pyramidem ducta, introrſus inſulam efficit.

r) Vulgo in omnibus: ῥέȣσα· διοικοδομημ. vna voce, media diſtinctione poſt ῥέȣσα poſita, nulliſque parentheſeos ſignis additis. Atqui in hac parenth. Herodotus deſignat, quomodo foſſa illa per parietem pyramidis primo intra eam ducta ſit.

s) Haeſerunt in hoc loco viri magni, H. Stephanus, Weſſelingius, Reiskius atque Reitzius aliique, primum quod neſcirent, quo referenda ſint participia ὑποδείμας et ὑποβὰς, deinde quod etiam τὠϋτὸ μέγαθος a ſententia alienum ipſis videre-

δὲ ἐπὶ λόφȣ τȣ̃ αὐτȣ̃ ἀμφότεραι, μάλιϛα ἐς ἑκατὸν πόδας ὑψηλȣ̃. βασιλεῦσαι δὲ ἔλεγον

deretur. Hinc Stephanus, vt daret participiis vnde penderent, οἰκοδομῆς mutari volebat in οἰκοδόμησε. Quod nec reliquis diſplicuit. Weſſelingius ac Reiskius etiam lacunam eſſe aut poſt ὑποβὰς aut poſt μέγαθος putarunt. Pauw audacter locum ſic formare cupiebat: ὑποβᾶσαν τὴν ἑτέρην τȣ̃το μέγαθος, — οἰκοδόμησε. atque ὑποβᾶσαν etiam mihi quidem olim in mentem venerat. Cl. Reitz, immutatis contextus verbis ſic dedit π. τεσσ. πόδας, ὑπόβασιν — — οἰκοδόμησε. Verba jungenda ſunt ſuperioribus, vbi verbum ſuum regens inueniunt, accuſatiuis ὑποδείμαντα et ὑποβάντα per enallagen, poſt verba plura interpoſita admodum frequentem ſcriptoribus, in nominatiuos inutatis, hunc in modum: τά τε ἄλλα, καὶ πυραμίδα ποιῆσαι, ἐς μὲν τὰ ἐκείνȣ μέτρα ȣ̓κ ἀνήκȣσαν — — ὑποδείμας δὲ τ. π. δ. λ. Ἀ. ποικίλȣ, τ. π. ὑποβὰς τῆς ἑτέρης, τὠυτὸ μέγαθος, ἐχομένην τῆς μ. οἰκοδομῆς. i. e. *ſubſtruens primam compagem ex lapide Aethiopico diuerſicolore, XL pedes infra alteram pyramidem deſcendens, quoad eandem magnitudinem, ſeu quominus eſſet eadem magnitudo, continuam majori fecit.* ὑποβαίνειν τινὸς eſt *remittere de aliqua re*, vt Dionyſ. Halicarn. Antiqu. Rom. Lib. VIII. cap. 48. τȣ̃ τ᾽ αὐχήματος ἔχοντες ὑποβήσονται. *de ſuperbia ſponte remittent.* Ad accuſatiuos τὠυτὸ μέγαθος intelligendum κατὰ vel pueri ſciunt. Hinc haud difficilis ſententia: *remittens a pari magnitudine alterius XL pedes*, i. e. *remittens*

ἔλεγον Χεφρῆνα ἓξ καὶ πεντήκοντα ἔτεα.
Ταῦτα ἓξ τε καὶ ἑκατὸν λογίζονται ἔτεα, 128
ἐν τοῖσι Αἰγυπτίοισί τε πᾶσαν εἶναι κα-
κότητα, καὶ τὰ ἱρὰ χρόνου τοσούτου κατα- Aegyptii
κληϊσθέντα οὐκ ἀνοιχθῆναι. τούτους ὑπὸ μί- Pyramides
σεος οὐ κάρτα θέλουσι Αἰγύπτιοι ὀνομάζειν, Philitidis
ἀλλὰ καὶ τὰς πυραμίδας καλέουσι ποιμέ- dicunt.
νος Φιλίτιος, ὃς τοῦτον τὸν χρόνον ἔνεμε
κτήνεα κατὰ ταῦτα τὰ χωρία. Μετὰ δὲ 129
τοῦτον, βασιλεῦσαι Αἰγύπτου Μυκερῖνον Mycerinus
ἔλεγον, Χέοπος παῖδα· τῷ τὰ μὲν τοῦ πα- Aegypti rex.
τρὸς ἔργα ἀπαδεῖν· τὸν δὲ τά τε ἱρὰ ἀνοῖ- *Diod.* I, 64.
ξαι, καὶ τὸν λεὼν τετρυμένον ἐς τὸ ἔσχα-
τον κακοῦ, ἀνεῖναι πρὸς ἔργα τε καὶ θυ-
σίας· δίκας δέ σφι πάντων βασιλήων δι-
καιοτάτας κρίνειν. κατὰ τοῦτο μέν νυν τὸ
ἔργον, ἁπάντων ὅσοι ἤδη βασιλῆες ἐγέ-
νοντο

tens a magnitudine XL pedes, quibus minus par eſſet magnitudini alterius; ſeu quod breuius dici poterat, XL pedibus eam minorem altera faciebat. Genus autem dicendi Herodoteum eſſe, copia quaedam, priſcam ſimplicitatem redolens, nemo vel in mediocri cum hoc ſcriptore familiaritate, ignorabit. Confirmat hanc interpretationem *Strabo* XVII, 67. ſine dubio *Herodoti* verba reſpiciens: μικρᾷ δὲ καὶ ἡ ἑτέρα τῆς ἑτέρας ἐστὶ μείζων. — ἄθται μὲν οὖν ἐγγὺς ἀλλήλων εἰσὶ τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ. Alia *Diodorus* habet.

Diod. l. c. νοντο Αἰγυπτίων, αἰνέουσι μάλιστα τοῦτον·
τά τε ἄλλα γάρ μιν κρίνειν εὖ, καὶ δὴ
καὶ τῷ ἐπιμεμφομένῳ ἐκ τῆς δίκης παρ'
ἑωϋτοῦ διδόντα ἄλλα, ἀποπιμπλάναι αὐτοῦ
τὸν θυμόν. ἐόντι δὲ ἠπίῳ τῷ Μυκερίνῳ
κατὰ τοὺς πολιήτας, καὶ ταῦτα ἐπιτηδεύοντι,
πρῶτον κακῶν ἄρξαι τὴν θυγατέρα ἀπο-
Ejus luctus ob mortem filiae. θανοῦσαν αὐτοῦ, τὴν μοῦνόν οἱ εἶναι ἐν τοῖσι
οἰκίοισι τέκνον. τὸν δὲ, ὑπεραλγήσαντά τε
τῷ περιεπεπτώκεε πρήγματι, καὶ βουλόμε-
νον περισσότερόν τι τῶν ἄλλων θάψαι τὴν
θυγατέρα, ποιήσασθαι βοῦν ξυλίνην κοί-
quam in boue lignea condit. λην. καὶ ἔπειτα καταχρυσώσαντά μιν ταύ-
την, ἔσω ἐν αὐτῇ θάψαι ταύτην δὴ τὴν
130 ἀποθανοῦσαν θυγατέρα. Αὕτη ὦν ἡ βοῦς
γῇ οὐκ ἐκρύφθη, ἀλλ' ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν
φανερή, ἐν Σάϊ μὲν πόλι ἐοῦσα, κειμένη
δὲ ἐν τοῖσι βασιληΐοισι, ἐν οἰκήματι ἠσκη-
μένῳ· θυμιήματα δὲ παρ' αὐτῇ παντοῖα
καταγίζουσι ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην· νύκτα δὲ
ἑκάστην πάννυχος λύχνος παρακαίεται·
ἀγχοῦ δὲ τῆς βοὸς ταύτης ἐν ἄλλῳ οἰκή-
ματι εἰκόνες τῶν παλλακέων τῶν Μυκερί-
νου ἑστᾶσι, ὡς ἔλεγον οἱ ἐν Σάϊ πόλι ἱρέες·
ἑστᾶσι μὲν γὰρ ξύλινοι κολοσσοὶ, ἐοῦσαι
ἀριθμὸν ὡς εἴκοσι μάλιστά κῃ, γυμναὶ ἐρ-
γασμέναι· αἵ τινες μέντοι εἰσὶ, οὐκ ἔχω
131 εἰπεῖν, πλὴν ἢ τὰ λεγόμενα. Οἱ δέ τινες
λέγου-

λέγουσι περὶ τῆς βοὸς ταύτης καὶ τῶν κολοσσῶν, τόνδε τὸν λόγον, ὡς Μυκερῖνος ἠράσθη τῆς ἑωϋτοῦ θυγατρὸς, καὶ ἔπειτα ἐμίγη οἱ ἀεκούσῃ· μετὰ δὲ, λέγουσι ὡς ἡ παῖς ἀπήγξατο ὑπὸ ἄχεος· ὁ δέ μιν ἔθαψε ἐν τῇ βοῒ ταύτῃ· ἡ δὲ μήτηρ αὐτῆς τῶν ἀμφιπόλων τῶν προδουσέων τὴν θυγατέρα τῷ πατρὶ ἀπέταμε τὰς χεῖρας· καὶ νῦν τὰς εἰκόνας αὐτέων εἶναι πεπονθυίας τάπερ αἱ ζωαὶ ἔπαθον. ταῦτα δὴ λέγουσι φλυηρέοντες, ὡς ἐγὼ δοκέω, τά τε ἄλλα, καὶ δὴ καὶ τὰ περὶ τὰς χεῖρας τῶν κολοσσῶν· ταῦτα γὰρ ὦν καὶ ἡμεῖς ὡρέομεν, ὅτι ὑπὸ χρόνου τὰς χεῖρας ἀποβεβλήκασι, αἳ ἐν ποσὶ αὐτέων ἐφαίνοντο ἐοῦσαι ἔτι καὶ ἐς ἐμέ.

Filiam nefario amore amplexus dicitur.

Ἡ δὲ βοῦς τὰ μὲν ἄλλα κατακέκρυπται φοινικέῳ εἵματι· τὸν αὐχένα δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν φαίνει κεχρυσωμένα παχέϊ κάρτα χρυσῷ· μεταξὺ δὲ τῶν κερέων, ὁ τοῦ ἡλίου κύκλος μεμιμημένος ἔπεστι χρύσεος. ἔστι δὲ ἡ βοῦς οὐκ ὀρθὴ, ἀλλ' ἐν γούνασι κειμένη· μέγαθος δὲ, ὅσηπερ μεγάλη βοῦς ζωή. ἐκφέρεται δὲ ἐκ τοῦ οἰκήματος ἀνὰ πάντα τὰ ἔτεα· ἐπεὰν τύπτωνται t) οἱ Αἰγύπτιοι τὸν οὐκ ὀνομαζόμενον θεὸν ὑπ' ἐμεῦ ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι, τότε ὦν καὶ 132

Deſcriptio bouis illius ligneæ *Plutarch.* de Iſide cap. 60.

Aegyptii verberant ſe propter Deum in hac cauſa

τὴν

t) Sup. cap. 42. fin.

non nominandum Herodoto.

τὴν βοῦν ἐκφέρουσι ἐς τὸ φῶς· φασὶ γὰρ δὴ αὐτὴν δεηθῆναι τοῦ πατρὸς Μυκερίνου ἀποθνήσκουσαν, ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἅπαξ μιν

Oraculum de vitæ termino illi datum.

133 τὸν ἥλιον κατιδεῖν. Μετὰ δὲ τῆς θυγατρὸς τὸ πάθος, δεύτερα τούτῳ τῷ βασιλέϊ τάδε γενέσθαι· ἐλθεῖν οἱ μαντήϊον ἐκ Βουτοῦς u) πόλιος, ὡς μέλλοι ἓξ ἔτεα μοῦνον βιοὺς, τῷ ἑβδόμῳ τελευτήσειν· τὸν δὲ, δεινὸν ποιησάμενον, πέμψαι ἐς τὸ μαντήϊον τῷ x) θεῷ ὀνείδισμα, ἀντιμεμφόμενον ὅτι ὁ μὲν αὐτοῦ πατὴρ καὶ πάτρως, ἀποκληΐσαντες τὰ ἱρὰ, καὶ θεῶν οὐ μεμνημένοι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους φθείροντες, ἐβίωσαν χρόνον ἐπὶ πολλόν· αὐτὸς δ' εὐσεβὴς ἐὼν, μέλλοι ταχέως οὕτω τελευτήσειν. ἐκ δὲ τοῦ χρηστηρίου αὐτῷ δεύτερα ἐλθεῖν λέγοντα, τούτων εἵνεκα καὶ συνταχύνειν αὐτῷ τὸν βίον· οὐ γὰρ ποιῆσαί μιν τὸ χρέων ἦν ποιέειν· δεῖν γὰρ Αἴγυπτον κακοῦσθαι ἐπ' ἔτεα πεντήκοντά τε καὶ ἑκατόν· καὶ τοὺς μὲν δύο τοὺς πρὸ ἐκείνου γενομένους βασιλέας, μαθεῖν τοῦτο, κεῖνον δὲ οὔ.

qua ratione oraculum eludere conatus ſit.

ταῦτα ἀκούσαντα τὸν Μυκερῖνον, ὡς κατακεκριμένων ἤδη οἱ τούτων, λύχνα ποιησάμενον πολλὰ, ὅκως γίνοιτο νὺξ, ἀνάψαν-

u) Sup. cap. 83.

x) f. l. τῇ θεῷ.

ἀνάψαντα αὐτὰ, πίνειν τε καὶ εὐπαθέειν, οὔτε ἡμέρης οὔτε νυκτὸς ἀνιέντα, ἔς τε τὰ ἕλεα καὶ τὰ ἄλσεα πλανώμενον, καὶ ἵνα πυνθάνοιτο εἶναι ἐνηβητήρια ἐπιτηδεώτατα. ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο, θέλων τό μαντήϊον ψευδόμενον ἀποδέξαι, ἵνα οἱ δυώδεκα ἔτεα ἀντὶ ἓξ ἐτέων γένηται, αἱ νύκτες ἡμέραι ποιεύμεναι.

verſatur in paluſtribus, nemoribus, ac quibusuis locis voluptariis.

Πυραμίδα δὲ καὶ οὗτος 134
ἀπελίπετο, πολλὸν ἐλάσσω τοῦ πατρὸς, εἴκοσι ποδῶν καταδέουσαν, κῶλον ἕκαστον τριῶν πλέθρων, ἐούσης τετραγώνου· λίθου δὲ ἐς τὸ ἥμισυ Αἰθιοπικοῦ.

Pyramidem exſtruxit. Diod. I, 64.

τὴν δὴ μετεξέτεροί φασι Ἑλλήνων Ῥοδώπιος ἑταίρης γυναικὸς εἶναι, οὐκ ὀρθῶς λέγοντες· οὐδὲ ὦν οὐδὲ εἰδότες μοι φαίνονται λέγειν οὗτοι ἥτις ἦν ἡ Ῥοδῶπις· οὐ γὰρ ἄν οἱ πυραμίδα ἀνέθεσαν ποιήσασθαι τοιαύτην, ἐς τὴν ταλάντων χιλιάδες ἀναρίθμητοι, ὡς λόγῳ εἰπεῖν, ἀναισίμωνται· πρὸς δὲ, ὅτι κατὰ Ἄμασιν βασιλεύοντα ἦν ἀκμάζουσα Ῥοδῶπις, ἀλλ' οὐ κατὰ τοῦτον· ἔτεσι γὰρ κάρτα πολλοῖσι ὕστερον τούτων τῶν βασιλήων τῶν τὰς πυραμίδας ταύτας λιπόντων, ἦν Ῥοδῶπις· γενεὴν μὲν, ἀπὸ Θρηΐκης· δούλη δὲ ἦν Ἰάδμονος τοῦ Ἡφαιστοπόλιος, ἀνδρὸς Σαμίου, σύνδουλος δὲ Αἰσώπου τοῦ λογοποιοῦ.

quae perperam Rhodopidis dicitur. Diod. l. c. Strabo XVII, 67. Athenaeus XIII, p. 596 Aelian. V. H. XIII, 33.

Aeſopus.

καὶ γὰρ οὗτος Ἰάδμονος ἐγένετο, ὡς διέδεξε τῆδε οὐκ ἥκιστα· ἐπεί τε γὰρ πολλάκις

κηρυσσόντων Δελφῶν ἐκ θεοπροπίου, ὃς βούλοιτο ποινὴν τῆς Αἰσώπου ψυχῆς ἀνελέσθαι, ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἐφάνη, Ἰάδμονος δὲ παιδὸς παῖς, ἄλλος Ἰάδμων ἀνείλετο· οὕτω καὶ Αἴσωπος Ἰάδμονος ἐγένετο.

135 Ῥοδῶπις δὲ ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο, Ξάνθεω τοῦ Σαμίου κομίσαντος· ἀπικομένη δὲ κατ' ἐργασίην, ἐλύθη χρημάτων μεγάλων ὑπ' ἀνδρὸς Μιτυληναίου Χαράξου, τοῦ Σκαμανδρωνύμου παιδὸς, ἀδελφεοῦ δὲ Σαπφοῦς τῆς μουσοποιοῦ. οὕτω δὴ ἡ Ῥοδῶπις ἐλευθερώθη, καὶ κατέμεινέ τε ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ κάρτα ἐπαφρόδιτος γενομένη, μεγάλα ἐκτήσατο χρήματα, ὡς ἂν εἶναι Ῥοδώπιος, ἀτὰρ οὐκ ὥς γε ἐς πυραμίδα τοιαύτην ἐξικέσθαι. τῆς γὰρ τὴν δεκάτην τῶν χρημάτων ἰδέσθαι ἐστὶ ἔτι καὶ ἐς τόδε παντὶ τῷ βουλομένῳ, οὐδὲν δεῖ μεγάλα οἱ χρήματα ἀναθεῖναι. ἐπεθύμησε γὰρ Ῥοδῶπις μνημήϊον ἑωϋτῆς ἐν τῇ Ἑλλάδι καταλιπέσθαι, ποίημα ποιησαμένη τοῦτο, τὸ μὴ τυγχάνει ἄλλῳ ἐξευρημένον καὶ ἀνακείμενον ἐν ἱρῷ· τοῦτο ἀναθεῖναι ἐς Δελφοὺς μνημόσυνον ἑωϋτῆς. τῆς ὦν δεκάτης τῶν χρημάτων ποιησαμένη ὀβελοὺς βουπόρους πολλοὺς σιδηρέους, ὅσον ἐνεχώρεε ἡ δεκάτη οἱ, ἀπέπεμπε ἐς Δελφούς· οἳ καὶ νῦν ἔτι συννενέαται, ὄπιθε μὲν τοῦ βωμοῦ τὸν Χῖοι ἀνέθεσαν,

Xanthus

Sappho cf. *Strabo* l. c.

Rhodopidis quaeſtus.

σαν, ἀντίον δὲ αὐτοῦ τοῦ νηοῦ. Φιλέουσι δέ κως ἐν τῇ Ναυκράτι ἐπαφρόδιτοι γίνεσθαι αἱ ἑταῖραι· τοῦτο μὲν γὰρ αὕτη, τῆς πέρι λέγεται ὅδε ὁ λόγος, οὕτω δή τι κλεινὴ ἐγένετο, ὡς καὶ πάντες οἱ Ἕλληνες Ῥοδώπιος τοὔνομα ἐξέμαθον· τοῦτο δὲ, ὕστερον ταύτης, τῇ οὔνομα ἦν Ἀρχιδίκη, ἀοίδιμος ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐγένετο, ἧσσον δὲ τῆς ἑτέρης περιλεσχήνευτος. y) Χάραξος δὲ ὡς λυσάμενος Ῥοδῶπιν ἀπενόστησε ἐς Μιτυλήνην, ἐν μέλεϊ Σαπφὼ πολλὰ κατεκερτόμησέ μιν. Ῥοδώπιος μέν νυν πέρι πέπαυμαι.

meretrices Naucraticae
Athenaeus Lib. XIII. p. 596.
Archidice.

Μετὰ δὲ Μυκερῖνον γενέσθαι 136
Αἰγύπτου βασιλέα ἔλεγον οἱ ἱρέες Ἄσυχιν, τὸν τὰ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ποιῆσαι τῷ Ἡφαίστῳ προπύλαια, ἐόντα πολλῷ τε κάλλιστα καὶ πολλῷ μέγιστα. ἔχει μὲν γὰρ καὶ τὰ πάντα προπύλαια τύπους τε εὖ γεγλυμμένους, καὶ ἄλλην ὄψιν οἰκοδομημάτων μυρίην· ἐκεῖνα δὲ, καὶ μακρῷ μάλιστα. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος, ἔλεγον ἀμιξίης ἐούσης πολλῆς χρημάτων, γενέσθαι νόμον Αἰγυπτίοισι, ἀποδεικνύντα ἐνέχυρον τοῦ πατρὸς τὸν νέκυν, οὕτω λαμβάνειν τὸ χρέος· προστεθῆναι δὲ ἔτι τούτῳ τῷ νόμῳ τόνδε, τὸν διδόντα τὸ χρέος, καὶ ἁπάσης κρα-

Aſychis Aegypti rex.
cf. *Diod.* I, 67. init.
commercio impedita.
cadauera parentum oppignorantur pro creditis.
Diod. I, 93.

y) περιλεσχήνευτος. περιβόητος, περιλάλητος *Heſych.*

κρατέειν τῆς τȣ̃ λαμβάνοντος θήκης· τῷ δὲ ὑποτιθέντι τȣ̃το τὸ ἐνέχυρον, τήνδε ἐπεῖναι ζημίην μὴ βȣλομένῳ ἀποδȣ̃ναι τὸ χρέος, μήτ' αὐτῷ ἐκείνῳ τελευτήσαντι εἶναι ταφῆς κυρῆσαι μήτ' ἐν ἐκείνῳ τῷ πατρῴῳ τάφῳ, μήτ' ἐν ἄλλῳ μηδενὶ, μήτ' ἄλλον μηδένα τῶν ἑωϋτȣ̃ ἀπογενόμενον θάψαι. ὑπερβαλέσθαι δὲ βȣλόμενον τȣ̃τον τὸν βασιλέα τȣ̀ς πρότερον ἑωϋτȣ̃ βασιλέας γενομένȣς Αἰγύπτȣ, μνημόσυνον πυραμίδα λιπέσθαι ἐκ πλίνθων ποιήσαντα· ἐν τῇ γράμματα ἐν λίθῳ ἐγκεκολαμμένα τάδε λέγοντά ἐςι, ΜΗ ΜΕ ΚΑΤΟΝΟΣΘΗιΣ z) ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΛΙΘΙΝΑΣ ΠΥΡΑΜΙΔΑΣ. ΠΡΟΕΧΩ ΓΑΡ Α'ΥΤΕΩΝ ΤΟΣΟΥΤΟΝ, 'ΟΣΟΝ 'Ο ΖΕΥΣ ΤΩΝ 'ΑΛΛΩΝ ΘΕΩΝ. ΚΟΝΤΩι ΓΑΡ 'ΥΠΟΤΥΠΤΟΝΤΕΣ 'ΕΣ ΛΙΜΝΗΝ, 'Ο,ΤΙ ΠΡΟΣΧΟΙΤΟ ΤΟΥ ΠΗΛΟΥ ΤΩι ΚΟΝΤΩι, ΤΟΥΤΟ ΣΥΛΛΕΓΟΝΤΕΣ, ΠΛΙΝΘΟΥΣ ΕΊΡΥΣΑΝ. ΚΑΙ ΜΕ ΤΡΟΠΩι ΤΟΙΟΥΤΩι 'ΕΞΕΠΟΙΗΣΑΝ. τȣ̃τον μὲν

Aſychis pyramidem exſtruit.

137 τοσαῦτα ἀποδέξασθαι. Μετὰ δὲ τȣ̃τον, βασι-

z) κατεμέμφθη Gloſſa MS.

βασιλεῦσαι ἄνδρα τυφλὸν ἐξ Ἀνύσιος πόλιος, τῷ οὔνομα Ἄνυσιν εἶναι. ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος, ἐλάσαι ἐπ' Αἴγυπτον χειρὶ πολλῇ Αἰθίοπάς τε καὶ Σαβακῶν τῶν Αἰθιόπων βασιλέα. τὸν μὲν δὴ τυφλὸν τοῦτον οἴχεσθαι φεύγοντα ἐς τὰ ἕλεα· τὸν δὲ Αἰθίοπα βασιλεύειν Αἰγύπτου ἐπ' ἔτεα πεντήκοντα· ἐν τοῖσι αὐτὸν τάδε ἀποδέξασθαι· ὅκως τῶν τις Αἰγυπτίων ἁμάρτοι τι, κτείνειν μὲν αὐτῶν οὐδένα ἐθέλειν· τὸν δὲ, κατὰ μέγαθος τοῦ ἀδικήματος ἑκάστῳ δικάζειν, ἐπιτάσσοντα χώματα χοῦν πρὸς τῇ ἑωϋτῶν πόλι, ὅθεν ἕκαστος ἦν τῶν ἀδικεόντων. καὶ οὕτω ἔτι αἱ πόλιες ἐγένοντο ὑψηλότεραι. τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, ἐχώσθησαν ὑπὸ τῶν τὰς διώρυχας ὀρυξάντων, ἐπὶ Σεσώστριος βασιλέος· δεύτερα δὲ, ἐπὶ τοῦ Αἰθίοπος, καὶ κάρτα ὑψηλαὶ ἐγένοντο. ὑψηλέων δὲ καὶ ἑτέρων τασσομένων ἐν τῇ Αἰγύπτῳ πολίων, ὡς ἐμοὶ δοκέει, μάλιστα μὲν Βουβάστι πόλι ἐξεχώσθη, ἐν τῇ καὶ ἱρὸν ἐστι Βουβάστιος ἀξιαπηγητότατον· μέζω μὲν γὰρ ἄλλα, καὶ πολυδαπανώτερά ἐστι ἱρά· ἡδονῇ a) δ' ἰδέσθαι οὐδὲν τούτου μᾶλλον· ἡ δὲ Βούβαστις, κατ' Ἑλλάδα γλῶσσάν ἐστι Ἄρτεμις. Τὸ δ' ἱρὸν αὐτῆς ὧδε ἔχει· πλὴν 138

Anyſis Aegypti rex, caecus.

Sabaco rex Aethiopiae Aegyptum ſubigit. Diod. I, 63.

neminem morte afficit, fontesque ad opera condemnat.

vrbes aggeribus muniuntur.

Bubaſtis Templum Dianae in Bubaſti.

a) ἥδιον conj. *Valken.*

τῆς ἐσόδου, τὸ ἄλλο νῆσός ἐστι· ἐκ γὰρ τοῦ Νείλου διώρυχες ἐσέχουσι, οὐ συμμισγέουσαι ἀλλήλῃσι, ἀλλ᾽ ἄχρι τῆς ἐσόδου τοῦ ἱροῦ ἑκατέρη ἐσέχει· ἡ μὲν, τῇ περιῤῥέουσα, ἡ δὲ, τῇ· εὖρος ἐοῦσα ἑκατέρη ἑκατὸν ποδῶν, δένδρεσι κατάσκιος. τὰ δὲ προπύλαια, ὕψος μὲν δέκα ὀργυιέων ἐστὶ, τύποισι δὲ ἑξαπήχεσι ἐσκευάδαται ἀξίοισι λόγου. ἐὸν δ᾽ ἐν μέσῃ τῇ πόλι τὸ ἱρὸν, κατορᾶται πάντοθεν περιϊόντι· ἅτε γὰρ τῆς πόλιος μὲν ἐκκεχωσμένης ὑψοῦ, τοῦ δ᾽ ἱροῦ οὐ κεκινημένου, ὡς ἀρχῆθεν ἐποιήθη, ἔσοπτόν ἐστι. περιθέει δ᾽ αὐτὸ αἱμασιὴ ἐγγεγλυμμένη τύποισι· ἔστι δ᾽ ἔσωθεν ἄλσος δενδρέων μεγίστων πεφυτευμένων περὶ νηὸν μέγαν, ἐν τῷ δὴ τὤγαλμα ἔνι· εὖρος δὲ καὶ μῆκος τοῦ ἱροῦ, πάντῃ σταδίου ἐστί. κατὰ μὲν δὴ τὴν ἔσοδον, ἐστρωμένη ἐστὶ ὁδὸς λίθου ἐπὶ σταδίους τρεῖς μάλιστά κῃ, διὰ τῆς ἀγορῆς φέρουσα ἐς τὸ πρὸς ἠῶ· εὖρος δὲ, ὡς τεσσέρων πλέθρων· τῇ δὲ καὶ τῇ τῆς ὁδοῦ, δένδρεα οὐρανομήκεα πέφυκε· φέρει δ᾽ ἐς Ἑρμέω
139 ἱρόν. τὸ μὲν δὴ ἱρὸν τοῦτο οὕτω ἔχει. Τέλος δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς τοῦ Αἰθίοπος ὧδε ἔλεγον γενέσθαι· ὄψιν ἐν τῷ ὕπνῳ τοιήνδε ἰδόντα αὐτὸν, οἴχεσθαι φεύγοντα· ἐδόκεέ οἱ ἄνδρα ἐπιστάντα, συμβουλεύειν τοὺς ἱρέας τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ συλλέξαντα πάντας, μέ-

Per Somnium juſſus Sabaco ſacerdotes Aegyptiorum medios diſſe-

σους

τως διαταμέειν· ἰδόντα δὲ τὴν ὄψιν ταύτην λέγειν αὐτὸν, ὡς πρόφασίν οἱ δοκέοι ταύτην τοὺς θεοὺς προδεικνύναι, ἵνα ἀσεβήσας περὶ τὰ ἱρὰ, κακόν τι πρὸς θεῶν ἢ πρὸς ἀνθρώπων λάβοι· οὐκων ποιήσειν ταῦτα· ἀλλὰ γάρ οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν χρόνον, ὁκόσον κεχρῆσθαι ἄρξαντα Αἰγύπτου ἐκχωρήσειν. ἐν γὰρ τῇ Αἰθιοπίῃ ἐόντι αὐτῷ τὰ μαντήϊα, τοῖσι χρέωνται Αἰθίοπες, ἀνεῖλε, ὡς δέοι αὐτὸν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι ἔτεα πεντήκοντα. ὡς ὦν ὁ χρόνος οὗτος ἐξήϊε, καὶ αὐτὸν ἡ ὄψις τοῦ ἐνυπνίου ἐπετάρασσε, ἑκὼν ἀπαλλάσσεταί ἐκ τῆς Αἰγύπτου ὁ Σαβακῶς.

care, regno Aegypti ſe potius abdicat.

Diod. I, 65. fin.

140 Ὡς δ' ἄρα οἴχεσθαι τὸν Αἰθίοπα ἐξ Αἰγύπτου, αὖτις τὸν τυφλὸν ἄρχειν ἐκ τῶν ἑλέων ἀπικόμενον· ἔνθα πεντήκοντα ἔτεα νῆσον χώσας σποδῷ τε καὶ γῇ, οἴκεε· ὅκως γάρ οἱ φοιτᾶν σῖτον ἄγοντας Αἰγυπτίων ὡς ἑκάστοισι προστετάχθαι, σιγῇ τοῦ Αἰθίοπος ἐς δωρεὴν κελεύειν σφέας καὶ σποδὸν κομίζειν. ταύτην τὴν νῆσον οὐδεὶς πρότερον ἐδυνάσθη Ἀμυρταίου ἐξευρεῖν· ἀλλὰ ἔτεα ἐπὶ πλέω ἢ πεντακόσια οὐκ οἷοί τε ἦσαν αὐτὴν ἀνευρεῖν οἱ πρότεροι γενόμενοι βασιλῆες Ἀμυρταίου· οὔνομα δὲ ταύτῃ τῇ νήσῳ Ἐλβώ· μέγαθος δ' ἐστὶ πάντῃ δέκα σταδίων.

Anyſis regnum recipit, qui ſe in inſula Elbo ab ipſo aggeſta condiderat.

Elbo per 500 annos poſt Anyſin incognita.

141 Μετὰ δὲ τοῦτον, βασιλεῦσαι τὸν ἱρέα τοῦ Ἡφαίστου, τῷ

Theophil. ad Autol. II. p. 130.

Sethon Vulcani ſacerdos rex Aegypti. contemtui habet milites. cf. Diod. I, 73 fin.

τῷ οὔνομα εἶναι Σεθῶν· τὸν ἐν ἀλογίῃσι ἔχειν παραχρησάμενον τῶν μαχίμων Αἰγυπτίων, ὡς οὐδὲν δεησόμενον αὐτῶν· ἄλλα τε δὴ ἄτιμα ποιεῦντα ἐς αὐτούς, καί σφεας ἀπελέσθαι τὰς ἀρούρας, τοῖσι ἐπὶ τῶν προτέρων βασιλήων δεδόσθαι ἐξαιρέτους ἑκάστῳ δυώδεκα ἀρούρας. μετὰ δὲ, ἐπ' Αἴγυπτον ἐλαύνειν στρατὸν μέγαν Σαναχάριβον βασιλέα Ἀραβίων τε καὶ Ἀσσυρίων· b) οὔκων δὴ ἐθέλειν τοὺς μαχίμους τῶν Αἰγυπτίων βοηθέειν· τὸν δὲ ἱρέα ἐς ἀπορίην ἀπειλημμένον, ἐσελθόντα ἐς τὸ μέγαρον, πρὸς τὤγαλμα ἀποδύρεσθαι οἷα κινδυνεύει παθέειν· ὀλοφυρόμενον δ' ἄρα μιν ἐπελθεῖν ὕπνον, καί οἱ δόξαι ἐν τῇ ὄψι, ἐπιστάντα τὸν θεὸν θαρσύνειν ὡς οὐδὲν πείσεται ἄχαρι, ἀντιάζων τὸν Ἀραβίων στρατόν· αὐτὸς γάρ οἱ πέμψειν τιμωρούς. τούτοισι δή μιν πίσυνον τοῖσι ἐνυπνίοισι, παραλαβόντα Αἰγυπτίων τοὺς βουλομένους οἱ ἕπεσθαι, στρατοπεδεύσασθαι ἐν Πηλουσίῳ· ταύ-

Sanacharib Aſſyriae rex Aegyptum inuadit.

b) *Ioſeph.* Antiqu. X, 1, 4. πλανᾶταί Ἡρόδοτος οὐκ Ἀσσυρίων λέγων τὸν βασιλέα ἀλλ' Ἀράβων. In aliis Ioſephi MSS eſt καὶ Ἀσσυρίων λέγων τ. β. καὶ Ἀράβων. quod forſan librario Herodotum euoluenti debetur, ſicut h. l. τε καὶ Ἀσσ chriſtiano librario, niſi forte ob ὁμοιοτέλευτα in ων in cod. Ioſephi omiſſum ſit.

ταύτῃ γάρ εἰσι αἱ ἐσβολαί· ἕπεσθαι δέ οἱ τῶν μαχίμων μὲν οὐδένα ἀνδρῶν, καπήλους δὲ καὶ χειρώνακτας καὶ ἀγοραίους ἀνθρώπους. ἐνθαῦτα ἀπικομένους, τοῖσι ἐναντίοισι αὐτοῖσι ἐπιχυθέντας νυκτὸς μῦς ἀρουραίους, κατὰ μὲν φαγέειν τοὺς φαρετρεῶνας αὐτέων, κατὰ δὲ τὰ τόξα, πρὸς δὲ, τῶν ἀσπίδων τὰ ὄχανα, ὥστε τῇ ὑστεραίῃ φευγόντων σφέων γυμνῶν ὅπλων, πεσέειν πολλούς. καὶ νῦν οὗτος ὁ βασιλεὺς ἕστηκε ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου λίθινος, ἔχων ἐπὶ τῆς χειρὸς μῦν λέγων διὰ γραμμάτων τάδε, ἘΣ ἘΜΕ ΤΙΣ ὉΡΕΩΝ, ΕΥ̓ΣΕΒΗΣ ἘΣΤΩ.

mures dentibus conficiunt arma, Aſſyriorum. cf. *Ioſeph.* l. c.

ἘΣ ΜΕΝ τοσόνδε τοῦ λόγου Αἰγύπτιοί τε καὶ οἱ ἱρέες ἔλεγον, ἀποδεικνύντες, ἀπὸ τοῦ πρώτου βασιλέος, ἐς τοῦ Ἡφαίστου τὸν ἱρέα τοῦτον τὸν τελευταῖον βασιλεύσαντα, μίην τε καὶ τεσσεράκοντα καὶ τριηκοσίας ἀνθρώπων γενεὰς γενομένας, καὶ ἐν ταύτῃσι ἀρχιρέας καὶ βασιλέας ἑκατέρους τοσούτους γενομένους. καί τοι τριηκόσιαι μὲν ἀνδρῶν γενεαὶ δυνέαται μύρια ἔτεα· γενεαὶ γὰρ τρεῖς ἀνδρῶν, ἑκατὸν ἔτεά ἐστι. μιῆς δὲ καὶ τεσσεράκοντα ἔτι τῶν ἐπιλοίπων γενεέων, αἳ ἐπῆσαν τῇσι τριηκοσίῃσι, ἐστι τεσσεράκοντα καὶ τριηκό- 142

142 a primo rege ad ultimum 341 generationes. cf. *Diod.* I, 44.

Generatio quid?

σια καὶ χίλια ἔτεα. οὕτω ἐν μυρίοισί τε ἔτεσι καὶ χιλίοισι, καὶ πρὸς, τριηκοσίοισί τε καὶ τεσσεράκοντα ἔλεγον θεὸν ἀνθρωποειδέα οὐδένα γενέσθαι· οὐ μέντοι οὐδὲ πρότερον, οὐδὲ ὕστερον ἐν τοῖσι ὑπολοίποισι Αἰγύπτου βασιλεῦσι γενομένοισι, ἔλεγον τοιοῦτον οὐδέν. ἐν τοίνυν τούτῳ τῷ χρόνῳ τετράκις ἔλεγον ἐξ ἠθέων c) τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι· ἔνθα τε νῦν καταδύεται, ἐνθεῦτεν δὶς ἐπαντεῖλαι· καὶ ἔνθεν νῦν ἀνατέλλει, ἐνθαῦτα δὶς καταδῦναι· καὶ οὐδὲν τῶν κατ' Αἴγυπτον ὑπὸ ταῦτα ἑτεροιωθῆναι, οὔτε τὰ ἐκ τῆς γῆς, οὔτε τὰ ἐκ τοῦ ποταμοῦ σφι γινόμενα, οὔτε τὰ ἀμφὶ νούσους,

Sol quater ortus regiones mutans, ex contrariis ortus eſt.

143 οὔτε τὰ κατὰ τοὺς θανάτους. Πρότερον δὲ Ἑκαταίῳ τῷ λογοποιῷ ἐν Θήβῃσι γενεηλογήσαντι ἑωυτὸν, καὶ ἀναδήσαντί τε τὴν πατριὴν ἐς ἑκκαιδέκατον θεὸν, ἐποίησαν οἱ ἱρέες τοῦ Διὸς, οἷόν τι καὶ ἐμοὶ οὐ γενεηλογήσαντι ἐμεωυτόν· ἐσαγαγόντες ἐς τὸ μέγαρον ἔσω ἐὸν μέγα, ἐξηρίθμεον δεικνύντες κολοσσοὺς ξυλίνους τοσούτους ὅσους περ εἶπον· d) ἀρχιρεὺς γὰρ ἕκαστος αὐτόθι ἵσταται ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ζόης εἰκόνα ἑωυτοῦ· ἀριθμέοντες ὦν καὶ δεικνύντες οἱ ἱρέες ἐμοὶ ἀπεδείκνυσαν παῖδα

Hecataei vanitatem ſacerdotes Aegyptii refellunt.

c) ἔξω τῆς συνηθείας *Thom. Mag.*

d) nempe 341.

παῖδα πατρὸς ἑωυτῶν ἕκαστον ἐόντα, ἐκ τοῦ
ἄγχιστα ἀποθανόντος τῆς εἰκόνος, διεξιόν-
τες διὰ πασέων, ἕως οὗ ἀπέδεξαν ἁπάσας
αὐτάς. Ἑκαταίῳ δὲ γενεηλογήσαντι ἑωυ- Hecataeus
τὸν, καὶ ἀναδήσαντι ἐς ἑκκαιδέκατον θεὸν, XVImum
ἀντεγενεηλόγησαν ἐπὶ τῇ ἀριθμήσει, οὐ majorum ſuorum
δεκόμενοι παρ' αὐτοῦ, ἀπὸ θεοῦ γενέσθαι Deum fuiſſe jactat.
ἄνθρωπον· ἀντεγενεηλόγησαν δὲ ὧδε, φά-
μενοι ἕκαστον τῶν κολοσσῶν Πίρωμιν ἐκ
Πιρώμιος γεγονέναι· ἐς ὃ τοὺς πέντε καὶ
τεσσεράκοντα καὶ τριηκοσίους ἀπέδεξαν κο- Piromis ex
λοσσοὺς, Πίρωμιν ἐκ Πιρώμιος γενόμενον, Piromi;
καὶ οὔτε ἐς θεὸν, οὔτε ἐς ἥρωα ἀνέδησαν ſ. homo ex homine.
αὐτούς. Πίρωμις *) δέ ἐστι κατ' Ἑλλάδα
γλῶσσαν, καλὸς κἀγαθός. Ἤδη ὦν τῶν 144
αἱ εἰκόνες ἦσαν, τοιούτους ἀπεδείκνυσάν *Athenagoras* legat.
σφεας πάντας ἐόντας, θεῶν δὲ πολλὸν pro Chriſt.
ἀπαλλαγμένους. τὸ δὲ πρότερον τῶν ἀν- p. 31,
δρῶν τούτων, θεοὺς εἶναι τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ
ἄρχοντας, οὐκ ἐόντας ἅμα τοῖσι ἀνθρώ-
ποισι· καὶ τούτων αἰεὶ ἕνα τὸν κρατέοντα
εἶναι· ὕστατον δὲ αὐτῆς βασιλεῦσαι Ὧρον
τὸν Ὀσίριος παῖδα, τὸν Ἀπόλλωνα Ἕλ-
ληνες ὀνομάζουσι· τοῦτον καταπαύσαντα *Diod.* I, 44.
Τυφῶνα, βασιλεῦσαι ὕστατον Αἰγύπτου. init.
Ὄσιρις δέ ἐστι Διόνυσος κατ' Ἑλλάδα γλῶσ-
σαν.

*) Succurrit etiam *Peloni* ex Ruth. IV, 1.

145 σαν. Ἐν Ἕλλησι μέν νυν νεώτατοι τῶν
θεῶν νομίζονται εἶναι Ἡρακλῆς τε καὶ
Διόνυσος καὶ Πάν· παρ' Αἰγυπτίοισι δὲ,
Πὰν μὲν, ἀρχαιότατος, καὶ τῶν ὀκτὼ τῶν
πρώτων λεγομένων θεῶν· Ἡρακλῆς δὲ,
τῶν δευτέρων τῶν δυώδεκα λεγομένων εἶναι·
Διόνυσος δὲ, τῶν τρίτων, οἳ ἐκ τῶν δυώ-
δεκα θεῶν ἐγένοντο. Ἡρακλέϊ μὲν δὴ ὅσα
αὐτοὶ Αἰγύπτιοί φασι εἶναι ἔτεα ἐς Ἄμα-
σιν βασιλέα, δεδήλωταί μοι πρόσθε. Πανὶ
δὲ ἔτι τούτων πλέονα λέγεται εἶναι, Διο-
νύσῳ δ' ἐλάχιστα τούτων· καὶ τούτῳ πεν-
τακισχίλια καὶ μύρια λογίζονται εἶναι ἐς
Ἄμασιν βασιλέα. καὶ ταῦτα Αἰγύπτιοι
ἀτρεκέως φασὶ ἐπίστασθαι, αἰεί τε λογιζό-
μενοι, καὶ αἰεὶ ἀπογραφόμενοι τὰ ἔτεα.
Διονύσῳ μέν νυν τῷ ἐκ Σεμέλης τῆς Κάδ-
μου λεγομένῳ γενέσθαι, κατὰ ἑξήκοντα e)
ἔτεα καὶ χίλια μάλιστά ἐστι ἐς ἐμέ· Ἡρα-
κλέϊ δὲ τῷ Ἀλκμήνης, κατὰ εἰνακόσια
ἔτεα· Πανὶ δὲ τῷ ἐκ Πηνελόπης, (ἐκ
ταύτης γὰρ καὶ Ἑρμέω λέγεται γενέσθαι
ὑπὸ Ἑλλήνων ὁ Πάν,) ἐλάσσω ἔτεά ἐστι
τῶν Τρωϊκῶν, κατὰ τὰ ὀκτακόσια μάλιστα
146 ἐς ἐμέ. Τούτων ὦν ἀμφοτέρων πάρεστι
χρᾶ-

Sup. cap. 42 ſqq. *Plut.* de mal. Her. p. 857. cap. 43 fin.

Chronologia nonnullorum Deorum

e) Sic ex doctorum virorum conj. dedit Cl. *Reitz*, vulgo in omnibus MSS et Edd. ἑξακόσια.

χρᾶσθαι τοῖσί τις πείσεται λεγομένοισι μᾶλλον· ἐμοὶ δ' ὦν ἡ περὶ αὐτέων γνώμη ἀποδέδεκται. εἰ μὲν γὰρ φανεροί τε ἐγένοντο, καὶ κατεγήρασαν καὶ ȣ̃τοι ἐν τῇ Ἑλλάδι, κατάπερ Ἡρακλέης ὁ ἐξ Ἀμφιτρύωνος γενόμενος, καὶ δὴ καὶ Διόνυσος ὁ ἐκ Σεμέλης, καὶ Πὰν ὁ ἐκ Πηνελόπης γενόμενος, ἔφη ἄν τις καὶ τȣ́τȣς ἄλλȣς γενομένȣς ἄνδρας, ἔχειν τὰ ἐκείνων οὐνόματα τῶν προγεγονότων θεῶν· νῦν δὲ Διόνυσόν τε λέγȣσι οἱ Ἕλληνες ὡς αὐτίκα γενόμενον, ἐς τὸν μηρὸν ἐνεῤῥάψατο Ζεὺς, καὶ ἤνεικε ἐς Νύσαν τὴν ὑπὲρ Αἰγύπτȣ ἐοῦσαν ἐν τῇ Αἰθιοπίῃ· καὶ Πανός γε πέρι οὐκ ἔχȣσι εἰπεῖν ὄκῃ ἐτράπετο γενόμενος. δῆλά μοι ὦν γέγονε ὅτι ὕστερον ἐπύθοντο οἱ Ἕλληνες τȣ́των τὰ οὐνόματα, ἢ τὰ τῶν ἄλλων θεῶν. ἀπ' οὗ δὲ ἐπύθοντο χρόνȣ, ἀπὸ τȣ́τȣ γενεηλογέȣσι αὐτέων τὴν γένεσιν. ταῦτα μέν νυν αὐτοὶ Αἰγύπτιοι λέγȣσι.

Plures homines Deum nomina uſurparunt.
Diod. III, 63 ſqq.
cf. *Tacitus* Ann. II, 60.
Diod. I, 15.
III, 65.

Graeci Deos ſeriores faciunt, quorum nomina ſerius accepèrunt.

ʽΟΣΑ ΔΕ οἵ τε ἄλλοι ἄνθρωποι καὶ 147
Αἰγύπτιοι λέγȣσι ὁμολογέοντες τοῖσι ἄλλοισι κατὰ ταύτην τὴν χώρην γενέσθαι, ταῦτ' ἤδη φράσω· προσέσται δέ τι αὐτοῖσι καὶ τῆς ἐμῆς ὄψιος. Ἐλευθερωθέντες Αἰγύπτιοι μετὰ τὸν ἱρέα τȣ̃ Ἡφαίςȣ βασιλεύσαντα, (οὐδένα γὰρ χρόνον οἷοί τε ἦσαν

Certior Aegyptiorum hiſtoria.

ἦσαν ἄνευ βασιλῆος διαιτᾶσθαι,) ἐστήσαντο
XII reges Aegypti. Diod. I, 66. δυώδεκα βασιλέας, ἐς δυώδεκα μοί-
ρας δασάμενοι Αἴγυπτον πᾶσαν. οὗτοι ἐπι-
γαμίας ποιησάμενοι, ἐβασίλευον, νόμοισι
τοισίδε χρεώμενοι, μήτε καταιρέειν ἀλλή-
λους, μήτε πλέον τι δίζησθαι ἔχειν τὸν
ἕτερον τοῦ ἑτέρου, εἶναί τε φίλους τὰ μάλιστα.
τῶνδε δὲ εἵνεκα τοὺς νόμους τούτους ἐποιεῦν-
το, ἰσχυρῶς περιστέλλοντες· ἐκέχρηστό σφι
Diod. cap. cit. ad fin. Oraculum ipſis datum. κατ' ἀρχὰς αὐτίκα ἐνισταμένοισι ἐς τὰς τυ-
ραννίδας, τὸν χαλκέῃ φιάλῃ σπείσαντα
αὐτέων ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου, τοῦτον
ἁπάσης βασιλεύσειν Αἰγύπτου· ἐς γὰρ δὴ
148 τὰ πάντα ἱρὰ συνελέγοντο. Καί δή σφι
Labyrinthum exſtruunt. Diod. l. c. *Strabo* XVII, 74. μνημόσυνα ἔδοξε λιπέσθαι κοινῇ· δόξαν δέ
σφι, ἐποιήσαντο λαβύρινθον, ὀλίγον ὑπὲρ
τῆς λίμνης τῆς Μοίριος, κατὰ κροκοδεί-
λων καλεομένην πόλιν μάλιστά κη κείμενον·
τὸν ἐγὼ ἤδη ἴδον λόγου μέζω. εἰ γάρ τις
τὰ ἐξ Ἑλλήνων τείχεά τε καὶ ἔργων ἀπό-
δεξιν συλλογίσαιτο, ἐλάσσονος πόνου τε ἂν
καὶ δαπάνης φανείη ἐόντα τοῦ λαβυρίνθου
τούτου· καί τοι ἀξιόλογός γε καὶ ὁ ἐν Ἐφέ-
σῳ ἐστὶ νηὸς, καὶ ὁ ἐν Σάμῳ. ἦσαν μέν νυν
καὶ αἱ πυραμίδες λόγου μέζονες, καὶ πολ-
λῶν ἑκάστη αὐτέων Ἑλληνικῶν ἔργων καὶ
μεγίστων ἀνταξίη· ὁ δὲ δὴ λαβύρινθος καὶ
τὰς πυραμίδας ὑπερβάλλει. τοῦ γὰρ δυώ-
δεκα

Labyrinthi deſcriptio

δεκα μέν εἰσι αὐλαὶ κατάστεγοι, ἀντίπυλοι ἀλλήλῃσι· ἓξ μὲν πρὸς βορέω, ἓξ καὶ πρὸς νότον τετραμμέναι συνεχέες· τοῖχος καὶ ἔξωθεν ὁ αὐτός σφεας περιέργει. οἰκήματα δ' ἔνεστι διπλᾶ, τὰ μὲν, ὑπόγαια, τὰ δὲ, μετέωρα ἐπ' ἐκείνοισι, τρισχίλια, ἀριθμὸν πεντακοσίων καὶ χιλίων ἑκάτερα. τὰ μέν νυν μετέωρα τῶν οἰκημάτων αὐτοί τε ὁρέομεν διεξιόντες, καὶ αὐτοὶ θεησάμενοι λέγομεν· τὰ δὲ αὐτέων ὑπόγαια λόγοισι ἐπυνθανόμεθα. οἱ γὰρ ἐπεστεῶτες τῶν Αἰγυπτίων δεικνύναι αὐτὰ οὐδαμῶς ἤθελον, φάμενοι θήκας αὐτόθι εἶναι τῶν τε ἀρχὴν τὸν λαβύρινθον τούτων οἰκοδομησαμένων βασιλήων, καὶ τῶν ἱρῶν κροκοδείλων. οὕτω τῶν μὲν κάτω πέρι οἰκημάτων ἀκοῇ παραλαβόντες λέγομεν· τὰ δὲ ἄνω, μέζονα ἀνθρωπηΐων ἔργων αὐτοὶ ὁρέομεν. αἵ τε γὰρ ἔξοδοι διὰ τῶν στεγέων, καὶ οἱ ἑλιγμοὶ διὰ τῶν αὐλέων ἐόντες ποικιλώτατοι, θῶμα μυρίον παρείχοντο, ἐξ αὐλῆς τε ἐς τὰ οἰκήματα διεξιοῦσι, καὶ ἐκ τῶν οἰκημάτων ἐς παστάδας, ἐς στέγας τε ἄλλας ἐκ τῶν παστάδων, καὶ ἐς αὐλὰς ἄλλας ἐκ τῶν οἰκημάτων. ὀροφὴ δὲ πάντων τούτων, λιθίνη, κατάπερ οἱ τοῖχοι· οἱ δὲ τοῖχοι, τύπων ἐγγεγλυμμένων πλέοι· αὐλὴ δὲ ἑκάστη, περίστυλος. λίθου λευκοῦ ἁρμοσμένου τὰ μάλιστα.

cujus ſubterraneas cellas intrare nefas

aulam excipiunt cellae, cellas cubicula

κιστα. τῆς δὲ γωνίης τελευτῶντος τοῦ λαβυρίνθου ἔχεται πυραμὶς τεσσερακοντόργυιος, ἐν τῇ ζῶα μεγάλα ἐγγέγλυπται· ὁδὸς δ' ἐς αὐτὴν ὑπὸ γῆν πεποίηται.

149 Τοῦ δὲ λαβυρίνθου τούτου ἐόντος τοιούτου, θῶυμα ἔτι μέζον παρέχεται ἡ Μοίριος καλεομένη λίμνη, παρ' ἣν ὁ λαβύρινθος οὗτος οἰκοδόμηται. τῆς τὸ περίμετρον τῆς περιόδου εἰσὶ f) στάδιοι ἑξακόσιοι καὶ τρισχίλιοι, σχοίνων ἑξήκοντα ἐόντων· ἴσον καὶ αὐτῆς Αἰγύπτου τὸ παρὰ θάλασσαν. κέεται δὲ μακρὴ ἡ λίμνη πρὸς βορῆν τε καὶ νότον, ἐοῦσα βάθος, τῇ βαθυτάτη αὐτὴ ἑωυτῆς, πεντηκοντόργυιος. ὅτι δὲ χειροποίητός ἐστι καὶ ὀρυκτὴ, αὐτὴ δηλοῖ. ἐν γὰρ μέσῃ τῇ λίμνῃ μάλιστά κῃ ἑστᾶσι δύο πυραμίδες, τοῦ ὕδατος ὑπερέχουσαι πεντήκοντα ὀργυιὰς ἑκατέρη· καὶ τὸ κατ' ὕδατος οἰκοδόμηται ἕτερον τοσοῦτον, καὶ ἐπ' ἀμφοτέρῃσι ἔπεστι κολοσσὸς λίθινος, κατήμενος ἐν θρόνῳ. οὕτω αἱ μὲν πυραμίδες εἰσὶ ἑκατὸν ὀργυιέων· αἱ δ' ἑκατὸν ὀργυιαὶ δίκαιαί εἰσι στάδιον ἑξάπλεθρον· ἑξαπέδου μὲν τῆς ὀργυιῆς μετρεομένης καὶ τετραπήχεος, τῶν ποδῶν

Moeridis lacus. *Diod.* I, 51. ſq. *Strabo* XVII, 73.

Variarum menſurarum ratio.

f) Sup. cap. 124. not. 9. mox Cl. *Reitz* dedit ἴσον vulgo ἴσοι. neutrum ſatis placet. totum ἴσον — θάλασσαν. *Valcken.* inſertum putabat.

ποδῶν μὲν τετραπαλαίςων ἐόντων, τȣ̃ δὲ πήχεος, ἑξαπαλαίςȣ. τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἐν τῇ λίμνῃ, αὐθιγενὲς μὲν οὐκ ἔςι· ἄνυδρος γὰρ δὴ δεινῶς ἐςὶ ταύτῃ· ἐκ τȣ̃ Νείλȣ δὲ κατὰ διώρυχα ἐσῆκται· καὶ ἓξ μὲν μῆνας ἔσω ῥέει ἐς τὴν λίμνην, ἓξ δὲ μῆνας ἔξω ἐς τὸν Νεῖλον αὖτις. καὶ ἐπεὰν μὲν ἐκρέῃ ἔξω ἥδε, τότε τȣ̀ς ἓξ μῆνας ἐς τὸ βασιλήϊον καταβάλλει ἐπ' ἡμέρην ἑκάςην τάλαντον ἀργυρίȣ ἐκ τῶν ἰχθύων· ἐπεὰν δὲ ἐσίῃ τὸ ὕδωρ ἐς αὐτὴν, εἴκοσι μνέας.

reditus ex piſcibus hujus lacus. *Diod.* I, 52. in fin.

150 Ἔλεγον δὲ οἱ ἐπιχώριοι καὶ ὡς ἐς τὴν Σύρτιν τὴν ἐς Λιβύην ἐκδιδοῖ ἡ λίμνη αὕτη ὑπὸ γῆν, τετραμμένη τὸ πρὸς ἑσπέρην ἐς τὴν μεσόγαιαν παρὰ τὸ ὄρος τὸ ὑπὲρ Μέμφιος. ἐπεί τε δὲ τȣ̃ ὀρύγματος τȣ́τȣ οὐκ ὥρεον τὸν χοῦν οὐδαμȣ̃ ἐόντα, ἐπιμελὲς γάρ δή μοι ἦν, εἰρόμην τȣ̀ς ἄγχιςα οἰκέοντας τῆς λίμνης, ὅκȣ εἴη ὁ χȣ̃ς ὁ ἐξορυχθείς. οἱ δὲ ἔφρασάν μοι ἵνα ἐξεφορήθη. καὶ εὐπετέως ἔπειθον· ᾔδεα γὰρ λόγῳ καὶ ἐν Νίνῳ τῇ Ἀσσυρίων πόλι γενόμενον ἕτερον τοιȣ̃το. τὰ γὰρ Σαρδαναπάλλȣ τȣ̃ Νίνȣ βασιλῆος χρήματα, ἐόντα μεγάλα, καὶ φυλασσόμενα ἐν θησαυροῖσι καταγαίοισι, ἐπενόησαν κλῶπες ἐκφορῆσαι. ἐκ δὴ ὦν τῶν σφετέρων οἰκίων ἀρξάμενοι οἱ κλῶπες, ὑπὸ γῆν ςαθμεώμενοι ἐς

Lacus per ſubterraneam foſſam in Syrtim exire dicitur.

quomodo fures Sardanapali theſauros furati ſint?

τὰ βασιλήϊα οἰκία ὤρυσσον. τὸν δὲ χοῦν τὸν ἐκφορεόμενον ἐκ τοῦ ὀρύγματος, ὅκως γένοιτο νὺξ, ἐς τὸν Τίγριν ποταμὸν, παραῤῥέοντα τὴν Νίνον, ἐξεφόρεον· ἐς ὃ κατεργάσαντο ὅ,τι ἐβούλοντο. τοιοῦτον g) ἕτερον ἤκουσα καὶ τὸ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ λίμνης ὄρυγμα γενέσθαι· πλὴν οὐ νυκτὸς, ἀλλὰ μετ' ἡμέρην ποιεύμενον· ὀρύσσοντας γὰρ τὸν χοῦν τοὺς Αἰγυπτίους, ἐς τὸν Νεῖλον φορέειν· ὁ δὲ, ὑπολαμβάνων, ἔμελλε διαχέειν. ἡ μέν νυν λίμνη αὕτη

151 οὕτω λέγεται ὀρυχθῆναι. Τῶν δὲ δυώδεκα βασιλήων δικαιοσύνῃ χρεωμένων, ἀνὰ χρόνον ὡς ἔθυσαν ἐν τῷ ἱρῷ τοῦ Ἡφαίστου, τῇ ὑστάτῃ τῆς ὀρτῆς μελλόντων κατασπείσειν, ὁ ἀρχιρεὺς ἐξένεικέ σφι φιάλας χρυσέας, τῇσίπερ ἐώθεσαν σπένδειν, ἁμαρτὼν τοῦ ἀριθμοῦ, ἕνδεκα, δυώδεκα ἐοῦσι. ἐνθαῦτα ὡς οὐκ εἶχε φιάλην ὁ ἔσχατος ἑστεὼς αὐτέων Ψαμμήτιχος, περιελόμενος τὴν κυνέην ἐοῦσαν χαλκέην, ὑπέσχέ τε καὶ ἔσπενδε. κυνέας δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ἅπαντες ἐφόρεόν τε βασιλῆες, καὶ ἐτύγχανον τότε ἔχοντες. Ψαμμήτιχος μέν νυν οὐδενὶ δολερῷ νόῳ χρεώμενος, ὑπέσ-

Libatio XII regum.

Pſammetichus detracta galea libamen fundit. *Diod.* I, 66. fin.

g) Sup. cap. 5. ἔστι δὲ ἕτερον τοιοῦτον. i. e. ſimile huic.

ὑπέσχε τὴν κυνέην· οἱ δὲ, ἐν Φρενὶ λαβόντες τό,τε ποιηθὲν ἐκ Ψαμμητίχȣ, καὶ τὸ χρηςήριον ὅ,τι ἐκέχρηςό σφι, τὸν χαλκέῃ σπείσαντα αὐτῶν φιάλῃ, τοῦτον βασιλῆα ἔσεσθαι μοῦνον Αἰγύπτȣ· ἀναμνηθέντες τȣ̃ χρησμȣ̃, κτεῖναι μὲν οὐκ ἐδικαίωσαν Ψαμμήτιχον, ὡς ἀνεύρισκον βασανίζοντες ἐξ οὐδεμιῆς προνοίης αὐτὸν ποιήσαντα· ἐς δὲ τὰ ἕλεα ἔδοξέ σφι διῶξαι, ψιλώσαντας τὰ πλεῖςα τῆς δυνάμιος· ἐκ δὲ τῶν ἐλέων ὁρμεώμενον μὴ ἐπιμίσγεσθαι τῇ ἄλλῃ Αἰγύπτῳ. Τὸν δὲ Ψαμ- 152
μήτιχον τȣ̃τον πρότερον φεύγοντα τὸν Αἰθίοπα Σαβακῶν, ὅς οἱ τὸν πατέρα Νεκῶν ἀπέκτεινε, τοῦτον φεύγοντα τότε ἐς Συρίην, ὡς ἀπαλλάχθη ἐκ τῆς ὄψιος τȣ̃ ὀνείρȣ ὁ Αἰθίοψ, κατήγαγον Αἰγυπτίων οὗτοι οἳ ἐκ νομȣ̃ Σαΐτεώ εἰσι. μετὰ δὲ, βασιλεύοντα, τοδεύτερον πρὸς τῶν ἕνδεκα βασιλέων καταλαμβάνει μιν διὰ τὴν κυνέην φεύγειν ἐς τὰ ἕλεα. ἐπιςάμενος ὦν ὡς περιυβρισμένος εἴη πρὸς αὐτῶν, ἐπενόεε τίσασθαι τȣ̀ς διώξαντας. πέμψαντι δὲ οἱ ἐς Βȣτοῦν πόλιν ἐς τὸ χρηςήριον τῆς Λητοῦς, ἔνθα δὴ Αἰγυπτίοισί ἐςι μαντήϊον ἀψευδέςατον, ἦλθε χρησμὸς, ὡς τίσις ἥξει ἀπὸ θαλάσσης χαλκέων ἀνδρῶν ἐπιφανέντων. καὶ τῷ μὲν δὴ ἀπιςίη μεγάλη ὑπεκέχυτο,

Pſammetichus bis exul.

Sup. cap. 139.

χυτο, χαλκέες οἱ ἄνδρας ἥξειν ἐπικούρους· χρόνου δὲ οὐ πολλοῦ διελθόντος, ἀναγκαίη κατέλαβε Ἴωνάς τε καὶ Κᾶρας ἄνδρας, κατὰ ληΐην ἐκπλώσαντας, ἀπενειχθῆναι ἐς Αἴγυπτον· ἐκβάντας δὲ ἐς γῆν, καὶ ὁπλισθέντας χαλκῷ, ἀγγέλλει τῶν τις Αἰγυπτίων ἐς τὰ ἕλεα ἀπικόμενος τῷ Ψαμμητίχῳ, (ὡς οὐκ ἰδὼν πρότερον χαλκῷ ἄνδρας ὁπλισθέντας,) ὡς χάλκεοι ἄνδρες ἀπιγμένοι ἀπὸ θαλάσσης λεηλατεῦσι τὸ πεδίον. ὁ δὲ, μαθὼν τὸ χρηστήριον ἐπιτελεύμενον, φίλα τε τοῖσι Ἴωσι καὶ Καρσὶ ποιέεται· καί σφεας, μεγάλα ὑπισχνεύμενος, πείθει μετ᾽ ἑωϋτοῦ γενέσθαι. ὡς δὲ ἔπεισε, οὕτω ἅμα τοῖσι μετ᾽ ἑωϋτοῦ βουλομένοισι Αἰγυπτίοισι, καὶ τοῖσι ἐπικούροισι,

Ionum et Carum opera vtitur. Diod. l. c.

153 καταιρέει τοὺς βασιλέας. Κρατήσας δὲ Αἰγύπτου πάσης ὁ Ψαμμήτιχος, ἐποίησε τῷ Ἡφαίστῳ προπύλαια ἐν Μέμφι, τὰ πρὸς νότον ἄνεμον τετραμμένα· αὐλήν τε τῷ Ἄπι, ἐν τῇ τρέφεται ἐπεὰν φανῇ ὁ Ἆπις, οἰκοδόμησε, ἐναντίον τῶν προπυλαίων, πᾶσάν τε περίστυλον ἐοῦσαν, καὶ τύπων πλέην· ἀντὶ δὲ κιόνων, ὑπεστᾶσι κολοσσοὶ δυωδεκαπήχεες τῇ αὐλῇ. ὁ δὲ Ἆπις, κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσάν ἐστι

Diod. I, 67. init.

Strabo XVII, 64.

154 Ἔπαφος. Τοῖσι δὲ Ἴωσι καὶ τοῖσι Καρσὶ τοῖσι συγκατεργασαμένοισι αὐτῷ, ὁ Ψαμμήτι-

Iones in

μήτιχος δίδωσι χώρυς ἐνοικῆσαι ἀντίυς ἀλλήλων, τῦ Νείλυ τὸ μέσον ἔχοντος· τοῖσι οὐνόματα ἐτέθη Στρατόπεδα. τύτυς τε δή σφι τοὺς χώρυς δίδωσι, καὶ τἄλλα τὰ ὑπέσχετο πάντα ἀπέδωκε. καὶ δὴ καὶ παῖδας παρέβαλε αὐτοῖσι Αἰγυπτίυς, τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν ἐκδιδάσκεσθαι. ἀπὸ δὲ τύτων ἐκμαθόντων τὴν γλῶσσαν, οἱ νῦν ἑρμηνέες ἐν Αἰγύπτῳ γεγόνασι. οἱ δὲ Ἴωνές τε καὶ οἱ Κᾶρες τύτυς τὺς χώρυς οἴκησαν χρόνον ἐπὶ πολλόν· εἰσὶ δὲ ἔτοι οἱ χῶροι πρὸς θαλάσσης ὀλίγον ἔνερθε Βυβάστιος πόλεος, ἐπὶ τῷ Πηλυσίῳ καλευμένῳ στόματι τῦ Νείλυ. τύτυς μὲν δὴ χρόνῳ ὕστερον βασιλεὺς Ἄμασις ἐξαναστήσας, ἐνθεῦτεν κατοίκισε ἐς Μέμφιν, φυλακὴν ἑωϋτῦ ποιεύμενος πρὸς Αἰγυπτίων. τύτων δὲ οἰκισθέντων ἐν Αἰγύπτῳ, οἱ Ἕλληνες ὕτω ἐπιμισγόμενοι τύτοισι, τὰ περὶ Αἴγυπτον γινόμενα, ἀπὸ Ψαμμητίχυ βασιλῆος ἀρξάμενοι, πάντα καὶ τὰ ὕστερον ἐπιστάμεθα ἀτρεκέως. πρῶτοι γὰρ ὕτοι ἐν Αἰγύπτῳ ἀλλόγλωσσοι κατοικίσθησαν. ἐξ ὧν δὲ ἐξανέστησαν χώρων, ἐν τύτοισι δὴ οἵ τε ὁλκοὶ h) τῶν νεῶν καὶ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκημάτων τὸ μέχρι ἐμεῦ ἦσαν. Ψαμμήτιχος

Aegypto. Diod. l. c.

quos Amaſis corporis cuſtodes conſtituit.

eorum navium retinacula, aediumque fundamenta Herodoti aetate ſupererant.

h) inf. c. 159.

155 μέν νυν οὕτω ἔσχε τὴν Αἴγυπτον. Τοῦ δὲ
Oraculum Latonae in Buto χρηστηρίου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ πολλὰ ἐπεμνήσθην ἤδη· καὶ δὴ λόγον περὶ αὐτοῦ ὡς ἀξίου
ſup. c. 83. 133. ἐόντος ποιήσομαι. τὸ γὰρ χρηστήριον τοῦτο τὸ ἐν Αἰγύπτῳ, ἔστι μὲν Λητοῦς ἱρὸν, ἐν πόλι δὲ μεγάλῃ ἱδρυμένον, κατὰ τὸ Σεβεννυτικὸν καλεόμενον στόμα τοῦ Νείλου, ἀναπλέοντι ἀπὸ θαλάσσης ἄνω. οὔνομα δὲ τῇ πόλι ταύτῃ ὅκου τὸ χρηστήριόν ἐστι, Βουτὼ, ὡς καὶ πρότερον οὐνόμασταί μοι. ἱρὸν δέ ἐστι ἐν τῇ Βουτοῖ ταύτῃ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος. καὶ ὅ γε νηὸς τῆς Λητοῦς, ἐν τῷ δὴ τὸ χρηστήριον ἔνι, αὐτός τε τυγχάνει ἐὼν μέγας, καὶ τὰ προπύλαια ἔχει ἐς ὕψος δέκα ὀργυιέων. τὸ δέ μοι τῶν φανερῶν θῶυμα μέγιστον παρεχόμενον, φράσω.
Sacellum Latonae mirandum ἔστι ἐν τῷ τεμένεϊ τούτῳ Λητοῦς νηὸς, ἐξ ἑνὸς λίθου πεποιημένος, ἔς τε ὕψος, καὶ ἐς μῆκος, καὶ τοῖχος ἕκαστος τούτοισι ἴσος· τεσσεράκοντα πήχεων τουτέων ἕκαστόν ἐστι·
cf. Diod. I, 47. τὸ δὲ καταστέγασμα τῆς ὀροφῆς, ἄλλος ἐπικέεται λίθος, ἔχων τὴν παρωροφίδα
156 τετράπηχυν. Οὕτω μέν νυν ὁ νηὸς τῶν φανερῶν μοι τῶν περὶ τοῦτο τὸ ἱρόν ἐστι
Chemmis inſula θωϋμαστότατον· τῶν δὲ δευτέρων, νῆσος ἡ Χέμμις καλευμένη. ἔστι μὲν ἐν λίμνῃ βαθέῃ καὶ πλατέῃ κειμένῃ παρὰ τὸ ἐν Βουτοῖ ἱρὸν, λέγεται δὲ ὑπ' Αἰγυπτίων αὕτη ἡ

νῆσος

νῆσος εἶναι πλωτή. αὐτὸς μὲν ἔγωγε οὔτε natans.
πλέουσαν, οὔτε κινηθεῖσαν εἶδον. τέθηπα δὲ
ἀκούων, εἰ νῆσος ἀληθέως ἐστὶ πλωτή. ἐν
δὴ ὦν ταύτῃ νηός τε Ἀπόλλωνος μέγας
ἔνι, καὶ βωμοὶ τριφάσιοι ἐνιδρύαται. ἐμ-
πεφύκασι δ' ἐν αὐτῇ φοίνικες συχνοὶ, καὶ
ἄλλα δένδρεα, καὶ καρποφόρα καὶ ἄφορα
πολλά. λόγον δὲ τόνδε ἐπιλέγοντες οἱ Αἰ-
γύπτιοι, φασὶ εἶναι αὐτὴν πλωτήν· ὡς ἐν
τῇ νήσῳ ταύτῃ οὐκ ἐούσῃ πρότερον πλωτῇ,
Λητὼ, ἐοῦσα τῶν ὀκτὼ θεῶν τῶν πρώτων
γενομένων, οἰκέουσα δὲ ἐν Βουτοῖ πόλι, ἵνα
δή οἱ τὸ χρηστήριον τοῦτό ἐστι, Ἀπόλλωνα in ea La-
παρὰ Ἴσιος παρακαταθήκην δεξαμένη, tona Apol- linem oc-
διέσωσε κατακρύψασα ἐν τῇ νῦν πλωτῇ cultans ſer-
λεγομένῃ νήσῳ· ὅτε τὸ πᾶν διζήμενος ὁ vauit.
Τυφῶν ἐπῆλθε, θέλων ἐξευρεῖν τοῦ Ὀσί-
ριος τὸν παῖδα. Ἀπόλλωνα δὲ, καὶ
Ἄρτεμιν, Διονύσου καὶ Ἴσιος λέγουσι εἶναι
παῖδας· Λητοῦν δὲ, τροφὸν αὐτοῖσι καὶ
σώτειραν γενέσθαι. Αἰγυπτιστὶ δὲ Ἀπόλ- Apollo
λων μὲν, Ὧρος· Δημήτηρ δὲ, Ἶσις· Ἄρτε- Aegyptiis Horus,
μις δὲ, Βούβαστις. ἐκ τούτου δὲ τοῦ λόγου καὶ Ceres, Iſis.
οὐδενὸς ἄλλου, Αἰσχύλος ὁ Εὐφορίωνος *Diod.* I, 13. fin.
ἥρπασε τὸ ἐγὼ φράσω, μοῦνος δὴ ποιητέων *Athenago-*
τῶν προγενομένων. ἐποίησε γὰρ Ἄρτεμιν *ras* leg. pro Chriſt.
εἶναι θυγατέρα Δήμητρος. τὴν δὲ νῆσον p. 31.
διὰ τοῦτο γενέσθαι πλωτήν. ταῦτα μὲν οὕτω

Azotos Syriæ vrbs per 29 annos obſeſſa.

157 λέγουσι. Ψαμμήτιχος δὲ ἐβασίλευσε Αἰ-
γύπτου τέσσερα καὶ πεντήκοντα ἔτεα· τῶν
τὰ ἑνὸς δέοντα τριήκοντα, Ἄζωτον, τῆς
Συρίης μεγάλην πόλιν, προσκατήμενος
ἐπολιόρκεε, ἐς τὸ ἐξεῖλε· αὕτη δὲ ἡ Ἄ-
ζωτος ἁπασέων πολίων ἐπὶ πλεῖστον χρό-
νον πολιορκευμένη ἀντέσχε, τῶν ἡμεῖς

Necos Aegypti rex, foſſam ex Nilo in mare rubrum ducere conatur. *Diod.* I, 33 fin. cf. *Strabo* XVII, 54.

158 ἴδμεν. Ψαμμητίχου δὲ Νεκὼς παῖς
ἐγένετο, καὶ ἐβασίλευσε Αἰγύπτου, ὃς τῇ
διώρυχι ἐπεχείρησε πρῶτος τῇ ἐς τὴν
Ἐρυθρὴν θάλασσαν φερούσῃ· τὴν Δαρεῖος
ὁ Πέρσης δεύτερα διώρυξε· τῆς μῆκος μέν
ἐστι πλόος ἡμέραι τέσσερες· εὖρος δὲ
ὠρύχθη, ὥστε τριήρεας δύο πλέειν ὁμοῦ
ἐλαστρευμένας. ἦκται δὲ ἀπὸ τοῦ Νείλου τὸ
ὕδωρ ἐς αὐτήν. ἦκται δὲ κατύπερθε ὀλί-
γον Βουβάστιος πόλιος, παρὰ Πάτουμον τὴν
Ἀραβίην πόλιν. ἐσέχει δὲ ἐς τὴν Ἐρυ-
θρὴν θάλασσαν. ὤρυκται δὲ πρῶτον μὲν
τοῦ πεδίου τοῦ Αἰγυπτίου τὰ πρὸς Ἀραβίην
ἔχοντα· ἔχεται δὲ κατύπερθε τοῦ πεδίου

Sup. c. 8.

τὸ κατὰ Μέμφιν τεῖνον ὄρος, ἐν τῷ αἱ λι-
θοτομίαι ἔνεισι. τοῦ ὦν δὴ ὄρεος τούτου παρὰ
τὴν ὑπωρέην ἦκται ἡ διώρυξ ἀπ' ἑσπέρης
μακρὴ πρὸς τὴν ἠῶ, καὶ ἔπειτα τείνει ἐς
διασφάγας, φέρουσα ἀπὸ τοῦ οὔρεος πρὸς
μεσαμβρίην τε καὶ νότον ἄνεμον, ἐς τὸν
κόλπον τὸν Ἀράβιον. τῇ δὴ ἐλάχιστόν ἐστι

καὶ

καὶ συντομώτατον, ἐκ τῆς Βορηΐης θαλάσσης ὑπερβῆναι ἐς τὴν Νοτίην καὶ Ἐρυθρὴν τὴν αὐτὴν ταύτην καλεομένην, ἀπὸ τοῦ Κασίου οὔρεος τοῦ οὐρίζοντος Αἴγυπτόν τε καὶ Συρίην, ἀπὸ τούτου εἰσὶ στάδιοι χίλιοι ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον. τοῦτο μὲν τὸ συντομώτατον· ἡ δὲ διῶρυξ πολλῷ μακροτέρη, ὅσῳ σκολιωτέρη ἐστί· τὴν ἐπὶ Νεκῶ βασιλῆος ὀρύσσοντες Αἰγυπτίων ἀπώλοντο δυώδεκα μυριάδες. Νεκῶς μέν νυν μεταξὺ ὀρύσσων ἐπαύσατο, μαντηΐου ἐμποδίου γενομένου τοιοῦδε, τῷ βαρβάρῳ αὐτὸν προεργάζεσθαι. βαρβάρους δὲ πάντας οἱ Αἰγύπτιοι καλέουσι τοὺς μή σφι ὁμογλώσσους.

Necos oraculo motus foſſam imperfectam relinquit.

159 Παυσάμενος δὲ τῆς διώρυχος ὁ Νεκῶς, ἐτράπετο πρὸς στρατηΐας· καὶ τριήρεες, αἱ μὲν, ἐπὶ τῇ Βορηΐῃ θαλάσσῃ ἐποιήθησαν, αἱ δ', ἐν τῷ Ἀραβίῳ κόλπῳ ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ· τῶν ἔτι οἱ ὁλκοὶ i) ἐπίδηλοι. καὶ ταύτῃσί τε ἐχρᾶτο ἐν τῷ δέοντι· καὶ Σύροισι πεζῇ ὁ Νεκῶς συμβαλὼν ἐν Μαγδόλῳ ἐνίκησε· μετὰ δὲ τὴν μάχην, Κάδυτιν πόλιν τῆς Συρίης ἐοῦσαν μεγάλην εἷλε. ἐν τῇ δὲ ἐσθῆτι ἔτυχε ταῦτα κατεργασάμενος, ἀνέθηκε τῷ Ἀπόλλωνι, πέμψας ἐς Βραγχίδας τὰς Μιλησίων. με-

Quinam Aegyptiis Barbari.

Syros vincit. cf. 2 *Paralip.* 35, 22.

i) Sup. cap. 154.

τὰ δὲ, ἑκκαίδεκα ἔτεα τὰ πάντα ἄρξας, τελευτᾷ, τῷ παιδὶ Ψάμμι παραδοὺς τὴν

160 ἀρχήν. Ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν Ψάμμιν βασιλεύοντα Αἰγύπτου ἀπίκοντο Ἠλείων ἄνδρες ἄγγελοι, αὐχέοντες δικαιότατα καὶ κάλλιστα τιθέναι τὸν ἐν Ὀλυμπίῃ ἀγῶνα πάντων ἀνθρώπων. καὶ δοκέοντες παρὰ ταῦτα οὐδ' ἂν τοὺς σοφωτάτους ἀνθρώπων Αἰγυπτίους οὐδὲν ἐπεξευρεῖν. ὡς δὲ ἀπικόμενοι ἐς τὴν Αἴγυπτον οἱ Ἠλεῖοι ἔλεγον τῶν εἵνεκα ἀπίκοντο, ἐνθαῦτα ὁ βασιλεὺς οὗτος συγκαλέεται Αἰγυπτίων τοὺς λεγομένους εἶναι σοφωτάτους. συνελθόντες δὲ οἱ Αἰγύπτιοι, ἐπυνθάνοντο τῶν Ἠλείων, λεγόντων ἅπαντα τὰ κατήκει σφέας ποιέειν περὶ τὸν ἀγῶνα· ἀπηγησάμενοι δὲ τὰ πάντα, ἔφασαν ἥκειν ἐπιμαθησόμενοι εἴ τι ἔχοιεν Αἰγύπτιοι τούτων δικαιότερον ἐπεξευρεῖν. οἱ δὲ, βουλευσάμενοι, ἐπειρώτων τοὺς Ἠλείους εἴ σφι οἱ πολιῆται ἐναγωνίζονται. οἱ δὲ ἔφασαν καὶ σφέων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὁμοίως τῷ βουλομένῳ ἐξεῖναι ἀγωνίζεσθαι. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἔφασάν σφεας, οὕτω τιθέντας, παντὸς τοῦ δικαίου ἡμαρτηκέναι· οὐδεμίην γὰρ εἶναι μηχανὴν ὅκως οὐ τῷ ἀστῷ ἀγωνιζομένῳ προσθήσονται, ἀδικέοντες τὸν ξεῖνον. ἀλλ' εἰ δὴ βούλονται δικαίως τιθέναι, καὶ τούτου

εἵνε-

Pſammis Aegypti rex.

Eleenſium ad eum legati

interrogant de juſto certamine Olympico

reſponſio ipſis data cf. *Diod.* I, 95.

εἵνεκα ἀπικοίατο ἐς Αἴγυπτον, ξείνοισι ἀγωνιστῆσι ἐκέλευον τὸν ἀγῶνα τιθέναι, Ἠλείων δὲ μηδενὶ εἶναι ἀγωνίζεσθαι. ταῦτα μὲν Αἰγύπτιοι Ἠλείοισι ὑπεθήκαντο.

Ψάμμιος δὲ ἓξ ἔτεα μοῦνον βασιλεύσαντος 161
Αἰγύπτου, καὶ στρατευσαμένου ἐς Αἰθιοπίην, καὶ μεταυτίκα τελευτήσαντος, ἐξεδέξατο Ἀπρίης ὁ Ψάμμιος. ὃς μετὰ Ψαμμήτιχον τὸν ἑωυτοῦ προπάτορα ἐγένετο εὐδαιμονέστατος τῶν πρότερον βασιλήων, ἐπ' ἔτεα πέντε καὶ εἴκοσι ἄρξας. ἐν τοῖσι ἐπί τε Σιδῶνα στρατὸν ἤλασε, καὶ ἐναυμάχησε τῷ Τυρίῳ. ἐπεὶ δέ οἱ ἔδεε κακῶς γενέσθαι, ἐγένετο ἀπὸ προφάσιος, τὴν ἐγὼ μεζόνως μὲν ἐν τοῖσι Λιβυκοῖσι λόγοισι ἀπηγήσομαι, μετρίως δ' ἐν τῷ παρεόντι· ἀποπέμψας γὰρ στράτευμα ὁ Ἀπρίης ἐπὶ Κυρηναίους, μεγαλωστὶ προσέπταισε. Αἰγύπτιοι δὲ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ, δοκέοντες τὸν Ἀπρίην ἐκ προνοίης αὐτοὺς ἀποπέμψαι ἐς φαινόμενον κακὸν, ἵνα δὴ σφέων φθορὴ γένηται, αὐτὸς δὲ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων ἀσφαλέστερον ἄρχοι. ταῦτα δὲ δεινὰ ποιεύμενοι οὗτοί τε οἱ ἀπονοστήσαντες, καὶ οἱ τῶν ἀπολομένων φίλοι, ἀπέστησαν ἐκ τῆς ἰθείης.

Apries Aegypti rex. *Diod.* I, 68.

bellum cum Phoenicibus gerit. *Herodot.* IV, 159.

clades a Cyrenaeis accepta.

Aegyptiorum ſuſpicio et defectio. *Diod.* l. c.

Πυθόμε- 162
νος δὲ ὁ Ἀπρίης ταῦτα, πέμπει ἐπ' αὐτοὺς Ἄμασιν καταπαύσοντα λόγοισι. ὁ δὲ ἐπεί

rex Amaſin ad ſedan-

τοῦ

dam ſeditionem mittit. Amaſis a ſeditioſis rex conſtituitur. *Diod.* l. c.

τε ἀπικόμενος κατελάμβανε τὰς Αἰγυπτίους, ταῦτα μὴ ποιέειν λέγοντος αὐτοῦ, τῶν τις Αἰγυπτίων ὄπισθε στὰς, περιέθηκέ οἱ κυνέην· καὶ περιτιθεὶς, ἔφη ἐπὶ βασιληΐῃ περιτιθέναι. καὶ τῷ οὔκως ἀεκέσιον ἐγένετο τὸ ποιεύμενον, ὡς διεδείκνυε. ἐπεί τε γὰρ ἐστήσαντό μιν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἀπεστεῶτες, παρεσκευάζετο ὡς ἐλῶν ἐπὶ τὸν Ἀπρίην. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Ἀπρίης, ἔπεμπε ἐπ' Ἄμασιν ἄνδρα

Apries Patarbemin mittit vt Amaſin adducat. ruſtice Amaſis reſpondet.

δόκιμον τῶν περὶ ἑωϋτὸν Αἰγυπτίων, τῷ οὔνομα ἦν Πατάρβημις· ἐντειλάμενος αὐτῷ, ζῶντα Ἄμασιν ἀγαγεῖν παρ' ἑωϋτόν. ὡς δὲ ἀπικόμενος ὁ Πατάρβημις, τὸν Ἄμασιν ἐκάλεε, ὁ Ἄμασις, ἔτυχε γὰρ ἐπ' ἵππου κατήμενος, ἐπάρας, ἀπεματάϊσε· καὶ τοῦτό μιν ἐκέλευσε Ἀπρίῃ ἀπάγειν. ὅμως δὲ αὐτὸν ἀξιοῦν τὸν Πατάρβημιν, βασιλέος μεταπεμπομένου, ἰέναι πρὸς αὐτόν· τὸν δὲ αὐτῷ ὑποκρίνεσθαι, ὡς ταῦτα πάλαι παρεσκευάζετο ποιέειν, καὶ αὐτῷ οὐ μέμψασθαι Ἀπρίην· παρέσεσθαι γὰρ καὶ αὐτὸς, καὶ ἄλλους ἄξειν. τὸν δὲ Πατάρβημιν ἔκ τε τῶν λεγομένων οὐκ ἀγνοεῖν τὴν διάνοιαν, καὶ παρασκευαζόμενον ὁρέοντα, σπουδῇ ἀπιέναι, βουλόμενον τὴν ταχίστην βασιλεῖ δηλῶσαι τὰ πρησσόμενα. ὡς δὲ ἀπικέσθαι αὐτὸν πρὸς τὸν Ἀπρίην, οὐκ ἄγοντα τὸν

Ἄμα-

Ἄμασιν, οὐδένα λόγον ἑωϋτῷ δόντα, ἀλλὰ
περιθύμως ἔχοντα, περιταμεῖν προστάξαι
αὐτοῦ τά τε ὦτα καὶ τὴν ῥῖνα. ἰδόμενοι
δ' οἱ λοιποὶ τῶν Αἰγυπτίων, οἳ ἔτι τὰ ἐκεί-
νου ἐφρόνεον, ἄνδρα τὸν δοκιμώτατον ἑωϋ-
τῶν οὕτω αἰσχρῶς λύμῃ διακείμενον, οὐ-
δένα δὴ χρόνον ἐπισχόντες, ἀπιστέατο πρὸς
τοὺς ἑτέρους, καὶ ἐδίδοσαν σφέας αὐτοὺς
Ἀμάσι. Πυθόμενος δὲ καὶ ταῦτα ὁ Ἀ- 163
πρίης, ὥπλιζε τοὺς ἐπικούρους, καὶ ἤλαυνε
ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους. εἶχε δὲ περὶ ἑωϋτὸν
Κᾶράς τε καὶ Ἴωνας, ἄνδρας ἐπικούρους
τρισμυρίους. ἦν δέ οἱ τὰ βασιλήϊα ἐν Σάϊ
πόλι, μεγάλα ἐόντα καὶ ἀξιοθέητα. καὶ οἵ
τε περὶ τὸν Ἀπρίην, ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους
ἦσαν, καὶ οἱ περὶ τὸν Ἄμασιν, ἐπὶ τοὺς
ξείνους. ἔν τε δὴ Μωμέμφι πόλι ἐγένοντο
ἀμφότεροι, καὶ πειρήσεσθαι ἔμελλον ἀλ-
λήλων. Ἔστι δὲ Αἰγυπτίων ἑπτὰ γένεα· 164
καὶ τούτων οἱ μὲν, ἱρέες, οἱ δὲ, μάχιμοι
κεκλέαται· οἱ δὲ, βουκόλοι· οἱ δὲ, συβῶ-
ται· οἱ δὲ, κάπηλοι· οἱ δὲ, ἑρμηνέες· οἱ δὲ,
κυβερνῆται. γένεα μὲν Αἰγυπτίων τοσαῦ-
τά ἐστι· οὐνόματα δέ σφι κέεται ἀπὸ τῶν
τεχνέων. οἱ δὲ μάχιμοι αὐτέων καλέονται
μὲν Καλασίριές τε καὶ Ἑρμοτύβιες· ἐκ
νομῶν δὲ τῶνδέ εἰσι· κατὰ γὰρ δὴ νομοὺς
Αἴγυπτος ἅπασα διαραίρηται. Ἑρμοτυ- 165

βίων

Apries nulla apud ſe ratione habita Patarbemin crudeliter tractat.

Apries auxiliares copias aduerſus Amaſin ducit *Diod.* l. c. pugna in Momemphi. cf. *Strabo* XVII, 50.

VII claſſes Aegyptiorum. cf. *Diod.* I, 73 ſq.

Hermotybies et Calaſiries, militares

βίων μὲν οἵδε εἰσὶ νομοί· Βουσιρίτης, Σαΐ-
της, Χεμμίτης,[1] Παπρημίτης, νῆσος ἡ
Προσωπῖτις καλεομένη, Ναθὼ τὸ ἥμισυ.
ἐκ μὲν τουτέων τῶν νομῶν Ἑρμοτύβιές εἰσι
γενόμενοι, ὅτε ἐπὶ πλείστους γενοίατο, ἑκ-
καίδεκα μυριάδες. καὶ τούτων βαναυσίης
οὐδεὶς δεδάηκε οὐδὲν, ἀλλ' ἀνέονται ἐς τὸ
166 μάχιμον. Καλασιρίων δὲ οἵδε ἄλλοι νο-
μοί εἰσι· Θηβαῖος, Βουβαστίτης, Ἀφθίτης,
Τανίτης, Μενδήσιος, Σεβεννύτης, Ἀθρι-
βίτης, Φαρβαιθίτης, Θμουίτης, Ὀνουφί-
της, Ἀνύσιος, Μυεκφορίτης· οὗτος ὁ νο-
μὸς ἐν νήσῳ οἰκέει, ἀντίον Βουβάστιος πό-
λιος. οὗτοι δὲ οἱ νομοὶ Καλασιρίων εἰσὶ γε-
νόμενοι, ὅτε ἐπὶ πλείστους ἐγενέατο, πέντε
καὶ εἴκοσι μυριάδες ἀνδρῶν. οὐδὲ τούτοισι
ἔξεστι τέχνην ἐπασκῆσαι οὐδεμίην, ἀλλὰ
τὰ ἐς πόλεμον ἐπασκέουσι μοῦνα, παῖς πα-
167 ρὰ πατρὸς ἐκδεκόμενος. Εἰ μέν νυν καὶ
τοῦτο παρ' Αἰγυπτίων μεμαθήκασι οἱ Ἕλ-
ληνες, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως κρῖναι· ὁρέων
καὶ Θρήϊκας καὶ Σκύθας καὶ Πέρσας καὶ
Λυδοὺς, καὶ σχεδὸν πάντας τοὺς βαρβάρους,
ἀποτιμοτέρους τῶν ἄλλων ἡγημένους πολιη-
τέων τοὺς τὰς τέχνας μανθάνοντας, καὶ
τοὺς ἐκγόνους τούτων· τοὺς δὲ ἀπαλλαγμένους
τῶν χειρωναξιέων, γενναίους νομιζομένους
εἶναι, καὶ μάλιστα τοὺς ἐς τὸν πόλεμον
ἀνει-

quorum nemo opificium didicit.

apud plurimas gentes in contemtu ſunt opifices.

ἀνειμένους. μεμαθήκασι δ' ὦν τοῦτο πάντες οἱ Ἕλληνες, καὶ μάλιστα Λακεδαιμόνιοι. ἥκιστα δὲ Κορίνθιοι ὄνονται τοὺς χειροτέχνας. Γέρεα δέ σφι ἦν τάδε ἐξαραιρημένα μούνοισι Αἰγυπτίων πάρεξ τῶν ἱρέων· ἄρουραι ἐξαίρετοι δυώδεκα ἑκάστῳ ἀτελέες. ἡ δὲ ἄρουρα ἑκατὸν πήχεων ἐστι Αἰγυπτίων πάντη. ὁ δὲ Αἰγύπτιος πῆχυς τυγχάνει ἴσος ἐὼν τῷ Σαμίῳ. ταῦτα μὲν δὴ τοῖσι ἅπασι ἦν ἐξαραιρημένα· τάδε δὲ ἐν περιτροπῇ ἐκαρποῦντο, καὶ οὐδαμὰ ὡυτοί· Καλασιρίων χίλιοι, καὶ Ἑρμοτυβίων, ἐδορυφόρεον ἐνιαυτὸν ἕκαστοι τὸν βασιλέα· τούτοισι δ' ὦν τάδε πάρεξ τῶν ἀρουρέων ἄλλα ἐδίδοτο ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ· ὀπτοῦ σίτου σταθμὸς πέντε μνέαι ἑκάστῳ, κρεῶν βοέων δύο μνέαι, οἴνου τέσσερες ἀρυστῆρες. ταῦτα τοῖσι αἰεὶ δορυφορέουσι ἐδίδοτο. Ἐπεί τε δὲ συνιόντες, ὅ,τε Ἀπρίης ἄγων τοὺς ἐπικούρους, καὶ ὁ Ἄμασις πάντας τοὺς Αἰγυπτίους, ἀπίκοντο ἐς Μώμεμφιν πόλιν, συνέβαλον· καὶ ἐμαχέσαντο μὲν εὖ οἱ ξεῖνοι, πλήθεϊ δὲ πολλῷ ἐλάσσονες ἐόντες, κατὰ τοῦτο ἑσσώθησαν. Ἀπρίεω δὲ λέγεται εἶναι ἥδε ἡ διάνοια, μηδ' ἂν θεόν μιν μηδένα δύνασθαι παῦσαι τῆς βασιληΐης· οὕτω ἀσφαλέως ἑωυτῷ ἱδρύσθαι ἐδόκεε. καὶ δὴ τότε συμβαλὼν ἑσσώθη· καὶ ζωγρηθεὶς, ἀπήχθη ἐς

168 præmia militiæ apud Aegyptios.

Arura quid?

Corporis regii custodum munera.

169

Apries impie ſuperbus.

vivus captus — *primum benigne habitus* — *denique ſtrangulatur* — *Diod. I, 68.* — *Sepulcra regum ex nomo Saitico.* — *cubiculum lapideum.*

ἐς Σάϊν πόλιν, ἐς τὰ ἑωϋτοῦ οἰκία πρότερον ἐόντα, τότε δὲ Ἀμάσιος ἤδη βασιλήϊα. ἐνθαῦτα δὲ τέως μὲν ἐτρέφετο ἐν τοῖσι βασιληΐοισι, καί μιν Ἄμασις εὖ περιεῖπε· τέλος δὲ, μεμφομένων Αἰγυπτίων ὡς οὐ ποιοῖ δίκαια, τρέφων τὸν σφίσι τε καὶ ἑωϋτῷ ἔχθιστον, οὕτω δὴ παραδιδοῖ τὸν Ἀπρίην τοῖσι Αἰγυπτίοισι. οἱ δέ μιν ἀπέπνιξαν, καὶ ἔπειτα ἔθαψαν ἐν τῇσι πατρώῃσι ταφῇσι. αἱ δέ εἰσι ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης, ἀγχοτάτω τοῦ μεγάρου, ἐσιόντι ἀριστερῆς χερός. ἔθαψαν δὲ Σαΐται πάντας τοὺς ἐκ νομοῦ τούτου γενομένους βασιλέας ἔσω ἐν τῷ ἱρῷ. καὶ γὰρ τὸ τοῦ Ἀμάσιος σῆμα, ἑκαστέρω μέν ἐστι τοῦ μεγάρου ἢ τὸ τοῦ Ἀπρίεω καὶ τῶν τούτου προπατόρων· ἔστι μέντοι καὶ τοῦτο ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ ἱροῦ, παστὰς λιθίνη μεγάλη, καὶ ἠσκημένη στύλοισί τε φοίνικας τὰ δένδρεα μεμιμημένοισι, καὶ τῇ ἄλλῃ δαπάνῃ. ἔσω δὲ ἐν τῇ παστάδι διξὰ θυρώματα ἕστηκε· ἐν δὲ τοῖσι θυρώμασι ἡ θήκη ἐστί.

170 Εἰσὶ δὲ καὶ αἱ ταφαὶ τοῦ οὐκ ὅσιον ποιεῦμαι ἐπὶ τοιούτῳ πρήγματι ἐξαγορεύειν τοὔνομα, ἐν Σάϊ, ἐν τῷ ἱρῷ τῆς Ἀθηναίης, ὄπισθε τοῦ νηοῦ, παντὸς τοῦ τῆς Ἀθηναίης ἐχόμεναι τοίχου· καὶ ἐν τῷ τεμένεϊ ὀβελοὶ ἑστᾶσι μεγάλοι λίθινοι· λίμνη τέ ἐστι ἐχομένη, λιθίνῃ

Sepulcrum alicujus, quem nominare nefas eſt. Athenagoras leg. ad gent. p. 32.

κρηπῖ-

κρηπῖδι κεκοσμημένη, καὶ ἐργασμένη εὖ κύκλῳ, καὶ μέγαθος, ὡς ἐμοὶ ἐδόκεε, ὅση περ ἡ ἐν Δήλῳ, ἡ τροχοειδὴς καλεομένη.

Ἐν δὲ τῇ λίμνῃ ταύτῃ τὰ δείκηλα τῶν 171
παθέων αὐτοῦ νυκτὸς ποιεῦσι, τὰ καλέουσι μυστήρια Αἰγύπτιοι. περὶ μέν νυν τούτων, εἰδότι μοι ἐπὶ πλέον ὡς ἕκαστα αὐτέων ἔχει, εὔστομα κείσθω. καὶ τῆς Δήμητρος τελετῆς πέρι, τὴν οἱ Ἕλληνες θεσμοφόρια καλέουσι, καὶ ταύτης μοι πέρι εὔστομα κείσθω, πλὴν ὅσον αὐτῆς ὁσίη ἐστὶ λέγειν. αἱ Δαναοῦ θυγατέρες ἦσαν αἱ τὴν τελετὴν ταύτην ἐξ Αἰγύπτου ἐξαγαγοῦσαι, καὶ διδάξασαι τὰς Πελασγιώτιδας γυναῖκας· μετὰ δὲ, ἐξαναστάσης πάσης Πελοποννήσου ὑπὸ Δωριέων, ἐξαπώλετο ἡ τελετή· οἱ δὲ ὑπολειφθέντες Πελοποννησίων καὶ οὐκ ἐξαναστάντες Ἀρκάδες, διέσωζον αὐτὴν μοῦνοι.

Myſteria Aegyptiorum

Cereris initiationem

Danai filiæ ex Aegypto attulerunt.

Ἀπρίεω 172
δὲ ὧδε καταραιρημένου, ἐβασίλευσε Ἄμασις, νομοῦ μὲν Σαΐτεω ἐών· ἐκ τῆς δὲ ἦν πόλιος, οὔνομά οἱ ἐστὶ Σιούφ. τὰ μὲν δὴ πρῶτα κατόνοντο τὸν Ἄμασιν Αἰγύπτιοι, καὶ ἐν οὐδεμιῇ μοίρῃ μεγάλῃ ἦγον, ἅτε δὴ δημότην τοπρὶν ἐόντα, καὶ οἰκίης οὐκ ἐπιφανέος· μετὰ δὲ, σοφίῃ αὐτοὺς ὁ Ἄμασις, οὐκ ἀγνωμοσύνῃ προσηγάγετο. ἦν οἱ ἄλλά τε ἀγαθὰ μυρία, ἐν δὲ καὶ ποδανιπτὴρ χρύσεος, ἐν τῷ αὐτός τε ὁ Ἄμασις καὶ οἱ

Amaſis rex

ob generis nouitatem ab Aegyptiis ſpretus.

δαιτυμόνες οἱ πάντες τοὺς πόδας ἑκάστοτε ἐναπενιζέατο· τοῦτον κατ᾽ ὦν κόψας, ἄγαλμα δαίμονος ἐξ αὐτοῦ ἐποιήσατο, καὶ ἵδρυσε τῆς πόλιος ὅκου ἦν ἐπιτηδεώτατον· οἱ δὲ Αἰγύπτιοι φοιτέοντες πρὸς τὤγαλμα, ἐσέβοντο μεγάλως· μαθὼν δὲ ὁ Ἄμασις τὸ ἐκ τῶν ἀστῶν ποιεύμενον, συγκαλέσας Αἰγυπτίους, ἐξέφηνε φὰς ἐκ τοῦ ποδανιπτῆρος τὤγαλμα γεγονέναι, ἐς τὸν πρότερον μὲν τοὺς Αἰγυπτίους ἐνεμέειν τε καὶ ἐνουρέειν, καὶ πόδας ἐναπονίζεσθαι, τότε δὲ μεγάλως σέβεσθαι. ἤδη ὦν ἔφη λέγων ὁμοίως αὐτὸς τῷ ποδανιπτῆρι πεπρηγέναι· εἰ γὰρ πρότερον εἶναι δημότης, ἀλλ᾽ ἐν τῷ παρεόντι εἶναι αὐτέων βασιλεύς· καὶ τιμᾶν τε καὶ προμηθέεσθαι ἑωυτοῦ ἐκέλευε. τοιούτῳ μὲν τρόπῳ προσηγάγετο τοὺς Αἰγυπτίους, ὥστε

Sollertiſſime ſe ab eorum contemtu vindicat.

173 δικαιοῦν δουλεύειν. Ἐχρᾶτο δὲ καταστάσει πρηγμάτων τοιῇδε· τὸ μὲν ὄρθριον, μέχρι ὅτου πληθώρης ἀγορῆς, προθύμως ἔπρησσε τὰ προσφερόμενα πρήγματα· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου ἔπινέ τε καὶ κατέσκωπτε τοὺς συμπότας· καὶ ἦν μάταιός τε καὶ παιγνιήμων. ἀχθεσθέντες δὲ τούτοισι οἱ φίλοι αὐτοῦ, ἐνουθέτεον αὐτὸν, τοιάδε λέγοντες, „Ὦ βασιλεῦ, οὐκ ὀρθῶς σεωυτοῦ προέστηκας, ἐς „τὸ ἄγαν φαῦλον προάγων σεωυτόν· σὲ γὰρ „ἐχρῆν ἐν θρόνῳ σεμνῷ σεμνὸν θωκέοντα,

Mane negotia curat, repleto foro genio indulget. cf. *Diod.* I, 70.

reprehenſus propterea ab amicis.

δι

„ δὲ ἡμέρης πρήσσειν τὰ πρήγματα. καὶ
„ οὕτω Αἰγύπτιοί τ' ἂν ἐπιϛέατο ὡς ὑπ' ἀν-
„ δρὸς μεγάλου ἄρχονται, καὶ ἄμεινον σὺ
„ ἂν ἤκουες· νῦν δὲ ποιέεις οὐδαμῶς βασι-
„ λικά.“ Ὁ δ' ἀμείβετο τοισίδε αὐτούς,
„ Τὰ τόξα οἱ κεκτημένοι, ἐπεὰν μὲν δέων- Ejus reſponſio.
„ ται χρᾶσθαι, ἐντανύουσι· ἐπεὰν δὲ χρή-
„ σωνται, ἐκλύουσι. εἰ γὰρ δὴ τὸν πάντα
„ χρόνον ἐντεταμένα εἴη, ἐκραγείη ἄν·
„ ὥστε ἐς τὸ δέον οὐκ ἂν ἔχοιεν αὐτοῖσι
„ χρῆσθαι. οὕτω δὴ καὶ ἀνθρώπου κατάστα-
„ σις· εἰ ἐθέλοι κατεσπουδάσθαι αἰεὶ, μηδὲ
„ ἐς παιγνίην τὸ μέρος ἑωυτὸν ἀνιέναι,
„ λάθοι ἂν ἤτοι μανεὶς k), ἢ ὅγε ἀπό-
„ πληκτος γενόμενος. τὰ ἐγὼ ἐπιϛάμενος,
„ μέρος ἑκατέρῳ νέμω.“ Ταῦτα μὲν τοὺς
φίλους ἀμείψατο. Λέγεται δὲ ὁ Ἄμασις, 174
καὶ ὅτε ἦν ἰδιώτης, ὡς φιλοπότης ἐὼν καὶ priuatus qualem vitam egerit.
φιλοσκώμμων, καὶ οὐδαμῶς κατεσπουδασ-
μένος ἀνήρ· ὅκως δέ μιν ἐπιλείποι πίνοντά
τε καὶ εὐπαθέοντα τὰ ἐπιτήδεια, κλέπτεσκε ſaepe furatus eſt.
ἂν περιϊών. οἱ δ' ἂν μιν φάμενοι ἔχειν τὰ
σφέτερα χρήματα, ἀρνεύμενον ἄγεσκον ἐπὶ
μαντήϊον, ὅκου ἑκάϛοισι εἴη. πολλὰ μὲν δὴ
κατηλίσκετο l) ὑπὸ τῶν μαντηΐων, πολλὰ

K 2 δὲ

k) cf. *Theocrit.* Id. XIV, 9.

l) Cl. *Reitz.* conjecturam *Valckenaerii* ſecutus dedit δὴ καὶ ἡλίσκετο.

rex oracula cbluit, quae eum furem indicauerant, ea vero neglexit, quæ hoc celaverant.

δὲ καὶ ἀποφεύγεσκε. ἐπεί τε δὲ καὶ ἐβασίλευσε, ἐποίησε τοιάδε· ὅσοι μὲν αὐτὸν τῶν θεῶν ἀπέλυσαν μὴ φῶρα εἶναι, τούτων μὲν τῶν ἱρῶν οὔτε ἐπεμέλετο, οὔτε ἐς ἐπισκευὴν ἐδίδου οὐδὲν οὐδὲ φοιτέων ἔθυε, ὡς οὐδενὸς ἐοῦσι ἀξίοισι, ψεύδεά τε μαντήϊα κεκτημένοισι· ὅσοι δέ μιν κατέδησαν φῶρα εἶναι, τούτων δὲ ὡς ἀληθέως θεῶν ἐόντων καὶ ἀψευδέα μαντήϊα παρεχομένων, τὰ μάλιστα ἐπεμέλετο.

Templum Mineruae in Sai.

cf. *Plutarch.* de Iſide c. 10 fin.

175 Καὶ τοῦτο μὲν, ἐν Σάϊ τῇ Ἀθηναίῃ προπύλαια θωϋμάσιά οἱ ἐξεποίησε, πολλὸν πάντας ὑπερβαλλόμενος τῷ τε ὕψεϊ καὶ τῷ μεγάθεϊ, ὅσων τε τὸ μέγαθος λίθων ἐστὶ, καὶ ὁκοίων τέων· τοῦτο δὲ, κολοσσοὺς μεγάλους καὶ ἀνδρόσφιγγας περιμήκεας ἀνέθηκε· λίθους τε ἄλλους ἐς ἐπισκευὴν ὑπερφυέας τὸ μέγαθος ἐκόμισε. ἠγάγετο δὲ τουτέων τοὺς μὲν, ἐκ τῶν κατὰ Μέμφιν ἐουσέων λιθοτομιέων· τοὺς δὲ ὑπερμεγάθεας, ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος, πλόον καὶ εἴκοσι ἡμερέων ἀπεχούσης ἀπὸ Σάϊος. τὸ δὲ οὐκ ἥκιστα αὐτέων, ἀλλὰ μάλιστα θωϋμάζω, ἐστὶ τόδε· οἴκημα μουνόλιθον ἐκόμισε ἐξ Ἐλεφαντίνης πόλιος· καὶ τοῦτο ἐκόμιζον μὲν ἐπ' ἔτεα τρία, δισχίλιοι δέ οἱ προσετετάχατο ἄνδρες ἀγωγέες, καὶ οὗτοι ἅπαντες ἦσαν κυβερνῆται. τῆς δὲ στέγης ταύτης τὸ μὲν μῆκος ἔξωθεν, ἐστὶ εἷς τε καὶ εἴκοσι

aedificium ex ſolido lapide ex Elephantina transportatum.

πήχεες·

πήχεες· εὖρος δὲ, τεσσερεσκαίδεκα· ὕψος
δὲ, ὀκτώ. ταῦτα μὲν τὰ μέτρα ἔξωθεν
τῆς στέγης, τῆς μουνολίθου ἐστί. ἀτὰρ ἔσωθεν
τὸ μῆκος, ὀκτωκαίδεκα πήχεων, καὶ πυ-
γόνος· τὸ δὲ εὖρος, δυώδεκα πήχεων· τὸ
δὲ ὕψος, πέντε πήχεων ἐστί. αὕτη τοῦ ἱροῦ
κέεται παρὰ τὴν ἔσοδον. ἔσω γάρ μιν ἐς τὸ
ἱρὸν φασὶ τῶνδ' εἵνεκα οὐκ ἐσελκύσαι· τὸν
ἀρχιτέκτονα, αὐτῆς ἑλκομένης τῆς στέγης,
ἀναστενάξαι, οἷά τε χρόνου ἐγγεγονότος
πολλοῦ, καὶ ἀχθόμενον τῷ ἔργῳ· τὸν δὲ
Ἄμασιν, ἐνθύμιστον ποιησάμενον, οὐκ ἐᾶν
ἔτι προσωτέρω ἑλκύσαι. ἤδη δέ τινες λέγουσι
ὡς ἄνθρωπος διεφθάρη ὑπ' αὐτῆς τῶν τις
αὐτὴν μοχλευόντων, καὶ ἀπὸ τούτου οὐκ ἐσελ-
κυσθῆναι. Ἀνέθηκε δὲ καὶ ἐν τοῖσι ἄλλοισι 176
ἱροῖσι ὁ Ἄμασις πᾶσι τοῖσι ἐλλογίμοισι Alia hujus
ἔργα τὸ μέγαθος ἀξιοθέητα· ἐν δὲ καὶ ἐν regis opera.
Μέμφι, τὸν ὕπτιον κείμενον κολοσσὸν, τοῦ Coloſſus
Ἡφαιστείου ἔμπροσθε· τοῦ πόδες πέντε καὶ ſupinus.
ἑβδομήκοντά εἰσι τὸ μῆκος. ἐπὶ δὲ τῷ *Strabo* XVII, 65.
αὐτῷ βάθρῳ ἑστᾶσι, Αἰθιοπικοῦ ἐόντος λί-
θου, δύο κολοσσοὶ, εἴκοσι ποδῶν τὸ μέγα-
θος ἐὼν ἑκάτερος· ὁ μὲν ἔνθεν, ὁ δ' ἔνθεν
τοῦ μεγάρου. ἔστι δὲ λίθινος ἕτερος τοσοῦτος
καὶ ἐν Σαΐ, κείμενος κατὰ τὸν αὐτὸν τρό-
πον τῷ ἐν Μέμφι. τῇ Ἴσι τε τὸ ἐν Μέμφι
ἱρὸν Ἄμασίς ἐστι ὁ ἐξοικοδομήσας, ἐὸν μέγα

K 3 τε

177 τε καὶ ἀξιοθεητότατον. Ἐπ' Ἀμάσιος δὲ βασιλῆος λέγεται Αἴγυπτος μάλιστα δὴ τότε εὐδαιμονῆσαι, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῇ χώρῃ γινόμενα, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς χώρης τοῖσι ἀνθρώποισι. καὶ πόλις ἐν αὐτῇ γενέσθαι τὰς ἁπάσας τότε δισμυρίας τὰς οἰκεομένας. νόμον τε Αἰγυπτίοισι τόνδε Ἄμασίς ἐστι ὁ καταστήσας· ἀποδεικνύναι ἔτεος ἑκάστου τῷ νομάρχῃ πάντα τινὰ Αἰγυπτίων, ὅθεν βιοῦται· μηδὲ ποιεῦντα ταῦτα, μηδὲ ἀποφαίνοντα δικαίην ζόην, ἰθύνεσθαι θανάτῳ. Σόλων δὲ ὁ Ἀθηναῖος λαβὼν ἐξ Αἰγύπτου τοῦτον τὸν νόμον, Ἀθηναίοισι ἔθετο· τῷ ἐκεῖνοι ἐς αἰεὶ χρέωνται, ἐόντι

ſub eo Aegyptus 20000 urbibus floruit. *Diod.* I, 31. cf. *Theocrit.* Id. XVII.

Cenſus lex *Diod.* I, 88.

178 ἀμώμῳ νόμῳ. Φιλέλλην δὲ γενόμενος ὁ Ἄμασις, ἄλλα τε ἐς Ἑλλήνων μετεξετέρους ἀπεδέξατο, καὶ δὴ καὶ τοῖσι ἀπικνευμένοισι ἐς Αἴγυπτον ἔδωκε Ναύκρατιν πόλιν ἐνοικῆσαι· τοῖσι δὲ μὴ βουλομένοισι αὐτέων οἰκέειν, αὐτοῦ δὲ ναυτιλλομένοισι, ἔδωκε χωρίοις ἐνιδρύσασθαι βωμοὺς καὶ τεμένεα θεοῖσι. τὸ μὲν νυν μέγιστον αὐτέων τέμενος, καὶ ὀνομαστότατον ἐὸν καὶ χρησιμώτατον, καλεύμενον δὲ Ἑλλήνιον, αἵδε πόλις εἰσὶ αἱ ἱδρυμέναι κοινῇ, Ἰώνων μὲν, Χίος, καὶ Τέως, καὶ Φώκαια, καὶ Κλαζομεναί· Δωριέων δὲ, Ῥόδος, καὶ Κνίδος, καὶ Ἁλικαρνησσὸς, καὶ Φάσηλις· Αἰολέων δὲ,

Amaſis Græcis favet. cf. *Diod.* I, 67. *Strabo* XVII, 45.

Hellenium Græcorum templum.

δὲ, ἡ Μιτυληναίων μένη. τετέων μέν ἐςι τῦτο τὸ τέμενος, καὶ προςάτας τῦ ἐμπορίυ αὗται αἱ πόλις εἰσὶ αἱ παρέχυσαι. ὅσαι δὲ ἄλλαι πόλις μεταποιεῦνται, ἐδέν σφι μετεὸν μεταποιεῦνται. χωρὶς δὲ, Αἰγινῆται ἐπ' ἑωϋτῶν ἱδρύσαντο τέμενος Διός· καὶ ἄλλο Σάμιοι, Ἥρης· καὶ Μιλήσιοι, Ἀπόλλωνος. Ἦν δὲ τοπαλαιὸν μένη ἡ Ναύ- 179
κρατις ἐμπόριον, καὶ ἄλλο ἐδὲν Αἰγύπτε. Naucratis olim ſolum emporium Aegypti.
εἰ δέ τις ἐς τῶν τι ἄλλο ςομάτων τῦ Νείλυ ἀπίκοιτο, χρῆν ὀμόσαι, μὴ μὲν ἑκόντα ἐλθεῖν· ἀπομόσαντα δὲ, τῇ νηὶ αὐτῇ πλέειν ἐς τὸ Κανωβικόν· ἢ εἰ μή γε οἷά τε εἴη πρὸς ἀνέμυς ἀντίυς πλέειν, τὰ φορτία ἔδεε περιάγειν ἐν βάρισι περὶ τὸ Δέλτα, μέχρι ὗ ἀπίκοιτο ἐς Ναύκρατιν. οὕτω μὲν δὴ Ναύκρατις ἐτετίμητο. Ἀμφικτυόνων 180
δὲ μισθωσάντων τὸν ἐν Δελφοῖσι νῦν ἐόντα νηὸν τριηκοσίων ταλάντων ἐξεργάσασθαι· ὁ γὰρ πρότερον ἐὼν αὐτόθι, αὐτομάτως κατεκάη· τὰς Δελφὲς δὲ ἐπέβαλε τεταρτημόριον τῦ μισθώματος παρασχεῖν· πλανώμενοι δὲ οἱ Δελφοὶ περὶ τὰς πόλις, ἐδωτίναζον· ποιεῦντές δὲ τῦτο, ὐκ ἐλάχιςον ἐξ Αἰγύπτε ἠνείκαντο. Ἄμασις μὲν γάρ σφι ἔδωκε χίλια ςυπτηρίης τάλαντα· οἱ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ οἰκέοντες Ἕλληνες, εἴκοσι μνέας. Delphi dona colligentes ad aedificandum templum 1000 talenta aluminis
Κυρηναίοισι δ' ἐς ἀλλήλυς φιλό- 181

 τητά

a rege Aegyptio accipiunt. Hujus cum Cyrenaeis amicitia. *Inf.* Lib. IV. c. 160. 163. conjux Ladice

τητά τε καὶ συμμαχίην συνεθήκατο. ἐδικαίωσε δὲ καὶ γῆμαι αὐτόθεν, εἴτ' ἐπιθυμήσας Ἑλληνίδος γυναικὸς, εἴτε καὶ ἄλλως φιλότητος Κυρηναίων εἵνεκα. γαμέει δ' ὦν, οἱ μὲν λέγουσι Βάττου, οἱ δ' Ἀρκεσίλεω θυγατέρα, οἱ δὲ, Κριτοβούλου, ἀνδρὸς τῶν ἀστῶν δοκίμου· τῇ οὔνομα ἦν Λαδίκη. τῇ ἐπεί τε συγκλίνοιτο ὁ Ἄμασις, μίσγεσθαι οὐκ οἷός τε ἐγένετο· τῇσι δὲ ἄλλῃσι γυναιξὶ ἐχρᾶτο. ἐπεί τε δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγίνετο, εἶπε δὴ ὁ Ἄμασις πρὸς τὴν Λαδίκην ταύτην καλεομένην, „Ὦ γύναι, „κατά με ἐφάρμαξας, καὶ ἔστι τοι οὐδεμία „μηχανὴ μὴ οὐκ ἀπολωλέναι κάκιστα γυ„ναικῶν πασέων.“

quae votum Veneri factum exſoluit.

Ἡ δὲ Λαδίκη, ἐπεί τέ οἱ ἀρνευμένῃ οὐδὲν ἐγένετο πρηΰτερος ὁ Ἄμασις, εὔχεται ἐν τῷ νηῷ τῇ Ἀφροδίτῃ, ἤν οἱ ἐπ' ἐκείνην τὴν νύκτα μιχθῇ ὁ Ἄμασις, τοῦτο γάρ οἱ κακοῦ εἶναι μῆχος, ἄγαλμά οἱ ἀποπέμψειν ἐς Κυρήνην. μετὰ δὲ τὴν εὐχὴν αὐτίκα οἱ ἐμίχθη ὁ Ἄμασις· καὶ τὸ ἐνθεῦτεν ἤδη ὁκότε ἔλθοι πρὸς αὐτήν, ἐμίσγετο· καὶ κάρτα μιν ἔστερξε μετὰ τοῦτο. ἡ δὲ Λαδίκη ἀπέδωκε τὴν εὐχὴν τῇ θεῷ. ποιησαμένη γὰρ ἄγαλμα, ἀπέπεμψε ἐς Κυρήνην, τὸ ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἦν σόον, ἔξω τετραμμένον τοῦ Κυρηναίων ἄστεος. ταύτην τὴν Λαδίκην, ὡς ἐπεκράτησε Καμβύσης

βύσσης Αἰγύπτου καὶ ἐπύθετο αὐτῆς ἥτις εἴη,
ἀπέπεμψε ἀσινέα ἐς Κυρήνην. Ἀνέθηκε δὲ 182
καὶ ἀναθήματα ὁ Ἄμασις ἐς τὴν Ἑλλάδα·
τοῦτο μὲν, ἐς Κυρήνην ἄγαλμα ἐπίχρυσον
Ἀθηναίης, καὶ εἰκόνα ἑωυτοῦ γραφῇ εἰκα-
σμένην· τοῦτο δὲ, τῇ ἐν Λίνδῳ Ἀθηναίῃ
δύο τε ἀγάλματα λίθινα, καὶ θώρηκα λί-
νεον ἀξιοθέητον· τοῦτο δ', ἐς Σάμον τῇ
Ἥρῃ εἰκόνας ἑωυτοῦ διφασίας ξυλίνας, αἳ
ἐν τῷ νηῷ τῷ μεγάλῳ ἱδρύατο ἔτι καὶ τὸ
μέχρις ἐμεῦ, ὄπισθε τῶν θυρέων. ἐς μέν
νυν Σάμον ἀνέθηκε κατὰ ξεινίην τὴν ἑωυ-
τοῦ τε καὶ Πολυκράτεος τοῦ Αἰάκεος· ἐς δὲ
Λίνδον, ξεινίης μὲν οὐδεμιῆς εἵνεκεν· ὅτι
δὲ τὸ ἱρὸν τὸ ἐν Λίνδῳ τὸ τῆς Ἀθηναίης
λέγεται τὰς τοῦ Δαναοῦ θυγατέρας ἱδρῦ-
σθαι προσχέσας, ὅτε ἀπεδίδρησκον τοὺς
Αἰγύπτου παῖδας. ταῦτα μὲν ἀνέθηκε ὁ
Ἄμασις· εἷλε δὲ Κύπρον πρῶτος ἀνθρώ-
πων, καὶ κατεστρέψατο ἐς φόρου ἀπαγω-
γήν.

Amaſis dona-ria variis Græcorum templis mittit.

primus Cyprum deuicit.

EX HERODOTI LIBRO III.

1 ΕΠΙ τοῦτον δὴ τὸν Ἄμασιν Καμβύσης ὁ Κύρου ἐστρατεύετο, ἄγων καὶ ἄλλους, τῶν ἦρχε, καὶ Ἑλλήνων Ἴωνάς τε καὶ Αἰολέας, δι' αἰτίην τοιήνδε. πέμψας Καμβύσης ἐς Αἴγυπτον κήρυκα, αἴτεε Ἄμασιν θυγατέρα· αἴτεε δὲ ἐκ συμβουλίης ἀνδρὸς Αἰγυπτίου, ὃς μεμφόμενος Ἄμασιν, ἔπρηξε ταῦτα, ὅτι μιν ἐξ ἁπάντων τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἰητρῶν ἀποσπάσας ἀπὸ γυναικός τε καὶ τέκνων, ἔκδοτον ἐποίησε ἐς Πέρσας, ὅτε Κῦρος πέμψας παρὰ Ἄμασιν αἴτεε ἰητρὸν ὀφθαλμῶν, ὃς εἴη ἄριστος τῶν ἐν Αἰγύπτῳ. ταῦτα δὴ ἐπιμεμφόμενος ὁ Αἰγύπτιος, ἐνῆγε τῇ συμβουλίῃ, κελεύων αἰτέειν τὸν Καμβύσεα Ἄμασιν θυγατέρα· ἵνα ἢ δοὺς ἀνιῷτο, ἢ μὴ δοὺς, Καμβύσῃ ἀπέχθοιτο. ὁ δὲ Ἄμασις τῇ δυνάμει τῶν Περσέων ἀχθόμενος καὶ ἀρρωδέων, οὐκ εἶχε οὔτε δοῦναι οὔτε ἀρνήσασθαι. εὖ γὰρ ἠπίστα-

Cambyſes Aegyptum inuadit. Cauſſa belli.

Cambyſes Amaſidis filiam in matrimonium petit.

ἠπίςατο, ὅτι οὐκ ὡς γυναῖκά μιν ἔμελλε Καμβύσης ἕξειν, ἀλλ' ὡς παλλακήν. ταῦτα δὴ ἐκλογιζόμενος, ἐποίησε τάδε. ἦν Ἀπρίεω τοῦ προτέρου βασιλέος θυγάτηρ κάρτα μεγάλη τε καὶ εὐειδὴς μούνη τοῦ οἴκου λελειμμένη· οὔνομα δέ οἱ ἦν Νίτητις. ταύτην δὴ τὴν παῖδα ὁ Ἄμασις κοσμήσας ἐσθῆτί τε καὶ χρυσῷ, ἀποπέμπει ἐς Πέρσας ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα. μετὰ δὲ χρόνον ὥς μιν ἠσπάζετο, πατρόθεν ὀνομάζων, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ παῖς, „Ὦ βασιλεῦ, „διαβεβλημένος ὑπὸ Ἀμάσιος οὐ μανθάνεις, „ὅς ἐμέ σοι κόσμῳ ἀσκήσας ἀπέ„πεμψε, ὡς ἑωυτοῦ θυγατέρα διδοὺς, „ἐοῦσαν τῇ ἀληθηΐῃ Ἀπρίεω· τὸν ἐκεῖνος „ἐόντα ἑωυτοῦ δεσπότεα, μετ' Αἰγυπτίων „ἐπαναςὰς ἐφόνευσε." Τοῦτο δὴ τὸ ἔπος καὶ αὕτη ἡ αἰτίη ἐγγενομένη ἤγαγε Καμβύσεα τὸν Κύρου, μεγάλως θυμωθέντα, ἐπ' Αἴγυπτον. οὕτω μέν νυν λέγουσι Πέρσαι.

2 Αἰγύπτιοι δὲ οἰκηϊεῦνται Καμβύσεα, φάμενοί μιν ἐκ ταύτης δὴ τῆς Ἀπρίεω θυγατρὸς γενέσθαι· Κῦρον γὰρ εἶναι τὸν πέμψαντα παρὰ Ἄμασιν ἐπὶ τὴν θυγατέρα, ἀλλ' οὐ Καμβύσεα. λέγοντες δὲ ταῦτα, οὐκ ὀρθῶς λέγουσι. οὐ μὴν οὐδὲ λέληθε αὐτοὺς, (εἰ γάρ τινες καὶ ἄλλοι, τὰ Περσέων νόμιμα ὀρθῶς ἐπιςέαται καὶ Αἰγύπτιοι) ὅτι πρῶ-

Hic vero ei Apriae filiam Nitetin pro ſua mittit.

quæ genus ſuum, et dolum Amaſidis prodit.

Aegyptii ſuum faciunt Cambyſem.

Athenaeus Lib. XIII. p. 560.

πρῶτα μὲν νόθον οὔ σφι νόμος ἐστὶ βασι-
λεῦσαι, γνησίου παρεόντος· αὖτις δὲ, ὅτι
Κασσανδάνης τῆς Φαρνάσπεω θυγατρὸς ἦν
παῖς Καμβύσης, ἀνδρὸς Ἀχαιμενίδεω,
ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς Αἰγυπτίης. ἀλλὰ παρατρέ-
πουσι τὸν λόγον, προσποιεύμενοι τῇ Κύρου
οἰκίῃ συγγενέες εἶναι. καὶ ταῦτα μὲν ὧδε
3 ἔχει. Λέγεται δὲ καὶ ὅδε ὁ λόγος, ἐμοὶ

Alia cauſſa hujus belli adfertur, minus probabilis.

μὲν οὐ πιθανός· ὡς τῶν Περσίδων γυναι-
κῶν ἐσελθοῦσά τις παρὰ τὰς Κύρου γυναῖ-
κας, ὡς εἶδε τῇ Κασσανδάνῃ παρεστεῶτα
τέκνα εὐειδέα τε καὶ μεγάλα, πολλῷ ἐχρᾶ-
το τῷ ἐπαίνῳ, ὑπερθωϋμάζουσα. ἡ δὲ Κασ-
σανδάνη, ἐοῦσα τοῦ Κύρου γυνὴ, εἶπε τάδε·
„Τοιῶνδε μέντοι ἐμὲ παίδων μητέρα ἐοῦσαν
„Κῦρος ἐν ἀτιμίῃ ἔχει· τὴν δ' ἀπ' Αἰγύπτου
„ἐπίκτητον ἐν τιμῇ τίθεται·“ Τὴν μὲν
ἀχθομένην τῇ Νιτήτι, εἰπεῖν ταῦτα· τῶν
δέ οἱ παίδων τὸν πρεσβύτερον εἰπεῖν Καμ-

Athenaeus l. c.

βύσεα, „Τοιγάρ τοι, ὦ μῆτερ, ἐπεὰν ἐγὼ
„γένωμαι ἀνὴρ, Αἰγύπτου τὰ μὲν ἄνω,
„κάτω θήσω· τὰ δὲ κάτω, ἄνω.“ Ταῦτα
εἰπεῖν αὐτὸν ἔτεα ὡς δέκα κου γεγονότα,
καὶ τὰς γυναῖκας ἐν θωΰματι γενέσθαι· τὸν
δὲ, διαμνημονεύοντα, οὕτω δὴ, ἐπεί τε ἀν-
δρώθη, καὶ ἔσχε τὴν βασιληΐην, ποιήσα-
4 σθαι τὴν ἐπ' Αἴγυπτον στρατηΐην. Συνή-
νεικε δὲ καὶ ἄλλο τι τοιόνδε πρῆγμα γενέ-
σθαι

σθαι ἐς τὴν ἐπιστράτευσιν ταύτην. ἦν τῶν ἐπικούρων τῶν Ἀμάσιος ἀνὴρ γένος μὲν Ἁλικαρνησσεὺς, οὔνομα δέ οἱ Φάνης, καὶ γνώμην ἱκανὸς, καὶ τὰ πολέμια ἄλκιμος. οὗτος ὁ Φάνης μεμφόμενός κού τι Ἀμάσι, ἐκδιδρήσκει πλοίῳ ἐξ Αἰγύπτου, βουλόμενος Καμβύσῃ ἐλθεῖν ἐς λόγους. οἷα δὲ ἐόντα αὐτὸν ἐν τοῖσι ἐπικούροισι λόγου οὐ σμικροῦ, ἐπιστάμενόν τε τὰ περὶ Αἴγυπτον ἀτρεκέστατα, μεταδιώκει ὁ Ἄμασις, σπουδὴν ποιεύμενος ἑλεῖν. μεταδιώκει δὲ, τῶν εὐνούχων τὸν πιστότατον ἀποστείλας τριήρεϊ κατ' αὐτόν· ὃς αἱρέει μιν ἐν Λυκίῃ, ἑλὼν δὲ, οὐκ ἀνήγαγε ἐς Αἴγυπτον. σοφίῃ γάρ μιν περιῆλθε ὁ Φάνης. καταμεθύσας γὰρ τοὺς φυλάκους, ἀπαλλάσσετο ἐς Πέρσας. ὡρμημένῳ δὲ Καμβύσῃ στρατεύεσθαι ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ἀπορέοντι τὴν ἔλασιν ὅκως τὴν ἄνυδρον διεκπερᾷ, ἐπελθὼν φράζει μὲν καὶ τἆλλα τὰ Ἀμάσιος πρήγματα, ἐξηγέεται δὲ καὶ τὴν ἔλασιν, ὧδε παραινέων· πέμψαντα παρὰ τὸν Ἀραβίων βασιλέα δέεσθαι, τὴν διέξοδόν οἱ ἀσφαλέα παρασχεῖν.

Phanes Halicarnaſſenſis, ab Amaſide ad Cambyſem transfugit.

eique viam in Aegyptum monſtrat.

5 Μούνῃ δὲ ταύτῃ εἰσὶ φανεραὶ ἐσβολαὶ ἐς Αἴγυπτον. ἀπὸ γὰρ Φοινίκης μέχρι οὔρων τῶν Καδύτιος πόλιος, γῆ ἐστὶ Σύρων τῶν Παλαιστινῶν καλεομένων· ἀπὸ δὲ Καδύτιος, ἐούσης πόλιος, ὡς ἐμοὶ δοκέει, Σαρ-

Cadytis Palaeſtinae vrbs.

Διόνυσον, Οὐροτάλ· τὴν δὲ Οὐρανίην, 9 Ἀλιλάτ. Ἐπεὶ ὦν τὴν πίστιν τοῖσι ἀγγέλοισι τοῖσι παρὰ Καμβύσεω ἀπιγμένοισι ἐποιήσατο ὁ Ἀράβιος, ἐμηχανᾶτο τοιάδε· ἀσκοὺς καμήλων πλήσας ὕδατος, ἐπέσαξε ἐπὶ τὰς ζωὰς τῶν καμήλων πάσας· τοῦτο δὲ ποιήσας, ἤλασε ἐς τὴν ἄνυδρον, καὶ ὑπέμενε ἐνθαῦτα τὸν Καμβύσεω στρατόν. οὗτος μὲν ὁ πιθανώτερος τῶν λόγων εἴρηται· δεῖ δὲ καὶ τὸν ἧσσον πιθανὸν, ἐπεί γε δὴ λέγεται, ῥηθῆναι. ποταμός ἐστι μέγας ἐν τῇ Ἀραβίῃ, τῷ οὔνομα Κόρυς· ἐκδιδοῖ δὲ οὗτος ἐς τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην θάλασσαν· ἀπὸ τούτου δὴ ὦν τοῦ ποταμοῦ λέγεται τὸν βασιλέα τῶν Ἀραβίων, ῥαψάμενον τῶν ὠμοβοέων καὶ τῶν ἄλλων δερμάτων ὀχετὸν μήκει ἐπικνεύμενον ἐς τὴν ἄνυδρον, ἀγαγεῖν διὰ δὴ τούτου τὸ ὕδωρ· ἐν δὲ τῇ ἀνύδρῳ μεγάλας δεξαμενὰς ὀρύξασθαι, ἵνα δεκόμεναι τὸ ὕδωρ σώζωσι. ὁδὸς δ' ἐστι δυώδεκα ἡμερέων ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐς ταύτην τὴν ἄνυδρον. ἄγειν δέ μιν διὰ ὀχετῶν τριῶν ἐς τριξὰ χωρία.

10 Ἐν δὲ τῷ Πηλουσίῳ καλεομένῳ στόματι τοῦ Νείλου ἐστρατοπεδεύετο Ψαμμήνιτος ὁ Ἀμάσιος παῖς, ὑπομένων Καμβύσεα. Ἄμασιν γὰρ οὐ κατέλαβε ζῶντα Καμβύσης, ἐλάσας ἐπ' Αἴγυπτον· ἀλλὰ βασιλεύσας ὁ Ἀμα-

Vrotal et Alilat.

Aquae copiam in deſertis Cambyſi parat Arabs

quam canalibus coriaceis, in ea derivaſſe dicitur.

ibique ciſternis factis ſervaſſe.

Pſammenitus Aegypti rex Cambyſen ad Peluſium opperitur.

Ἄμασις τέσσερα καὶ τεσσεράκοντα ἔτεα· ἀπέθανεν· ἐν τοῖσι οὐδέν οἱ μέγα ἀνάρσιον πρῆγμα συνηνείχθη. ἀποθανὼν δὲ, καὶ ταριχευθεὶς, ἐτάφη ἐν τῇσι ταφῇσι τῇσι ἐν τῷ ἱρῷ, τὰς αὐτὸς οἰκοδομήσατο. ἐπὶ Ψαμμηνίτου δὲ τοῦ Ἀμάσιος βασιλεύοντος Αἰγύπτου, φάσμα Αἰγυπτίοισι μέγιστον δὴ ἐγένετο· ὕσθησαν γὰρ Θῆβαι αἱ Αἰγύπτιαι, οὔτε πρότερον οὐδαμᾶ ὑσθεῖσαι, οὔτε ὕστερον τομέχρι ἐμεῦ, ὡς λέγουσι αὐτοὶ Θηβαῖοι. οὐ γὰρ δὴ ὕεται τὰ ἄνω τῆς Αἰγύπτου τοπαράπαν· ἀλλὰ καὶ τότε ὕσθησαν αἱ Θῆβαι ψακάδι.

Amaſis moritur. Diod. I, 68. fin.

Prodigium in Aegypto maximum.

Thebis pluit guttis.

Οἱ δὲ Πέρσαι, ἐπεί τε διεξελάσαντες τὴν ἄνυδρον, ἵζοντο πέλας τῶν Αἰγυπτίων, II ὡς συμβαλέοντες, ἐνθαῦτα οἱ ἐπίκουροι οἱ τοῦ Αἰγυπτίου, ἐόντες ἄνδρες Ἕλληνές τε καὶ Κᾶρες, μεμφόμενοι τῷ Φάνῃ, ὅτι στρατὸν ἤγαγε ἐπ' Αἴγυπτον ἀλλόθροον, μηχανῶνται πρῆγμα ἐς αὐτὸν τοιόνδε. ἦσαν τῷ Φάνῃ παῖδες ἐν Αἰγύπτῳ καταλελειμμένοι· τοὺς ἀγαγόντες ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ ἐς ὄψιν τοῦ πατρὸς, κρητῆρα ἐν μέσῳ ἔστησαν ἀμφοτέρων τῶν στρατοπέδων· μετὰ δὲ, ἀγινέοντες κατὰ ἕνα ἕκαστον τῶν παίδων, ἔσφαζον ἐς τὸν κρητῆρα. διὰ πάντων δὲ διεξελθόντες τῶν παίδων, οἶνόν τε καὶ ὕδωρ ἐσεφόρεον ἐς αὐτόν.

Phanis liberi in conſpectum patris ſinguli producti, mactantur, quorum ſanguinem auxiliares

L ἐμπι-

Aegyptiorum bibunt.
Aegyptii fugantur.

ἐμπιόντες δὲ τοῦ αἵματος πάντες οἱ ἐπίκουροι, οὕτω δὴ συνέβαλον. μάχης δὲ γενομένης καρτερῆς, καὶ πεσόντων ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ςρατοπέδων πλήθεϊ πολλῶν,
12 ἐτράποντο οἱ Αἰγύπτιοι. Θῶυμα δὲ μέγα εἶδον πυθόμενος παρὰ τῶν ἐπιχωρίων· τῶν γὰρ ὀςέων περικεχυμένων χωρὶς ἑκατέρων τῶν ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ πεσόντων (χωρὶς μὲν γὰρ τῶν Περσέων ἔκεετο τὰ ὀςέα, ὡς ἐχωρίσθη κατ' ἀρχάς, ἑτέρωθι δὲ, τῶν Αἰγυπτίων) αἱ μὲν τῶν Περσέων

Persarum crania fragilia; Aegyptiorum robusta.

κεφαλαί εἰσι ἀσθενέες οὕτω, ὥστε εἰ θέλεις ψήφῳ μούνῃ βαλέειν, διατετρανέεις· αἱ δὲ τῶν Αἰγυπτίων, οὕτω δή τι ἰσχυραὶ, μόγις ἂν λίθῳ παίσας διαῤῥήξειας. αἴτιον δὲ τούτου

Cujus rei cauſſa, quod Aegyptii tondentur.

τόδε ἔλεγον, καὶ ἐμέ γ' εὐπετέως ἔπειθον, ὅτι Αἰγύπτιοι μὲν, αὐτίκα ἀπὸ παιδίων ἀρξάμενοι, ξυρεῦνται τὰς κεφαλὰς, καὶ πρὸς τὸν ἥλιον παχύνεται τὸ ὀςέον. τὠυτὸ δὲ τοῦτο καὶ τοῦ μὴ φαλακροῦσθαι αἴτιόν ἐςι·

Vnde nec calui fiunt.

Αἰγυπτίων γὰρ ἄν τις ἐλαχίςους ἴδοιτο φαλακροὺς πάντων ἀνθρώπων. τούτοισι μὲν

Perſæ contra in vinbra educati, tiaris vtuntur.

δὴ τοῦτό ἐςι αἴτιον ἰσχυρὰς φορέειν τὰς κεφαλάς. τοῖσι δὲ Πέρσῃσι, ὅτι ἀσθενέας φορέουσι τὰς κεφαλὰς, αἴτιον τόδε· σκιητροφέουσι ἐξ ἀρχῆς, πίλους τιάρας φορέοντες. ταῦτα μέν νυν τοιαῦτα ἐόντα εἶδον· εἶδον δὲ καὶ ἄλλα ὅμοια τούτοισι ἐν Παπρήμι,

πρήμι, τῶν ἅμα Ἀχαιμένεϊ τῷ Δαρείου διαφθαρέντων ὑπὸ Ἰνάρω τοῦ Λίβυος.

13 Οἱ δὲ Αἰγύπτιοι ἐκ τῆς μάχης ὡς ἐτράποντο, ἔφευγον οὐδενὶ κόσμῳ. κατειληθέντων δὲ ἐς Μέμφιν, ἔπεμπε ἀνὰ ποταμὸν Καμβύσης νέα Μιτυληναίην κύρυκα ἄγουσαν ἄνδρα Πέρσην, ἐς ὁμολογίην προκαλεόμενος Αἰγυπτίους· οἱ δέ, ἐπεί τε τὴν νέα εἶδον ἐσελθοῦσαν ἐς τὴν Μέμφιν, ἐκχυθέντες ἁλέες ἐκ τοῦ τείχεος, τήν τε νέα διέφθειραν, καὶ τοὺς ἄνδρας κρεουργηδὸν διασπάσαντες, ἐφόρεον ἐς τὸ τεῖχος. καὶ Αἰγύπτιοι μὲν μετὰ τοῦτο πολιορκεύμενοι, χρόνῳ παρέστησαν. οἱ δὲ προσεχέες Λίβυες, δείσαντες τὰ περὶ τὴν Αἴγυπτον γεγονότα, παρέδοσαν σφέας αὐτοὺς ἀμαχητί· καὶ φόρον τε ἐτάξαντο, καὶ δῶρα ἔπεμπον. ὡς δὲ Κυρηναῖοι καὶ Βαρκαῖοι, δείσαντες ὁμοίως ὡς καὶ οἱ Λίβυες, τοιαῦτα ἐποίησαν. Καμβύσης δὲ τὰ μὲν παρὰ Λιβύων ἐλθόντα δῶρα, φιλοφρόνως ἐδέξατο· τὰ δὲ παρὰ Κυρηναίων ἀπικόμενα μεμφθείς, ὡς ἐμοὶ δοκέει, ὅτι ἦν ὀλίγα. ἔπεμψαν γὰρ δὴ πεντηκοσίας μνέας ἀργυρίου οἱ Κυρηναῖοι· ταύτας δρασσόμενος, αὐτοχειρίῃ διέσπειρε τῇ στρατιῇ.

Aegyptii ſine ordine fugientes Memphin ſe recipiunt.

Aegyptii caduceatores Cambyſis lacerant.

Obſeſſi tandem in deditionem veniunt.

Afri dedunt ſe.

Similiter etiam Cyrenaei et Barcaei.

Cambyſes dona Cyrenaeorum ſpernit.

14 Ἡμέρῃ δὲ δεκάτῃ, ἀπ' ἧς παρέλαβε τὸ τεῖχος τὸ ἐν Μέμφι Καμβύσης, κατίσας

Pſammenitum in ſuburbio ignominiæ cauſſa deſtituit.

ἐς τὸ προάστειον ἐπὶ λύμῃ τὸν βασιλέα τῶν Αἰγυπτίων Ψαμμήνιτον, βασιλεύσαντα μῆνας ἕξ, τοῦτον κατίσας σὺν ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι, διεπειρᾶτο αὐτοῦ τῆς ψυχῆς, ποιέων τοιάδε. στείλας αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἐσθῆτι δουληΐῃ, ἐξέπεμπε ἐπ' ὕδωρ ἔχουσαν ὑδρήϊον· συνέπεμπε δὲ καὶ ἄλλας παρθένους ἀπολέξας ἀνδρῶν τῶν πρώτων, ὁμοίως ἐσταλμένας τῇ τοῦ βασιλέος. ὡς δὲ βοῇ τε καὶ κλαυθμῷ παρήϊσαν αἱ παρθένοι κατὰ τοὺς πατέρας, οἱ μὲν ἄλλοι πατέρες ἀνεβόων τε καὶ ἀντέκλαιον, ὁρέοντες τὰ τέκνα κεκακωμένα· ὁ δὲ Ψαμμήνιτος, προϊδὼν καὶ μαθών, ἔκυψε ἐς τὴν γῆν. παρεξελθουσέων δὲ τῶν ὑδροφόρων, δεύτερά οἱ τὸν παῖδα ἔπεμπε μετ' ἄλλων Αἰγυπτίων δισχιλίων τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἐχόντων· τοὺς δὲ αὐχένας κάλῳ δεδεμένους, καὶ τὰ στόματα ἐγκεχαλινωμένους. ἤγοντο δὲ ποινὴν τίσοντες Μιτυληναίων τοῖσι ἐν Μέμφι ἀπολομένοισι σὺν τῇ νηΐ. ταῦτα γὰρ ἐδίκασαν οἱ βασιλήϊοι δικασταὶ, ὑπὲρ ἀνδρὸς ἑκάστου δέκα Αἰγυπτίων τῶν πρώτων ἀνταπόλλυσθαι. ὁ δὲ, ἰδὼν παρεξιόντας, καὶ μαθὼν τὸν παῖδα ἡγεόμενον ἐπὶ θάνατον, τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων τῶν περικατημένων αὐτὸν κλαιόντων καὶ δεινὰ ποιεύντων, τὠυτὸ ἐποίησε τὸ καὶ ἐπὶ τῇ θυγατρί. παρελθόν-

Pſammenitus in calamitate liberorum conſtantiam ſeruat.

των

κων δὲ καὶ τούτων, συνήνεικε ὥς τε τῶν συμποτέων οἱ ἄνδρα ἀπηλικέςερον, ἐκπεπτωκότα ἐκ τῶν ἐόντων, ἔχοντά τε ἐδὲν, εἰ μὴ ὅσα πτωχὸς, καὶ προσαιτέοντα τὴν ςρατιὴν, παριέναι Ψαμμήνιτόν τε τὸν Ἀμάσιος, καὶ τὲς ἐν τῷ προαςείῳ κατημένες τῶν Αἰγυπτίων. ὁ δὲ Ψαμμήνιτος ὡς εἶδε, ἀνακλαύσας μέγα, καὶ καλέσας οὐνόματι τὸν ἑταῖρον, ἐπλήξατο τὴν κεφαλήν. ἦσαν δ' ἄρα αὐτῷ φύλακοι, οἳ τὸ ποιεύμενον πᾶν ἐξ ἐκείνε ἐπ' ἑκάςῃ ἐξόδῳ, Καμβύσῃ ἐσήμαινον. θωϋμάσας δὲ ὁ Καμβύσης τὰ ποιεύμενα, πέμψας ἄγγελον, εἰρώτα αὐτὸν, λέγων τάδε, „Δεσπότης σε „Καμβύσης, Ψαμμήνιτε, εἰρωτᾷ, διότι „δὴ τὴν μὲν θυγατέρα ὁρέων κεκακωμένην, καὶ τὸν παῖδα ἐπὶ θάνατον ςείχοντα, ἔτε ἀνέβωσας, ἔτε ἀπέκλαυσας· „τὸν δὲ πτωχὸν, ἐδέν σοι προσήκοντα, „ὡς ἄλλων πυνθάνεται, ἐτίμησας;“ Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρώτα· ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε, „Ὦ παῖ Κύρε, τὰ μὲν οἰκήϊα „ἦν μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν· τὸ δὲ „τε ἑταίρε πένθος, ἄξιον ἦν δακρύων· ὃς „ἐκ πολλῶν τε καὶ εὐδαιμόνων ἐκπεσὼν, „ἐς πτωχηΐην ἀπῖκται, ἐπὶ γήραος ἐδῷ.“ Καὶ ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ὑπὸ τέτε, εὖ δοκέειν οἱ εἰρῆσθαι. ὡς δὲ λέγεται ὑπ'

In miſera autem amici fortuna gemitus edit.

Cujus rei cauſſam Cambyſes percontatur.

Pſammeniti reſponſio

Homer. Il. XXII, 60 *et alibi.*

Αἰγυπτίων, δακρύειν μὲν Κροῖσον, ἐτετεύχεε γὰρ καὶ οὗτος ἐπισπόμενος Καμβύσῃ ἐπ' Αἴγυπτον, δακρύειν δὲ Περσέων τοὺς παρεόντας· αὐτῷ τε Καμβύσῃ ἐσελθεῖν οἶκτόν τινα, καὶ αὐτίκα κελεύειν τόν τέ οἱ παῖδα ἐκ τῶν ἀπολλυμένων σώζειν, καὶ αὐτὸν ἐκ τοῦ προαστείου ἀναστήσαντας,

Cambyſes in miſericordiam ejus vertitur.

15 ἄγειν παρ' ἑωυτόν. Τὸν μὲν δὴ παῖδα εὗρον οἱ μετιόντες οὐκέτι περιεόντα, ἀλλὰ πρῶτον κατακοπέντα· αὐτὸν δὲ Ψαμμήνιτον ἀναστήσαντες, ἦγον παρὰ Καμβύσεα· ἔνθα τοῦ λοιποῦ διαιτᾶτο, ἔχων οὐδὲν βίαιον. ἦν δὲ καὶ ἠπιστήθη μὴ πολυπρηγμονεῖν, ἀπέλαβε ἂν Αἴγυπτον, ὥστε ἐπιτροπεύειν αὐτῆς. ἐπεὶ τιμᾷν ἐώθασι Πέρσαι τῶν βασιλήων τοὺς παῖδας· τῶν, εἰ καὶ σφεων ἀποστέωσι, ὅμως τοῖσί γε παισὶ αὐτῶν ἀποδιδοῦσι τὴν ἀρχήν. πολλοῖσι μέν νυν καὶ ἄλλοισί ἐστι σταθμώσασθαι, ὅτι τοῦτο οὕτω νενομίκασι ποιέειν· ἐν δὲ δὴ καὶ τῷδε, τῷ Λίβυος Ἰνάρω παιδὶ Θαννύρᾳ, ὃς ἀπέλαβε τήν οἱ ὁ πατὴρ εἶχε ἀρχήν· καὶ τῷ Ἀμυρταίου Παυσίρι· καὶ γὰρ οὗτος ἀπέλαβε τὴν τοῦ πατρὸς ἀρχήν. καίτοι Ἰνάρω τε καὶ Ἀμυρταίου οὐδαμοί κω Πέρσας κακὰ πλέω ἐργάσαντο. νῦν δὲ μηχανώμενος κακὰ ὁ Ψαμμήνιτος, ἔλαβε τὸν μισθόν· ἀπιστὰς γὰρ Αἰγυπτίους ἥλω. ἐπεί τε δὲ ἐπαΐ-

quod ſi ſciviſſet noua non moliri, Aegypti procurator factus eſſet.

at noua moliri convictus, epoto ſangui-

ἐπαΐστος ἐγένετο ὑπὸ Καμβύσεω, αἷμα ταύρου πιὼν, ἀπέθανε παραχρῆμα. οὕτω δὴ οὗτος ἐτελεύτησε.

ne taurino moritur.

Καμβύσης δὲ ἐκ Μέμφιος ἀπίκετο ἐς Σάϊν πόλιν, βουλόμενος ποιῆσαι τὰ δὴ καὶ ἐποίησε. ἐπεί τε γὰρ ἐσῆλθε ἐς τὰ τοῦ Ἀμάσιος οἰκία, αὐτίκα ἐκέλευε ἐκ τῆς ταφῆς τὸν Ἀμάσιος νέκυν ἐκφέρειν ἔξω. ὡς δὲ ταῦτά οἱ ἐπιτελέα ἐγένετο, μαστιγοῦν ἐκέλευε, καὶ τὰς τρίχας ἀποτίλλειν, καὶ κεντοῦν τε, καὶ τἆλλα πάντα λυμαίνεσθαι. 16

16 Cambyſes Amaſidis cadauer e ſepulcro efferri jubet. omnique contumelia affici.

ἐπεί τε δὲ καὶ ταῦτα ἔκαμον ποιεῦντες, (ὁ γὰρ δὴ νεκρὸς, ἅτε τεταριχευμένος, ἀντεῖχέ τε καὶ οὐδὲν διεχέετο,) ἐκέλευσέ μιν ὁ Καμβύσης κατακαῦσαι, ἐντελλόμενος οὐκ ὅσια. Πέρσαι γὰρ θεὸν νομίζουσι εἶναι τὸ πῦρ. τὸ ὦν κατακαίειν τε τοὺς νεκροὺς, οὐδαμῶς ἐν νόμῳ οὐδετέροισί ἐστι, Πέρσῃσι μὲν, δι᾽ ὅπερ εἴρηται, θεῷ οὐ δίκαιον εἶναι λέγοντες νέμειν νεκρὸν ἀνθρώπου· Αἰγυπτίοισι δὲ νενόμισται τὸ πῦρ θηρίον εἶναι ἔμψυχον· πάντα δὲ αὐτὸ κατεσθίειν τάπερ ἂν λάβῃ· πλησθὲν δὲ αὐτὸ τῆς βορῆς, συναποθνήσκειν τῷ κατεσθιομένῳ. οὔκων θηρίοισι νόμος οὐδαμῶς σφί ἐστι τὸν νέκυν διδόναι· καὶ διὰ ταῦτα ταριχεύουσι, ἵνα μὴ κείμενος ὑπὸ εὐλέων καταβρωθῇ. οὕτω δὴ οὐδετέροισι νομιζόμενα ἐνετέλλετο ποιέειν ὁ Καμβύσης.

Perſae ignem pro Deo habent.

Max. Tyr. VIII, 4.

Aegyptii pro beſtia.

condiunt cadauera, ne a vermibus deuorentur.

Aliud cadauer, minime vero Amaſidis fuiſſe dicunt.

Dio Chryſoſt. Orat. 37. p. 466.

ὡς μέντοι Αἰγύπτιοι λέγουσι, οὐκ Ἄμασις ἦν ὁ ταῦτα παθὼν, ἀλλὰ ἄλλος τῶν τις Αἰγυπτίων, ἔχων τὴν αὐτὴν ἡλικίην Ἀμάσι, τῷ λυμαινόμενοι Πέρσαι, ἐδόκεον Ἄμασιν λυμαίνεσθαι. λέγουσι γὰρ ὡς πυθόμενος ἐκ μαντηίου ὁ Ἄμασις τὰ περὶ ἑωυτὸν ἀποθανόντα μέλλοντα γίνεσθαι, οὕτω δὴ ἀκεόμενος τὰ ἐπιφερόμενα, τὸν μὲν ἄνθρωπον τοῦτον τὸν μαστιγωθέντα, ἀποθανόντα ἔθαψε ἐπὶ τῇσι θύρῃσι ἐντὸς τῆς ἑωυτοῦ θήκης, ἑωυτὸν δὲ ἐνετείλατο τῷ παιδὶ ἐν μυχῷ τῆς θήκης ὡς μάλιστα θεῖναι. αἱ μέν νυν ἐκ τοῦ Ἀμάσιος ἐντολαὶ αὗται, αἱ ἐς τὴν ταφήν τε καὶ τὸν ἄνθρωπον ἔχουσαι, οὔ μοι δοκέουσι ἀρχὴν γενέσθαι, ἀλλ' ἄλλως δ' αὐτὰ Αἰγύπτιοι

17 σεμνοῦν. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐβουλεύσατο τριφασίας στρατηίας, ἐπί τε Καρχηδονίους, καὶ ἐπὶ Ἀμμωνίους, καὶ ἐπὶ τοὺς μακροβίους Αἰθίοπας, οἰκημένους δὲ Λιβύης ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ. ἐπεί τε δὲ στρατευόμενος ἐγένετο ἐν Θήβῃσι, ἀπέκρινε τοῦ στρατοῦ ὡς πέντε μυριάδας· καὶ τούτοισι μὲν ἐνετέλλετο, Ἀμμωνίους ἐξανδραποδι-

Trifariam expeditionem parat Cambyſes aduerſus Carthaginenſes, Ammonios et Aethiopes.

25 σαμένους τὸ χρηστήριον τὸ τοῦ Διὸς ἐμπρῆσαι· αὐτὸς δὲ τὸν λοιπὸν ἄγων στρατὸν, ἤιε ἐπὶ τοὺς Αἰθίοπας. πρὶν δὲ τῆς ὁδοῦ τὸ πέμπτον μέρος διεληλυθέναι τὴν στρατιὴν, αὐτί-

Oraculum Iouis Ammonis incendi iubet

αὐτίκα πάντα αὐτὺς τὰ εἶχον σιτίων ἐχόμενα, ἐπελελοίπεε· μετὰ δὲ τὰ σιτία, καὶ τὰ ὑποζύγια ἐπέλιπε κατεσθιόμενα. εἰ μέν νυν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχεε, καὶ ἀπῆγε ὀπίσω τὸν ςρατὸν ἐπὶ τῇ ἀρχῆθεν γενομένῃ ἁμαρτάδι, ἦν ἂν σοφὸς ἀνήρ· νῦν δὲ ὐδένα λόγον ποιεύμενος, ἤιε αἰεὶ ἐς τὸ πρόσω. οἱ δὲ ςρατιῶται, ἕως μέν τι εἶχον ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν, ποιηφαγέοντες διέζωον· ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν ψάμμον ἀπίκοντο, δεινὸν ἔργον αὐτέων τινὲς ἐργάσαντο· ἐκ δεκάδος γὰρ ἕνα σφέων αὐτέων ἀποκληρώσαντες, κατέφαγον. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Καμβύσης, δείσας τὴν ἀλληλοφαγίην, ἀπεὶς τὸν ἐπ' Αἰθίοπας ςόλον, ὀπίσω ἐπορεύετο, καὶ ἀπικνέεται ἐς Θήβας, πολλὺς ἀπολέσας τῦ ςρατῦ. ἐκ Θηβέων δὲ καταβὰς ἐς Μέμφιν, τὺς Ἕλληνας ἀπῆκε ἀποπλέειν. ὁ μὲν ἐπ' Αἰθίοπας ςόλος ὕτω ἔπρηξε. Οἱ δ' αὐ- 26 τέων ἐπ' Ἀμμωνίυς ἀποςαλέντες ςρατεύεσθαι, ἐπεί τε ὁρμηθέντες ἐκ τῶν Θηβέων, ἐπορεύοντο ἔχοντες ἀγωγὺς, ἀπικόμενοι μὲν φανεροί εἰσι ἐς Ὄασιν πόλιν, τὴν ἔχυσι μὲν Σάμιοι τῆς Αἰσχριωνίης φυλῆς λεγόμενοι εἶναι· ἀπέχυσι δὲ ἑπτὰ ἡμερέων ὁδὸν ἀπὸ Θηβέων διὰ ψάμμυ· ὀνομάζεται δὲ ὁ χῶρος ὗτος κατὰ Ἑλλήναι

Fame cogitur, omiſſa expeditione in Aethiopes, ex itinere reverti.

Oaſis vrbs Samiorum.

Beatorum inſulae.

νων γλῶσσαν, Μακάρων νῆσοι. ἐς μὲν δὴ τοῦτον τὸν χῶρον λέγεται ἀπικέσθαι τὸν στρατόν· τὸ ἐνθεῦτεν δὲ, ὅτι μὴ αὐτοὶ Ἀμμώνιοι, καὶ οἱ τούτων ἀκούσαντες, ἄλλοι οὐδένες οὐδὲν ἔχουσι εἰπεῖν περὶ αὐτέων· οὔτε γὰρ ἐς τοὺς Ἀμμωνίους ἀπίκοντο, οὔτε ὀπίσω ἐνόστησαν· λέγεται δὲ τάδε ὑπ' αὐτέων Ἀμμωνίων· ἐπειδὴ ἐκ τῆς Ὀάσιος ταύτης ἰέναι διὰ τῆς ψάμμου ἐπὶ σφέας, γενέσθαι τε αὐτοὺς μεταξύ κου μάλιστα αὐτέων τε καὶ τῆς Ὀάσιος, ἄριστον αἱρεομένοισι αὐτέοισι ἐπιπνεῦσαι νότον μέγαν τε καὶ ἐξαίσιον, φορέοντα δὲ θῖνας τῆς ψάμμου, καταχῶσαί σφεας, καὶ τρόπῳ τοιούτῳ ἀφανισθῆναι. Ἀμμώνιοι μὲν οὕτω λέγουσι γενέσθαι περὶ τῆς στρατιῆς ταύτης.

Alterum Cambyſis exercitum, in Ammonios proficiſcentem, dum prandium caperet, auſter arena obruit. *Iuſtin.* Lib. I, 9.

27 Ἀπιγμένου δὲ Καμβύσεω ἐς Μέμφιν, ἐφάνη Αἰγυπτίοισι ὁ Ἆπις, τὸν Ἕλληνες Ἔπαφον καλέουσι· ἐπιφανέος δὲ τούτου γενομένου, αὐτίκα οἱ Αἰγύπτιοι εἵματά τε ἐφόρεον τὰ κάλλιστα, καὶ ἦσαν ἐν θαλίῃσι. ἰδὼν δὲ ταῦτα τοὺς Αἰγυπτίους ποιεῦντας ὁ Καμβύσης, πάγχυ σφεας καταδόξας, ἑωυτοῦ κακῶς πρήξαντος, χαρμόσυνα ταῦτα ποιέειν, ἐκάλεε τοὺς ἐπιτρόπους τῆς Μέμφιος· ἀπικομένους δὲ ἐς ὄψιν, εἴρετο ὅ,τι πρότερον μὲν ἐόντος αὐτοῦ ἐν Μέμφι ἐποίευν τοιοῦτον οὐδὲν Αἰγύπτιοι, τότε δὲ,

Apis Aegyptiis apparet. *Strabo* XVII, 50. *Diod.* I, 85.

ἐπεὶ

ἐπεὶ αὐτὸς παρείη τῆς στρατιῆς πλῆθός τι ἀποβαλών. οἱ δὲ ἔφραζον ὥς σφι θεὸς εἴη φανεὶς, διὰ χρόνου πολλοῦ ἐωθὼς ἐπιφαίνεσθαι· καὶ ὡς ἐπεὰν φανῇ, τότε πάντες οἱ Αἰγύπτιοι κεχαρηκότες ὁρτάζοιεν. ταῦτα ἀκούσας ὁ Καμβύσης, ἔφη ψεύδεσθαί σφεας· καὶ ὡς ψευδομένους, θανάτῳ ἐζημίου.

ad cujus apparitiones magnae in Aegypto feſtiuitates.

28 Ἀποκτείνας δὲ τούτους, δεύτερα τοὺς ἱρέας ἐκάλεε ἐς ὄψιν. λεγόντων δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ τῶν ἱρέων, οὐ λήσειν ἔφη αὐτὸν, εἰ θεός τις χειροήθης ἀπιγμένος εἴη Αἰγυπτίοισι. τοσαῦτα δὲ εἴπας, ἀπάγειν ἐκέλευε τὸν Ἆπιν τοὺς ἱρέας· οἱ μὲν δὴ μετήϊσαν ἄξοντες. ὁ δὲ Ἆπις οὗτος ὁ Ἔπαφος, γίνεται μόσχος ἐκ βοὸς, ἥτις οὐκέτι οἵη τε γίνεται ἐς γαστέρα ἄλλον βάλλεσθαι γόνον. Αἰγύπτιοι δὲ λέγουσι σέλας ἐπὶ τὴν βοῦν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατίσχειν, καί μιν ἐκ τούτου τίκτειν τὸν Ἆπιν. ἔχει δὲ ὁ μόσχος οὗτος ὁ Ἆπις καλεόμενος σημήϊα τοιάδε· ἐὼν μέλας, ἐπὶ μὲν τῷ μετώπῳ λευκὸν τετράγωνον· ἐπὶ δὲ τοῦ νώτου, αἰετὸν εἰκασμένον· ἐν δὲ τῇ οὐρῇ, τὰς τρίχας διπλᾶς· ἐπὶ δὲ τῇ γλώσσῃ, κάνθαρον.

Apis non ex tauro gignitur, ſed lumine caelitus boui ſuperfuſo, naſcitur. Plutarch. Sympoſ. VIII, 1.

Signa, quibus noſcatur. Strabo XVII, 64.

29 Ὡς δὲ ἤγαγον τὸν Ἆπιν οἱ ἱρέες, ὁ Καμβύσης, οἷα ἐὼν ὑπομαργότερος, σπασάμενος τὸ ἐγχειρίδιον, θέλων τύψαι τὴν γαστέρα τοῦ Ἄπιος, παίει τὸν μηρόν· γελά-

Diod. l. c. Auguſtin. de civ. Dei L. XVIII, c. 5.

Eudocia in *Villoiſ.* Anecd. p. 15.

γελάσας δὲ, εἶπε πρὸς τοὺς ἱρέας, „Ὦ κακαὶ κεφαλαὶ, τοιοῦτοι θεοὶ γίνονται, „ἔναιμοί τε καὶ σαρκώδεες, καὶ ἐπαΐοντες „σιδηρίων; ἄξιος μὲν Αἰγυπτίων οὗτός γε „ὁ θεός· ἀτάρ τοι ὑμεῖς γε οὐ χαίροντες, „γέλωτα ἐμὲ θήσεσθε.“ Ταῦτα εἴπας,

Cambyſes ſacerdotes flagellari jubet.

ἐνετείλατο τοῖσι ταῦτα πρήσσουσι, τοὺς μὲν ἱρέας ἀπομαστιγῶσαι, Αἰγυπτίων δὲ τῶν ἄλλων τὸν ἂν λάβωσι ὁρτάζοντα, κτείνειν. ὁρτὴ μὲν δὴ διελέλυτο Αἰγυπτίοισι· οἱ δὲ

Apis ab eo vulneratus moritur. *Aelian.* Var. Hiſt. VI, 8.

ἱρέες ἐδικαιεῦντο· ὁ δὲ Ἆπις πεπληγμένος τὸν μηρὸν, ἔφθινε ἐν τῷ ἱρῷ κατακείμενος. καὶ τὸν μὲν, τελευτήσαντα ἐκ τοῦ τρώματος, ἔθαψαν οἱ ἱρέες λάθρη Καμβύσεω.

30 Καμβύσης δὲ, ὡς λέγουσι Αἰγύπτιοι, αὐτίκα διὰ τοῦτο τὸ ἀδίκημα ἐμάνη, ἐὼν οὐδὲ πρότερον φρενήρης.

Iuſtin. Lib. I, 9.

39 ΚΑΜΒΥΣΕΩ δὲ ἐπ' Αἴγυπτον στρατευομένου, ἐποιήσαντο καὶ Λακεδαιμόνιοι στρατηΐην ἐπὶ Σάμον τε καὶ Πολυκράτεα τὸν Αἰάκεος, ὃς ἔσχε Σάμον ἐπαναστάς.

Polycrates Samius.

ἴσχων δὲ, ξεινηΐην Ἀμάσι τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ συνεθήκατο, πέμπων τε δῶρα, καὶ δεκόμενος ἄλλα παρ' ἐκείνου. ἐν χρόνῳ δὲ ὀλίγῳ αὐτίκα τοῦ Πολυκράτεος τὰ πρήγματα αὔξετο, καὶ ἦν βεβωμένα ἀνά τε τὴν Ἰωνίην, καὶ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα· ὅκου

hoſpitium cum Amaſide jungit.

ejus felicitas.

γὰρ

γὰρ ἰθύσειε στρατεύεσθαι, πάντα οἱ ἐχώρεε εὐτυχέως. Καί κως τὸν Ἄμασιν εὐτυ- 40 χέων μεγάλως ὁ Πολυκράτης οὐκ ἐλάνθανε, ἀλλά οἱ τοῦτ' ἦν ἐπιμελές. πολλῷ δὲ ἔτι πλεῦνός οἱ εὐτυχίης γινομένης, γράψας ἐς βιβλίον τάδε, ἐπέστειλε ἐς Σάμον· „ἈΜΑΣΙΣ ΠΟΛΥΚΡΑΤΕΙ ὯΔΕ ΛΕΓΕΙ. Ἡδὺ μὲν πυνθάνεσθαι ἄνδρα φίλον καὶ ξεῖνον εὖ πρήσσοντα· ἐμοὶ δὲ αἱ σαὶ μεγάλαι εὐτυχίαι οὐκ ἀρέσκουσι, ἐπισταμένῳ τὸ θεῖον ὡς ἔστι φθονερόν· καί κως βούλομαι καὶ αὐτὸς καὶ τῶν ἂν κήδωμαι, τὸ μέν τι εὐτυχέειν τῶν πρηγμάτων, τὸ δὲ προσπταίειν· καὶ οὕτω διαφέρειν τὸν αἰῶνα, ἐναλλὰξ πρήσσων, ἢ εὐτυχέειν τὰ πάντα. οὐδένα γάρ κω λόγῳ οἶδα ἀκούσας, ὅστις ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα. σὺ ὦν νῦν ἐμοὶ πειθόμενος, ποίησον πρὸς τὰς εὐτυχίας τοιάδε· φροντίσας τὸ ἂν εὕρῃς ἐόν τοι πλείστου ἄξιον, καὶ ἐπ' ᾧ σὺ ἀπολομένῳ μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀλγήσεις, τοῦτο ἀπόβαλε οὕτω, ὅκως μηκέτι ἥξει ἐς ἀνθρώπους. ἤν τε μὴ ἐναλλὰξ ἤδη τὠπὸ τούτου αἱ εὐτυχίαι τοι τοιαύταισι πάθαισι προσπίπτωσι, τρόπῳ τῷ ἐξ ἐμεῦ ὑποκειμένῳ ἀκέο." Ταῦτα ἐπιλεξάμενος ὁ 41 Πο-

Amaſidis litterae ad Polycratem. conſilium ei datum.

Πολυκράτης, καὶ νόῳ λαβὼν ὥς οἱ εὖ ὑπετίθετο Ἄμασις, ἐδίζητο ἐπ' ᾧ ἂν μάλιστα τὴν ψυχὴν ἀσηθείη ἀπολομένῳ τῶν κειμηλίων· διζήμενος δ' εὕρισκε τόδε· ἦν οἱ σφρηγὶς τὴν ἐφόρεε χρυσόδετος, σμαράγδου μὲν λίθου ἐοῦσα, ἔργον ἦν δὲ Θεοδώρου τοῦ Τηλεκλέος Σαμίου. ἐπεὶ ὦν ταύτην οἱ ἐδόκεε ἀποβαλέειν, ἐποίεε τοιάδε· πεντηκόντερον πληρώσας ἀνδρῶν, ἐσέβη ἐς αὐτήν· μετὰ δὲ, ἀναγαγεῖν ἐκέλευε ἐς τὸ πέλαγος· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς νήσου ἑκὰς ἐγένετο, περιελόμενος τὴν σφρηγῖδα, πάντων ὁρεόντων τῶν συμπλόων, ῥίπτει ἐς τὸ πέλαγος. τοῦτο δὲ ποιήσας, ἀπέπλεε· ἀπικόμενος δὲ ἐς τὰ οἰκία, συμφορῇ ἐχρῆτο.

Annulum pretioſum in mare abjicit Polycrates. *Pauſan.* VIII, 14.

42 Πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ ἀπὸ τούτων, τάδε οἱ συνήνεικε γενέσθαι· ἀνὴρ ἁλιεὺς, λαβὼν ἰχθὺν μέγαν τε καὶ καλὸν, ἠξίου μιν Πολυκράτεϊ δῶρον δοθῆναι· φέρων δὴ ἐπὶ τὰς θύρας, Πολυκράτεϊ ἔφη ἐθέλειν ἐλθεῖν ἐς ὄψιν· χωρήσαντος δέ οἱ τούτου, ἔλεγε, διδοὺς τὸν ἰχθὺν, „Ὦ βασιλεῦ, ἐγὼ τόνδε ἑλὼν, οὐκ ἐδικαίωσα φέρειν ἐς ἀγορὴν, καίπερ γε ἐὼν ἀποχειρόβιωτος, ἀλλά μοι ἐδόκεε σεῦ τε εἶναι ἄξιος καὶ τῆς σῆς ἀρχῆς· σοὶ δή μιν φέρων δίδωμι." Ὁ δὲ, ἡσθεὶς τοῖσι ἔπεσι, ἀμείβεται τοῖσδε, „Κάρτα τε εὖ ἐποίησας, καὶ χάρις διπλέη

Piſcis magnus ei offertur.

„τῶν

„τῶν τε λόγων καὶ τοῦ δώρου· καί σε ἐπὶ „δεῖπνον καλέομεν.“ Ὁ μὲν δὴ ἁλιεὺς, μέγα ποιεύμενος ταῦτα, ἤϊε ἐς τὰ οἰκία. τὸν δὲ ἰχθὺν τάμνοντες οἱ θεράποντες, εὑρίσκουσι ἐν τῇ νηδύϊ αὐτοῦ ἐνεοῦσαν τὴν Πολυκράτεος σφρηγῖδα. ὡς δὲ εἶδόν τε καὶ ἔλαβον τάχιστα, ἔφερον κεχαρηκότες παρὰ τὸν Πολυκράτεα· διδόντες δέ οἱ τὴν σφρηγῖδα, ἔλεγον ὅτεῳ τρόπῳ εὑρέθη. τὸν δὲ ὡς ἐσῆλθε θεῖον εἶναι τὸ πρῆγμα, γράφει ἐς βιβλίον πάντα, τὰ ποιήσαντά μιν οἷα καταλελαβήκεε· γράψας δὲ, ἐς Αἴγυπτον ἐπέθηκε. in cujus alveo annulus inuentus.

43 Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἧκον, ἔμαθε ὅτι ἐκκομίσαι τε ἀδύνατον εἴη ἀνθρώπῳ ἄνθρωπον ἐκ τοῦ μέλλοντος γίνεσθαι πρήγματος, καὶ ὅτι οὐκ εὖ τελευτήσειν μέλλει Πολυκράτης, εὐτυχέων τὰ πάντα· ὃς καὶ τὰ ἀποβάλλει, εὑρίσκει. πέμψας δέ οἱ κήρυκα ἐς Σάμον, διαλύεσθαι ἔφη τὴν ξεινίην. τοῦδε [δὲ a)] εἵνεκα ταῦτα ἐποίεε, ἵνα μὴ συντυχίης δεινῆς τε καὶ μεγάλης Πολυκράτεα καταλαβούσης, αὐτὸς ἀλγήσειε τὴν ψυχὴν, ὡς περὶ ξείνου ἀνδρός. Amaſis hoſpitium cum eo ſoluit. cf. *Diod.* Lib. I. c. 95.

44 Ἐπὶ τοῦτον δὴ ὦν τὸν Πολυκράτεα εὐτυχέοντα τὰ πάντα, ἐστρατεύοντο

Λα-

a) Inſeruit hoc ꝛc ex mente Abreſchii Cl. *Reitz.*

Λακεδαιμόνιοι, ἐπικαλεσαμένων τῶν μετὰ ταῦτα Κυδωνίην τὴν ἐν Κρήτῃ κτισάντων Σαμίων. Πολυκράτης δὲ πέμψας παρὰ Καμβύσεα τὸν Κύρȣ, συλλέγοντα ϛρατὸν ἐπ' Αἴγυπτον, ἐδεήθη ὅκως ἂν καὶ παρ' ἑωϋτὸν πέμψας ἐς Σάμον, δέοιτο ϛρατȣ̃. Καμβύσης δὲ ἀκούσας τούτων, προθύμως ἔπεμπε ἐς Σάμον, δεόμενος Πολυκράτεος ϛρατὸν ναυτικὸν ἅμα πέμψαι ἑωϋτῷ ἐπ' Αἴγυπτον. ὁ δὲ, ἐπιλέξας τῶν ἀϛῶν τȣ̀ς ὑπώπτευε μάλιϛα ἐς ἐπανάϛασιν, ἀπέπεμπε τεσσεράκοντα τριήρεσι, ἐντειλάμενος Καμβύσῃ ὀπίσω τȣ́τȣς μὴ ἀποπέμπειν.

Polycrates Cambyſi auxilio adverſus Aegyptum claſſem mittit.

45 Οἱ μὲν δὴ λέγȣσι τȣ̀ς ἀποπεμφθέντας Σαμίων ὑπὸ Πολυκράτεος, ȣ̓κ ἀπικέσθαι ἐς Αἴγυπτον· ἀλλ' ἐπεί τε ἐγένοντο ἐν Καρπάθῳ πλέοντες, δȣ̃ναί σφι λόγον, καί σφι ἀδεῖν τὸ προσωτέρω μηκέτι πλέειν· οἱ δὲ λέγȣσι ἀπικομένȣς τε ἐς Αἴγυπτον καὶ φυλασσομένȣς, ἐνθεῦτεν αὐτȣ̀ς ἀποδρῆναι. καταπλέȣσι δὲ ἐς τὴν Σάμον Πολυκράτης νηυσὶ ἀντιάσας, ἐς μάχην κατέϛη· νικήσαντες δὲ οἱ κατιόντες, ἀπέβησαν ἐς τὴν νῆσον· πεζομαχήσαντες δὲ ἐν αὐτῇ, ἑσσώθησαν· καὶ οὕτω δὴ ἔπλεον ἐς Λακεδαίμονα. εἰσὶ δὲ, οἳ λέγȣσι τοὺς ἀπ' Αἰγύπτȣ νικῆσαι Πολυκράτεα· λέγοντες, ἐμοὶ δοκέειν, ȣ̓κ ὀρθῶς. ȣ̓δὲν γὰρ ἔδει σφέας Λακε-

Variae de his copiis auxiliaribus opiniones.

Λακεδαιμονίους ἐπικαλέεσθαι, εἴπερ αὐτοὶ ἱκανοὶ ἦσαν Πολυκράτεα παραστήσασθαι.

Καὶ ἔπειτα παρασκευασάμενοι ἐστρατεύοντο 47
Λακεδαιμόνιοι ἐπὶ Σάμον· ὡς μὲν Σάμιοι λέγουσι, εὐεργεσίας ἐκτίνοντες, ὅτι σφι πρότεροι αὐτοὶ νηυσὶ ἐβοήθησαν ἐπὶ Μεσσηνίους· ὡς δὲ Λακεδαιμόνιοι λέγουσι, οὐκ οὕτω τιμωρῆσαι δεομένοισι Σαμίοισι ἐστρατεύοντο, ὡς τίσασθαι βουλόμενοι τοῦ κρητῆρος τῆς ἁρπαγῆς, τὸν ἦγον Κροίσῳ, καὶ τοῦ θώρηκος τὸν αὐτοῖσι Ἄμασις ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς ἔπεμψε δῶρον. καὶ γὰρ θώρηκα ἐληΐσαντο τῷ προτέρῳ ἔτεϊ ἢ τὸν κρητῆρα, οἱ Σάμιοι· ἐόντα μὲν λίνεον, καὶ ζώων ἐνυφασμένων συχνῶν, κεκοσμημένον δὲ χρυσῷ καὶ εἰρίοισι ἀπὸ ξύλου· τῶν δὲ εἵνεκα θωϋμάσαι ἄξιον, ἀρπεδόνη ἑκάστη τοῦ θώρηκος ποιέει· ἐοῦσα γὰρ λεπτή, ἔχει ἀρπεδόνας ἐν ἑωϋτῇ τριηκοσίας καὶ ἑξήκοντα, πάσας φανεράς· τοιοῦτος ἕτερός ἐστι καὶ τὸν ἐν Λίνδῳ ἀνέθηκε τῇ Ἀθηναίῃ Ἄμασις.

Thoracem linteum ab Amaſide Lacedaemoniis donatum, rapiunt Samii.

Ὁ Καμβύσης ἀναθρώσκει ἐπὶ τὸν 64
ἵππον, καὶ οἱ ἀναθρώσκοντι ἐπὶ τὸν ἵππον, τοῦ κουλεοῦ τοῦ ξίφεος ὁ μύκης ἀποπίπτει· γυμνωθὲν δὲ τὸ ξίφος παίει τὸν μηρόν· τρωματισθεὶς δὲ κατὰ τοῦτο, τῇ αὐτὸς πρότερον τὸν τῶν Αἰγυπτίων θεὸν Ἆπιν ἔπληξε, ὡς οἱ καιρίῃ ἔδοξε τετύφθαι,

Cambyſis mors.

in eadem parte vulnus accepit, qua

Apidem vulnerauerat.

εἴρετο ὁ Καμβύσης ὅ,τι τῇ πόλι οὔνομα εἴη· οἱ δὲ εἶπαν ὅτι Ἀγβάτανα· τῷ δὲ ἔτι πρότερον ἐκέχρηστο ἐκ Βουτοῦς πόλιος ἐν Ἀγβατάνοισι τελευτήσειν τὸν βίον.

89 Δαρεῖος δὲ ἀρχὰς καὶ φόρων πρόσοδον, τὴν ἐπέτειον κατὰ τάδε διεῖλε.

91 ἀπ' Αἰγύπτου καὶ Λιβύων τῶν προσεχέων Αἰγύπτῳ, Κυρήνης τε καὶ Βάρκης. ἐς γὰρ τὸν Αἰγύπτιον νομὸν αὗται ἐκεκοσμέατο, ἑπτακόσια προσήϊε τάλαντα, πάρεξ τοῦ ἐκ τῆς Μοίριος λίμνης γινομένου ἀργυρίου, τὸ ἐγίνετο ἐκ τῶν ἰχθύων· τούτου τε δὴ χωρὶς τοῦ ἀργυρίου, καὶ τοῦ μετρουμένου σίτου προσήϊε ἑπτακόσια τάλαντα· πρὸς γὰρ δύο καὶ δέκα μυριάσι Περσέων τε τοῖσι ἐν τῷ Λευκῷ τείχεϊ τῷ ἐν Μέμφι κατοικημένοισι καταμετρέεται, καὶ τοῖσι τούτων ἐπικούροισι. νομὸς ἕκτος οὗτος.

Reditus qui Perſis ex Aegypto proueniebant.

129 Συνήνεικε βασιλέα Δαρεῖον, ἐν ἄγρῃ θηρῶν ἀποθρώσκοντα ἀπ' ἵππου, στραφῆναι τὸν πόδα· καί κως ἰσχυροτέρως ἐστράφη· ὁ γάρ οἱ ἀστράγαλος ἐξεχώρησε ἐκ τῶν ἄρθρων. νομίζων δὲ καὶ πρότερον περὶ ἑωυτὸν ἔχειν Αἰγυπτίων τοὺς δοκέοντας εἶναι πρώτους τὴν ἰατρικὴν, τούτοισι ἐχρῆτο. οἱ δὲ στρεβλοῦντες καὶ βιώμενοι τὸν πόδα, κακὸν μέζον ἐργάζοντο.

Darius deſiliens ex equo pedem extorquet. *Dio Chryſ.* Orat. XIV. p. 231.

Ad quem curandum Aegyptii medici adhibiti, malum augent.

Ὁ

Ὁ Δημοκήδης [δὲ] ἐξιησάμενος Δαρεῖον, — τὰς Αἰγυπτίας ἰητρὰς, οἳ βασιλέα πρότερον ἰῶντο, μέλλοντας ἀνασκολοπιεῖσθαι, διότι ὑπὸ Ἕλληνος ἰητρᾶ ἑσσώθησαν, τάτας, βασιλέα παραιτησάμενος, ἐῤῥύσατο. 132 Democedes Crotoniates eum curat, Aegyptiosque medicos ſeruat.

Συλοσῶν Πολυκράτεος ἀδελφεὸς, λαβὼν χλανίδα καὶ περιβαλόμενος πυῤῥὴν ἠγόραζε ἐν τῇ Μέμφι. ἰδὼν δὲ αὐτὸν Δαρεῖος, δορυφόρος τε ἐὼν Καμβύσεω, καὶ λόγε ἐδενός κω μεγάλε, ἐπεθύμησε τῆς χλανίδος, καὶ αὐτὴν προσελθὼν ὠνέετο. 139 Darius in foro Memphеos amiculum rubrum Syloſontis emere cupit.

FRAGMENTA
ex reliquis Libris Herodoti, quae Aegyptum ſpectant.

Lib. I. c. I. Φοίνικάς φασι ἀπαγινέοντας φορτία Αἰγύπτιά τε καὶ Ἀσσύρια, τῇ τε ἄλλῃ χώρῃ ἐσαπικνέεσθαι, καὶ δὴ καὶ ἐς Ἄργος. — πέμπτῃ δὲ ἢ ἕκτῃ ἡμέρῃ, ἀπ᾽ ἧς ἀπίκοντο, ἐξεμπολημένων σφι σχεδὸν πάντων, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν γυναῖκας, ἄλλας τε πολλὰς, καὶ δὴ καὶ τῦ βασιλῆος θυγατέρα. τὸ δέ οἱ ὄνομα εἶναι κατὰ Phoenices Aegyptias merces, circum varias terras portant.

τὠυτὸ τὸ καὶ Ἕλληνες λέγουσι, Ἰοῦν τὴν Ἰνάχου. ταύτας στάσας κατὰ πρύμνην τῆς νηὸς, ὠνέεσθαι τῶν φορτίων, τῶν σφιν ἦν θυμὸς μάλιστα. καὶ τοὺς Φοίνικας διακελευσαμένους, ὁρμῆσαι ἐπ' αὐτάς. τὰς μὲν δὴ πλεῦνας τῶν γυναικῶν ἀποφυγέειν, τὴν δὲ Ἰοῦν σὺν ἄλλῃσιν ἁρπασθῆναι. ἐσβαλλομένους δὲ ἐς τὴν νέα, οἴχεσθαι ἀποπλέοντας ἐπ' Αἰγύπτου. Οὕτω μὲν Ἰοῦν ἐς Αἴγυπτον ἀπικέσθαι λέγουσι Πέρσαι, οὐκ ὡς Ἕλληνες.

Io Inachi, a Phœnicibus rapta in Aegyptum defertur. *Eudociae Ionia in Anecd. Villoiſ.* p. 242.

c. 30. Τῆς θεωρίης ἐκδημήσας ὁ Σόλων εἵνεκεν, ἐς Αἴγυπτον ἀπίκετο παρὰ Ἄμασιν.

Solon ad Amaſin proficiſcitur.

c. 77. Κροῖσος δὲ ἀπήλαυνε ἐς τὰς Σάρδις, ἐν νόῳ ἔχων, παρακαλέσας μὲν Αἰγυπτίους, κατὰ τὸ ὅρκιον, (ἐποιήσατο γὰρ καὶ πρὸς Ἄμασιν βασιλεύοντα Αἰγύπτου συμμαχίην πρότερον ἤπερ πρὸς Λακεδαιμονίους) στρατεύειν ἐπὶ τοὺς Πέρσας.

Croeſi foedus cum Aegyptiis.

c. 105. Οἱ Σκύθαι τὴν Ἀσίην πᾶσαν ἐπέσχον. ἐνθεῦτεν δὲ ἤισαν ἐπ' Αἴγυπτον. καὶ ἐπεί τε ἐγένοντο ἐν τῇ Παλαιστίνῃ Συρίῃ, Ψαμμίτιχός σφεας Αἰγύπτου βασιλεὺς ἀντιάσας δώροισί τε καὶ λιτῇσι ἀποτρέπει τὸ προσωτέρω μὴ πορεύεσθαι.

Pſammitichus Scythas Aegyptum inuadentes, donis et precibus amouet.

c. 135. Οἱ Πέρσαι φορέουσι ἐς τοὺς πολέμους τοὺς Αἰγυπτίους θώρηκας.

Perſae thoracibus Aegyptiis vtuntur.

c. 140.

c. 140. Μάγοι κεχωρίδαται πολλὸν τῶν τε ἄλλων ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱρέων. οἱ μὲν γὰρ ἁγνεύουσι ἔμψυχον μηδὲν κτείνειν, εἰ μὴ ὅσα θύουσι· οἱ δὲ δὴ μάγοι αὐτοχειρίῃ πάντα, πλὴν κυνὸς καὶ ἀνθρώπου κτείνουσι. Magorum a ſacerdotibus Aegyptiis differentia.

c. 153. Ὁ Κῦρος ἀπήλαυνε ἐς Ἀγβάτανα, τοὺς Ἴωνας ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιησάμενος τὴν πρώτην εἶναι. ἥ τε γὰρ Βαβυλὼν οἱ ἦν ἐμπόδιος, καὶ τὸ Βάκτριον ἔθνος, καὶ Σάκαι τε καὶ Αἰγύπτιοι, ἐπ' οὓς ἐπεῖχέ τε στρατηλατέειν αὐτός, ἐπὶ δὲ Ἴωνας ἄλλον πέμπειν στρατηγόν. Cyrus expeditionem aduerſus Aegyptios et alias gentes parat.

c. 182. Φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ Χαλδαῖοι, ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ λέγοντες, τὸν θεὸν αὐτὸν φοιτᾷν τε ἐς τὸν νηὸν, καὶ ἀμπαύεσθαι ἐπὶ τῆς κλίνης, κατάπερ ἐν Θήβῃσι τῇσι Αἰγυπτίῃσι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς λέγουσι οἱ Αἰγύπτιοι. καὶ γὰρ δὴ ἐκεῖθι κοιμᾶται ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Θηβαιέος γυνή. ἀμφότεραι δὲ αὗται λέγονται ἀνδρῶν οὐδαμῶν ἐς ὁμιλίην φοιτᾷν. Mulier incubans in templo Iovis Thebani. *Strabo* Lib. XVII. c. 88.

c. 193. παραγίνεται ὁ σῖτος, οὐ κατάπερ ἐν Αἰγύπτῳ, αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ἀναβαίνοντος ἐς τὰς ἀρούρας, ἀλλὰ χερσί τε καὶ κηλωνηΐοισι ἀρδόμενος. ἡ γὰρ Βαβυλωνίη χώρη πᾶσα, κατάπερ ἡ Αἰγυπτίη, κατατέτμηται ἐς διώρυχας. Aegyptus foſſis diſſecta. *Sup.* Lib. II. c. 108.

Lib. IV. c. 39. Ἡ δὲ δὴ ἑτέρη ἀκτὴ, ἀπὸ Περσέων ἀρξαμένη, παρατέταται ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν· ἥ τε Περσικὴ, καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης ἐκδεκομένη Ἀσσυρίη, καὶ ἀπὸ Ἀσσυρίης ἡ Ἀραβίη· λήγει δὲ αὐτὴ, ὀ λήγουσα εἰ μὴ νόμῳ, ἐς τὸν κόλπον τὸν Ἀράβιον, ἐς τὸν Δαρεῖος ἐκ τοῦ Νείλου διώρυχα ἐσήγαγε. μέχρι μέν νυν Φοινίκης ἀπὸ Περσέων, χῶρος πλατὺς καὶ πολλός ἐστι· τὸ δ' ἀπὸ Φοινίκης παρήκει διὰ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἡ ἀκτὴ αὕτη παρά τε Συρίην τὴν Παλαιστίνην, καὶ Αἴγυπτον, ἐς τὴν τελευτᾷ· ἐν τῇ ἔθνεά ἐστι τρία μοῦνα.

Ora australis Perſici imperii. Darii canalis Diod. I, 33.

41 Ἡ δὲ Λιβύη ἐν τῇ ἀκτῇ ἑτέρῃ ἐστί· ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου Λιβύη ἤδη ἐκδέκεται. κατὰ μὲν νυν Αἴγυπτον ἡ ἀκτὴ αὕτη στεινή ἐστι· ἀπὸ γὰρ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἐς τὴν Ἐρυθρὴν θάλασσαν, δέκα μυριάδες εἰσί ὀργυιέων· αὗται δ' ἂν εἶεν χίλιοι στάδιοι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ στεινοῦ τούτου, κάρτα πλατέα τυγχάνει ἐοῦσα ἀκτὴ, ἥτις Λιβύη κέκληται.

Sup. L. II. c. 158.

42 Θωϋμάζω ὦν τῶν διουρισάντων καὶ διελόντων Λιβύην τε καὶ Ἀσίην καὶ Εὐρώπην· οὐ γὰρ σμικρὰ τὰ διαφέροντα αὐτέων ἐστί· μήκεϊ μὲν γὰρ παρ' ἀμφοτέρας παρήκει ἡ Εὐρώπη· εὖρεος δὲ πέρι, οὐδὲ συμβαλέειν ἀξίη φαίνεταί μοι εἶναι. Λιβύη μὲν γὰρ δηλοῖ ἑωϋτὴν, ἐοῦσα περίῤῥυτος, πλὴν ὅσον αὐτῆς πρὸς τὴν

Ἀσίην

Ἀσίην ἐρίζει· Νεκῶ τοῦ Αἰγυπτίων βασιλῆος πρώτου τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, καταδέξαντος· ὃς ἐπεί τε τὴν διώρυχα ἐπαύσατο ὀρύσσων τὴν ἐκ τοῦ Νείλου ἔχουσαν ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον, ἀπέπεμψε Φοίνικας ἄνδρας πλοίοισι, ἐντειλάμενος ἐς τὸ ὀπίσω δι' Ἡρακλήϊων στηλέων ἐκπλέειν ἕως ἐς τὴν βορηΐην θάλασσαν, καὶ οὕτω ἐς Αἴγυπτον ἀπικνέεσθαι. ὁρμηθέντες ὦν οἱ Φοίνικες ἐκ τῆς Ἐρυθρῆς θαλάσσης, ἔπλεον τὴν νοτίην θάλασσαν· ὅκως δὲ γένοιτο φθινόπωρον, προσχόντες ἂν σπείρεσκον τὴν γῆν, ἵνα ἑκάστοτε τῆς Λιβύης πλέοντες γενοίατο, καὶ μένεσκον τὸν ἀμητόν· θερίσαντες δ' ἂν τὸν σῖτον, ἔπλεον· ὥστε δύο ἐτέων διεξελθόντων, τρίτῳ ἔτεϊ κάμψαντες Ἡρακληΐας στήλας, ἀπίκοντο ἐς Αἴγυπτον. καὶ ἔλεγον ἐμοὶ μὲν οὐ πιστὰ, ἄλλῳ δὲ δή τεῳ, ὡς περιπλώοντες τὴν Λιβύην, τὸν ἥλιον ἔσχον ἐς τὰ δεξιά. οὕτω μὲν αὕτη ἐγνώσθη τοπρῶτον. Μετὰ 43 δὲ, Καρχηδόνιοί εἰσι οἱ λέγοντες· ἐπεὶ Σατάσπης γε ὁ Τεάσπιος, ἀνὴρ Ἀχαιμενίδης, οὐ περιέπλωσε Λιβύην, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πεμφθείς· ἀλλὰ δείσας τό,τε μῆκος τοῦ πλόου καὶ τὴν ἐρημίην, ἀπῆλθε ὀπίσω, οὐδ' ἐπετέλεσε τὸν ἐπέταξέ οἱ ἡ μήτηρ ἄεθλον. θυγατέρα γὰρ Ζωπύρου τοῦ Μεγα-

Sup. L. II. c. 17.
Sup. L. II. c. 158.
Africae circumnavigationes.

βύζου παρθένον ἐβιήσατο· ἔπειτα μέλλοντος αὐτοῦ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην ἀνασκολοπιεῖσθαι ὑπὸ Ξέρξεω βασιλῆος, ἡ μήτηρ τοῦ Σατάσπεος, ἐοῦσα Δαρείου ἀδελφεὴ, παραιτήσατο, φᾶσά οἱ αὐτὴ μέζω ζημίην ἐπιθήσειν ἤπερ ἐκεῖνον· Λιβύην γάρ οἱ ἀνάγκην ἔσεσθαι περιπλώειν, ἐς ὃ ἂν ἀπίκηται, περιπλέων αὐτὴν, ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον. συγχωρήσαντος δὲ Ξέρξεω ἐπὶ τούτοισι, ὁ Σατάσπης ἀπικόμενος ἐς Αἴγυπτον, καὶ λαβὼν νέα τε καὶ ναύτας παρὰ τουτέων, ἔπλει παρὰ Ἡρακλήϊας στήλας· διεκπλώσας δὲ, καὶ κάμψας τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λιβύης, τῷ οὔνομα Σολόεις ἐστὶ, ἔπλεε πρὸς μεσαμβρίην· περήσας δὲ θάλασσαν πολλὴν ἐν πολλοῖσι μησὶ, ἐπεί τε τοῦ πλεῦνος αἰεὶ ἔδεε, ἀποστρέψας ὀπίσω, ἀπέπλεε ἐς Αἴγυπτον. ἐκ δὲ ταύτης ἀπικόμενος παρὰ βασιλῆα Ξέρξεα, ἔλεγε φὰς τὰ προσωτάτω ἀνθρώπους σμικροὺς παραπλέειν, ἐσθῆτι φοινικηΐῃ διαχρεωμένους· οἳ, ὅκως σφεῖς καταγοίατο τῇ νηΐ, φεύγεσκον πρὸς τὰ οὔρεα, λείποντες τὰς πόλιας· αὐτοὶ δὲ ἀδικέειν οὐδὲν ἐσιόντες, πρόβατα δὲ μοῦνα ἐξ αὐτέων λαμβάνειν. τοῦ δὲ μὴ περιπλῶσαι Λιβύην παντελῶς, αἴτιον τόδε ἔλεγε· τὸ πλοῖον τοπρόσω οὐ δυνατὸν ἔτι προβαίνειν, ἀλλ' ἐνίσχεσθαι.

c. 47.

c. 47. ποταμοὶ διὰ Σκυθικῆς ῥέουσι οὐ πολλῷ τέῳ ἀριθμὸν ἐλάσσονες τῶν ἐν Αἰγύπτῳ διωρύχων.

c. 50. γίνεται ὁ Ἴστρος ποταμῶν μέγιστος· ἐπεὶ ὕδωρ γε ἓν πρὸς ἓν συμβάλλειν ὁ Νεῖλος πλήθεϊ ἀποκρατέει. ἐς γὰρ δὴ τοῦτον οὔτε ποταμὸς, οὔτε κρήνη οὐδεμίη ἐσδιδοῦσα, ἐς πλῆθός οἱ συμβάλλεται. Iſtri cum Nilo comparatio. Sup. Lib. II. c. 34.

c. 159. Ἐπὶ τοῦ Βάττου τοῦ Εὐδαίμονος καλεομένου, Ἕλληνας πάντας ὥρμησε χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν, συνοικήσοντας Κυρηναίοισι Λιβύην. ἐπεκαλέοντο γὰρ οἱ Κυρηναῖοι ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ· ἔχρησε δὲ ὧδε ἔχοντα, Graeci ex Cyrene in Africam demigrant.

Ὃς δέ κεν ἐς Λιβύην πολυήρατον ὕστερον ἔλθῃ
Γᾶς ἀναδαιομένας, μετά οἵ ποκά φαμι μελήσειν.

συλλεχθέντος δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐς τὴν Κυρήνην, περιταμνόμενοι γῆν πολλὴν οἱ περίοικοι Λίβυες καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, τῷ οὔνομα ἦν Ἀδικρὰν, οἷα τῆς τε χώρης στερισκόμενοι, καὶ περιϋβριζόμενοι ὑπὸ τῶν Κυρηναίων, πέμψαντες ἐς Αἴγυπτον ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Ἀπρίῃ τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ. ὁ δὲ, συλλέξας στρατὸν Αἰγυπτίων Afri dedunt ſe Apriae. Sup. Lib. II. c. 161.

πτίων πολλὸν, ἔπεμπε ἐπὶ τὴν Κυρήνην· οἱ δὲ Κυρηναῖοι ἐκστρατευσάμενοι ἐς Ἴρασα χῶρον, καὶ ἐπὶ κρήνην Θέστην, συνέβαλόν τε τοῖσι Αἰγυπτίοισι, καὶ ἐνίκησαν τῇ συμβολῇ. ἅτε γὰρ οὐ πεπειρημένοι πρότερον οἱ Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων, καὶ παραχρεώμενοι, διεφθάρησαν οὕτω, ὥστε ὀλίγοι τινὲς αὐτέων ἀπενόστησαν ἐς Αἴγυπτον. ἀντὶ τούτων Αἰγύπτιοι κατὰ ταῦτα ἐπιμεμφόμενοι Ἀπρίῃ, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ.

Aegyptiorum ab Aprie defectio.

165 Ἡ δὲ μήτηρ Φερετίμη, τέως μὲν ὁ Ἀρκεσίλεως ἐν τῇ Βάρκῃ διαιτᾶτο ἐξεργασμένος ἑωϋτῷ κακὸν, ἡ δὲ εἶχε αὐτὴ τοῦ παιδὸς τὰ γέρεα ἐν Κυρήνῃ, καὶ τἆλλα νεμομένη, καὶ ἐν βουλῇ παρίζουσα· ἐπεί τε δὲ ἔμαθε ἐν τῇ Βάρκῃ ἀποθανόντα οἱ τὸν παῖδα, φεύγουσα οἰχώκεε ἐς Αἴγυπτον. ἦσαν γάρ οἱ ἐκ τοῦ Ἀρκεσίλεω εὐεργεσίαι ἐς Καμβύσεα τὸν Κύρου πεποιημέναι· οὗτος γὰρ ἦν ὁ Ἀρκεσίλεως, ὃς Κυρήνην Καμβύσῃ ἔδωκε, καὶ φόρον ἐτάξατο. ἀπικομένη δὲ ἐς Αἴγυπτον ἡ Φερετίμη, Ἀρυάνδεω ἱκέτις ἕζετο, τιμωρῆσαι ἑωϋτῇ κελεύουσα· προϊσχομένη πρόφασιν, ὡς διὰ τὸν μηδισμὸν ὁ παῖς οἱ τέθνηκε.

Pheretima Arceſilai Cyrenaeorum regis mater in Aegyptum fugit. Sup. L. III. c. 13.

166 Ὁ δὲ Ἀρυάνδης ἦν οὗτος τῆς Αἰγύπτου ὕπαρχος ὑπὸ Καμβύσεω κατεστεώς· ὃς ὑστέρῳ χρόνῳ τούτων παρισεύμενος Δαρείῳ διεφθάρη.

Aryandes Aegypti praefectus.

πυθό-

πυθόμενος γὰρ καὶ ἰδὼν Δαρεῖον ἐπιθυ-
μέοντα μνημόσυνον ἑωυτῷ λιπέσθαι, τοῦτο
τὸ μὴ ἄλλῳ εἴη βασιλέϊ κατεργασμένον,
ἐμιμέετο τοῦτον· ἐς ὃ ἔλαβε τὸν μισθόν.
Δαρεῖος μὲν γὰρ χρυσίον καθαρώτατον
ἀπεψήσας ἐς τὸ δυνατώτατον, νόμισμα
ἐκόψατο· Ἀρυάνδης δὲ ἄρχων Αἰγύπτου, Argentum
ἀργύριον τὠυτὸ τοῦτο ἐποίεε· καὶ νῦν ἐστὶ Aryandi-
ἀργύριον καθαρώτατον τὸ Ἀρυανδικόν. cum
μαθὼν δὲ Δαρεῖός μιν ταῦτα ποιεῦντα,
αἰτίην οἱ ἄλλην ἐπενείκας, ὥς οἱ ἐπα-
νιστέατο, ἀπέκτεινε. Τότε δὲ οὗτος ὁ 167
Ἀρυάνδης κατοικτείρας Φερετίμην, διδοῖ
αὐτῇ στρατὸν τὸν ἐξ Αἰγύπτου ἅπαντα, Aryandes
καὶ τὸν πεζὸν καὶ τὸν ναυτικόν· στρατηγὸν Pheretimæ
δὲ τοῦ μὲν πεζοῦ, Ἄμασιν ἀπέδεξε, ἄνδρα auxilium
Μαράφιον· τοῦ δὲ ναυτικοῦ Βάδρην, ἐόντα dat.
Πασαργάδην γένος. πρὶν δὲ ἢ ἀποστεῖλαι
τὴν στρατιὴν, ὁ Ἀρυάνδης πέμψας ἐς τὴν
Βάρκην κήρυκα, ἐπυνθάνετο τίς εἴη ὁ
Ἀρκεσίλεων ἀποκτείνας. οἱ δὲ Βαρκαῖοι
αὐτοὶ ὑποδεκέατο πάντες. πολλά τε γὰρ
καὶ κακὰ πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ. πυθόμενος δὲ
ταῦτα ὁ Ἀρυάνδης, οὕτω δὴ τὴν στρατιὴν
ἀπέστειλε ἅμα τῇ Φερετίμῃ. αὕτη μέν νυν
αἰτίη πρόσχημα τοῦ λόγου ἐγίνετο· ἀπεπέμ-
πετο δὲ ἡ στρατιὴ, ὡς ἐμοὶ δοκέειν, ἐπὶ
Λιβύων καταστροφῇ. Λιβύων γὰρ δὴ
ἔθνεα

ἔθνεα πολλὰ καὶ παντοῖά ἐστι· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ὀλίγα, βασιλέος ἦν ὑπήκοα, τὰ δὲ πλέω ἐφρόντιζε Δαρείου οὐδέν.

Finitimi Aegyptiorum Adyrmachidae.

168 ΟΙΚΕΟΥΣΙ δὲ κατὰ τάδε ΛΙΒΥΕΣ, ἀπ' Αἰγύπτου ἀρξάμενοι· πρῶτοι Ἀδυρμαχίδαι Λιβύων κατοίκηνται, οἳ νόμοισι μὲν τὰ πλέω Αἰγυπτίοισι χρέωνται, ἐσθῆτα δὲ φορέουσι οἵηνπερ οἱ ἄλλοι Λίβυες. παρήκουσι δὲ οὗτοι οἱ Ἀδυρμαχίδαι ἀπ' Αἰγύπτου μέχρι λιμένος, τῷ οὔνομα Πλυνός ἐστι.

Populi circa Tritonidem lacum

180 Αὐσεῖς καὶ οἱ Μάχλυες περιέξ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκέουσι· τὸ μέσον δέ σφι οὐρίζει ὁ Τρίτων. ὀρτῇ δὲ ἐνιαυσίῃ Ἀθηναίης αἱ παρθένοι αὐτῶν δίχα διαστᾶσαι, μάχονται πρὸς ἀλλήλας λίθοισί τε καὶ ξύλοισι, τῇ αὐθιγενέϊ θεῷ λέγουσαι τὰ πάτρια ἀποτελέειν, τὴν Ἀθηναίην καλέομεν. τὰς δὲ ἀποθνησκούσας παρθένους ἐκ τῶν τρωϋμάτων, ψευδοπαρθένους καλέουσι. πρὶν δ' ἀνεῖναι αὐτὰς μάχεσθαι, τάδε ποιεῦσι· κοινῇ παρθένον τὴν καλλιστεύουσαν ἑκάστοτε κοσμήσαντες κυνῇ τε Κορινθίῃ καὶ πανοπλίῃ Ἑλληνικῇ, καὶ ἐπ' ἅρμα ἀναβιβάσαντες, περιάγουσι τὴν λίμνην κύκλῳ. ὁτέοισι δὲ τὸ πάλαι ἐκόσμεον τὰς παρθένους, πρὶν ἢ σφι Ἕλληνας παροικισθῆναι, οὐκ ἔχω

εἶπαι·

εἶπαι· δοκέω δ' ὦν Αἰγυπτίοισι ὅπλοισι κοσμέεσθαι αὐτάς. ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κράνος φημὶ ἀπῖχθαι ἐς τοὺς Ἕλληνας. ὑπὲρ δὲ τούτων ἐς μεσόγαιαν ἡ θηριώδης ἐστὶ Λιβύη· ὑπὲρ δὲ τῆς θηριώδεος, ὀφρύη ψάμμης κατήκει, παρατείνουσα ἀπὸ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων ἐπὶ Ἡρακληΐας στήλας. ἐν δὲ τῇ ὀφρύῃ ταύτῃ μάλιστα διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ, ἁλός ἐστι τρύφεα κατὰ χόνδρους μεγάλους ἐν κολωνοῖσι, καὶ ἐν κορυφῇσι ἑκάστου τοῦ κολωνοῦ ἀνακοντίζει ἐκ μέσου ἁλὸς ὕδωρ ψυχρὸν καὶ γλυκύ. περὶ δὲ αὐτὸ ἄνθρωποι οἰκέουσι ἔσχατοι πρὸς τῆς ἐρήμου, καὶ ὑπὲρ τῆς θηριώδεος, πρῶτοι μὲν ἀπὸ Θηβέων διὰ δέκα ἡμερέων ὁδοῦ Ἀμμώνιοι, ἔχοντες τὸ ἱρὸν ἀπὸ τοῦ Θηβαιέος Διός· καὶ γὰρ τὸ ἐν Θήβῃσι, ὡς καὶ πρότερον εἴρηταί μοι, κριοπρόσωπον τοῦ Διὸς τὤγαλμά ἐστι.

Olim Aegyptiis armis armati. clypeus et galea ex Aegypto.

tractus fabuloſus a Thebis ad Herculis columnas.

Simulacrum Iouis Thebani.

Οὕτω μὲν μέχρι τῆς Τριτωνίδος λίμνης 186
ἀπ' Αἰγύπτου νομάδες εἰσὶ κρεοφάγοι τε καὶ γαλακτοπόται Λίβυες· καὶ θηλέων τε βοῶν οὔτοι γευόμενοι, διότιπερ οὐδὲ Αἰγύπτιοι, καὶ ὗς οὐ τρέφοντες. βοῶν μέν νυν θηλέων οὐδ' αἱ Κυρηναίων γυναῖκες δικαιοῦσι πατέεσθαι, διὰ τὴν ἐν Αἰγύπτῳ Ἶσιν, ἀλλὰ καὶ νηστείας αὐτῇ καὶ ὁρτὰς ἐπιτελέουσι· αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων γυναῖκες οὐδὲ

Alii Afri Aegyptiorum mores ex parte ſeruantes.

ὑῶν πρὸς τῇσι βουσὶ γεύονται. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ἔχει.

c. 200. Οἱ δὲ Φερετίμης τιμωροὶ Πέρσαι, ἐπεί τε ἐκ τῆς Αἰγύπτου σταλέντες ὑπὸ τοῦ Ἀρυανδέω, ἀπίκατο ἐς τὴν Βάρκην, ἐπολιόρκεον τὴν πόλιν, ἐπαγγελλόμενοι ἐκδιδόναι τοὺς αἰτίους τοῦ φόνου τοῦ Ἀρκεσίλεω.

202 Τοὺς μέν νυν αἰτιωτάτους τῶν Βαρκαίων ἡ Φερετίμη, ἐπεί τέ οἱ ἐκ τῶν Περσέων παρεδόθησαν, ἀνεσκολόπισε κύ-
203 κλῳ τοῦ τείχεος. Τοὺς ὦν δὴ λοιποὺς τῶν Βαρκαίων οἱ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι ἀπῄεσαν ὀπίσω. καὶ Κυρηναίων δεηθέντες ἐπόδιά σφι δοῦναι, ἔτυχον· λαβόντες δὲ ταῦτα, ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Αἴγυπτον. παραλαβόντες δὲ τοὐνθεῦτεν αὐτοὺς Λίβυες, τῆς τε ἐσθῆτος εἵνεκα καὶ τῆς σκευῆς, τοὺς ὑπολειπομένους αὐτέων καὶ ἐπελκομένους ἐφόνευον, ἐς ὃ ἐς τὴν Αἴ-
204 γυπτον ἀπικέατο. Οὗτος ὁ Περσέων στρατὸς τῆς Λιβύης ἑκαστάτω ἐς Εὐεσπερίδας ἦλθε. τοὺς δὲ ἠνδραποδίσαντο τῶν Βαρκαίων, τούτους δὲ ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἀνασπάστους ἐποίησαν παρὰ βασιλῆα· βασιλεὺς δέ σφι Δαρεῖος ἔδωκε τῆς Βακτρίης χώρης κώμην ἐγκατοικῆσαι. οἱ δὲ τῇ κώμῃ ταύτῃ οὔνομα ἔθεντο Βάρκην, ἥπερ ἔτι καὶ

Perſarum exercitus deuictis Barcaeis in Aegyptum reuertitur.

ἐς

ἐς ἐμὲ ἦν οἰκευμένη ἐν τῇ γῇ τῇ Βακτρίῃ.

205 Οὐ μὲν ὐδὲ ἡ Φερετίμη εὖ τὴν ζόην κατέπλεξε. *Pheretimæ in Aegypto mors.* ὡς γὰρ δὴ τάχιςα ἐκ τῆς Λιβύης τισαμένη τὺς Βαρκαίυς ἀπενόςησε ἐς τὴν Αἴγυπτον, ἀπέθανε κακῶς· ζῶσα γὰρ εὐλέων ἐξέζεσε. ὡς ἄρα ἀνθρώποισι αἱ λίην ἰσχυραὶ τιμωρίαι πρὸς θεῶν ἐπίφθονοι γίνονται. ἡ μὲν δὴ Φερετίμης τῆς Βάττεω τοιαύτη τε καὶ τοσαύτη τιμωρίη ἐγένετο ἐς Βαρκαίυς.

Lib. VI. c. 6. Τῦ δὲ ναυτικῦ [τῶν Περσέων] Φοίνικες μὲν ἔσαν προθυμότατοι, συνεςρατεύοντο δὲ καὶ Κύπριοι, νεωςὶ κατεςραμμένοι, καὶ Κίλικές τε καὶ Αἰγύπτιοι. *In claſſe Perſarum aduerſus Miletum inſtructa Aegyptii.*

53 Ἀπὸ Δανάης τῆς Ἀκρισίυ καταλέγοντι τὺς ἄνω αἰεὶ πατέρας αὐτέων, φαινοίατο ἂν ἐόντες οἱ τῶν Δωριέων ἡγεμόνες Αἰγύπτιοι ἰθαγενέες. ταῦτα μέν νυν κατὰ τὰ Ἕλληνες λέγυσι γεγενεηλόγηται. *Doriensium reges vsque ad Perſea Græci, cujus majores Aegyptii fuerunt.*

54 Ὡς δὲ ὁ Περσέων λόγος λέγεται, αὐτὸς ὁ Περσεὺς ἐὼν Ἀσσύριος, ἐγένετο Ἕλλην, ἀλλ' ὐκ οἱ Περσέος πρόγονοι. τὺς δὲ Ἀκρισίυ γε πατέρας ὁμολογέοντας κατ' οἰκηϊότητα Περσέϊ ὐδὲν, τύτυς δὲ εἶναι, κατάπερ Ἕλληνες λέγυσι Αἰγυπτίυς. *Sup. II, 91. Inf. VII, 61. Diod. IV, 9. Eudoc. Villoiſ. p. 334. Plutarch. de malign. Her. p. 857.*

55 Καὶ ταῦτα μέν νυν περὶ τύτων εἰρήσθω. ὅτι δὲ

ἐόντες

ἐόντες Αἰγύπτιοι, καὶ ὅ, τι ἀποδεξάμενοι ἔλαβον τὰς Δωριέων βασιληΐας, ἄλλοισι γὰρ περὶ αὐτέων εἴρηται, ἐάσομεν αὐτά.

Apud Lacedaemonios perinde ac apud Aegyptios filius opificium patris ſuſcipit. *Diod.* I, 74. *Ariſtot.* Polit. VII, 10.

60 Συμφέρονται δὲ καὶ τάδε Αἰγυπτίοισι Λακεδαιμόνιοι· οἱ κήρυκες αὐτέων καὶ αὐληταὶ καὶ μάγειροι ἐκδέκονται τὰς πατρωΐας τέχνας· καὶ αὐλητής τε αὐλητέω γίνεται, καὶ μάγειρος μαγείρου, καὶ κῆρυξ κήρυκος, οὐ κατὰ λαμπροφωνίην ἐπιτιθέμενοι ἄλλοι σφέας παρακληΐουσι, ἀλλὰ κατὰ τὰ πάτρια ἐπιτελέουσι.

Dario poſt pugnam Marathoniam delectum fortiſſimorum habente, Aegyptii deficiunt.

Lib. VII. c. 1. Ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγγελίη ἀπίκετο περὶ τῆς μάχης τῆς ἐν Μαραθῶνι γενομένης, παρὰ βασιλέα Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπεος, μᾶλλον ὥρμητο στρατεύεσθαι ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα. καταλεγομένων δὲ τῶν ἀρίστων, ὡς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατευομένων καὶ παρασκευαζομένων, τετάρτῳ ἔτεϊ Αἰγύπτιοι ὑπὸ Καμβύσεω δουλωθέντες, ἀπέστησαν ἀπὸ Περσέων. ἐνθαῦτα δὴ καὶ μᾶλλον ὥρμητο καὶ ἐπ' ἀμφοτέρους στρατεύεσθαι. Στελλομένου δὲ Δαρείου ἐπ' Αἴγυπτον καὶ Ἀθήνας, τῶν παίδων αὐτοῦ στάσις ἐγένετο μεγάλη περὶ τῆς ἡγεμονίης.

Ἀπο-

Ἀποδέξας δὲ βασιλῆα Πέρσῃσι Δα- 4
ρεῖος Ξέρξεα, ὥρμητο στρατεύεσθαι. ἀλλὰ
γὰρ μετὰ ταῦτά τε καὶ Αἰγύπτου ἀπόστα-
σιν, τῷ ὑστέρῳ ἔτεϊ παρασκευαζόμενον
συνήνεικε αὐτὸν Δαρεῖον, βασιλεύσαντα τὰ
πάντα ἔτεα ἕξ τε καὶ τριήκοντα ἀποθα-
νεῖν· οὐδέ οἱ ἐξεγένετο οὔτε τοὺς ἀπεστεῶτας
Αἰγυπτίους οὔτε Ἀθηναίους τιμωρήσασθαι.
Ἀποθανόντος δὲ Δαρείου, ἡ βασιληΐη ἀνε-
χώρησε ἐς τὸν παῖδα τὸν ἐκείνου Ξέρξεα.
ὁ τοίνυν Ξέρξης ἐπὶ μὲν τὴν Ἑλλάδα οὐδα-
μῶς πρόθυμος ἦν κατ' ἀρχὰς στρατεύεσθαι,
ἐπὶ δὲ Αἴγυπτον ἐποιέετο τὴν στρατιῆς
ἄγερσιν.

Darius in ipſo belli apparatu moritur.

Xerxes expeditionem parat: *Diod.* XI, 1.

Ὡς δὲ ἀνεγνώσθη Ξέρξης στρατεύεσθαι 7
ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ἐνθαῦτα δευτέρῳ μὲν
ἔτεϊ μετὰ τὸν θάνατον Δαρείου, πρῶτα
στρατηΐην ποιέεται ἐπὶ τοὺς ἀπεστεῶτας· τού-
τους μέν νυν καταστρεψάμενος, καὶ Αἰγυ-
πτον πᾶσαν πολλὸν δουλοτέρην ποιήσας ἢ
ἐπὶ Δαρείου ἦν, ἐπιτρέπει Ἀχαιμένεϊ,
ἀδελφεῷ μὲν ἑωυτοῦ, Δαρείου δὲ παιδί.
Ἀχαιμένεα μέν νυν ἐπιτροπεύοντα Αἰ-
γύπτου, χρόνῳ μετέπειτα ἐφόνευσε Ἰνά-
ρως ὁ Ψαμμιτίχου, ἀνὴρ Λίβυς. Ξέρ- 8
ξης δὲ μετὰ Αἰγύπτου ἅλωσιν ἔμελλε ἐς
χεῖρας ἄξεσθαι τὸ στράτευμα τὸ ἐπὶ τὰς
Ἀθήνας.

Xerxes rebellantem Aegyptum deuincit.

Achaemenem fratrem praefectum ejus conſtituit. *Sup.* III, 12. 15.

In expeditione Xerxis aduerſus Graeciam, Aegyptiis negotium commeatus comportandi datur.

25 Παρεσκευάζετο δὲ καὶ ὅπλα ἐς τὰς γεφύρας βύβλινά τε καὶ λευκολίνου· ἐπιτάξας Φοίνιξί τε καὶ Αἰγυπτίοισι καὶ σιτία τῇ στρατιῇ καταβάλλειν, ἵνα μὴ λιμήνειε ἡ στρατιή, μηδὲ τὰ ὑποζύγια ἐλαυνόμενα ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα.

Pontem Helleſponti jungunt.

34 Ἐγεφύρουν τοῖσι προσεκέετο· τὴν μὲν λευκολίνου, Φοίνικες· τὴν δ' ἑτέρην τὴν βυβλίνην, Αἰγύπτιοι.

Aſſyriorum arma ſimilia Aegyptiis.

63 Ἀσσύριοι στρατευόμενοι ἀσπίδας καὶ αἰχμὰς καὶ ἐγχειρίδια παραπλήσια τῇσι Αἰγυπτίῃσι εἶχον· πρὸς δὲ, ῥόπαλα ξύλων τετυλωμένα σιδήρῳ, καὶ λινέους θώρηκας.

Phoenices olim maris rubri accolae.

89 Οἱ Φοίνικες τοπαλαιὸν οἴκεον, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, ἐπὶ τῇ Ἐρυθρῇ θαλάσσῃ· ἐνθεῦτεν δὲ ὑπερβάντες τῆς Συρίης οἰκέουσι τὸ παρὰ θάλασσαν· τῆς δὲ Συρίης τοῦτο τὸ χωρίον καὶ τὸ μέχρι Αἰγύπτου πᾶν, Παλαιστίνη καλέεται. Αἰγύπτιοι δὲ νέας παρείχοντο διηκοσίας· οὗτοι δὲ εἶχον περὶ μὲν τῇσι κεφαλῇσι κράνεα χηλευτὰ b), ἀσπίδας

Aegyptiorum in claſſe Xerxis naues et armatura. *Diod.* XI, 3.

b) ἐπιτείδια χηλεύματα ἐκάλουν μάλιστα τῶν τὰς σχοίνους πλεκόντων, ὡς καὶ κράνη χηλευτὰ τὰ πλεκτὰ Ἡρόδοτος λέγειν. *Pollux.* Lib. VII, c. 21.

δας δὲ κοίλας, τὰς ἴτυς μεγάλας ἐχούσας, καὶ δόρατά τε ναύμαχα, καὶ τύχους c) μεγάλους. τὸ δὲ πλῆθος αὐτέων θωρηκοφόροι ἦσαν, μαχαίρας δὲ μεγάλας εἶχον. οὗτοι μὲν οὕτω ἐςαλάδατο.

Κίλικες δὲ ξίφος εἶχον, ἀγχοτάτω τῇσι Αἰγυπτίῃσι μαχαίρῃσι πεποιημένα. 91 Cilicum enſes Aegyptiis ſimiles.

Lib. VIII. c. 17. Ἐν ταύτῃ τῇ ναυμαχίῃ Αἰγύπτιοι μὲν τῶν Ξέρξεω ςρατιωτέων ἠρίςευσαν· οἳ ἄλλα τε μεγάλα ἔργα ἀπεδέξαντο, καὶ νέας αὐτοῖσι ἀνδράσι εἷλον Ἑλληνίδας πέντε. Aegyptiorum in pugna navali ad Artemiſium virtus. cf. *Diod.* XI 13

Σοὶ δὲ ἐόντι ἀρίςῳ ἀνδρῶν πάντων, κακοὶ δοῦλοί εἰσι, οἳ ἐν συμμάχων λόγῳ λέγονται εἶναι, ἐόντες Αἰγύπτιοι τε καὶ Κύπριοι, καὶ Κίλικες, καὶ Πάμφυλοι, τῶν ὄφελός ἐςι οὐδέν. 68 Artemiſia ad Mardonium verba faciens male de Aegyptiorum virtute judicat.

Ἐι δὲ Φοίνικές τε καὶ Αἰγύπτιοι, καὶ Κύπριοί τε καὶ Κίλικες, κακοὶ ἐγένοντο, οὐδὲν πρὸς Πέρσας τοῦτο προσήκει τὸ πάθος. 100 Mardonius cauſſam rei mari male geſtae in Aegyptios et alios ſocios rejicit.

Lib. IX. c. 32. Ἐνῆσαν δὲ καὶ ἄλλων ἐθνέων ἄνδρες ἀναμεμιγμένοι, ἐν δὲ, καὶ Αἰ- Aegyptii in exercitu Mardonii

c) τῦχος ὄρυξ, λιθοξοϊκὸν ἐργαλεῖον Scholion codd.

Sup. Lib. II. cap. 164. Αἰθιόπων τε καὶ Αἰγυπτίων, οἵ τε Ἑρμοτύβιες, καὶ οἱ Καλασίριες καλεόμενοι, μαχαιροφόροι· οἵπερ εἰσὶ Αἰγυπτίων μȣ̃νοι μάχιμοι. τȣ́τȣς δὲ ἔτι ἐὼν ἐν Φαλήρῳ, ἀπὸ τῶν νηῶν ἀπεβιβάσατο, ἐόντας ἐπιβάτας. ȣ̓ γὰρ ἐτάχθησαν ἐς τὸν πεζὸν τὸν ἅμα Ξέρξῃ ἀπικόμενον ἐς τὰς Ἀθήνας Αἰγύπτιοι.

FINIS

PARTIS PRIMAE.

ERFORDI

TYPIS IOANNIS ERNESTI SCHLEGEL.

[library stamp, illegible]